

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 7 november 2023

Notulen van de raadsvergadering van 7 november 2023 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 43 leden, namelijk de heer J.M.D. de Waard, de heer M. Verhoef, de heer B. van Drunen, mevrouw V.A. Bruin, de heer T. Roskam, mevrouw A.G. van der Elst, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer T.S.J. Coşkun, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer B. van Schaik, de heer S. Soytekin, de heer R.N. Dahoe, de heer S. Ceulemans, de heer A.R. Oostdijk, de heer E.P.J. Verweij, de heer D.J. van Dommelen, de heer G.J. Engberts, mevrouw I. Coenradie, de heer S.J.C. Becker, de heer S.M. Bonte, de heer N. Akhatab, mevrouw J. Bokhove, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer T. de Haan, mevrouw I. van Wifferen, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw E. Rehim Zadeh, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw S. Reitema, mevrouw I. Elfilali, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer M.H. Biljoen, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw S. van de Peppel, de heer R.T.J. van der Velden, mevrouw D.A. van Groningen, de heer T.J. Vonk, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer T. Kind, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer R. Moti (alleen op 9 november) en mevrouw D. Yildirim (alleen op 9 november).

Afwezig zijn 4 leden, namelijk: de heer F. Elbay en mevrouw M.S.S. de Jong

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 11.10 tot 11.13 uur is waargenomen door de heer W. de Bel alsmede van 17.00 tot 22.10 uur door de heer de W. Bel.

1. *Opening en mededelingen*

De VOORZITTER. Goedemorgen, ik open deze vergadering en heet u allen van harte welkom. Ook welkom aan degenen die op afstand deze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media, onze medewerkers en onze bezoekers op de publieke tribune. Hartelijk welkom. Ik heb een aantal berichten van verhindering ontvangen. Van mevrouw De Jong, de heer Elbay en mevrouw Yildirim. De heer Vonk wordt rond 10.30 uur verwacht, mevrouw Verkoelen komt iets later en de heer Moti is vandaag verhinderd.

2. *Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 7 en 9 november 2023*

De VOORZITTER. Aan de orde is dan de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van vandaag en donderdag, 7 en 9 november. Het is één vergadering. Ik zal de hele agenda, dus voor vandaag en donderdag, met u doornemen. Als ik iets gemist heb mag u mij aan het einde erop wijzen dat u nog iets van een opmerking kwijt wilt. Bij de punten die ik noem kunt u natuurlijk wel gewoon uw opmerkingen maken met betrekking tot de agenda. Vandaag houden wij het begrotingsdebat.

(Storing in de uitzending)

De VOORZITTER. Ik begrijp dat de uitzending op internet wat hapert. Ik denk dat het handig is om even kort te schorsen zodat de uitzending van meet af aan goed loopt. Dat bevordert de openbaarheid van onze vergadering. Ik schors voor enige ogenblikken in de hoop dat de techniek het vlot trekt. Blijft u alstublieft in de buurt, dat u weer terugkomt als u de hamer hoort. Ik schors de vergadering voor enige ogenblikken.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Mag ik u verzoeken te gaan zitten. We gaan ons herpakken. Mevrouw Verkoelen, van harte welkom. Mogelijk zijn er een paar onderdelen wat betreft de orde van de agenda niet helemaal geregistreerd, dus dan noem ik de uitslag van die procedurevergadering nog even voor de annalen. Namelijk met betrekking tot agendapunt 10.2 en 10.3 is er een stemming geweest en u heeft besloten om die agendapunten wel te behandelen. Agendapunt 8.3, op verzoek van mevrouw Bruin heeft u besloten agendapunt 8.3 te onthameren en dus wel gewoon aan de agenda toe te voegen. U bent akkoord gegaan met de spreektijd.

3. *Vaststelling van de notulen van de raadsvergaderingen van*
a. 28 september 2023
b. 12 oktober 2023

De VOORZITTER. U bent akkoord gegaan met de notulen van 28 september en 12 oktober.

4. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 41 tot en met 44*

De VOORZITTER. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 41 tot en met 44. Kunt u zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening? Dat is het geval.

5. BEGROTINGSDEBAT

- 5.1 *Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4*
- 5.2 *Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024*
- 5.3 *Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026*
- 5.4 *Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen;*
A. Verordening onroerendezaakbelastingen 2024;
B. Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2024;
C. Verordening precario- en reclamebelasting 2024;
D. Algemene legesverordening 2024;
E. Verordening logiesbelasting 2024;
F. Verordening kwijschelding gemeentelijke belastingen 2024;
G. Verordening afvalstoffenheffing 2024;
H. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2024;
I. Verordening rioolheffing 2024;
J. Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2024;
K. Verordening rechten markten 2024;
L. Verordening precario standplaatsen 2024;
M. Retributieverordening Openbare werken 2024;
N. Verordening lijkbezorgingsrechten 2024;
O. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2024;
P. Verordening liggeld woonschepen 2024;
Q. Verordening leges Omgevingswet 2024.

De VOORZITTER. Dan zijn we nu toe aan het begrotingsdebat. We beginnen bij de grootste oppositiepartij en dan zakken we zo gemixt oppositie-coalitie tot de laatste spreker van vandaag. De eerste deelnemer aan deze vergadering voor het begrotingsdebat is mevrouw Bokhove. Mevrouw Bokhove, u heeft het woord.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel voorzitter. De begrotingsraad, en iedereen kijkt hier weer volkomen naar uit. Ik zie allemaal gezichten van: dit wordt weer de dag van het jaar. En niets helpt beter dan een wandelingetje door de stad om wat inspiratie op te doen voor je spreektekst voor zo'n begroting. Om even een frisse neus te halen, zeker als je verkouden bent, voor zover de luchtvervuiling in de stad dat toelaat. Even kijken of er al minder autoverkeer door het centrum rijdt, en of er groen is

bij gekomen. En in zo'n wandelingetje kijk je wat het effect is van het succes van de maatregelen in het Wijkpark Oude Westen. Inderdaad, in het Wijkpark Oude Westen geen bijzonderheden meer, maar in de omliggende buurten tot aan het Nieuwe Westen zie en hoor je de klachten over toegenomen dakloosheid. Er zijn veel portiekslapers, er is openbaar drugsgebruik en -handel. In een korte tijd is de tijdmachine een jaar of twintig, vijftientwintig teruggezet en er is sprake van mensonterende, schrijnende situaties in onze stad. Ik sprak met moeders die zich zorgen maken over hun zonen, die in de pauze worden aangesproken door ronselaars om drugs uit te halen in de haven. Het aantal explosies in de stad blijft maar oplopen. In sommige straten zijn bewoners al meerdere keren opgeschrikt en durven ze bijna niet meer te gaan slapen. Het is geen verhaal om vrolijk van te worden. En ook niet als ik na mijn wandeling de krant opensla. € 11.800,00, ik denk dat het sommigen wel iets zegt, u heeft het vast gelezen. € 11.800,00 is het gemiddelde vermogen van de Rotterdammers. Twaalf keer minder dan het doorsnee Vermogen van de Nederlanders, terwijl ook in Rotterdam wijken als Kralingen, Hillegersberg en het Scheepvaartkwartier zijn, waar het gemiddelde vele malen hoger ligt en die zich door deze coalitie goed vertegenwoordigd voelen. Wij zijn de armste stad van Nederland en de verschillen binnen onze stad worden alleen maar groter. Rijken worden rijker, deels door rijksbeleid, maar ook in onze stad kunnen wij daar iets aan doen. En er zijn steeds meer mensen en kinderen die leven in armoede en schulden. We krijgen dadelijk de verhalen van de coalitie: kijk ons eens goed bezig zijn. Maar zoals we al constateerden bij de Voorjaarsnota, ook deze begroting biedt geen oplossingen voor de grote problemen van de stad en de Rotterdammers. GroenLinks mist de verbindende boodschap, of een visionair verhaal van het college. Onze fractie ziet te weinig perspectief voor Rotterdammers op de grote vraagstukken als klimaat, armoede en wonen. En dat perspectief. GroenLinks en de PvdA, ik noem maar eens eventjes twee partijen die tegenwoordig heel goed samenwerken, die weten dat het ook anders kan. Er kan en moet worden samengewerkt om daadwerkelijk de situatie voor de meest kwetsbare Rotterdammers te veranderen. De stad kampt met toenemende armoede, een tekort aan betaalbare woningen, een hoge energierekening, de stad heeft nog steeds te maken met luchtvervuiling, steeds extremere weersomstandigheden en is nog steeds afhankelijk van vervuilende industrie in de haven. Kwetsbare Rotterdammers en wijkvoorzieningen worden in de steek gelaten en wij vragen u, en dan kijk ik vooral de coalitie aan, echt oog te hebben voor de grootste uitdagingen en problemen die nu spelen in de stad. We hebben al eerder gezegd dat wij onze steun aan de begroting, die helaas nauwelijks wijzigingen kent ten opzichte van de Voorjaarsnota, eraan afwegen of en hoe het college constructief reageert op onze voorstellen, moties die allemaal met amendementen van dekking zijn voorzien en waarbij ik nu de belangrijkste zal noemen. Ik moet even één tel. Wij zullen onze belangrijkste voorstellen noemen. Het begint met de armoedeaanpak. Dit college blijft investeren in wie het al goed gaat. Kansen, inkomens en vermogens groeien alleen maar verder uit elkaar. De ongelijkheid stijgt. Het zomerreces en een afgetreden wethouder verder hebben de bezuinigingen van € 8,5 miljoen op de bestrijding van de armoede niet ongedaan gemaakt. Samen met de PvdA dienen wij een motie in om dat te veranderen. Want onze stad verdient een triple A-status. Dat zal denk ik wel aanspreken bij sommige partijen. Triple A, een ambitieuze aanpak armoedebestrijding. Jongeren zijn onze toekomst en zij verdienen een goede en stevige start. Als er schulden komen, moeten wij zorgen dat zij daar weer vanaf komen. GroenLinks komt samen met de PvdA en anderen met een amendement om het Perspectieffonds voor jongeren met schulden weer door te zetten en op die manier blijven we jongeren met schulden helpen aan een hoopvolle toekomst. De beloofde inspanningen van wethouder Achbar om buurt- en wijkinitiatieven zoals Kinderparadijs, De Katrol, ZuiderLokaal en speeltuinen te helpen met het aanboren van andere financieringsbronnen zijn tot nu toe onvoldoende gebleken om de continuïteit te waarborgen. Juist voor kansen en cohesie in kwetsbare wijken is dat een enorm verlies. Daarover hebben wij een aantal moties die ik nu ga indienen en dat doe ik als een stapeltje. Ik noem ze wel even. 'Blijf perspectief bieden, stop niet met het Jongerenperspectieffonds', samen met de PvdA. 'Weet wat er speelt, kinderparadijs: ook in de toekomst'. Dat is een motie waarbij een amendement hoort. GroenLinks, SP en PvdA. 'Zuiderlokaal in staat stellen gezinnen te helpen', een amendement. Het volgende onderwerp dat ik wil aansnijden is: spaar het klimaat, de portemonnee en de gezondheid van de Rotterdammers. Veel Rotterdammers hebben moeite met hun energierekening en door het veranderen van het klimaat zal dat vaker terugkomen. Dit kan het college verhelpen door versneld te investeren in verduurzaming en het isoleren van huishoudens en verenigingen, samen met het actief handhaven van de wettelijke energiebesparingsplicht. Daar heeft de omgevingsdienst DCMR dan meer handen voor nodig. De energierekening moet omlaag en daarmee sparen we het milieu. Daarmee hebben we echter niet de grootste vervuiler te pakken van onze stad en het land. De haven. Het is de hoogste tijd om de regie op de haven terug te pakken. Voor het klimaat en voor de gezondheid van de Rotterdammers. We vragen het college om een actieve aandeelhoudersrol op te nemen op basis van publieke, maatschappelijke

waarden. Tegelijkertijd is het afbouwen van fossiele subsidies noodzakelijk. Stop met korte termijn economisch denken en ga voor de lange tijd maatschappelijk rendement. Daarvoor hebben wij de volgende moties. Ik ga ze noemen: 'Publieke waarden terug in de statuten van het Havenbedrijf', mede ondertekend door de Partij voor de Dieren, CDA Rotterdam en Volt, en ik denk dat die in de toekomst nog gaat veranderen, dat daar nog een partij bij hoort. 'Meer DCMR, minder vervuilers', samen met SP, Volt, CDA, PvdA en Partij voor de Dieren. 'Stel een klimaatcommissaris aan in de raad van commissarissen Havenbedrijf'. GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren. En 'Fossiele subsidies na inventarisatie meteen afbouwen', met de Partij voor de Dieren, Volt. En ook daar verwacht ik eigenlijk nog meer ondertekenaars. Dan hebben we de motie 'Sturen op vermindering energieverbruik van gebouwen'. En daarna ga ik naar het volgende kopje. Het volgende vraagstuk dat Rotterdammers letterlijk boven het hoofd hangt is het bouwen van woningen en de beschikbaarheid van woningen. Het bouwen van woningen in Rotterdam is praktisch bijna helemaal stilgevallen. Om te zorgen dat we uit deze wooncrisis komen en mensen wel een dak boven hun hoofd kunnen bieden, wil GroenLinks dat woningcorporaties betaalbare woningen kunnen blijven bouwen. Door bij grote gebiedsontwikkelingen woningcorporaties eigen bouwplots te geven om sociale woningen te realiseren, willen we dat realiseren. Door de sociale grondprijs niet te verhogen, dat is een belangrijk deel, dat staat nu niet op de agenda, want daar komen we de volgende raadsvergadering nog over te spreken. De meest kwetsbare Rotterdammers, zonder dak boven hun hoofd, de dakloze mensen, die kunnen hier echter allemaal niet op wachten. De noodzaak om nu aan de slag te gaan met dakloosheid is te groot om te wachten tot 2027. Het voornemen om € 4,5 miljoen op de plank te laten liggen, is niet uit te leggen. Daarom komen wij met het amendement om extra sociale huurwoningen te bouwen voor dak- en thuisloze mensen. Dit wordt gedekt uit de middelen voor dakloosheid die het college wil doorschuiven naar 2027. Het amendement 'Dakloosheid aanpakken schuif je niet voor je uit', 'Meer woningen door samenwonen te belonen', 'Met woningruil bestaande woningen beter passend benutten'. Drie moties op het gebied van wonen vanuit GroenLinks. En ook in dit programma, ook bij deze begroting zien we het punt dat bij de Voorjaarsnota ook al speelde. De belofte van één stad wordt niet waargemaakt. We noemden dat al op het gebied van inkomen, maar ook op een ander vlak zien we de verdeeldheid toenemen. De stad polariseert, mede door toedoen van partijen uit de raad. Binnen de coalitie is er blijkbaar een afspraak, agree to disagree. Maar we zien dat piepen en kraken. Het is ongeloofwaardig en de stad prikt er ook steeds vaker doorheen. Nu we merken dat de situatie in Palestina en Israël voor veel verdriet en spanningen zorgt, zijn polariserende standpunten en uitspraken vanuit de raad volkomen contraproductief. Twijfel zaaien over autoriteiten als het OM, zoals Leefbaar Rotterdam afgelopen week nog deed, is spelen met vuur. Wethouders die op een kieslijst staan en een landelijk programma moeten uitdragen dat de lhbtq+-gemeenschap pijn doet. Dat staat niet voor de belangrijke waarde om te mogen zijn wie je bent. En het is onverantwoord als je de sleutel van de stad in handen hebt. Over de begroting zelf, de financiën. We zien een college dat met deze begroting ook zand in de ogen van de raad strooit. 2023 kent flinke tegenvallers, die bij ongewijzigd beleid zich ook in 2024 zullen manifesteren en daarmee duikt het weerstandsvermogen nog verder onder de 1 dan het college nu verwacht. En hoe denkt de wethouder Financiën daarop te sturen? Want hij staat aan de lat voor de grootste bezuiniging, het ambtelijk apparaat, dat niet is uitgewerkt. De archief functie die in gebreke blijft en waar nog een flinke financiële tegenvaller op zal komen omdat die nog niet eens begroot is. Maar ook: hoe gaat de wethouder Financiën de andere wethouders monitoren waar grote tegenvallers zijn? Bijvoorbeeld de financiën bij wethouder Zorg, bij de wethouder Bouwen en wonen. Daar zitten zulke fluctuaties in dat het gewoon ontzettend lastig sturen is en waarmee we ook verwachten dat er flinke tegenvallers in 2024 zullen zijn. Tot slot, vrijdag, na de donderdag, zullen we even bijkomen van de begrotingsbehandeling en de stemmingen. Maar zaterdag ben ik weer aan de wandel door onze stad. En dat zal ik niet alleen zijn. Samen met vele andere GroenLinks'ers en PvdA'ers zullen wij huis-aan-huis met Rotterdammers in gesprek gaan en uitleggen dat hun stem belangrijk is. Op 22 november zijn de nieuwe verkiezingen. Bij de uitslag van de Provinciale Statenverkiezingen in het voorjaar zagen we al dat heel veel Rotterdammers snakken naar een stad met een eerlijke, inclusieve, groene en duurzame koers.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik heb rustig afgewacht tot mevrouw Bokhove haar betoog heeft afgemaakt. En ik denk dat wij eigenlijk wel elkaars probleemanalyses delen. Wat ik alleen niet met mevrouw Bokhove deel, is het pessimisme dat zij heeft over de stad Rotterdam en ik begrijp heel goed haar oproep om de hand te reiken. U kunt mijn betoog afwachten en ik zal daar een poging toe wagen. Maar mijn vraag aan GroenLinks is: bent u ook bereid om de hand te reiken naar de stad? En te

zeggen: oké, ik zie ook heel veel potentie in deze stad. Want u adresseert heel veel problemen, maar ik zie ook heel veel potentie en oplossingen in de stad, en een wil van mensen in de stad om alle problemen die u aankaart ook aan te pakken. Dus ik vraag aan mevrouw Bokhove: bent u bereid om ook de hand te reiken aan de stad en samen te werken aan de problemen die u adresseert?

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u voorzitter, ik vind het een prachtige vraag. Ik zie ongelooflijk veel potentie in onze stad. Weet je, ik ben een Rotterdammer. Ik ben hier geboren, ik houd van de stad en ik heb ook gezien dat dingen beter kunnen. Ik zie ook nu, en dat is heel verdrietig, want heel veel Rotterdammers zien dat met mij, dat het op een aantal plekken in de stad echt niet goed gaat. En dat het met een aantal mensen in de stad echt niet goed gaat. Daar kunt u de ogen niet voor sluiten en juist daar willen we perspectief aan bieden. Kinderen die meer kansen hebben door bijvoorbeeld niet alleen het open houden van het Kinderparadijs maar ook ervoor zorgen dat er programmering is, zorgt dat kinderen stappen vooruitgaan. Mensen die uit schulden komen maar niet in armoede komen, eigenlijk die stap ervoor nog, om hen perspectief te bieden, dat zijn oplossingen die GroenLinks met verve uit zal dragen en waar we ook uw steun voor nodig hebben om dat samen met de stad te doen, om die mensen een goede toekomst te bieden. En op deze drie grote punten die we hebben aangegeven, zien wij perspectief, hebben wij constructieve moties, er zit dekking onder, en zou ik heel graag met u willen samenwerken om die stappen vooruit te zetten. Want Rotterdammers, die zijn echt opgestaan, ooit al na een oorlog. Sterker door strijd, ik geef nooit de hoop op Rotterdammers op, maar wel vind ik dat het heel belangrijk is dat dan de goede keuzes worden gemaakt en ook door de coalitie.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 1. Weet wat er speelt, kinderparadijs: ook in de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024;

constaterende dat:

- Kinderparadijs Meidoorn (Kipa) al 25 jaar een tweede huis is voor bijna 700 kinderen in het oude Noorden;
- er nog steeds onduidelijkheid is over het subsidiebedrag voor 2024 en het effect op de continuïteit van de professionele programmering in het Kinderparadijs;

overwegende dat:

- er (na de Voorjaarsnota 2023) een aantal stappen zijn gezet om de bezuiniging waardoor het gevaar dat Kipa de deuren moet sluiten is afgewend;
- de deuren nu wel open kunnen blijven, maar de programmering waardoor er een preventieve en zinvolle opvang na school kan worden geboden aan een kwetsbare groep kinderen vooralsnog niet gecontinueerd kan worden;
- er pas na de begroting zicht is op andere beperkte aanvullende middelen;
- er mogelijk vanuit BSO aanvullende middelen beschikbaar zijn;
- de wethouder nog in gesprek is met Kipa over de toekomstige invulling;
- het daardoor te vroeg is om nu onomkeerbare besluiten te nemen;

verzoekt het college:

- het komende halfjaar de continuïteit van Kipa te garanderen, en deze tijd/periode te gebruiken om een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van Kipa, BSO, de raad en het college (ambtelijk), op te richten om tot een stevige en structurele financiering van de programmering van het Kinderparadijs te komen;
- hiervan verslag uit te brengen aan de raad en de opbrengst van de werkgroep te verankeren, zodat ook andere initiatieven gebruik kunnen maken van de lessons learned;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, T.S.J. Coşkun, G.J. Engberts en A.G. van der Elst

Motie 2. Sturen op verminderen energieverbruik van gebouwen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1
Debat over de begroting voor 2024;

constaterende dat:

- het college voor deze periode als doel heeft gesteld te komen tot 15% CO₂-reductie, wat leidt tot 25% reductie ten opzichte van 1990;
- het college geen target heeft gesteld voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving;
- Rotterdam het Paris Proof commitment van de Dutch Green Building Council heeft ondertekend;

overwegende dat:

- het energiegebruik in gebouwen verantwoordelijk is voor 37% van het totale energieverbruik;
- de nieuwbouw en renovatie opgave 6,4% van de totale CO₂-uitstoot per jaar veroorzaakt en vooral bij bestaande bouw de grootste uitdaging ligt om deze volledig CO₂-neutraal te laten functioneren;
- vele Rotterdammers gebukt gaan onder onbetaalbaar hoge energielasten en wonen in tochtige ongezonde woningen;
- Rotterdam zich met het ondertekenen van het Paris Proof Commitment heeft gecommitteerd aan het opstellen van een routekaart om voor alle eigen gebouwen de Paris Proof ambitie te bereiken;
- daarnaast commitment uitspreekt te monitoren op de voortgang op de behaalde resultaten in de hele keten van huurders, de branche, partners en leveranciers en hun bijdrage aan deze ambitie;

verzoekt het college:

- een ambitieuze afrekenbare doelstelling te formuleren om het energieverbruik van de gebouwde omgeving te verlagen volgens het Paris Proof Commitment en bestaande bouw volledig CO₂-neutraal te laten functioneren;
- voor de VJN een routekaart op te stellen hoe deze doelen dichterbij gaan komen deze collegeperiode en daarover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

A. Kockelkoren, G.J. Engberts en A.G. van der Elst

Motie 3. Fossiele subsidies: na inventarisatie meteen afbouwen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 5.1
Debat over de begroting 2024;

constaterende dat:

- het college op dit moment uitzoekt welke fossiele subsidies de gemeente verstrekt;
- op dit moment de klimaatdoelen van het college niet gehaald gaan worden;

overwegende dat:

- om het halen van de klimaatdoelen voor elkaar te krijgen, het van belang is dat we stoppen met de fossiele industrie;
- subsidies aan de fossiele industrie duurzaam beleid in de weg kan staan, of zelfs tegenwerken;
- subsidies aan de fossiele industrie kan betekenen dat deze langer doorgaat met vervuilende activiteiten dan gewenst;

verzoekt het college:

- de intentie uit te spreken om zodra de hoeveelheid aan fossiele subsidies in kaart is gebracht, deze direct af te bouwen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden, T. Kind, S. Reitema en A.G. van der Elst

Motie 4. Klimaatcommissaris in de raad van commissarissen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 5.1
Debat over de begroting 2024;

constaterende dat:

- het Havenbedrijf commissarissen heeft met het profiel 'maritiem' en 'overheid', concluderend dat het hebben van een specifiek profiel gebruikelijk is;
- in de raad van commissarissen van het Havenbedrijf Rotterdam op dit moment geen commissaris is die zich specifiek bezighoudt met de klimaattransitie binnen het Havenbedrijf;

overwegende dat:

- op dit moment het publieke belang van de klimaattransitie te weinig meegenomen wordt in de bedrijfsvoering van het Havenbedrijf Rotterdam;
- een geborgde zetel voor een klimaatcommissaris in de raad van commissarissen ervoor kan zorgen dat het publieke belang van de klimaattransitie te allen tijde wordt geborgd;
- een klimaatcommissaris eerlijk en transparant kan rapporteren over het klimaatbeleid van het Havenbedrijf Rotterdam;

verzoekt het college:

- als grootaandeelhouder van het Havenbedrijf Rotterdam bij de volgende aandeelhoudersvergadering de volgende toevoeging aan de statuten voor te dragen: "Het publieke belang van de klimaattransitie krijgt een stem in de raad van commissarissen van het Havenbedrijf Rotterdam door het aanstellen van een klimaatcommissaris";

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T. Kind, R.T.J. van der Velden, S. Reitema en A.G. van der Elst

Motie 5. Meer DCMR, Minder Vervuilers

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 5.1
Debat over de begroting 2024;

constaterende dat:

- DCMR Milieudienst Rijnmond de gezamenlijke omgevingsdienst is van de Provincie Zuid-Holland en dertien gemeenten in de regio Rijnmond;
- DCMR omgevingsvergunningen maakt, toezicht houdt op 26.000 bedrijven in de Rijnmondregio, overlast onderzoekt en risico's in kaart brengt;
- DCMR de mogelijkheid heeft om te handhaven en om bedrijfscontroles uit te voeren;
- juist in het havengebied risicovolle bedrijven zijn waarbij de bovenstaande taken van groot belang zijn om naar behoren uit te voeren;
- als het college haar klimaatdoelen wil behalen, DCMR een belangrijke rol speelt tegenover vervuilende bedrijven;

overwegende dat:

- commissie Van Aartsen in 2021 heeft geconcludeerd dat door de tekorten bij omgevingsdiensten er onvermijdbare schade ontstaat;
- DCMR een belangrijke speler is in de verduurzamingsopgave van Rotterdam;
- investeren in kennis en capaciteit van DCMR noodzakelijk is om het complexe proces vanaf de vergunningverlening te verbeteren;
- meer capaciteit voor DCMR betekent dat er minder gevallen zoals de Chemours-zaak kunnen plaatsvinden;
- door meer capaciteit bij DCMR het meetnet wellicht kan worden uitgebreid naar Methaan emissies;
- door meer capaciteit bij DCMR de energiebesparingsplicht voor kantoren beter kan worden gehandhaafd;
- de verduurzamingsmaatregelen die vallen onder de energiebesparingsplicht een besparing tweewegbrengt die gelijk staat aan het verbruik van 1,2 miljoen huishoudens;

verzoekt het college:

- in beeld te brengen wat er budgettair eventueel nodig is om de tekortkomingen geconstateerd door Commissie Van Aartsen te verhelpen en/of voorkomen;
- aan de hand van het bovenstaande gesprek met DCMR met een plan te komen om DCMR verder te helpen;
- zo nodig met een voorstel te komen aan de gemeenteraad om het budget van DCMR aan te vullen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T.S.J. Coşkun, T. Kind, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Reitema en R.T.J. van der Velden

Motie 6. Publieke waarden terug in de statuten van het Havenbedrijf

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 5.1 Debat over de begroting 2024;

constaterende dat:

- bij de totstandkoming van het Havenbedrijf Rotterdam als publiekrechtelijk bedrijf er in de statuten stond dat één van de doelen van de vennootschap was om een bijdrage te leveren aan de stedelijke ontwikkeling, de ontwikkeling van stadshavens en de verbetering van woon-, werk- en leefklimaat van de stad en regio Rotterdam, ook indien deze activiteiten voor de vennootschap (aanvankelijk) verliesgevend zijn;
- deze bepaling later verwijderd is en de doelstelling om een bijdrage te leveren aan de stedelijke ontwikkeling en de ontwikkeling van stadshavens is ondergebracht bij de samenwerkingsovereenkomst tussen de Gemeente Rotterdam en het Havenbedrijf Rotterdam;
- door de verwijdering van de bepaling en de verplaatsing van de doelstelling naar de samenwerkingsovereenkomst de doelstelling om een bijdrage te leveren aan de verbetering van woon-, werk- en leefklimaat van de stad en regio Rotterdam is verdwenen;

overwegende dat:

- door het ontbreken van de bepalingen het publieke belang van het Havenbedrijf Rotterdam ondergeschikt is geraakt;
- de haven een grote invloed heeft op het leefklimaat van Rotterdam en als Rotterdams bedrijf een bijdrage kan leveren aan het behalen van de klimaatdoelen;

verzoekt het college:

- als grootaandeelhouder van het Havenbedrijf Rotterdam bij de volgende aandeelhoudersvergadering de volgende statutenwijziging voor te dragen door onder artikel 2.2 toe te voegen: c. Het leveren van bijdragen aan het behalen van doelstellingen om de oorzaken en gevolgen van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies tegen te gaan en een gezonde leefomgeving in de stad en de regio Rotterdam, ook indien deze activiteiten voor de vennootschap (aanvankelijk) verliesgevend zijn;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T. Kind en S. Reitema

Motie 7. Transparantie voor wijkraadsleden over gemaakte keuzes

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024;

constaterende dat:

- binnen de huidige begroting niet of nauwelijks te herleiden is welke financiële keuzes er op wijkniveau gemaakt worden;

overwegende dat:

- wijkraadsleden onze ogen en oren in de wijk zijn;

- wijkraden goed in staat zijn om te adviseren over hoe bepaalde bezuinigingen of extra uitgaven het best uitgevoerd kunnen worden of welke mogelijke gevolgen deze kunnen hebben;
- wijkraden gevraagd worden om te komen inspreken alvorens de bespreking van de begroting of Voorjaarsnota in de gemeenteraad;
- het advies van wijkraden pas echt waardevol kan worden wanneer de informatievoorziening voldoende is en de wijkraadsleden kennis kunnen nemen van de voor hen relevante stukken;
- wijkraadsleden moeten kunnen controleren of de afspraken uit de wijkakkoorden geborgd zijn, en zich dus moeten kunnen beroepen op de begroting als planning met bijbehorende financiële verantwoording;
- transparantie in financiën op wijkniveau een positief effect heeft op de mogelijkheid van 'right to challenge';

verzoekt het college:

- in het vervolg bij de begroting en de Voorjaarsnota op wijkniveau te laten zien wat er gaat veranderen door wijkspecifieke mutaties op te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en A.G. van der Elst

Motie 8. Wijkraadsleden gelijk blijven waarderen? Indexeren!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024;

constaterende dat:

- de vergoeding van wijkraadsleden, zoals opgenomen in de verordening geldelijke voorzieningen wijkraden, is vastgesteld en niet jaarlijks wordt geïndexeerd;

overwegende dat:

- de wijkraad een gewaardeerd gremium is van binnen het Rotterdamse politiek-bestuurlijke stelsel en wijkraadsleden om deze reden blijvend en constant gewaardeerd dienen te worden;
- deze constante waardering ook moet blijken uit de vergoeding die wijkraadsleden ontvangen;
- het niet indexeren van de vergoeding van wijkraadsleden de facto een jaarlijkse relatief verminderde financiële waardering van wijkraadsleden tot gevolg heeft;
- de vergoeding voor gemeenteraadsleden in 2023 met 1,4 procent is gestegen als gevolg van het doorberekenen van de prijsindexatie;

verzoekt het college:

- jaarlijks de vergoeding voor wijkraadsleden te verhogen aan de hand van een doorberekening van de prijsindexatie;
- deze indexatie op te nemen in de verordening geldelijke voorzieningen wijkraden;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en A.G. van der Elst

Motie 9. Maak resultaten taaltrajecten inzichtelijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024.

constaterende dat:

- het aantal afgeronde taaltrajecten als indicator niet is opgenomen in de begroting of andere P&C-documenten;

overwegende dat:

- het aantal afgeronde taaltrajecten een beter beeld geeft van de staat van de aanpak van taalachterstanden in Rotterdam;
- naar aanleiding van onze motie 'Taaltrajecten in het vizier' [22bb007395] niet alleen het aantal gestarte taaltrajecten wordt bijgehouden maar ook het aantal afgeronde;
- deze data inzichtelijk maken in de begroting en andere P&C-documenten zorgt voor een duidelijker beeld van de te behalen doelen;
- duidelijke P&C-documenten de raad ondersteunt in diens controlerende taak en het inzicht van de Rotterdammers verbetert;

verzoekt het college:

- het aantal afgeronde taaltrajecten als indicator op te nemen in alle volgende P&C-documenten van deze collegeperiode;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

Motie 10. Alle kinderen Lekker Fit!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 5.1 Debat over de begroting 2024;

constaterende dat:

- het college voornemens is te stoppen met de huidige aanpak van het Lekker Fit!-programma;
- het huidige Lekker Fit!-programma een gezonde leefstijl bij kinderen op basisscholen stimuleert in het kader van collectieve preventie;
- de wethouder een andere aanpak wil, enkel gericht op kinderen met overgewicht en achterstanden in de motoriek en niet langer gericht op het voorkomen van;

overwegende dat:

- het voorbarig is nu al te besluiten tot een andere aanpak, aangezien het onderzoek naar de effecten van het Lekker Fit!-programma nog niet is afgerond;
- onderzoekers in 2018 nog concludeerden dat het legitiem is om te zeggen dat het Lekker Fit!-programma een effectieve interventie is met een groot bereik;
- als reden voor het stoppen met de huidige aanpak wordt aangevoerd dat het aantal Rotterdamse kinderen met overgewicht op hetzelfde niveau is gebleven als bij de start;
- het gelijk gebleven niveau weinig zegt over de effecten van het Lekker Fit!-programma, zeker gezien in coronatijd het percentage kinderen met overgewicht juist is gestegen;
- daarnaast het gelijk gebleven niveau van Rotterdamse kinderen met overgewicht niks zegt over de preventieve effecten van het Lekker Fit!-programma;
- bovenstaande juist reden zou moeten zijn voor een collectieve, intensievere aanpak om overgewicht te voorkomen en bestaand overgewicht terug te dringen;

verzoekt het college:

- niet te bezuinigen op het Lekker Fit!-programma;
- de resultaten van het onderzoek naar de effecten van het Lekker Fit!-programma af te wachten alvorens onomkeerbare besluiten te nemen over een eventuele andere aanpak;
- dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, S. Reitema en A.G. van der Elst

Motie 11. Meer vrije woningen door samenwonen te belonen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024.

constaterende dat:

- gaan samenwonen als partners of als vrienden vrijwel altijd een verandering van woonwens betekent;
- de woningnood in onze stad onverminderd hoog is, waardoor het lastig is om samen een passende woning te vinden;

overwegende dat:

- de benodigde wachttijd voor een corporatiewoning een drempel kan opwerpen voor Rotterdammers die willen gaan samenwonen;
- het onwenselijk is als Rotterdammers door de wooncrisis worden belemmerd in hun wens om samen te wonen;
- het ook voor de beschikbaarheid van sociale woningen wenselijk is om mensen die in een corporatiewoning wonen de kans te geven om samen te gaan wonen, omdat hierdoor een corporatiewoning vrij komt;
- één of twee woningen vrijkomen als liefde en vriendschap beloond worden doordat twee personen gemakkelijker naar één nieuwe woning kunnen verhuizen;

verzoekt het college:

- met de woningbouwcorporaties afspraken te maken over het optellen van de wachttijd wanneer twee of meer mensen willen gaan samenwonen, die nu woonachtig zijn in corporatiewoningen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts en A.G. van der Elst

Motie 12. Met woningruil bestaande woningen beter passend benutten

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024;

constaterende dat:

- de huidige woning niet altijd aansluit op de woonwens van de bewoner;
- de woningnood in onze stad onverminderd hoog is, waardoor het lastig is om een passende woning te vinden;

overwegende dat:

- mensen te groot wonen of juist te klein; ze wonen op een bovenverdieping terwijl ze lager willen wonen, of hebben een tuin en kunnen deze niet onderhouden;
- woningruilen een uitkomst kan bieden voor een deel van de woningzoekenden;
- door in te zetten op woningruil, maken we het aanbod flexibel en maken we beter gebruik van de bestaande voorraad. Ook wordt daarmee de kans dat mensen langer in de eigen buurt kunnen blijven wonen vergroot;
- het via de reguliere woningruilkanalen (bijvoorbeeld via corporaties) lang kan duren voor er een passende woning is gevonden;
- de optie van woningruil op dit moment weinig bekendheid geniet;

verzoekt het college:

- met de woningbouwcorporaties in gesprek te gaan over het wegnemen van belemmeringen bij woningruil om woningruil aantrekkelijker te maken;
- een week van de woningruil voor woningzoekenden, corporaties en andere aanbieders te organiseren om de optie van woningruilen onder de aandacht te brengen bij Rotterdammers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en G.J. Engberts

Amendement A. ZuiderLokaal in staat stellen gezinnen te blijven helpen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van begroting 2024 en Tweede Herziening 2023;

besluit de (concept)begroting 2024 en Tweede Herziening 2023 als volgt te wijzigen:

- gedurende de rest van de collegeperiode een subsidie van € 100.000,00 per jaar beschikbaar te stellen aan Stichting ZuiderLokaal, hierdoor verandert de begroting als volgt:

Was:

Saldo programma/Rotterdams taakveld	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Samenkracht en burgerparticipatie	-97.058	-113.714	-113.645	-110.883	-111.765

Wordt:

Saldo programma/Rotterdams taakveld	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Samenkracht en burgerparticipatie	-97.058	-113.814	-113.745	-110.983	-111.765

- binnen het programma Zorg, welzijn en wijkteams het benodigde bedrag om dit te dekken niet vrij te laten vallen aan de algemene middelen in het kader van de vrijval reserves maar te herbestemmen. Hierdoor verandert de begroting als volgt:

Was:

Zorg, welzijn en wijkteams	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Vrijval reserves	3.459	0	0	0	0

Wordt:

Zorg, welzijn en wijkteams	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Vrijval reserves	3.159	0	0	0	0

w.g. A. Kockelkoren

Toelichting

Stichting ZuiderLokaal vervult een belangrijke rol op Zuid. 500 kinderen ontvangen gratis leerondersteuning buiten school wanneer ouders dit, om welke reden dan ook, niet kunnen bieden. Het initiatief, dat al jaren bestaat en vele gezinnen en kinderen helpt, dreigt te verdwijnen door problemen bij het verkrijgen van financiële steun van de gemeente. Met een bedrag van € 100.000,00 per jaar geeft de stichting aan deze belangrijke taak te kunnen blijven uitvoeren.

Gezien de enorme opbrengst, die een-op-een verenigbaar is met de doelen voor Zuid en het inhalen van onderwijsachterstanden in combinatie met de relatief lage kosten is het van grote meerwaarde om deze subsidie te blijven toekennen. Met dit amendement maken we hiervoor ruimte binnen de begroting voor het restant van deze collegeperiode.

Amendement B. Blijf perspectief bieden, stop niet met JPF

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024;

besluit de (concept)begroting 2024 en Tweede Herziening 2023 als volgt te wijzigen:

- binnen het programma Armoedebestrijding, schuldhulpverlening, integratie en samenleving meerjarig middelen à € 5,467 miljoen beschikbaar te stellen ten behoeve van het Jongerenperspectieffonds, hierdoor verandert de begroting als volgt:

Was:

Saldo programma/Rotterdams taakveld	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Maatwerkdienstverlening 18+ Schulddienstverlening	-22.434	-23.649	-23.447	-22.967	-22.280

Wordt:

Saldo programma/Rotterdams taakveld	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Maatwerkdienstverlening 18+ Schulddienstverlening	-22.434	-25.471	-25.270	-24.789	-22.280

- enerzijds ten behoeve van de dekking van de lasten van het Perspectieffonds; € 1,37 miljoen van de binnen de begroting 2023 vrij te vallen reserves in het programma Armoede, schuldhulpverlening, integratie en samenleven niet vrij te laten vallen aan de algemene middelen maar te herbestemmen. Hierdoor verandert de begroting als volgt:

Was:

Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Vrijval reserves	3.095	830	830	830	830

Wordt:

Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Vrijval reserves	1.725	830	830	830	830

- anderzijds ten behoeve van de dekking van de lasten van het Perspectieffonds; € 4,1 miljoen uit het programma Werk en inkomen, afkomstig uit onderbestedingen binnen de begroting 2023 binnen 'Rotterdam Inclusief' en 'Extra middelen begeleiden naar werk' niet vrij te laten vallen aan de algemene middelen maar te herbestemmen. Hierdoor verandert de begroting als volgt:

Was:

Werk en Inkomen	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Toevoeging reserves	-28.817	-1.231	0	0	0

Wordt:

Werk en Inkomen	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Toevoeging reserves	-24.717	-1.231	0	0	0

w.g. L.S. Vlieger en G.J. Engberts

Toelichting

Het Jongerenperspectieffonds (JPF) is een enorm waardevol instrument om jongeren met schulden te helpen richting een hoopvolle toekomst. Het stopzetten, en het niet opnemen van het programma in de begroting, zien we dan ook als een grote fout.

Door de onderbesteding binnen het programma Werk en inkomen met betrekking tot 'Rotterdam Inclusief' à € 2 miljoen en 'Extra middelen begeleiden naar werk' à € 2,1 miljoen zijn er voor het overgrote deel middelen vrijgekomen om te voorzien in de dekking van het voorzetten van het JPF voor de rest van de collegeperiode. Wanneer de € 4,1 miljoen onderbesteding aangevuld wordt met € 1,37 miljoen vanuit de vrijval van reserves binnen het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving à € 3,1 miljoen is er genoeg budget beschikbaar. Zijnde de € 5.466.697 zoals beschreven in de beantwoording van schriftelijke vragen over het fonds [23bb004487], om te voldoen aan de kosten voor het doorzetten van het JPF voor 250 nieuwe jongeren, evenals de voorzetting voor jongeren die al in het programma zitten, tot het einde van deze collegeperiode.

Amendement C. Dakloosheid aanpakken schuif je niet voor je uit

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024;

besluit de (concept)begroting 2024 en Tweede Herziening 2023 als volgt te wijzigen:

- de bijstelling 'Kasschuif Nationaal Actieplan Dakloosheid' als volgt vorm te geven:

Was:

Bijstellingen Zog, welzijn en wijkteams	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Kasschuiven	4.500	400	400	400	-5.700

Wordt:

Bijstellingen Zog, welzijn en wijkteams	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Kasschuiven	4.500	-5.300	400	400	0

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts, T.J. Vonk en A.G. van der Elst

Toelichting

Dakloosheid aanpakken kan niet wachten. De noodzaak om dakloze mensen die nu op straat slapen te helpen is simpelweg te groot. Het doorschuiven van € 4,5 miljoen onderbesteding in 2023 binnen het programma dakloosheid om een dekkingsprobleem in 2027 op te lossen doet geen recht aan de urgentie van de Rotterdamse doelen om het aantal dakloze mensen te verminderen. Duurzame financiering is van belang om dit vraagstuk op te lossen maar we zijn van mening dat het overhevelen van deze middelen naar 2027 om drie redenen onverstandig is.

Ten eerste is de noodzaak op dit moment dusdanig groot dat we het onszelf niet kunnen permitteren om te wachten, met het beschikbare budget kan komend jaar al volgens het Housing First-principe in woningen worden voorzien. Ten tweede hebben interventies die nu gepleegd worden een preventieve werking waardoor de financiële behoefte voor de aanpak van dakloosheid waarschijnlijk zal krimpen. Eerder spenderen betekent dus kosten voorkomen. Tot slot, leidt de inflatie ertoe dat het overhevelen van het budget naar 2027 een negatief gevolg zal hebben voor interventies die met dit bedrag gerealiseerd kunnen worden. Het geld is nu meer waard, laten we het goed besteden. Om deze reden het gevraagde besluit om de middelen van € 4,5 miljoen die dit jaar niet ingezet kunnen worden in het jaar 2024 in te zetten en in meerdering te brengen op de begroting binnen hetzelfde programma.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mag ik stilte in de raadzaal? Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Voorzitter, de stille meerderheid. Rotterdammers die hard werken, niet zeuren en hun schouders eronder zetten. Een groep die zich overdag het schompes werkt en 's avonds op de bank lekker naar de tv kijkt, al tierend zit te kijken naar Feyenoord, Sparta of Excelsior. Of die zelf op het sportveld staat om lekker in beweging te blijven. Gezinnen die met z'n allen snel de tanden poetsen, een boterham naar binnen werken en dan allemaal snel aan de dag beginnen om vervolgens thuis te komen en aan de keukentafel spreken over hoe hun dag was. Hoe de avond van eenieder eruit gaat zien of welke hardverdiende vakantie zij willen maken. Maar voorzitter, deze gesprekken aan de keukentafel of het lekker op de bank naar de televisie kijken, dat gaat niet meer zo zorgeloos als dat in het verleden ging. Veel Rotterdammers verkeren steeds vaker in de situatie waarin zij financieel door het ijs dreigen te zakken. Bloemhof en Kralingseveer zakken letterlijk. Maar de Rotterdamse samenleving verzakt letterlijk en figuurlijk. In dezen zijn Bloemhof en Kralingseveer bijna symbolisch voor de staat van de stad. We zien het in alle facetten van ons publiek bestel. De samenleving kan het niet meer dragen. Vandaag wil ik het hebben over een algemene beschouwing van de situatie in de stad. En ja, soms kunnen wij als gemeente hier iets aan doen, maar heel vaak zijn het de gevolgen van landelijke keuzes van de afgelopen decennia. Ik zal een paar onderwerpen kort aansnijden waar ik vervolgens in het verloop van mijn betoog dieper op in zal gaan. Het explosiegeweld ontwricht onze wijken. Bewoners durven 's avonds niet meer over straat en hebben het gevoel dat wij, de overheid, dit probleem niet onder controle hebben. En hebben wij dit probleem eigenlijk onder controle? Ik denk het eigenlijk niet. Leefbaar Rotterdam wil alle hens aan dek. Dan het OV, dat is een no-go-area in de late avonduren. Ik wil iedereen adviseren om het Instagramaccount crackcity010 te gaan volgen. Het toont namelijk de bikkelharte werkelijkheid van ons straatbeeld en ook ons OV. Poepende junks, ingetrapt poortjes, intimidatie, drugsgebruik en ga zo maar door. Ik zeg het maar even luid en duidelijk. 's Avonds laat is ons openbaar vervoer een shithole. Het is compleet ontspoord. Dan migratie in de breedste zin van het woord, die de druk op onze voorzieningen versterkt. Op onze zorg, huisvesting, bijstandsvolume, onderwijs, en de arbeidsmarkt. Kortom, op de leefbaarheid van de stad. Totaal onhoudbaar. De zorg die in al haar facetten volledig ontwricht raakt, in kosten, in de vraag en in aanbod van zorg, en in de compensatie die de gemeente van het rijk krijgt om dit uit te voeren. Een stad als Rotterdam kan onmogelijk meer dan € 1 miljard aan zorgkosten dragen. Dat kan niet. Tegelijkertijd is zorg een fundamenteel recht en zal Leefbaar Rotterdam altijd staan voor zorgbehoevenden, jong en oud. Wij laten hen niet vallen, nooit. Daarom zijn wij ook enorm blij dat wij ouderen weer waarderen in plaats van schofferen. De ene na de andere opening van ouderenrestaurants en de komst van huismeesters in seniorenflats. Dat stemt ons trots. Het aantal daklozen rijst de pan uit. Het is niet te overzien. Laatst was ik op een werkbezoek bij de politie in Rotterdam-West en de wijkagent is tegenwoordig een parttime zorgverlener die huis-aan-huis langs moet gaan om te kijken of een kwetsbaar iemand zichzelf niets heeft aangedaan.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voorzitter. Ik wilde even terugkomen op de zorgrestaurants. Natuurlijk is het heel mooi dat dat gerealiseerd is, maar u vergeet er wel iets bij te vertellen. Waar u van tevoren net zei: wij laten onze ouderen nooit vallen, valt me wel op dat u niet er even bij vertelt dat als mensen een hulpmiddel aanvragen, dat ze eindeloos, maanden moeten wachten tot het eindelijk eens een keertje wordt toegekend. Het doelgroepenvervoer, een traplift, een scootmobiel, een rolstoel, hulp bij de mantelzorg. Gewoon eindeloos de termijnen overschrijden, daar niets aan doen. Dus het is mooi, zo'n zorgrestaurant, het is leuk, een conciërge in de hal, maar als jouw huis niet wordt schoongemaakt en als je niet bij dat zorgrestaurant kan komen, dan heb je er helemaal niets aan. En wat ik mij afvraag is waarom u eigenlijk alleen maar kiest voor die etalageprojecten en niet alles op alles zet om die zestien weken naar beneden te krijgen van de toekenningen.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Ja, dat is inderdaad zorgwekkend en daar ligt zeker nog wel ruimte voor verbetering, maar het is wel ironisch dat u het heeft over etalageprojecten, terwijl het juist de PvdA was die jaren geleden heeft bezuinigd op zorgrestaurants en huismeesters heeft afgepakt. Dus ja, die etalageprojecten waar onze ouderen enorm veel behoefte aan hebben en enorm blij mee zijn, dat zijn wel de projecten die u heeft afgepakt, net zoals de thuiszorgvouchers, die wij weer aan het herstellen zijn.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Natuurlijk, een zorgrestaurant is mooi, maar ik geloof dat een oudere veel meer heeft aan een scootmobiel om er te komen dan aan een zorgrestaurant waar je niet naartoe kan. U zegt terecht dat er ruimte is voor verbetering, maar wat gaat u daar dan aan doen? Want ons voorstel uit de vorige raadsvergadering om te zeggen: oké, als die zestien weken, als de wettelijke termijn wordt overschreden dan hebben mensen gewoon recht op een compensatie. Dat wordt weggestemd.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, laat ik duidelijk zijn dat er ruimte voor verbetering is en het is terecht wat u aangeeft. Dat is ook temeer de reden van onze wethouder Buijt dat hij aangeeft dat hij met alle zorgpartners in het werkveld in gesprek is om te kijken waar zaken beter kunnen, efficiënter. Zorgprofessionals die bijvoorbeeld alleen maar bezig zijn met het uitvoeren van administratief werk in plaats van het verlenen van zorg, want dat zijn de geluiden die wij ook wel veelal horen en dat is niet iets van de afgelopen drie jaar maar van nog wel meerdere jaren. Dat zijn ook de geluiden die wij horen. Wij zijn heel nadrukkelijk bezig om met het hele zorgveld, met alle zorgpartners op te trekken, een plan van aanpak te maken om te kijken daar waar we ook kunnen bezuinigen, maar tegelijkertijd ook kunnen zeggen hoe we zaken kunnen verbeteren. Maar daar hebben we wel iedereen bij nodig en dat is het traject waar we nu in zitten.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, ik blijf erbij, ik vind het heel mooi dat wethouder Buijt er ook voor gezorgd heeft dat de eenvoudige voorzieningen eigenlijk zonder toets vooraf gewoon worden toegekend, zoals de huishoudelijke hulp voor de ouderen. Hartstikke goed dat dat gebeurt, compliment. Maar het is niet genoeg. De WMO geeft gewoon een wettelijke termijn. Die overschrijden we met vier keer, met een factor vier. En ondertussen zeggen we: we gaan alles op alles zetten, we gaan alles doen. Ik vind dat het hele verhaal verteld moet worden en daar hecht ik aan hier in deze zaal. Het is mooi, die zorgrestaurants, het is mooi een conciërge, maar als je huis niet wordt schoongemaakt, als je niet in een zorgrestaurant kan komen, dan heeft u nog heel veel te doen.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Voorzitter, ik had het over het aantal daklozen in de stad. Het zorgt ervoor dat er in de praktijk helaas ook minder blauw op straat te zien is. In 2002 beloofde Leefbaar Rotterdam om het straatbeeld van junks en daklozen aan te pakken. En dat lukte. Maar het is nu bijna 2024 en we zien het probleem weer opdoemen en we kunnen hier niet voor wegkijken. En tot slot, een steeds verder groeiende overheid. Ruim 14.000 fte aan ambtenaren, een kostenpost van dik € 1,3 miljard. Een groei van zo'n 30% sinds 2018. Onhoudbaar en onbehaapbaar voor de samenleving.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Mevrouw Coenradie gaf aan, zij ziet ook die toename van die daklozen. Dus het was niet mijn bril. Dit is werkelijkheid in de stad. Maar u zei: dit moet stoppen, maar ik hoorde u eigenlijk geen oplossingen bieden. U zei dat er misschien te weinig blauw op straat is, maar wat ziet u dan als oorzaak van die dakloosheid en hoe zouden we dat nu echt in de kern en duurzaam kunnen aanpakken?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. In mijn optiek, of in de optiek van Leefbaar Rotterdam hebben wij twee soorten daklozen. Dat is ten eerste de rechthebbende en de andere is de niet-rechthebbende. Ik weet dat wij hiermee een fundamentele discussie kunnen aansnijden, maar als we kijken naar niet-rechthebbende daklozen, dan gaat het erom dat wij daarin kijken hoe we deze mensen op een goede manier weer terug kunnen brengen naar waar ze vandaan komen. En hoe kunnen wij mensen ontmoedigen om hier te komen? Want laten we wel wezen, wij hebben als ambitie om het hier goed te hebben voor onze mensen die hier wonen, waarin toch wel GroenLinks en zo nog wel meer partijen in deze raad, de behoefte hebben om ook er te zijn voor de mensen die hiernaartoe komen. Wij zeggen: laten we eerst zorgen dat we het voor onze eigen mensen goed op orde hebben, als het gaat om huisvesting, om zorg, om eigenlijk alle faciliteiten die wij hier bieden.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Voorzitter, u staat altijd voor die Rotterdammer. Die Rotterdammer constateert dat, u constateert dat ook en dat is echt inderdaad, het is dus mensonwaardig en we vinden dat niet fijn. Ik denk dat het de Rotterdammer niet eens uitmaakt welke regelgeving daar precies achter ligt. Die willen dat het opgelost wordt voor mensen. In dit geval is € 4,5 miljoen op de plank blijven liggen om gewoon tot concrete oplossingen te komen voor de problemen die nu spelen. Waarom laat u dat op de plank liggen?

Mevrouw COENRADIE (lr). Voorzitter, volgens mij zijn we heel erg nadrukkelijk bezig om te kijken hoe wij mensen die dakloos zijn, op dit moment weer aan een dak boven hun hoofd te brengen. Er zijn doorstroomlocaties, voor de 40, 45 dakloze rechthebbende daklozen die er zijn hebben we een doorstroomlocatie. Die mensen kunnen worden opgevangen. Tegelijkertijd zeggen we heel duidelijk, voor mensen die dakloos zijn en die volgens ons niet het recht hebben om hier te verblijven of in ieder geval hier recht hebben op een woning en aanspraak te maken op alles wat hier aan faciliteiten is, om die mensen ook weer terug te sturen. Dat is wat ons plan is en dat is ook wat we verder gaan uitvoeren.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan. Sorry, mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter. Ik ben dan toch wel even benieuwd wat mevrouw Coenradie bedoelt met rechthebbende.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Dat zijn mensen die hier het recht hebben om een dak boven hun hoofd te krijgen en niet mensen die vanuit een land elders vandaan niet de procedure doorlopen, maar op de bonnefooi hier naar dit land toe komen of naar onze stad en zeggen: ja, en nu wil ik hier slapen. Ik heb geen baan, ik heb hier verder eigenlijk helemaal niets. Maar ik wil hier eigenlijk wel een beroep doen op de faciliteiten. En dat is hartstikke mooi als we dat kunnen bieden, maar dat kan niet. Dat kunnen we voor onze eigen mensen al met moeite, dus ik kan het niet verkopen naar mensen hier buitenaf.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, over welke procedures heeft mevrouw Coenradie het en welke landen elders?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Eigenlijk alle landen buiten Nederland en dus ook alle mensen die op dit moment hiernaartoe komen en zeggen: nou, ik kom hier en ik wil hier graag wonen, maar ik heb eigenlijk niets wat ik hier kom zoeken, behalve dan wonen en andere voorzieningen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ik heb nog niet gehoord welke procedures, maar heeft mevrouw Coenradie gehoord van de Europese Unie en het vrij verkeer van personen?

Mevrouw COENRADIE (lr). Ja, zeker.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ik had nog een vraag gesteld over welke procedures mevrouw Coenradie het had, en dan komen we zo nog op de Europese Unie.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Procedure of niet procedure, er zijn mensen, en daar zitten we gewoon fundamenteel anders in, die hier graag naartoe willen komen en daarin een woning

proberen te krijgen, even los van een procedure die ze wel of niet doorlopen. Mensen die hiervan zeggen: ik wil graag een woning. Een woning die wij niet hebben, die wij niet eens kunnen bieden aan mensen die gaan scheiden en zeggen: ik heb nu een woning nodig, of aan onze kinderen die uit huis gaan, daar hebben we ook geen woning voor te bieden. Dat is waar we in zitten. Dus de discussie rechthebbend, niet-rechthebbend, is al meerdere malen gevoerd, ook in allerlei commissies. Wij blijven erbij dat mensen die rechthebbend zijn in onze optiek inderdaad een dak boven hun hoofd moeten krijgen, en dat voor alle mensen die dat recht niet hebben, het helaas ophoudt. Hoe vervelend ook.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, mevrouw Coenradie gaat voorbij aan het feit dat inderdaad in diezelfde commissies ook eigenlijk geconstateerd is dat Leefbaar Rotterdam en dit college tegen de wet handelt. En waar zij ook aan voorbijgaat is dat mensen uit Europa gewoon hier mogen zijn. Dus u handelt totaal tegen de wet, plus u houdt het dakloosheidsprobleem in stand.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Ik denk dat mevrouw van Volt doelt op de twee deskundigen die vorige week bij de technische commissie aan het woord zijn geweest. Begrijp ik dat goed?

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Onder andere. Het is ook voor deze technische sessie meerdere keren besproken in meerdere commissies. We hebben er ook over geschreven in de kranten. Er is op meerdere momenten over gediscussieerd. Maar inderdaad, in die technische sessie is het ook aan de orde gekomen.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Nou, volgens mij moet dat nog verder onderzocht worden. Dat is mijn laatste informatie. Maar als wij ons laten besturen door twee deskundigen in zo'n sessie, dan verheug ik me enorm op het kerstreces, want dan haal ik ook nog eens eventjes wat deskundigen de raad in die wat kunnen zeggen over veiligheid en asiel. Dus, nou, wat werk te doen dan in het kerstreces.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

Mevrouw COENRADIE (lr). Goed voorzitter, wij zijn niet de enigen in deze stad die dit zien gebeuren. Deze groep Rotterdammers ziet ook een ontwrichting van onze samenleving. Aanhoudend geweld, een steeds verder groeiende wachtlijst voor woningen voor hun kleinkinderen of kinderen, hoge zorgkosten en een beeld van hun straat of wijk dat steeds minder prettig wordt. En voorzitter, iedereen in deze grote groep van Rotterdammers ziet dit gebeuren. Of dit nu een werkend gezin uit Hillesluis of uit Ommoord is, ze werken vaak hard voor weinig en zien dezelfde problemen in hun straat en wijk. Dat is ook de hele gedachte achter het coalitieakkoord, dat wij aan het begin van deze periode hebben gesloten en dat zal ook voor het resterende deel van deze periode de inzet zijn van onze partij. Aan de slag voor deze groep Rotterdammers. De Rotterdammers die wat willen maken van hun leven, of zij nu sterke of zwakke schouders hebben. En voorzitter, ik heb het net al kort opgesomd, maar ik wil nu ingaan op al die zaken die ontwrichtend werken op onze stad. Laten we beginnen met het ergste dat iedereen in de stad aangaat en dat is veiligheid.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik hoor mevrouw Coenradie eigenlijk zeggen dat ze zo opkwam voor de gewone man, de gewone Rotterdammer. Maar waarom kiest u er dan voor om betaald parkeren in te voeren op Zuid en niet in Hillegersberg? Waarom kiest u ervoor om de tram in Delfshaven niet meer te laten rijden, maar wel in de Molenlaan? En waarom kiest u er dan ook voor om een volkstuin op te heffen en een golfbaan te laten liggen? Als u het er nu over heeft dat u opkomt voor de gewone man. Die sociale agenda die we hadden in deze stad wordt vermorzeld door het beleid van de VVD en u gaat

er gewoon in mee en u heeft het alleen maar over veiligheid. Maar die hele sociale agenda vergeet u. Kunt u daar nog wat over zeggen?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Nou, dat is dan grappig, want ik was nog helemaal niet klaar met mijn spreektekst, sterker nog, er kwam nog een heleboel aan, dus ik zou dan toch mijnheer Engberts willen vragen om even dat geduld op te brengen. Maar ja, we zijn er zeker wel voor de gewone man. En laten we wel wezen, betaald parkeren, ik dacht mij te herinneren dat juist de PvdA dat toch wel in een aantal wijken heeft uitgerold, een aantal jaar geleden. Laten we nu dus niet doen alsof dat een paradepaardje van Leefbaar Rotterdam of van dit college is.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). We hebben natuurlijk altijd het beleid gehad: als er parkeerdruk is, dan kunnen we betaald parkeren invoeren. Als we dat ook met elkaar vaststellen. Maar niet om onze begroting te spekken en niet om het Excelsheet, boekhoudkundig gewoon alles even rond te rekenen. Want dat is wat u doet. U voert het rücksichtslos in, niet kijken naar waar het nodig is. Niet kijken: is er eigenlijk al meer dan genoeg groen in een wijk. U voert het gewoon maar in, alleen maar om het geld binnen te halen. En dat is wat ons tegenstaat.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dank voorzitter, in aanvulling op mevrouw Coenradie, het is inderdaad de PvdA geweest die is begonnen om de armste wijken in Rotterdam te belasten met betaald parkeren, dus ik vind het nogal een verhaal om hier op te hangen om te zeggen dat Leefbaar Rotterdam of deze coalitie niet zou opkomen voor de gewone man. Vijftien wijken in Rotterdam betaald parkeren en volgens mij tien, twaalf waar de PvdA de hand in heeft gehad.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Hoera, we zijn er weer. Het is allemaal de schuld van de PvdA wat er mis is in deze stad. Wij zijn helemaal niet tegen betaald parkeren. Wij zijn niet rücksichtslos tegen betaald parkeren, maar ik heb net gezegd: waar parkeerdruk is en waar het nodig is om meer groen in de wijk te hebben. Fine, we zijn ertegen dat je het alleen maar invoert om zoveel mogelijk geld binnen te harken en dat is wat u doet.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Fijn dat de PvdA ook een beetje schuldbewust is. Dat is goed om te horen. Kijk, wat er natuurlijk wel ontstaat op het moment dat je ergens betaald parkeren invoert, dan gaat het waterbedeffect ontstaan en op meerdere plekken in die wijken gaat die druk verhoogd worden. Dus dat is helaas ook wel de reden dat we betaald parkeren moeten invoeren op sommige plekken waarvan ik u ook kan zeggen dat heel veel bewoners er ontzettend blij mee zijn.

De VOORZITTER. U mag reageren. U eerst mijnheer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Nee, ik wilde de heer Soytekin eigenlijk gewoon vragen: neem even verantwoordelijkheid voor je eigen daden in plaats van een paar oude koeien eruit te halen en het daar eindeloos over te gaan hebben. Wat er nu gebeurt, dat is waar de mensen last van hebben en daar heeft u verantwoordelijkheid voor.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, je weet wanneer een politieke partij geen verhaal heeft bij iets wat ze steunen. Dat is als ze naar een ander wijzen die er op dat moment eigenlijk helemaal niets mee te maken heeft. Dus eigenlijk zeggen Leefbaar Rotterdam en DENK hier: de PvdA heeft ooit ergens in een wijk betaald parkeren ingevoerd en daarom doen wij er nog maar even een paar wijken bij. Er is geen verhaal op dit punt. Het is inderdaad precies zoals de heer Engberts zegt.

Betaald parkeren hebben we altijd ingevoerd op het moment dat de druk te hoog werd. Daar hoorde dus ook de parkeerdrukmeting bij. Die schaft dit college af en daarmee is betaald parkeren inderdaad officieel een melkkoe geworden en raakt het inderdaad alle Rotterdammers in hun portemonnee en lost het geen enkel probleem op, spekt het alleen de begroting van deze gemeente.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, het zal u niet verbazen dat D66 groot voorstander is van dit plan en ik meen de fractie van GroenLinks ook, maar ik ben heel erg benieuwd of dat ook inderdaad zo is. Steunt GroenLinks ook dit plan om betaald parkeren zo breed in te voeren?

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel voor dit cadeau. Nee, GroenLinks is altijd voorstander geweest van betaald parkeren, ook over de hele stad. Auto's nemen ontzettend veel ruimte in, zeker in wijken waar straten smal zijn, de kleinste huizen zijn, mensen met de laagste inkomens wonen. Daar is vaak een enorme parkeerdruk en een grote behoefte aan ruimte. Ik denk dat het een heel belangrijk principe is: de vervuiler betaalt. De ruimte-innemer moet daar betalen en het is een goed systeem om dat eerlijk te verdelen over de stad. Dus wat GroenLinks betreft is dat een goed instrument. We hebben het graag ingezet en we verschillen soms. We werken graag samen met de PvdA en op sommige punten verschillen we nog een beetje van mening.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter, ik ben blij dat de heer Segers-Hoogendoorn weer aangeeft hoe wij moeten debatteren en wat de juiste vorm is, maar het is natuurlijk heel gebruikelijk dat we in dit huis de consistentie van beleid wel even onder de aandacht brengen en die is ver te zoeken bij de PvdA. Daarnaast wil ik even aangeven dat wat wij hier in de stad doen, iets is wat we jarenlang al mee hebben gemaakt, namelijk dat als je ergens betaald parkeren invoert, staat het binnen no time in de aangrenzende wijk vol met auto's van mensen die daar hun auto gaan parkeren omdat ze niet willen betalen. Dus dat is een systeem dat zich elk jaar weer, al die jaren dat wij hier in de gemeenteraad staan, voordoet. Iemand die dat ontkent, moet mij met cijfers overtuigen dat dat niet geval is. Dus kom maar met cijfers. Als er geen waterbedeffect is, dan sta ik aan uw kant. Maar dat waterbedeffect bestaat. En wat hebben we vervolgens gedaan? We hebben in dit college, deze wethouder heeft ervoor gezorgd dat het de allereerste wethouder is die ook retrospectief een aantal doelgroepen weet te ontlasten. Leraren, sportverenigingen, worden allemaal met maatwerk bediend, zodat we ze ook in onze stad weten te houden, ook in die gebieden waar al jarenlang betaald parkeren is. Die worden allemaal ontzorgd. Dus dat is beleid dat werkt. Daar sta ik ook achter en dat mag u zelfs van een autopartij als de VVD verwachten.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, ik maak er om te beginnen ernstig bezwaar tegen dat wij niet consistent zouden zijn. Noch GroenLinks noch de PvdA kunt u een gebrek aan consistentie verwijten. Wij zijn altijd voor betaald parkeren geweest op basis van parkeerdruk. That's it. En gelukkig gaan we het binnenkort ook nog hebben over het hele parkeerbeleid, want al die fop die naar de sportverenigingen wordt uitgerold, ik zou er niet blij mee zijn.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik heb nog geen antwoord op mijn vraag gekregen van de heer Engberts of hij kan aantonen dat het waterbedeffect niet bestaat in onze stad.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dat is een soort vraag van 'poept een beer in het bos?' Natuurlijk bestaat een waterbedeffect, maar we zijn altijd gewoon uitgegaan van het betaald parkeren op basis van ervaren parkeerdruk. En dat altijd keurig in gesprek met bewoners op een goede manier geparticipeerd. En dat slaat u allemaal over. U gaat alleen maar... u heeft ook helemaal niet gekeken

naar parkeerdruk of waterbedeffect. Het ging u er alleen maar om om zoveel mogelijk geld van de gewone Rotterdammer af te pakken.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Nee hoor voorzitter. Dat is een onwaarheid die hier wordt aangegeven. Het is in de coalitieonderhandelingen helemaal niet dichtgelegd. Er is in de coalitieonderhandelingen gewoon heel duidelijk gezegd: elke keer moet je eigenlijk uitstellen, is het een uitstel van een veroordeling van een wijk richting betaald parkeren. Dat weet je gewoon, want dat gebeurt elke keer weer. En wat we hebben gezegd is: dan kun je het beter in één keer goed doen, het in één keer voor de hele stad binnen de ring regelen in plaats van dat je elke keer maar zorgt dat er weer een wijk heel veel problemen krijgt. Ik heb het zelf meegemaakt in Delfshaven, waar bijvoorbeeld de parkeertijden, de duur van het parkeren werd uitgerold in mijn naastliggende wijk, waardoor iedereen na 18 uur mooi in mijn wijk kwam parkeren. Dat was zelfs al in een gebied waar de parkeertijden er al waren. Dus u kunt niet ontkennen dat het waterbedeffect er al is. Dat doet u ook niet, maar dan moet u daar ook de gevolgen en de consequenties van dragen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dan heb ik een wedervraag aan de heer Lansink. Is de ring een soort van enorme dijk waar geen waterbedeffect overheen kan komen?

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Nee, maar daar zijn wel substantieel de meeste auto's.

De heer ENGBERTS (pvda). Via de voorzitter, doe het dan ook in één keer goed en voer dan ook betaald parkeren in buiten de ring, bijvoorbeeld in Hillegersberg.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dank u wel voorzitter. Ik ben heel erg blij dat de heer Engberts doorziet dat de plannen die wij hebben voorgelegd inderdaad kloppend zijn en ik zie hem nu in ieder geval van een tegenstander groeien in een voorstander. Ik dank hem daarvoor.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, dat waterbedeffect is een gelegenheidsargument. De heer Lansink weet net zo goed als iedereen hier inderdaad dat het bestaat. Daarom bestaat die term waterbedeffect namelijk ook. Maar de VVD schaft gewoon de parkeerdrukmeting af. Dat is gewoon een feit. En daar wilt u niet voor uitkomen. Dat is een beetje jammer, want u heeft dat wel in de coalitieonderhandelingen weg moeten geven. Maar u heeft er nu heel lang over gedaan om een frame te bedenken waarop u dat wel waarheidsgetrouw kan vertellen. Dat is niet aan de hand. U schaft de parkeerdrukmeting af en u vergeet daarbij ook één heel belangrijk ding. Je hebt voor het invoeren van beleid in je stad, zeker voor een autopartij als de VVD, ook draagvlak nodig. En draagvlak krijg je bijvoorbeeld doordat mensen een probleem ervaren en een bestuur van een stad het probleem oplost. Nou, dat is wat je doet als je een parkeerdrukmeting uitvoert, de norm gehaald wordt en je dan betaald parkeren invoert. Wat u doet, is die afschaffen, waardoor u het draagvlak in de stad helemaal verliest en dat is wat er met uw beleid gebeurt. En u heeft een mooi frame bedacht van dat waterbedeffect, maar u schaft gewoon de parkeerdrukmeting af. Kom daar dan ook voor uit.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). En zelfs daarin wordt u voorzien bij het parkeerbeleid van deze wethouder. Doordat we gewoon kijken waar de druk op dit moment het hoogst is, daar voeren we het als eerste in en andere wijken volgen daarna. Dus ook daar, als u gewoon het beleid van de wethouder bekijkt, is het precies wat u wilt. Dat doen we en daar houden we rekening met het waterbedeffect dat we per definitie hebben in deze stad.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Weer een nieuwe manier om niet te hoeven zeggen dat de VVD de parkeerdrukmeting afschaft. Dan zeg ik het maar. Ik heb het al een paar keer gezegd. De VVD schaft de parkeerdrukmeting af en als u niet in de coalitie zou zitten, zou u in de hoogste boom zitten om te vertellen dat dat echt een schande is.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Als u in deze coalitie had gezeten, had u precies hetzelfde gedaan mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De VOORZITTER. Dan is de cirkel rond. Dan gaan we naar mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Al die gewone Rotterdammers zien dat er nog altijd dag in, dag uit, explosies plaatsvinden in hun straat, of dat er kogelgaten zitten in de muren van hun woningen. Dat is de realiteit. De realiteit is dat de politie een 14-jarige 's nachts oppakt met cobra's, of dat wij 16-jarigen aanhouden voor explosies. De realiteit is niet dat alles ineens mooier, veiliger en beter wordt omdat de burgemeester hier zegt dat we er alles aan doen. De realiteit is dat er niet genoeg wordt gedaan om deze raddraaiers van de straat te lichten en ervoor te zorgen dat die gewone Rotterdammer echt zonder zorgen kan gaan slapen. Te vaak hoor ik: kan niet, mag niet, op veiligheid. Dit draagt bij aan een samenleving die voelt dat de overheid er is voor haar eigen regels in plaats van de menselijke maat. Rotterdammers snakken naar een zichtbare overheid die uitstraalt: tot hier en niet verder. En nee, we zullen niet alles kunnen voorkomen, maar mijn doel is om samen met u allen hier een strijd te voeren tegen dit geweld, waarbij er geen dogma's zijn. En dat we straks tegen elkaar kunnen zeggen: wij, de raad, de burgemeester, de ambtenaren, de politie en alle andere partners hebben echt alles uit de kast getrokken om onze samenleving te beschermen tegen dit explosiegeweld. Echt alles.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel. Ik zie dezelfde problematiek. Ik moet ook constateren dat u zelf ook constateert dat in de afgelopen anderhalf jaar de stad niet heel veel veiliger is geworden. Dat heeft Leefbaar Rotterdam ooit wel beloofd, maar dat valt vooralsnog even vies tegen. U geeft ook aan: ik wil over dogma's heen. Maar we hebben hier ook wetten. Wetten zijn er ook om mensen te beschermen. En u zegt: ik wil bij wetten of bij regels de menselijke maat toepassen. Hoe gaat u zorgen dat er dadelijk geen willekeur is? Want ik ben bang voor het omgekeerde, dat er dadelijk een ongelijkheid in de stad bij komt, dat er sprake is van willekeur en dat is juist op veiligheid ook een enorm risico. En ik wil graag weten, niet alleen handhaving, wat ziet u aan de basis om onze kinderen te behoeden dit pad op te gaan, ziet u daar ook maatregelen?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, we kunnen niet iets binnen anderhalf jaar oplossen, maar wat wel een feit is, is dat wij met dit college 40% meer uitgeven aan veiligheid dan het vorige college. Dus ja, wij doen hier echt ontzettend veel aan. Maar ik zou ook graag verder willen gaan met mijn betoog, omdat ik denk dat een deel van het antwoord in de rest van mijn betoog zit. En uiteraard, als dat niet zo is, hoor ik het graag. De vraag is hoe we dit nu willen gaan doen. Allereerst door veel meer nachtelijke politie-inzet. De explosies vinden namelijk 's nachts plaats en we zien en horen vaak dat dit ontstaat door duo's op scooters. Daarom wil ik met klem het verzoek bij de burgemeester neerleggen: maakt u zich hard voor een gerichte nachtelijke aanpak, waarbij wij veel meer fouilleeracties gaan houden. Ga bij de Maashaven staan, de Zwart Janstraat of in de wijken, en licht 's nachts die duo's op scooters of die patserbakken van straat. Als ze niks te verbergen hebben, is er ook niks aan de hand. Maar de mensen en Leefbaar Rotterdam snakken veel meer naar een mentaliteit van: niet lullen maar poetsen. De stad schreeuwt hierom. Wij missen vooralsnog deze mentaliteit.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ik vroeg net hoe u willekeur gaat voorkomen, en nu gaat u eigenlijk iedereen die 's nachts met z'n tweeën op een scooter rijdt, betichten van: u bent mogelijk een potentiële bommenlegger. En ik vind dat best wel ver gaan. Ik zie ook een aantal mensen hier best even verschrikt kijken. Hoe ziet u dat dan voor zich?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Wij lezen de berichten en wij denken dat het goed is dat er gewoon gefouilleerd wordt. Als je niets te verbergen hebt is er ook niets aan de hand. En op het moment dat je daar 's nachts rijdt met een goede reden, dan is er ook niets aan de hand. Maar laten we in ieder geval deze mensen wel controleren, want we zien dat 's nachts de meeste explosies plaatsvinden, dat 's nachts de meeste mensen op straat rondlopen met allerlei cobra's, dus ja, je moet ook ergens beginnen. Als het op de dag was geweest was het op de dag geweest, maar nu vindt het vooral in de nacht plaats, dus het lijkt me ook een heel logisch moment om dan te kijken wat we kunnen doen. Voorzitter, helaas is de veiligheid op straat niet het enige wat broos is. Vaak zijn het de kleinere situaties die de meeste impact hebben op de gewone Rotterdammer. Een van de meest nijpende voorbeelden is de verloedering in ons openbaar vervoer. Het is anno 2023 in mijn ogen onverteerbaar dat onze ouderen en vrouwen, maar steeds ook vaker mannen, niet met ons OV durven te reizen in onze stad, omdat zij te maken hebben met onveilige en onzure situaties. We hebben meer handhavers nodig. Niet alleen vanwege de subjectieve veiligheid, maar ook vanwege de objectieve veiligheid. Recentelijk nog, toen een verwarde man op het Marconiplein over het spoor liep. We willen niet weten hoe dat afgelopen was als er geen OV-surveillanten waren geweest die ter plekke konden ingrijpen. We moeten dit onderwerp een veel hogere prioriteit geven. En daarom zijn we de beroerdste niet om hier het voortouw in te nemen. Wij dienen een amendement 'Een nachtelijke impuls voor een veilig openbaar vervoer' in, om meer budget vrij te maken voor meer toezicht en handhaving. Daarbij willen we wel opmerken dat dit vooral in de avonduren nodig is. Daarnaast werken wij momenteel aan een initiatiefvoorstel met een breder pakket aan ideeën om het OV veiliger en prettiger te maken voor iedereen. Want het OV is niet van junkies en overlast gevend tuig, maar van de goedwillende Rotterdammers. Een onderwerp dat alle aandacht duidelijk heeft in het stadhuis is bouwen en wonen, en dat is meer dan terecht. De zorgen die er leven over het achterblijven van het bouwen van woningen is een zorg die wij delen en een zorg die voor vele Rotterdammers net zo groot is. De oorzaken voor het achterblijven van die bouwproductie zijn helder en onoverkomelijk, maar dat maakt de nood niet minder hoog. Wij hebben daarom keihard gezocht in de begroting naar ruimte om ervoor te zorgen dat er extra middelen zijn om te werken aan het bouwen van die broodnodige huizen voor die gewone Rotterdammer. Daarom dienen wij een amendement 'Betaalbare impuls voor betaalbare woningen' in, om een impuls te creëren voor betaalbare woningen. En voorzitter, het heet niet voor niets bouwen en wonen. Het heet zo omdat het onderwerp wonen en met name woonoverlast een ontzettend groot probleem is in onze stad. Dagelijks komt de mailbox van onze partij vol te zitten met voorbeelden waarbij er woonregels overtreden worden. Denk bijvoorbeeld aan het huisvesten van meer personen dan bedoeld in een bepaalde woning, maar ook achterstallig onderhoud, malafide verhuurders of constante overlast door buurtbewoners. Daarom willen wij extra inzetten op de handhaving voor deze situaties in Oud-Mathenesse, waar dit probleem groot is. En we willen ook kijken naar gemeenten die dit mogelijk beter op orde hebben. Zie bijvoorbeeld Den Haag, waar ze werken met een uitgebreide pandbrigade die deur voor deur afgaat om te kijken wat er beter moet. Daarom dienen wij de motie 'Een schepje bovenop de Rotterdamse pandbrigade' in. Een van de andere gesprekken aan de keukentafels is migratie. Asielmigratie, arbeidsmigratie en studiemigratie. Een onderwerp dat onlosmakelijk verbonden is aan tal van andere thema's die onze collectieve sector raken. Hoe meer mensen er in onze stad komen wonen, hoe minder huizen er beschikbaar zullen komen. Dat is geen hogere wiskunde, maar wel een conclusie die veel politieke partijen niet durven te erkennen. Maar het heeft gevolgen, het legt een enorme druk op de samenleving, op cultureel gebied, de woningmarkt, veiligheid, zorg en ons onderwijs. En voorzitter, steeds meer Nederlanders vinden dit ook. We zien in tal van onderzoeken en peilingen dat migratie genoemd wordt als een van de topprioriteiten om dit landelijk aan te pakken. En ook onder politieke partijen die overwegend links zijn zien we deze ontwikkeling. En dat stemt tot hoop. De hoop dat er eindelijk eens iets gedaan wordt aan een fenomeen dat wij decennia volledig uit de klauwen hebben laten lopen. Het gaat niet meer. Nederland kan dit niet meer aan, en Rotterdam kan dit al helemaal niet meer aan. In het coalitieakkoord staan daar al goede stappen in. Iets wat wij als gemeente beter aan moeten pakken is het straatbeeld van de straten in onze Rotterdamse wijken. Nog te vaak worden straten overspoeld door de aanwezigheid van dakloze en verwarde personen in de wijk.

De VOORZITTER. Over het voorgaande mogelijk nog de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja ja, want ik dacht, nu komt er iets van een begin van een oplossing of zo, maar dit was gewoon een kopje migratie, en het was ook verder niet gedefinieerd of zo, net zoals in het begin van het betoog ook al de ander het probleem was hè, de niet-rechthebbende. Ik zou mevrouw Coenradie aanraden om eens naar de documentaire Leven in Limbo te kijken, want er zijn hier een aantal mensen in de stad die volgens u niet rechthebbend zouden zijn, maar die kunnen helemaal niet terug naar een land van herkomst, want dat accepteert hen gewoon niet. Daar heeft u het niet over. Het is een soort breed begrip van migratie, ik denk met als bedoeling om 'de ander' in een kwaad daglicht te zetten. Ik zou heel benieuwd zijn wat mevrouw Coenradie nu voor migratie wil aanpakken. Want het zijn namelijk heel veel verschillende vormen.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Ik dacht mij te herinneren dat wij eerder zo'n kijktip hebben gehad. Ik zal er opnieuw eens eventjes naar kijken en mocht u nog wat meer kijktips hebben, dan zal ik daar zeker ook naar kijken. Welke wij willen aanpakken? Wij willen alle drie aanpakken, want we hebben gewoon geen ruimte hier. Dus dat betekent op zowel asiel, daar hebben we afspraken over staan in het coalitieakkoord, maar ook studiemigratie en andere vormen van migratie. Het gaat niet meer. We moeten op een gegeven moment met elkaar constateren: we hebben het niet, dus je kunt hier wel naartoe komen, maar we hebben niks wat we je kunnen bieden, behalve misschien een heel leuke opleiding, maar zelfs daarvoor moet geloot worden.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, dus ga ik er dan van uit, dus kennismigratie, dan gaat u in gesprek met de universiteit? U bent de grootste partij van de stad. U zit in de coalitie. Maar daar hoor ik niets over. Arbeidsmigratie, er is natuurlijk veel vrij verkeer van mensen binnen de EU, wat mevrouw Elfilali al aangaf. Maar het zijn ook gewoon bedrijven hier, die die mensen hiernaartoe halen. Gaat u dan met die bedrijven praten? Wat gaat u dan doen om die groepen aan te pakken? Asiel is zo'n klein stukje en daar heeft u zelf natuurlijk een historisch quotum aan gehangen, dus daar hoeven we het met elkaar niet meer over te hebben. Maar even die kennis- en arbeidsmigratie. Wat gaat u daar dan aan doen?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Nou, u geeft aan dat asielmigratie zo'n klein stukje is, maar dat is helemaal niet waar. Ja, dat is een klein stukje, als je nu kijkt naar de percentages. Maar dat zijn wel de mensen die hier lang blijven uiteindelijk, waarvan een heel groot percentage hier niet aan het werk gaat en een heel groot percentage hier dus beroep doet op allerlei faciliteiten, maar hier niet werkt maar wel alles nodig heeft wat heel veel mensen hier nodig hebben. Dus daar ligt voor ons natuurlijk wel een enorm grote focus, en dat zal ook blijven. En natuurlijk kijken we ook naar andere soorten migratie, hoe we dat kunnen demotiveren en eerst kunnen zorgen dat mensen die hier willen studeren gewoon een opleiding kunnen volgen zonder ingeloot te worden en te denken: ja, het gaat aan mij voorbij, of hier op kamers willen zonder dat er überhaupt een kamer beschikbaar is. Dus dat betekent dat er op meerdere fronten, net als in het zorgveld, ook met meerdere partners en in het werkveld gesprekken gevoerd gaan worden. Dat klopt.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Dan zou ik het fijn vinden als mevrouw Coenradie ook gewoon een voorstel doet. We hebben net een stroom aan moties over veiligheid, maar niets op dit gebied. En uiteindelijk op mijn vraag, kennismigratie en arbeidsmigratie, geeft u overal het antwoord op asiel, waarvan we weten dat het een klein percentage van het geheel is. En dat het met name een failliet systeem is dat ervoor zorgt dat die mensen hier langer zijn dan mogelijkerwijs nodig zou zijn. En dat is het frame van Leefbaar Rotterdam en daarom daag ik u er ook op uit, je kunt het frame eens een keer tenietdoen door hier met serieuze voorstellen te komen in plaats van alleen maar te zeggen: het

gaat over migratie, dat niet te definiëren, er geen enkele actie aan te verbinden, en het alleen maar te schuiven op asielzoekers. Want dat is wat we van u gewend zijn. Dat valt me zeer van u tegen.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Ja, dat mag. Goed, iets wat wij als gemeente beter aan moeten pakken is het straatbeeld.

De VOORZITTER. Dan mevrouw Elfilali nog even.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, mevrouw Coenradie had het over percentages en een hoge druk op al onze voorzieningen. Waar hebben we het precies over? Wat zijn deze percentages?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Voorzitter, ja, voor exacte cijfers kunt u denk ik het beste toch even kijken of in de papieren of het even navragen bij de wethouder, of ik kom er later bij u op terug. Maar laten we wel wezen en het is een beetje vragen naar de bekende weg, maar het is heel duidelijk dat op het moment dat hier asielzoekers binnenkomen, zij na verloop van tijd in de bijstand blijven zitten na een jaar of vijf, maar wel hier een beroep doen op een woning, op eigenlijk alles wat ze hier nodig hebben. En hetgeen wij gewoon niet kunnen bieden, want dat kunnen wij niet eens aan onze eigen mensen bieden. Dus dat zijn de feiten en als u graag ook nog cijfers achter de cijfers wilt hebben, dan kom ik daar gewoon bij u op terug.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, dus mevrouw Coenradie zit hier gewoon vanuit de onderbuik een verhaal te houden zonder dat ze de onderbouwing ervoor heeft.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Nee, dat zit ik niet te doen. Exacte cijfers heb ik daarover niet nu paraat. Ik weet dat in ieder geval een groot gedeelte van wat hier binnenkomt, dat is asielmigratie, en dat is ook een groot gedeelte dat hier gewoon na vijf jaar nog in de bijstand zit, dat niets bijdraagt. Dat zijn cijfers, dat heeft niets met onderbuikgevoel te maken. En als u zo meteen van mij nog meer cijfers wilt krijgen, want blijkbaar heeft u ze in ieder geval helemaal niet, en dat bevreemdt mij, dan kunt u ze ook van mij krijgen. Maar dan ben ik ook wel benieuwd of als u dan die cijfers van mij krijgt, u het dan met mij eens bent.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ik betwijfel of ik het met mevrouw Coenradie eens zal zijn op dit onderwerp, maar wat ik in ieder geval wel frappant vind is dat hier inderdaad eerst migratie, asiel, vluchtelingen op één hoop wordt gegooid. Vervolgens wordt er gezegd: er is een enorme druk op onze voorzieningen. Mensen in de bijstand worden nu allemaal gekwalificeerd als mensen die migrant zijn. Dus ik vind het frappant dat Leefbaar Rotterdam dit zo doet, gewoon ongekend. En wat ik trouwens ook nog wel interessant vond, als wij zo weinig ruimte hebben hier in de stad, wat mevrouw Coenradie eerder zei, hoe komt het dat we nog aan het bij bouwen zijn?

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali, misschien iets meer afstand tot de microfoon houden, dat komt de verstaanbaarheid via internet ten goede. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Deze woningen zijn gewoon broodnodig. Die zijn broodnodig, want op het moment dat er nu een gezin is dat opstaat en zegt: helaas, onze relatie werkt niet. Dan kan de partner of de ander kan in ieder geval niet een huis vinden. Dat is de situatie. Maar wij zeggen dan vervolgens wel: ach joh, kom maar lekker hiernaartoe, want wij kunnen het hier allemaal bieden. Want ja, laten we het allemaal nog verder volbouwen. Ja, we bouwen, maar dat doen we dus ook vooral voor de mensen die het hier nodig hebben. Dat betekent dat we er daar dus in eerste instantie ook voor zijn. Dat geldt niet alleen voor bouwen, want we hebben het wel steeds over bouwen

als we het hebben over asielmigratie, maar we hebben het over alles. In alles is er een tekort. In de zorg, in het onderwijs, kinderopvang, als je één kind hebt heb je een probleem. Heb je twee kinderen, dan heb je een nog veel groter probleem. Je kunt op dit moment bijna nergens een beroep op doen. Maar wij zeggen dan vervolgens wel, althans een heel groot deel van de raad, een heel groot deel van een aantal politieke partijen zegt: kom maar binnen. Nee, wij kunnen het voor onze eigen mensen nog niet regelen, maar laten we dan vooral zorgen dat we het voor andere mensen goed regelen. Ik vind dat echt inhumaan en ik vind ook dat je je eigen Rotterdammer, je eigen volk dan niet recht in de ogen kunt aankijken. Schandalig.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali, tot slot.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik weet niet precies wie mevrouw Coenradie bedoelt met eigen Rotterdammers. Voor mij zijn alle Rotterdammers die hier wonen Rotterdammer. Maar ik denk dat het ook wel belangrijk is, we hebben grote arbeidstekorten, hoe gaan we dat oplossen? Ik denk dat we toch ook gewoon kennismigranten, zoals net ook al werd genoemd, nodig hebben om ook gewoon in onze arbeidstekorten te voorzien. Dus dit verhaal van Leefbaar Rotterdam is gewoon een fabeltje en het is vermoeiend om naar te luisteren, maar het lost helemaal niets op.

De VOORZITTER. Er zit geen vraag in, dus ik ga naar de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, mevrouw Coenradie heeft niet alleen de cijfers niet op orde hè, want asielmigratie is dus een klein deel van de totale migratie. En vervolgens de mensen die een status krijgen na een asielaanvraag is een nog kleiner deel, dus dat heeft ze al niet op orde. Maar ze heeft ook de definities niet op orde, want ze zegt: asielzoekers, een dak boven hun hoofd, bijstand. Asielzoekers hebben nergens recht op, alleen op opvang. En dan wordt er gekeken of ze terecht asiel aanvragen en of ze mogelijkerwijs, als ze echt vluchten voor vervolging, een status mogen krijgen. En pas dan komen die voorzieningen om de hoek kijken. Dus het is eigenlijk zo abject wat u zegt, want u schuift alles op een kleine groep waarvan u weet dat het een kleine groep is, en vervolgens heeft u de definities totaal niet op orde, maar wat u neerzet, als grootste partij van deze stad, is een frame dat mensen tegen elkaar opzet op basis van verkeerde aannames. En dat doet u bewust. U heeft nul plannen op die grote groepen, maar u heeft alleen een giftig frame op een klein groepje mensen die over het algemeen terecht hiernaartoe komen omdat ze op de vlucht zijn voor oorlog en vervolging. Dat is wat u doet en dat vind ik zeer, zeer klein.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Ik hoorde geen vraag.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik luisterde zojuist naar het antwoord van mevrouw Coenradie op de vragen van mevrouw Elfilali, en toen begreep ik het even niet meer. Want mevrouw Coenradie zegt: er zijn ontzettend veel tekorten, in de zorg, in de bouw, we krijgen het allemaal niet meer rond gewerkt en er zijn te weinig huizen, dus we moeten de arbeidsmigranten maar gewoon buiten de deur houden, want wat lossen we daarmee ook alweer op? Dat is een vraag die ik heb. Hoe zorgen we er nu voor dat we die tekorten die we overal op de arbeidsmarkt hebben en die we niet gevuld krijgen met alleen maar de mensen die we nu hier in dit land hebben, hoe zorgen we er dan voor dat die tekorten worden opgevuld op al die knelpunten die u terecht adresseert, op te lossen?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, daar waar er natuurlijk vraag is en wij dat zelf niet kunnen invullen, moeten we ook kijken naar buiten Nederland of buiten Rotterdam. Maar ik zie ook een aantal mensen in de bijstand waarvan we ook zeggen: hé, daar kunnen nog heel veel mensen uit de bijstand en die kunnen we aan het werk brengen, laten we daar ook eens naar kijken. Dat is een heel groot aantal. Dat is één. En op het moment dat er piekmomenten zijn, bijvoorbeeld bij distributiecentra, ja, dan moeten er mensen aangetrokken worden vanuit een ander land. Maar dat betekent ook dat mensen ergens gehuisvest moeten worden. En we moeten gewoon eerlijk zijn, een aantal dingen kunnen we gewoon niet. Dus dat betekent dat we creatief moeten zijn, en het is ook niet

zo dat ik hier zes oplossingen op stapel heb liggen en ik heb ook niet de verwachting dat de raad hier aan het einde van de dag wel zes oplossingen op stapel heeft liggen en anders zal me dat positief verrassen. Maar we kunnen niet blijven zeggen: nou, kom maar, maar we hebben eigenlijk of het geld niet, de ruimte niet of de mensen niet. Dat kunnen we niet.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, gerichte en strategische arbeidsmigratie, volgens mij kunnen D66 en Leefbaar Rotterdam elkaar daar heel goed in vinden. Dat geldt wat ons betreft ook wat betreft internationale studenten. En meer mensen vanuit de bijstand aan het werk helpen, daar is natuurlijk wethouder Versnel hartstikke hard mee bezig en daar staan we ook achter. Dus ik denk dat we elkaar daar heel goed kunnen vinden.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter, ik wil toch even terugkomen bij de nogal wereldschokkende vraag van mevrouw Elfilali die zegt: waarom bouwen wij eigenlijk? Alsof ze een wooncrisis compleet aan het ontkennen is. Ik zal het mevrouw Elfilali even uitleggen. Vijftigduizend woningen, hier alleen al in deze stad zijn er nodig om aan de behoefte te voldoen. 1 miljoen in heel Nederland. Die vraag stellen is hem wel beantwoorden mevrouw Elfilali. Er is een ontzettend tekort aan woningen in deze stad, maar ook in de BV Nederland, en ik hoop toch dat u dat met mij eens bent. Want de vraag die u stelde vond ik opmerkelijk.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali. U krijgt dertig seconden zeker, bonus.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter voor deze vraag van de VVD, die ook beleid heeft gevoerd waardoor we in deze wooncrisis zitten. De vraag die ik stelde aan Leefbaar Rotterdam was omdat mevrouw Coenradie het had over: ja, de mensen kunnen hier niet komen want we hebben de ruimte niet. Dus ik maakte een opmerking over: als we de ruimte niet hebben, waarom zijn we dan ontzettend aan het bouwen? Dat was om te laten zien dat haar verhaal nergens op sloeg, maar het is natuurlijk waar dat we alle inzet moeten plegen om de wooncrisis op te lossen en dat moeten we enerzijds doen door te bouwen, maar anderzijds ook door gebruik te maken van de leegstand die we hebben, creatieve oplossingen in te zetten, zoals coöperatief wonen of andere woonvormen. Er is een heel palet aan mogelijkheden.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie, u kunt verdergaan.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Wij zijn blij met de aanpak Bankslapers van wethouder Buijt, de extra aandacht voor MOE-landers en de aandacht die er is voor daklozen en junks in gebieden als Zuidplein, Slinge en Wijkpark Oude Westen. En voor laatstgenoemde dienen wij de motie 'Stop de overlast in het Oude Westen' in, met als doel om hier actief mee aan de slag te gaan. En laat het heel duidelijk zijn, het is voor Leefbaar Rotterdam onbestaanbaar dat we terugvallen naar de periode van voor 2002. Ik weet dat wethouder Buijt hier net zo in zit, en we gaan de schouders eronder zetten om de negatieve trend de komende jaren om te buigen. Voorzitter, ik zie dat dit college werk wil maken van de doorgeslagen omvang van de gemeentelijke organisatie. Een groei van bijna 30% sinds 2018. De kosten daarvan zijn onhoudbaar voor de samenleving. In de tweede herziening staan de arbeidskosten op € 1,33 miljard op een begroting van ruim € 4 miljard. Totaal niet in verhouding. Het college wil in 2024 ruim € 20 miljoen gaan besparen op drie manieren. Wij zijn blij met deze eerste stap. Leefbaar Rotterdam heeft altijd gestaan voor een dienstbare en zo smal mogelijke overheid, waarbij de focus ligt op de uitvoering. Want de uitvoering is hetgeen wat Rotterdammers dagelijks zien en daar rekenen zij ons allemaal op af en terecht. En voorzitter, een ander onderwerp waarmee we onze gewone Rotterdammers willen ondersteunen. Rotterdam heeft namelijk een geweldige haven met ongekend veel werkgelegenheid en bovenal banen met jaloersmakende startsalarissen. Dit moeten we dan ook blijven benadrukken en we moeten ook zorgen dat dit aantrekkelijk wordt en blijft. Daarom willen we kijken welke mogelijkheden er zijn om vervoer naar bedrijven in de haven te verbeteren. We dienen dan ook graag de motie in 'Werk in de beste haven van de wereld', waarin wij een aantal zaken naar voren laten komen. Een lobby, een promotiecampagne en de bereikbaarheid van de haven. Afsluitend voorzitter, de keukentafelgesprekken van onze Rotterdammers moeten weer gaan over die mooie dingen. Niet over de irritaties die veroorzaakt worden doordat de collectieve

sector geen grip meer kan krijgen op de dagelijkse problemen. We moeten ervoor zorgen dat die verdiende vakantie voor Rotterdammers weer een gespreksonderwerp wordt. Of dat de irritaties en zorgen over het leven in Rotterdam niet zo hoog zijn. Dat we een overheid creëren die problemen weer de baas is, en bovenal, dat de problemen weer behapbaar zijn. Zolang deze gesprekken gedomineerd worden door oplosbare situaties van de gemeente, is het voor ons onverteerbaar dat wij onze kostbare tijd in dit huis blijven verspillen door gesprekken over bloembakken op de Lijnbaan, genderneutrale toiletten of andere zaken waar ik nog nooit iemand op straat over gehoord heb. De begroting gaat over wat we de komende jaren gaan doen en onze fractie zal zich de komende jaren blijven richten op de zaken die ik genoemd heb. Veiligheid, zorg, verloedering, migratie, wonen, een smalle overheid die zich richt op de uitvoering. Kortom, de collectieve sector weer op orde. Want voorzitter, al die gewone Rotterdammers, van welke afkomst dan ook, kampen met dezelfde problemen. Problemen die wij met elkaar kunnen en moeten aanpakken, als één stad. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft een vraag aan u.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik ging vrij opgewekt hiernaartoe vanochtend en ik merk aan mezelf dat ik nu na dit verhaal van Leefbaar Rotterdam toch een beetje in een depressieve toestand raak, want het is onveilig, het is onguur, er zijn poepende daklozen, er zitten junkies, een woord dat je trouwens niet zou willen gebruiken, er zitten junkies in de metro. De wijken worden overspoeld door verwarde mensen. Het is kortom een heel dystopisch wereldbeeld van Rotterdam dat u heeft, dus mijn vraag aan het eind van uw betoog is eigenlijk: heeft u nog wel plezier in Rotterdam? Woont u hier nog met plezier of ja, blijft het hierbij?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voor deze sympathieke vraag. Ja, want ik heb hoop. Ik heb hoop dat het beter kan en daar werkt dit college heel hard aan. En ik zie heel mooie zaken die we doen en ik zie ook hardwerkende wethouders. Dus ja, ik heb heel erg veel hoop en daar doe ik het voor. Anders sta ik hier niet. Anders ben ik ook geen lid van de gemeenteraad of fractievoorzitter van Leefbaar Rotterdam. Dus ik heb hoop en ik denk ook dat heel veel zaken wel goed gaan, maar ik zie ook, wat heel veel Rotterdammers met mij ook zien, als ik meega met de politie of als ik gewoon ook over straat loop zoals mevrouw Bokhove, dat een aantal zaken niet goed gaan en dat mensen zich verdrietig, ellendig voelen, dat er armoede is, dat er heel veel zaken zijn om je onveilig bij te voelen. En ik vind dat we daar op een dag zoals vandaag maar ook geregeld in commissies, in allerlei andere raadsvergaderingen, het er geregeld met elkaar over moeten hebben. En dat die toon niet vrolijk is, ja, dat is ook denk ik voor heel veel mensen op dit moment de situatie. Dus het spijt me zeer als ik u niet aan het lachen kan maken, maar dit is dan wel mijn oprechte verhaal.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik wilde nog iets vragen over het amendement dat Leefbaar Rotterdam heeft ingediend over betaalbaar wonen. Het werd niet toegelicht, dus ik heb even gewacht tot het geüpload was. Ik zie dat u een bedrag uit 2027 naar voren haalt om betaalbaar wonen te stimuleren op dit moment. Maar dat gaat alleen naar het middensegment en ik was dus benieuwd op welke manier dit amendement ook bijdraagt aan het versterken van het bouwen van sociale woningen. En ik vraag dat ook omdat ik ook Leefbaar Rotterdam, toen we terugkwamen uit Wenen, daar zo ontzettend enthousiast over heb gehoord.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Wij willen gewoon dat er ook wel heel erg veel balans is. En wij zien op dit moment dat er heel veel mensen, met name dat middensegment, tussen wal en schip vallen. En dat betekent dat wij ook juist voor die middeninkomens, daarin willen zorgen dat er gebouwd gaat worden. En niet alleen sociale huurwoningen. Maar ik ben het met u eens, daar ligt natuurlijk ook een focus, maar we hebben hier gezegd: wij vinden gelden, laten we dan kijken of we daar een impuls aan kunnen geven. Ja, als het aan ons ligt geven we heel veel impulsen, maar dat geld is er gewoonweg niet.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dus ik hoor dat waar het gaat over betaalbare woningen, dat het dan vooral over het middensegment gaat in dit geval. Maar ik hoor u ook ergens in een tussenzinnetje zeggen dat u ook wel een uitdaging ziet op het sociale segment. Als dat zo is, dan komen we daar natuurlijk graag bij de woonvisie nog eens een keer op terug, want ik denk niet dat dat op dit moment gaat gebeuren.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Ja, ik heb daar verder niets over te zeggen eerlijk gezegd.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik vond het wel een scherpe analyse van de heer Van der Velden dat inderdaad de toon en de blik op Rotterdam van Leefbaar Rotterdam goed overeenkwam met die van GroenLinks. Ik word afgeleid. Maar ook hier weer de vraag dan aan mevrouw Coenradie, naast de probleemanalyses die u heeft en het vertrouwen dat u uitspreekt in het college, heeft u dan ook vertrouwen en hoop in de Rotterdammer en in de stad? In al die Rotterdammers die hier in deze stad wonen en werken en zo keihard bezig zijn om er een betere plek van te maken?

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Voorzitter, ja, dat heb ik zeker. In alle wijken waar ik kom en ongetwijfeld iedereen die hier zit, zie ik hardwerkende mensen, mensen die er het beste van willen maken, hun straatje schoon willen hebben, het straatje schoon willen houden, het gezellig willen hebben, gezellige zaken met elkaar willen organiseren, buurtapps hebben met elkaar, om ook over onveilige situaties te sparren. Ik vind dat mooi en ik kan dat alleen maar heel erg stimuleren, maar ik zie ook dat er ongelofelijk veel, en dat zijn ook de geluiden die ik hoor van de politie, heel veel leed juist achter die voordeur plaatsvindt. En dat zijn de zaken waar we het hier ook met elkaar over moeten hebben. De onzichtbare zaken.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Heel kort, ik deel een heleboel analyses van mevrouw Coenradie ook niet, ons wereldbeeld is echt heel anders. Een aantal problemen constateren we hetzelfde. Daar kunt u ook de ogen niet voor sluiten. We geloven in Rotterdammers, maar we weten ook dat niet ieder door heel veel samenwerking, door mooie initiatieven, weten we ook dat een portemonnee niet gevuld wordt en een boterham niet belegd. Er zijn ook echt maatregelen die heel grondig aangepakt moeten worden, onder andere stevige armoedebestrijding.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 13. Een schepje bovenop de Rotterdamse pandbrigade

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- er op grote schaal sprake is van misstanden met betrekking tot de woonomstandigheden van onder meer EU-arbeidsmigranten in Rotterdam, waaronder overbewoning;
- op 15 december 2022 de motie 'Gerichte aanpak misstanden op straatniveau' is aangenomen tijdens het agendapunt 'Voortgang actieprogramma EU-arbeidsmigranten';
- in het afdoeningsvoorstel van deze motie is aangegeven dat controles op straatniveau zijn uitgebreid van 8 naar maximaal 12 per jaar in de wijken Carnisse, Tarwewijk, Bloemhof en Hillesluis;
- dit probleem zich niet alleen afspeelt bij arbeidsmigranten;
- de gemeente Den Haag een effectieve wijze van handhaven heeft m.b.t. woonoverlast;¹

overwegende dat:

- de inzet op straatniveau een intensief, stapsgewijs proces is;

- de intensivering van 8 naar maximaal 12 straten per jaar een grote sprong voorwaarts is, maar de uitdagingen op dit thema vragen om meer straatgerichte acties dan gemiddeld drie straten per wijk;
- inwoners vaak nog het gevoel hebben dat zij niet voldoende worden geholpen als het gaat om (ver)huuroverlast;
- het niet, of niet voldoende handhaven op (ver)huuroverlast, het woongenot van vele Rotterdammers vermindert;

verzoekt het college:

- het melden van (ver)huuroverlast laagdrempeliger te maken voor Rotterdammers;
- ook in Oud-Mathenesse straatgerichte controles uit te voeren;
- inzichtelijk te maken hoe de Rotterdamse aanpak eruit ziet en hierin de mogelijke lessen te onderzoeken welke lessen de Rotterdamse handhaving kan trekken uit de Haagse aanpak van de pandbrigade en op basis van deze lessen een keuzenotitie voorlegt aan de gemeenteraad om hiermee keuzes en benodigde budgetten inzichtelijk te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans en V.A. Bruin

¹ <https://denhaag.raadsinformatie.nl/modules/13/Overige%20bestuurlijke%20stukken/633121>

Motie 14. Stop overlast Oude Westen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- de overlast door daklozen, verwarde personen en gebruikers in het Oude Westen aanzienlijk is toegenomen;
- dit zich met name concentreert rond de Nieuwe Binnenweg, 's-Gravendijkwal, Kruiskade en het Wijkpark aldaar, maar ondertussen uitdijt naar omliggende wijken;
- er 'bestuurlijk' extra aandacht is voor de aanpak van deze complexe problematiek;

overwegende dat:

- bewoners in het Oude Westen en omringende wijken veel overlast ervaren van onder andere drugsgebruik en het openlijk doen van de behoefte van deze overlastgevers;
- bovengenoemde voorbeelden de subjectieve veiligheid in deze wijken niet ten goede komen;
- stichtingen als Barka en Ontmoeting veel inspanningen verrichten om deze mensen aan te spreken en te begeleiden naar perspectief, maar deze dit niet alleen kunnen;
- voor een gewogen repressieve en preventieve aanpak extra inzet van toezicht en handhaving nodig is om de wijken weer veilig en leefbaar te maken;
- we tevreden zijn met de extra bestuurlijke aandacht hiervoor, maar het nog ontbreekt aan een inhoudelijk plan wat hier prioriteit aan geeft;
- hiervoor middelen en handen, denk bijvoorbeeld aan een stadsmarinier, vrijgemaakt moeten worden;

verzoekt het college:

- zo snel mogelijk, in ieder geval bij aanvang van het komende jaar, een concreet plan te maken om de buitensporige daklozenoverlast tegen te gaan in het Oude Westen en naar de raad te sturen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie en C. Aafjes-van Aalst

Motie 15. Werk in de beste haven van de wereld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de meerjarenbegroting;

constaterende dat:

- de Rotterdamse haven de economische motor is van de regio en van Nederland;
- de bereikbaarheid van bedrijven in de haven vanuit de stad slecht is;
- dit zeker het geval is voor Rotterdammers die geen auto hebben;
- het openbaar vervoer ontoereikend is voor Rotterdammers die naar de haven reizen;
- er veel vacatures in de Rotterdamse haven zijn;

overwegende dat:

- er een goede boterham verdiend kan worden in de haven;
- de Rotterdamse haven veel doorgroeimogelijkheden heeft;
- de havenbanen voor het oprapen liggen;
- deze banen niet worden opgepakt vanwege de vreselijke bereikbaarheid van de bedrijven in de Rotterdamse haven;

verzoekt het college:

- in overleg te treden met relevante stakeholders (Provincie, MRDH, havenbedrijven en andere gemeenten) voor nieuwe transportmogelijkheden naar de Rotterdamse haven zoals shuttlebussen, deelvervoer en watertransport;
- een voorstel te ontwikkelen voor betere bereikbaarheid van de haven, waarin alle stakeholders bijdragen;
- een blijvende promotiecampagne voor de haven op te zetten, gericht op carrièremogelijkheden, verdienen, duurzaamheid en energietransitie;
- een lobby te starten bij Rotterdamse onderwijsinstellingen om het enthousiasme voor werken in de haven te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.M. Bonte en J.M. Nunnely

Amendement D. Een nachtelijke impuls voor een veilig openbaar vervoer

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

besluit:

- onderdeel 1: Bestemmingsreserve; het restant van Bestemmingsreserve Rivierahal Blijdorp, € 180.000,00 te laten vrijvallen per 1 januari 2024;
- onderdeel 2: 'Meevaller raming Gemeentefonds' van 2025 en 2026, € 1,3 miljoen te laten vrijvallen per 1 januari 2024;

als volgt te wijzigen in:

- onderdeel 1: Ophogen programmalasten; De lasten van programma Veilig in 2024, 2025 en 2026 op te hogen met € 60.000,00 per jaar, ten behoeve van intensiveren en versterken Toezicht & Handhaving in het openbaar vervoer tijdens de avonduren en weekenden;
- onderdeel 2: Ophogen programmalasten; De lasten van programma Veilig in 2024, 2025 en 2026 op te hogen met € 433.000,00 per jaar, ten behoeve van intensiveren en versterken van Toezicht & Handhaving in het openbaar vervoer tijdens de avonduren en weekenden."

w.g. I. Coenradie en T. Roskam

Toelichting

We horen vaak dat zichtbare handhaving in ons OV wordt gewaardeerd. Zowel door reizigers als door het personeel van de RET. Helaas zien we, en horen we vanuit de samenleving, een negatieve ontwikkeling in ons openbaar vervoer. Steeds meer Rotterdammers voelen zich namelijk niet veilig in ons OV. Het lijkt erop dat het veiligheidsbeeld in de avonduren omslaat. Van een drukke en dynamische voorziening die hardwerkende Rotterdammers van werk naar huis brengt, naar een verzamelplek voor overlastgevers. Ons OV kent hiermee twee gezichten.

Voor Leefbaar Rotterdam is dit een ontwikkeling die moeilijk te verkroppen is. Daarom willen wij dat dit bedrag wordt gereserveerd voor een impuls van het aantal handhavers rondom ons OV. Met name de metro's; in het toestel, rondom de haltes en op de perrons. Dit amendement beoogt een jaarlijkse impuls van € 493.000,00 startend vanaf 2024 en aflopend in 2027.

Amendement E. Betaalbare impuls voor betaalbare woningen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

1. Huidige tabel:

Stedelijke ontwikkeling	Gevoteerd	Bijstelling krediet	Nieuw gevoteerd	Realisatie t/m 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
SO GO (IVA's) 2022-2026	10.000	0	10.000	0	1.000	2.500	2.500	2.500	1.500

Als volgt te wijzigen in:

Stedelijke ontwikkeling	Gevoteerd	Bijstelling krediet	Nieuw gevoteerd	Realisatie t/m 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
SO GO (IVA's) 2022-2026	10.000	0	10.000	0	1.000	2.500	2.500	2.500	0

2. Besluit als nieuwe investering toe te voegen:

Stedelijke ontwikkeling	Gevoteerd	Bijstelling krediet	Nieuw gevoteerd	Realisatie t/m 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Extra impuls betaalbaar wonen	0	0	1.500	0	0	1.500	0	0	0

w.g. T. Roskam, M. Verhoef en V.A. Bruin

Toelichting

Rotterdam heeft woningen nodig. Geen dure topwoningen, maar woningen in het middensegment. Woningen die geschikt zijn voor de beroepen die niet te missen zijn in Rotterdam en de standaardgezinnen die een mooie plek in onze stad willen. Met dit bedrag gaan we geen tienduizenden woningen kunnen realiseren, maar dit bedrag geeft het college wel extra ruimte om bouwplannen een extra impuls te geven waardoor er extra woningen in het middensegment bijgebouwd kunnen worden. Wij stellen voor om anderhalf miljoen weg te halen bij de raming van 2027 aangezien dit bedrag staat gereserveerd in een collegeperiode voor een nieuw college van B&W en dit als compensatie is gedaan voor het niet behalen van de targets in 2022. Dit bedrag is wat ons betreft beter bestemd voor het stimuleren van betaalbare woningen in de nabije toekomst.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Dan gaan we naar de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, allereerst even een korte uitleg waarom ik hier sta en niet Richard Moti. Veel mensen in de zaal weten dat hij vanwege een overlijden in de naaste familiekring afwezig is, maar niet iedereen die meeluistert of meekijkt weet dat, maar dat is dus de reden dat u mij hier ziet staan en niet hem. Voorzitter, ik begin. Bij de voorbereiding van dit debat greep ik nog maar eens naar het coalitieakkoord, Eén stad. En veel verder dan de titel kwam ik niet en dat is natuurlijk positief, want het is echt een heel mooie titel. Het is geweldig. Juist nu hebben we dat zo hard nodig, dat we werken aan verbinding, aan gezamenlijkheid, aan één stad waar we samen ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen, dat iedereen een woning heeft, werk, goede zorg. En wie rondkijkt in de stad ziet ook hoe moeilijk velen het hebben om de touwtjes aan elkaar te knopen, dat velen geen huis

hebben en hoe dat ook is toegenomen de afgelopen jaren. We zien hoe hard we elkaar nodig hebben en hoe belangrijk het is om te weten: we zijn één stad. En het is dan vervolgens ook teleurstellend om te zien dat de coalitie wel heel goed is in het benoemen van de titel van wat nodig is, maar er niet in slaagt om het ook te doen. Eén stad, maar de tweedeling wordt juist groter. Dat was de flinke kritiek vanuit de stad afgelopen juli op de Voorjaarsnota. Talloze sprekers legden de vinger op deze zere plek. Wat is er sindsdien gedaan, wat is daarmee gebeurd? Nauwelijks iets, eigenlijk helemaal niets. Het is integendeel erger geworden. Een rondje in de stad en je ziet hoeveel mensen nauwelijks het hoofd boven water houden. Hoeveel mensen geen huis hebben en wie het ontbreekt aan perspectief. Deze stad en de Rotterdammers verdienen een college dat zich inzet voor hun zelfgekozen motto. Wij denken dat dat veel beter kan en we hebben daarvoor een aantal voorstellen waar we overigens een keurige dekking voor hebben. Al onze voorstellen zijn mogelijk zonder een gat in de begroting te slaan. We vinden dat dat bij ons past, zoals we ook vinden dat het past om moties die het wel halen dan ook uit te voeren. De motie 'Pauzeknop toeslagenschandaal', waarmee we jonge mensen die part noch deel hebben aan dit alles en net zo slachtoffer zijn als hun ouders, niet nog langer hun leven willen laten vergooien. De motie is vorig jaar aangenomen, er is nul mee gebeurd. En bij ons komen de verhalen alweer binnen van mensen die in paniek zijn, die in de knel zitten en ik weet niet wat we nog meer moeten doen. Maar we dienen dan maar opnieuw een motie in, en noem het maar een motie van wanhoop. Het is een motie van wanhoop, maar we blijven hopen en zijn er ook van overtuigd dat het beter kan. Daarom hier ook nog een aantal andere voorstellen daarvoor. We zetten daarbij primair in op het verbeteren van de bestaanszekerheid, een onderwerp waar heel het politieke spectrum de mond vol van lijkt te hebben en waar wij specifieke keuzes in maken. Allereerst willen wij daarom bezuinigingen op de armoedegelden terugdraaien. € 8,5 miljoen is teruggestort in de algemene middelen. En dat in de stad die tot de armste van Nederland wordt gerekend, waar armoedebeleid meer nodig is dan ooit. En dat kan ook makkelijk wanneer we de ozb-korting niet uitdelen. Het is echt idioot, dat ik een euro of zo per maand erop vooruitga en er tegelijkertijd € 8,5 miljoen armoedegeld bezuinigd wordt. Ik schaam me ervoor. Eén euro per maand krijg ik terug. Wat moet ik ermee? Laten we alsjeblieft ophouden met dit soort onnodige dingen. Het is eigenlijk pijnloos voor de eigenaren van woningen en het biedt ademruimte om een aantal zaken aan te pakken, zoals het vergroten van de kwijschelding afvalstoffenheffing, die stijgt met 14% en dat doet juist de mensen met de kleine beurs extra pijn. € 40,00, € 50,00 of € 55,00 zijn grote bedragen voor veel mensen en wij zorgen dat de kwijschelding stijgt naar 80% en er voor de minima geen verhoging is. Een tweede dat we willen is de voedselbank. De voedselbank is gecentraliseerd. Dit college is doof voor de roep van allemaal organisaties die zeggen dat dit tot problemen leidt omdat de voedselbank voor mensen uit Schiebroek, Carnisse en Alexander onbereikbaar wordt. Er zijn twee locaties op de Noordoever en eentje op de Zuidoever, waar 200.000 mensen wonen, en waarvan we weten dat tienduizenden gezinnen het zwaar hebben. Dit college biedt geen oplossing. Er wordt over gesproken om een busje te laten rijden. Het lijkt me lekker stigmatiserend. Met het terugdraaien van de ozb-korting voor woningeigenaren maken we ruimte om iedereen die dit nodig heeft, een OV-tegoed te geven van € 100,00, zodat mensen zelf naar de voedselbank kunnen en nog veel meer mee kunnen doen in onze stad. Ik heb daarvoor een paar amendementen en een paar moties die bij elkaar deze twee zaken regelen. Het Kinderparadijs werd net ook al door mijn collega van GroenLinks genoemd. Dat was een groot punt bij de Voorjaarsnota. Een voorbeeld van desastreuze bezuinigingen. Een halve oplossing zijn we nu verder en krokodillentranen. Het is een regelrecht drama en we roepen partijen als D66 en DENK op om in ieder geval hieraan mee te helpen en hun verantwoordelijkheid te nemen, want voorstellen van ons lopen tegen een muur van onwil aan. We doen wel toch opnieuw een goed onderbouwd voorstel, en we doen dat door de rioolheffing kostendekkend te maken. De kosten horen volgens ons te liggen bij de eigenaar van het pand, woningen en bedrijfspanden. Door de dekking naar 98% te verhogen, spelen we € 6,8 miljoen jaarlijks vrij. En dat kunnen we heel goed inzetten om gelijke kansen en bestaanszekerheid te versterken, zoals het Kinderparadijs, maar ook Lekker Fit! Want het stopzetten van Lekker Fit! heeft niet alleen ons verbaasd, maar ook de mensen in het onderwijs en de mensen die het programma op effectiviteit monitoren. Zoals bij het Kinderparadijs aantoonbaar jaar in, jaar uit resultaten worden neergezet om kinderen meer kansen te geven, een veilige omgeving te bieden en vooral ook met elkaar te laten spelen en bij te dragen aan die ene stad, zo ook bij Lekker Fit! lijkt het hier om een brute bezuiniging te gaan dan om doordacht beleid. Ook hier verdwijnen gelijke kansen en momenten van verbinding en werken aan die ene stad. Ik dien nu ook hiervoor een aantal moties en een amendement in. Want met de verhoging van de rioolheffing naar 98% kunnen we niet alleen Lekker Fit! en het Kinderparadijs helpen, maar ook een van de allergrootste thema's van dit moment, het hebben van een goede betaalbare woning. De adviezen van de experts worden stelselmatig in de wind geslagen. Verminderde belastingvoordelen voor huiseigenaren, versterkte positie van

corporaties, room planbaten af, geef corporaties ruimte om middengroepen te huisvesten, geef doorbouwgeld niet aan de hoge categorieën. We gaan het de komende maanden hebben over de woonvisie. Ik ben er wat somber over gestemd moet ik eerlijk zeggen, ook na het amendement van Leefbaar Rotterdam net, om dat alleen maar op die middencategorie te focussen. Het is tegen mijn aard in om somber te zijn, maar ja, we gaan het zien. Want het lijkt wel of alle adviezen die gewoon door de experts worden neergezet, daar werd wat schamper over gedaan door Leefbaar Rotterdam, adviezen van experts, dat die door de grond vallen. Het thema wonen raakt ook een ander thema van deze tijd, de klimaatveranderingen. En wij pleiten wederom voor het isoleren van woningen, gebouwen van verenigingen, scholen en dat dekken wij met het amendement Rioolheffing. Ik heb ook nog een motie om woningcorporaties meer voorrang te geven in ons beleid. Voorzitter, ik besluit eigenlijk met een onderwerp dat ons na aan het hart ligt en waar we nog maar weinig mee bezig zijn geweest. De toename van het aantal jongeren in de bijstand. Het is vreemd dat in een heel krappe arbeidsmarkt dat we zien dat de jonge groepen eigenlijk er niet meer tussen komen en tussen wal en schip dreigen te vallen. De groep groeit en die is lastig te bemiddelen. Als ze straks langdurig tussen wal en schip vallen, hebben we echt een probleem met elkaar. Ook zij horen bij die ene stad. En de signalen daarvoor zijn echt krachtig op dit moment, en dat dit een groep is met een veel bredere vraag, vragen voor huisvesting, workskills, gedragsproblemen, de wereld om hen heen niet te begrijpen en andersom, niet begrepen worden. Dat vraagt volgens ons om een brede domeinoverstijgende aanpak. En als we lang wachten dan zijn de banen waar zij goed aan de slag kunnen er straks gewoon niet meer. En we willen er op tijd bij zijn en dienen daarom ook een motie daarvoor in. Als aller-, aller-allerlaatste voorzitter, nog een motie 'Onderteken het Verdrag van Amsterdam'. Dat klinkt een beetje raar in deze zaal, maar zo heet dat ding nu eenmaal. Gelukkig ging niet alleen Amsterdam ons voor maar ook Utrecht en Den Haag en dat gaat om de lhbtq+-gemeenschap te ondersteunen. Er is over gediscussieerd in de commissie, en volgens mij staat in de toelichting of in de constatering en overwegingen ook het antwoord op de vragen die er toen lagen.

De VOORZITTER. De heer Engberts heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 16. Een heel jaar en vele signalen verder, voer onze motie uit! (betaalpauze toeslagenschandaal)

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting van 2024;

constaterende dat:

- de gemeenteraad op 10 november 2022 de motie heeft aangenomen De betaalpauze (toeslagenschandaalregeling) voor het hele gezin laten gelden met documentnummer [22bb007404];
- de problematiek waar deze motie over gaat slechts een van de vele punten is waar slachtoffers van het toeslagenschandaal tegenaan lopen;

overwegende dat:

- ten tijde van het indienen van de motie meerderjarige (inwonende) kinderen in het gezin niet in aanmerking komen voor de betaalpauze met als gevolg dat schuldeisers bij deze kinderen aankloppen voor het aflossen van schulden;
- dat dit probleem, 1 jaar na het aannemen van de motie, zich nog steeds voordoet en volksvertegenwoordigers hier regelmatig signalen over krijgen;
- de afhandeling van het toeslagenschandaal buitengewoon stroef verloopt;
- landelijk gesproken wordt van een nieuw schandaal omtrent het toeslagenschandaal, namelijk het herstelschandaal;

verzoekt het college om:

- met spoed de in november 2022 aangenomen motie De betaalpauze (toeslagenschandaal regeling) voor het hele gezin laten gelden [22bb007404] uit te voeren;
- binnen afzienbare tijd, en uiterlijk drie maanden, de afdoening van deze motie aan de gemeenteraad te sturen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun, en I. Elfilali

Motie 17. Geen bezuiniging op armoede maar honderd euro OV-tegoed

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting van 2024;

constaterende dat:

- het college maar liefst € 8,5 miljoen bezuinigt op middelen die beschikbaar waren voor armoedebestrijding;

overwegende dat:

- steeds meer Rotterdammers onder de armoedegrens zakken;
- een gebrek aan geld steeds meer Rotterdammers in een sociaal isolement duwt omdat ze bijvoorbeeld niet genoeg geld hebben voor vervoer;
- kapitaalkrachtige Rotterdammers met een dure woning relatief het meeste profiteren van de voorgenomen verlaging van de ozb;

roept het college op om:

- de bezuinigingen op het armoedebeleid terug te draaien en deze middelen te gebruiken voor:
 - o alle gezinnen die een kind- of jeugdtegoed ontvangen een OV-pas met een tegoed van € 100,00 te verstrekken;
 - o alle Rotterdammers die een Individuele Inkomenstoeslag ontvangen een OV-pas met een tegoed van € 100,00 te verstrekken;
- dit te dekken door af te zien van een verlaging van het ozb-tarief;
- dit te alsnog verwerken in de begroting 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen, T.S.J. Coşkun en I. Elfilali

Motie 18. Geef woningcorporaties voorrang

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

constaterende dat:

- Rotterdamse woningcorporaties de enige partij zijn die aangeven meer woningen te willen en kunnen bouwen, terwijl de bouw onder enorme druk staat en veel projecten geen doorgang lijken te kunnen vinden;
- de woningnood hoog is en het vinden van een betaalbare woning nog steeds zeer moeilijk is;

overwegende dat:

- woningbouwcorporaties onze belangrijkste en trouwste partners zijn in de totstandkoming van nieuwe betaalbare woningen;
- voorrang met betrekking tot vergunningverlening voor woningcorporaties kan bijdragen aan het verminderen van het woningtekort;
- met een voorrangsregeling er sneller gebouwd kan worden;

verzoekt het college:

- om in zijn werkwijze op te nemen dat bij vergunningverlening woningbouwcorporaties voorrang krijgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, A. Kockelkoren en T.S.J. Coşkun

Motie 19. Vergeten we onze jongeren niet?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

constaterende dat:

- het aantal jongeren in de bijstand stijgt;
- de begeleiding van jongeren naar werk een belangrijke pijler en middel is voor het tegengaan van langdurige jeugdwerkloosheid;
- werk zorgt voor een groter sociaaleconomisch kapitaal voor jongeren;
- er sterke signalen zijn dat het om een moeilijker bemiddelbare groep gaat;

overwegende dat:

- deze jongeren een intensieve begeleiding nodig hebben voordat zij de stap naar een opleiding of werk kunnen zetten;
- problemen waar deze jongeren mee zitten een brede aanpak vergt vanuit verschillende domeinen;
- het Jongerenloket zijn trajectenaanbod continu op de behoeften van deze jongeren actualiseert;

verzoekt het college:

- in te zetten op een brede, domein overstijgende en samenhangende aanpak;
- te onderzoeken in hoeverre eerst andere problemen moeten worden aangepakt voordat bemiddeling naar werk ingezet wordt;
- het Jongerenloket een centrale rol te geven bij deze aanpak;
- hierover de raad te informeren bij de nieuwe plannen voor de inzet van het Jongerenloket;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, J. Bokhove en T.S.J. Coşkun

Motie 20. Implementeer het OCW-programma en onderteken het Verdrag van Amsterdam!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

constaterende dat:

- de Verklaring van Dordrecht in 2022 door het vorige college is ondertekend;
- deze verklaring expliciet inzet vraagt voor transgender personen en de verschillende genderidentiteiten;
- het huidige college in het coalitieakkoord 'Eén Stad' zich in wil zetten voor het tegengaan van haat tegen lhbtqia+'ers;
- de gemeente Rotterdam een voorbeeldfunctie heeft als werkgever;
- de gemeente Rotterdam een grote werkgever is in onze gemeente;

overwegende dat:

- de Verklaring van Amsterdam een bredere insteek heeft dan de Verklaring van Dordrecht;
- de emancipatie en acceptatie van de lhbtqia+-groep volgens Nederlands en Europees onderzoek niet krachtig is;¹
- het belangrijk is om duurzaam en gecontinueerd in te zetten op de zichtbaarheid van de lhbtqia+-gemeenschap, ook op de gemeentelijke werkvloer;

verzoekt het college:

- om de Verklaring van Amsterdam te ondertekenen;

en gaat over tot de orde van de dag."

G.J. Engberts, J. Bokhove, T.S.J. Coşkun

¹ [55 Regenbooggemeenten tekenen intentieverklaring met OCW | Movisie](#)

Amendement F. Geen verlaging ozb

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de Verordening onroerendezaakbelastingen 2024;

besluit:

artikel 5, lid 1a en b te wijzigen in:

- "1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
- a. de gebruikersbelasting 0,2845%;
 - b. de eigenarenbelasting:
 1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,0699%;
 2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,3992%."

w.g. S. Reitema en A. Kockelkoren

Toelichting

Hiermee stijgt de ozb met 8,5% (CPI). Dit levert ca. € 3 miljoen per jaar aan extra ozb-baten op.

Amendement G. Geen bezuiniging op Armoedebelasting

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

besluit om de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 als volgt te wijzigen:

- voor het programma Armoede, Schuldhulpverlening, Inburgering en Samenleving in het begrotingsjaar 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 de lasten structureel te verhogen met € 3 miljoen ten behoeve van extra impuls armoedebestrijding;
- voor het programma Belastingen in het begrotingsjaar 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 de baten structureel te verhogen met € 3 miljoen door middel van hogere opbrengsten ozb."

w.g. S. Reitema, L.S. Vlieger en T.S.J. Coşkun

Toelichting

We rekenen de volledige CPI door in het ozb-tarief (dus 8,5% in plaats van 6,1%). Met deze middelen kunnen we de komende vier jaar in totaal € 12 miljoen extra vrijmaken voor armoedebestrijding.

Amendement H. Verhoging kwijtschelding ASH

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024;

besluit

artikel 1, lid 1 te wijzigen in:

1. Het verlenen van kwijtschelding geschiedt uitsluitend met betrekking tot aanslagen afvalstoffenheffing. Er wordt tot maximaal 80% van het verschuldigde belastingbedrag voor de aanslagen over belastingjaar 2024 kwijtschelding verleend."

w.g. S. Reitema, T.S.J. Coşkun, L.S. Vlieger, I. Elfilali en P.J.H.D. Verkoelen

Toelichting

Met het verhogen van het kwijtscheldingspercentage voorkomen we dat Rotterdammers met een kleine beurs een stijging van 14,5% van de Afvalstoffenheffing krijgen. De kosten hiervoor bedragen € 0,5 miljoen. Deze worden gedekt uit de extra middelen voor armoedebestrijding.

Amendement I. Dekkingsgraad rioolheffing naar 98%

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de Verordening rioolheffing 2024;

besluit:

artikel 6 te wijzigen in:

1. Het tarief voor woningen bedraagt per perceel per belastingjaar
 - a. € 60,90, indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer minder bedraagt dan € 50.000,00;
 - b. € 304,70 indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer € 50.000,00 of meer bedraagt;
2. Het tarief voor niet-woningen bedraagt per perceel per belastingjaar
 - a. € 60,90, indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer minder bedraagt dan € 50.000,00;
 - b. € 304,70 indien de in artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer € 50.000,00 of meer bedraagt maar niet meer dan € 200.000,00;
 - c. € 304,70 verhoogd met 0,11405% van het deel van de waarde dat hoger is dan € 200.000,00 indien de i.m. artikel 5 bedoelde waarde in het economische verkeer meer bedraagt dan € 200.000,00, met dien verstande dat het tarief maximaal € 2.844,50 bedraagt."

w.g. S. Reitema, M.Y. Morkoç, T.S.J. Coşkun

Toelichting

Met deze nieuwe tarieven stijgt de dekkingsgraad van de rioolheffing naar 98%, waardoor er jaarlijks € 5 miljoen minder vanuit de algemene middelen uitgetrokken hoeft te worden voor het rioolonderhoud.

Amendement J. Isolatiefonds

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

besluit om de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 als volgt te wijzigen:

- voor het programma Energietransitie in het begrotingsjaar 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 de lasten jaarlijks te verhogen met € 5 miljoen ten behoeve van 'Isolatiefonds gebouwen';
- voor het programma Beheer van de Stad in het begrotingsjaar 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 de baten structureel te verhogen met € 6,8 miljoen door middel van hogere opbrengsten rioolheffing;
- in het begrotingsjaar 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 de algemene reserve jaarlijks te verhogen met € 1,8 miljoen."

w.g. S. Reitema en A. Kockelkoren

Toelichting

Als het rioolonderhoud voortaan uit de opbrengsten van de rioolheffing worden gedekt en niet langer vanuit subsidie vanuit de algemene middelen, komt er de komende vier jaar jaarlijks ca. € 6,8 miljoen vrij. Dit budget besteden we grotendeels voor het verduurzamen van woningen, accommodaties van speeltuin- en sportverenigingen en schoolgebouwen.

Amendement K. Behoud Lekker Fit & Kinderparadijs Meidoorn

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

besluit om de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 als volgt te wijzigen:

- voor het programma Sport en Recreatie in het begrotingsjaar 2024 de lasten te verhogen met € 150.000,00, de lasten in 2025 te verhogen met € 850.000,00, in 2026 en 2027 de lasten te verhogen met € 1,55 miljoen ten behoeve van 'taakstelling op Lekker Fit/Milieu en Natuur Educatie/Topsport';
- voor het programma Zorg, Welzijn en Wijkteams in het begrotingsjaar 2024 de lasten te verhogen met € 500.000,00 ten behoeve van 'Kinderparadijs Meidoorn';

- in het begrotingsjaar 2024 de algemene reserve te verlagen met € 650.000,00 en in de meerjarenraming 2025-2027 de algemene reserve in 2025 te verlagen met € 850.000,00, in 2026 en 2027 met € 1,55 miljoen te verlagen."

w.g. G.J. Engberts, J. Bokhove en T.S.J. Coşkun

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u zeer mijnheer Engberts. Dan de heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik zal mij als eerste richten richting de heer Van der Velden, u zult een positief verhaal van mij horen, maar dat mag u van een optimistische partij als de VVD natuurlijk verwachten. Voorzitter, rijdend overigens, ik zat eerlijk gezegd wel in een auto en niet op de fiets dat overigens mijn voorkeursvervoermiddel is, over de Erasmusbrug, vanuit Zuid naar Noord, realiseerde ik me hoe mooi Rotterdam is en hoe trots ik op onze stad ben. Zo'n gevoel krijg je eigenlijk alleen als je over een brug rijdt, en niet door een tunnelbak door de grond. Zuid wordt meer en meer onderdeel van onze stad. Niet dat dat ooit niet zo is geweest, maar Zuid kan zich steeds meer meten met Noord. Ik kan al bijna het zand op ons nieuwe strand op de Rijnhaven tussen mijn voeten voelen. De Wilhelminakade en de Rijnhaven zullen de komende jaren echt een nieuw stadscentrum vormen, met wonen, recreëren en goede voorzieningen. De effecten van het bijgestelde NPRZ-programma en de ontwikkeling van Feyenoord en de Oostflank, zullen Zuid nog verder omhoogstuwen. Voorzitter, ik ben trots op mijn stad. Op wat dit college en colleges voor dit college samen met gemeenteraden hebben bereikt. Onze twee stranden in Nesselande en Hoek van Holland zijn inmiddels verbonden met elkaar met de meest succesvolle metroverbinding voor de RET. Stampvol in de zomer met Rotterdammers die verkoeling zoeken. Zonder auto maar met het OV, zodat je ook nog eens een lekker biertje kunt drinken bij de beachclubs die de beste jaren ooit hebben meegemaakt. Voorzitter, ik ben trots op Rotterdam, trots dat we als overheid weer zichtbaar in de haarvaten van onze wijken zijn met jongerenhubs en wijkhubs, met wijkboa's, pleinstewards en horecastewards, met wijkwethouders die nauw contact onderhouden met de wijkraden. Waar we bijna alle wensen van de wijkraden gaan uitvoeren. We maken onze beloften waar, dat we inzetten op de uitvoering en niet op het stapelen van visiestuk op visiestuk. Voorzitter, als ik in deze zaal zit, lijkt het vaak dat er niets goed gaat in deze stad. We leggen als gemeenteraad de lat terecht enorm hoog en we vergeten af en toe te benoemen wat goed gaat. We vergeten te benoemen dat Rotterdam de eerste stad in Nederland is met een verkeersaso-aanpak. We vergeten te benoemen dat het aantal bijstandsuitkeringen nog nooit zo laag is geweest in de afgelopen tien jaar. We vergeten te benoemen dat onze stad steeds groener wordt door de toevoeging van groen in deze collegeperiode en de periode daarvoor. Voorzitter, de Rotterdamse VVD sluit zijn ogen niet voor de uitdagingen van deze stad. We zien nog genoeg zaken die onze aandacht nodig hebben. De stad is nooit af en er zullen altijd crises of spanningen op ons afkomen die we het hoofd moeten bieden. En voorzitter, de explosies in onze stad als gevolg van drugscriminaliteit kunnen we niet onvermeld laten. Ik heb tijdens de commissiebehandeling al aangegeven dat dit college echt alles op alles zet om de explosies terug te dringen en daders te pakken, zowel met preventieve als met repressieve maatregelen. Voorzitter, de pakkans is ongekend. 70% van de daders weten we in de kraag te pakken. Zwaar geweld blijft dus niet ongestraft. Met preventieve maatregelen zoals ons eigen initiatiefvoorstel, samen met Leefbaar Rotterdam en GroenLinks, De Veilige Schoolroute, campagnes gericht op gebruikers en jongeren, proberen we het aantal explosies vervolgens ook nog te laten dalen. We blijven strijdbaar tegen drugscriminaliteit en zijn blij dat de straffen die worden opgelegd, hoog zijn, met straffen van meer dan vier jaar zitten. Voorzitter, we zijn blij met het Schoonplan van wethouder Karremans, maar zien ook dat het op het gebied van zwerfvuil nog lang niet goed genoeg gaat. Voorzitter, een vieze woonomgeving doet meer met mensen dan je denkt. Het geeft een onaangenaam en onveilig gevoel en we moeten dus stevig inzetten om zwerfvuil terug te dringen. En daarom dient mijn fractie de motie 'Zwerfvuilrepressiezone' in. In de wijken waar zwerfvuil het grootste is, willen we hogere boetes. In zones waar zwerfvuil beperkt voorkomt, kunnen boetes naar beneden. Zo willen we goed gedrag belonen. En voorzitter, een van de grootste uitdagingen die we de komende jaren zullen hebben is de verduurzaming en verbetering van onze woonvoorraad. De vitaliteitskaart geeft ons een indrukwekkend beeld. Veel huiseigenaren zullen rond de € 100.000,00 nodig hebben om de staat van hun bezit te verbeteren. Verduurzaming, asbestverwijdering, van het gas af, een slechte fundering, vragen veel van onze woningcorporaties en huiseigenaren. In onze woningvoorraad komen veel van deze zaken in één woning tezamen. Huiseigenaren zullen er een enorme kluit aan hebben. We moeten

waken dat duurzaamheid en bouwkundige eisen tot een grote sloopwoede gaan leiden. Ook erfgoedinstanties waarschuwen daarvoor. Maar we snappen ook dat onze woningvoorraad niet gemaakt is om 300 of 500 jaar overeind te blijven. We moeten met kennis en innovators en eigenaren in debat om te bekijken hoe we deze grote herstopgave gaan realiseren. En ik ben overigens heel blij met de voorstellen van de NHG, die inmiddels ook hebben aangegeven dat zij met regelingen kleine huiseigenaren willen helpen. En wij hopen dus ook dat andere hypotheekverstrekkers daarin meegaan. Want zij hebben daar ook een verantwoordelijkheid in. Voorzitter, de Rotterdamse VVD dient dan ook de motie 'Wie gaat die 18 miljard betalen?' in, om ons college op te roepen om dit brede debat op gang te brengen. In het coalitieakkoord willen we betaald parkeren invoeren in alle gebieden binnen de ring. We hebben daar volgens mij al best wel vaak met elkaar over gesproken. En dit leidt tot heftige discussies in de stad en in deze raad. En onlangs heeft het college een voorstel naar de raad gestuurd waarin bepaalde doelgroepen in de stad gaan worden ontzien. Maatwerk, voor onder andere leraren, zorgverleners en sportclubs. Voor sportverenigingen willen we de regeling uitbreiden voor de vrijwilligers. De Rotterdamse VVD vindt het belangrijk dat vrijwilligers van sportverenigingen kunnen wennen aan de invoering van betaald parkeren. En daarom stellen wij middels een motie voor om in 2024 en 2025 een tariefsverlaging voor acht parkeervergunningen per sportvereniging in te voeren.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel. Ik heb de motie natuurlijk nog niet gezien. Even over die motie betaald parkeren. Ik hoorde zeggen: we gaan de mensen langzaam laten wennen, maar dan is het probleem toch niet opgelost? We laten iemand langzaam tot kooktemperatuur, en dan. Hoezo, als het niet goed is dan ga je dat toch structureel oplossen?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, wij verwachten eigenlijk, dat zien we ook bij de sportverenigingen die nu al in betaald parkeren gebied zitten, dat dat eigenlijk niet echt een probleem is. Maar we snappen wel dat in de buitengebieden, waar we betaald parkeren nu in gaan voeren, dat men daar even aan moet wennen en vooral de vrijwilligers die veel meer uren maken dan iemand die straks met dat shop- en sportsysteem er gewoon kort, tegen heel laag tarief een potje tennis kan gaan doen, maar niet daar bijvoorbeeld achter de bar staan voor vijf, zes uur. Daar willen we in ieder geval de komende tijd aandacht voor vragen en mogelijkheden gaan bieden om dat te compenseren, ook om de vrijwilligers goed na te laten denken hoe ze op een andere manier naar de sportvelden kunnen gaan. Daar geven we ze in ieder geval twee jaar de tijd voor.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Het klinkt sympathiek voorzitter, maar als dat wennen niet lukt en er niet sprake is van perceptie, want zo wordt het toch eigenlijk een beetje gezegd, van: ja, je kan er ook anders naar kijken en dat heeft even tijd nodig. Ik neem aan dat, het hele parkeerbeleid wordt nog besproken in deze raad, volgens mij later deze maand. Het lijkt mij dat het laatste woord ook op dit moment nog niet gezegd kan zijn daarover. Bent u dat met mij eens?

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik ben het met u eens dat parkeren in deze raad elke keer weer tot discussies zal laten leiden.

De VOORZITTER. Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, ik dacht, wij gaan het in ieder geval niet hebben over het parkeerbeleid omdat dat binnenkort in de commissie komt en daarna in de raad, maar nu ligt er toch alvast een motie. Twee vragen. Wat is uw afweging om niet even te wachten op het debat in de commissie en nu alvast een motie in te dienen? En het tweede is, ik heb hem ook nog niet gezien, maar het gaat over sportverenigingen. Wat heeft u bewogen om solidair te zijn met de sportverenigingen maar bijvoorbeeld culturele instellingen en religieuze organisaties eigenlijk buiten beeld te houden. Is dat een bewuste keuze of is dat even vergeten?

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, op dat laatste is het eenvoudig. We hebben niet geld tot in de hemel, om in uw woorden te spreken, dus we moeten keuzes maken. De sportverenigingen hebben ons ook echt benaderd dat zij er toch wel tegen opzien dat deze maatregel wordt ingevoerd en daar willen wij rekening mee houden. Overigens, het maatwerk parkeren zoals we dat binnenkort in de commissie gaan bespreken, gaat veel breder dan de sportverenigingen. Dat gaat ook over leraren, zorgverleners, die worden ook met maatwerkoplossingen gecompenseerd voor de parkeerlasten. Maar wij vinden hier een bijdrage passend.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik vind het net zo wonderlijk hoor. Dat was ook de reden dat ik interrompeerde, waarom er nu al moties op dit onderwerp worden ingediend. Maar ik hoor dus eigenlijk dat er twee soorten vrijwilligers zijn. Je hebt vrijwilligers die de VVD hebben benaderd, en daar regelen we dan wat voor. En je hebt vrijwilligers die dat niet hebben gedaan en daarom aan het kortste eind trekken.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Het staat u natuurlijk vrij om voor anderen ook compensatie te zoeken. Wij zien bepaalde ruimte in de begroting en wij vinden dit een passend en doorrekenbaar plan. Als u andere doelgroepen zou willen compenseren, dan zie ik de moties en amendementen graag tegemoet en dan zal ik daarnaar kijken.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, allereerst zou dit nog op een ander moment in de raad komen. Maar ik ben benieuwd of als wij met een amendement zouden komen om de vrijwilligers die ons hebben benaderd en niet de VVD, of dat inderdaad op net zo'n warme belangstelling mag rekenen als we dat met een goede onderbouwing doen. Ik heb er een heel hard hoofd in.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, aanvullend erop, dit is natuurlijk willekeur hè, als mensen je inderdaad benaderen als partij en dan maar even gaan rennen voor de partijen die je toevallig benaderd hebben. Wij zijn uiteraard ook benaderd door partijen voor wie het geloof tot in de hemel groeit, en die partijen hebben ook hun zaken, maar we gaan toch niet als lobbyisten hier in de raad voor de een lopen en de ander compleet negeren? Het lijkt me echt heel slecht. Ik vind de motie dus ontijdig maar ik vind hem ook onzorgvuldig gekozen. Dus mijn voorstel zou zijn: trek hem even in en laten we hem meenemen in de beraadslagingen die we straks in de commissie later in dit jaar nog gaan doen.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ik weet niet precies wat u suggereert, maar als u suggereert dat ik me voor karretjes laat spannen, dan vind ik dat echt te ver gaan. Ik vind dat u ook mij daar te makkelijk mee framet, dat als u mij maar belt dat ik het dan gaan doen. Van de sportverenigingen, dat is een cultuur, en het verenigingsleven binnen sport heeft de VVD altijd ontzettend getrokken. Wij willen er altijd voor de sportverenigingen zijn. Ja, daar ligt onze voorkeur als VVD-partij. En dat heeft niets te maken met het feit dat het komt omdat mensen ons hebben benaderd. Dat heb ik, natuurlijk kijken wij daarnaar, maar u kunt niet stellen dat wij de sportverenigingen nu ineens onder het daglicht stellen. Dat is echt niet het geval. Als VVD zijn wij al jarenlang bezig met sport en sportstimulering.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Het was letterlijk uw antwoord toen ik vroeg waarom de ene partij wel en de andere niet. toen zei u letterlijk: zij hebben ons benaderd. En daar sloeg ik op aan. Dan zeg ik: dat is een heel slechte gang van zaken, dat als een partij je benadert dat je daarvoor gaat rennen. En inderdaad, dat is een verwijt en die mag u dan ook in uw zak steken, want dat is letterlijk het antwoord dat u mij gaf en daar ageer ik tegen en dan denk ik: het is onzorgvuldig. Laten we het nu gewoon netjes in de commissie en dan breed bekijken. Dan zijn er zeker meer partijen. En als we nu alleen maar gaan kiezen voor de sportpartijen dan doen we andere partijen geen recht. En terecht dat die mensen daar ongelofelijk boos over gaan worden en dan zie ik de mails alweer verschijnen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, ik sluit me daarbij aan. Ik vind het echt ontijdig. Het wekt ook de indruk dat dat debat dan later eigenlijk niet zoveel zin meer heeft omdat het eigenlijk al dichtgelegd is. Maar ik ben nog wel benieuwd, het is een motie, wat de financiële onderbouwing hiervan is.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, een aantal zaken. Ik vind het verwonderlijk dat de PvdA bijvoorbeeld ons door het volk laat bestoken met e-mails om plannen te laten wijzigen. Dat mag wel, dit mag niet. Gaat u mij maar eens uitleggen waar het verschil zit. Want waarom roept u allerlei mensen op om ons over bepaalde zaken van standpunt te laten veranderen. Ik vind het heel normaal dat als wij mailtjes krijgen dat we gaan kijken en luisteren hoe we dat kunnen oplossen. Dat doen wij nu voor de sportverenigingen, zij hebben ons benaderd. Daar heb ik het inderdaad over gehad. Maar dat wil niet zeggen dat dit het enige moment is waarop de Rotterdamse VVD zich met sport en sportbeoefening heeft beziggehouden. Daar zijn we altijd mee bezig geweest. Ik heb ook voorstellen gedaan voor mensen met een beperking. Ook dat is een doelgroep waar ik even naar kijk. Maar het is ook voor sport. Als we hier gaan zeggen dat we alles en voor iedereen moeten regelen, dat kan niet. Dus wij maken een keuze in sport. En ik heb u uitgelegd wat mijn motivatie is, omdat wij sport voor onze achterban heel belangrijk vinden.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, ik wil even bij de heer Lansink checken of korting op een tarief gezien wordt als dekking voor een motie.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, wij hebben in afstemming met het college ook gevraagd hoe wij deze dekking precies moeten doen. Moeten we dat met een amendement of met een motie doen? Ons is geadviseerd om dat met een motie te doen en we hebben verwezen naar de gelden die vrij zijn gevallen door een meevaller in het Gemeentefonds. Daar verwijzen wij ook naar in de motie. Als u wilt dat ik dat in een amendement schrijf, doe ik dat met alle liefde en plezier. Maar we hebben dat in overeenstemming met de wethouder gewoon zo afgestemd. Dat is gewoon makkelijker doorvoeren. Ja, als u dat anders wilt schrijf ik een amendement. Als dat het probleem is maak ik er een amendement van.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, ik ben op zoek naar die dekking, want ik zie hem niet staan in de motie. Ook die verwijzing naar het Gemeentefonds niet. Ik heb hem hier voor me.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dan zal ik zo dadelijk nog even goed naar de motie kijken, want we hadden hem in eerste instantie in een amendement. Misschien is dat er afgevallen. Het is goed dat u even meekijkt, maar de bedoeling is dat de dekking in ieder geval vanuit die vrijgevallen middelen van het Gemeentefonds komt. Ik zal dat toevoegen als dat u pleziert.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan. Sorry, mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, over een heel ander punt hoor. Want u heeft zojuist ook een motie ingediend over de zwerfafvalrepressiezones en ik heb ook eventjes naar het dictum gekeken en ik ben heel erg benieuwd. Ik heb natuurlijk ook de krant gelezen. Daarin heeft uw collega een wat concretere uitleg gegeven waar de VVD mogelijk naar op zoek is in de zwerfafvalrepressiezones. Klopt het dat u dan op zoek bent naar hogere boetes of staat u ook open om op andere manieren invulling te geven aan de motie zoals u dit voorstelt?

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, er zitten een aantal zaken in de motie. We willen frequenter in bepaalde gebieden controleren. We willen inderdaad een differentiatie in beboeting. Dat

betekent dus ook dat het in andere wijken goedkoper kan. Het is niet allemaal omhoog, maar zeker ook omlaag.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja kijk, bij dat omlaag vraag ik me dan af: is het dan minder erg om in een schone wijk iets op de grond te gooien dan in een vieze wijk? Ik bedoel, het blijft toch gewoon een overtreding en we zouden toch dat hoe dan ook moeten willen afkeuren? Als ik in een mooi schoon park iets op de grond gooi, dan is dat toch net zo erg als dat er al tien blikjes liggen.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). De boete gaat ook niet naar nul, maar je wordt wel beloond voor het feit dat je als community de zaak op orde hebt. Dus als je wordt betrapt, word je nog steeds beboet, maar minder in de wijken waar het al heel goed gaat. En dat is ook logisch, want in de wijken waar wij heel veel zwerfafval hebben, moeten we ook vaker rijden, moeten we extra reinigingsdiensten naartoe sturen. Heel vreemd is het natuurlijk niet, we maken daar ook daadwerkelijk extra kosten.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, maar wat ik niet helemaal begrijp is dat we dus vervuilers in schone wijken gaan belonen voor vervuilend gedrag ten opzichte van vervuilers in minder schone wijken. Ik ben wel op zoek welke beloning we dan iemand willen geven die toch ook gewoon een overtreding begaat?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ik zeg ook: de boetes gaan niet naar nul. We blijven gewoon beboeten en dat is al een prikkel op zich.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan. Sorry, de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Zoals mevrouw Maassen over een ander onderwerp begon, had ik nog iets over het vorige onderwerp, over het parkeren. Want ik blijf het wel heel wonderlijk vinden dat de VVD eigenlijk een raadsuitspraak vraagt over een zo politiek beladen onderwerp waar we heel binnenkort hier in de commissie en in de raad over spreken waar het precies ook over dit gaat. We hebben hier eigenlijk heel weinig tijd om het erover te hebben met elkaar en we hebben het ook niet in de commissie gedaan. En zo'n onderwerp waar zelfs de zusterpartijen GroenLinks en de PvdA verschillend over denken, dus ik vind het wonderlijk en ik vind het lastig om in het proces dit op deze manier te doen. Ik hoorde de heer Vonk vragen: houd dit nu even aan, kunnen we dit nu niet doen want het is toch een motie, in de vorm van een amendement zou het nu moeten, maar in de vorm van een motie kan dat ook prima als we het onderwerp in zijn volle breedte hebben besproken. Het zou wel mijn verlangen zijn om dat te doen.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dank u wel voorzitter. Het feit dat PvdA en GroenLinks nog onderlinge afstemming nodig hebben en het daardoor wat langer moet duren, ik hoop dat u begrijpt dat ik het daar niet voor ga intrekken.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dit is een beetje flauw. Ik heb echt een serieuze vraag. Dit is een onderwerp dat politiek beladen is. Dat we in de volle breedte willen bespreken, dat eerst nog in de commissie komt en dan in de raad. Het is niet nodig om het bij amendement te doen, het kan bij motie. Alsjeblieft zeg, neem me even een beetje serieus. We moeten dit met elkaar goed kunnen bespreken en dat hoort gewoon via de koninklijke weg. Nogmaals, het is geen amendement, het is een motie, dat kunt u ook echt dan doen en dan hebben we het ook echt goed besproken. Ik vind het flauw dat u dat grapje dat ik maakte dan gebruikt om ervan af te komen. Ik wil een serieus antwoord.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, wij vinden het op dit moment een heel goed en uitstekend idee. In een motie tijdens een begroting kunnen we geld en beleid richting geven. Dat doen wij vandaag en niet later.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, ik vind het jammer dat deze op zich heel goede suggestie wordt weggewimpeld. Maar dan is het mijn beroep wel even op de wethouder, straks in zijn beantwoording op deze motie. Hij luistert niet, maar ik hoop dat hij hem wel oppakt en anders zijn PA wel, dat we het eigenlijk onverkwikkelijk vinden als de wethouder zo'n motie zou gaan omarmen op dit moment. Dus dat alvast even richting de wethouder. Dan weet hij hoe wij daarin staan.

De VOORZITTER. Mijnheer Lansink, volgens mij kunt u verdergaan.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Met alle plezier voorzitter. Voorzitter, ik ben trots op mijn stad. Ik ben trots op onze gemeenteraad en college die elke dag de lat weer hoger leggen voor de Rotterdammers. En met onze voorstellen proberen we de stad weer een stuk beter achter te laten. Voorzitter, ik dank u.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer heeft de volgende moties ingediend.

Motie 21. Wie gaat die 18 miljard betalen?

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de Jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- de vitaliteitskaart laat zien dat Rotterdam als samenleving staat voor een opgave van circa € 18 miljard aan investeringen in funderingsherstel, verduurzaming, onderhoud, klimaatadaptatie en asbestsanering voor de bestaande woningvoorraad tot aan 2050;¹
- deze opgave 164.000 particuliere woningbezitters in Rotterdam zal raken;
- dat in dit aantal nog niet eens de woningen van corporaties zijn meegenomen;
- deze opgave een gemiddelde investering van circa € 100.000,00 per woning betekent, waarvan een groot deel onrendabel;

overwegende dat:

- we met deze opgave heel veel vragen van particuliere woningbezitters;
- we ons realiseren dat deze opgave in eerste instantie niet de verantwoordelijkheid van de gemeente is;
- het daarom onwenselijk is als er alleen wordt gekeken naar oplossingen waarbij de kosten voor rekening van de overheid komen;
- dit een dusdanig grote en complexe opgave is dat dit een breed maatschappelijk debat vereist;
- in dit debat alle opties om de opgave aan te vliegen ter bespreking op tafel moeten liggen;
- hiervoor een breed spectrum aan experts - van funderingstechnici en investeerders tot verzekeraars en verduurzamingsbedrijven - zouden moeten worden betrokken;

verzoekt het college om:

- een aanpak op te stellen voor een breed maatschappelijk debat over de herstelopgave en het toekomstbestendig maken van de Rotterdamse woningvoorraad, waarin alle mogelijkheden en scenario's uiteen worden gezet;
- hierin ook verschillende financieringsmogelijkheden mee te nemen;
- hierbij een breed aantal experts te betrekken;

w.g. D.J. van Dommelen

¹ <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Document/4832baaf-90d0-43fd-880f-43fe7ae8ff87?documentId=7014de66-50ab-4478-9dcf-3a51de200e95>

Motie 22. Parkeren voor sportverenigingen

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- het college heeft voorgesteld aan de raad om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;

overwegende dat:

- maatwerkparkeren ervoor zorgt dat parkeerknelpunten in Rotterdam worden aangepakt;
- sportverenigingen het aanbod krijgen om maximaal 8 parkeervergunningen aan te vragen voor € 43,60 per maand per parkeervergunning;
- vrijwilligers een belangrijke rol hebben bij het draaiend houden van Rotterdamse sportverenigingen;
- in één keer de volle prijs van € 43,60 per maand per parkeervergunning de schaarse financiële middelen van sportverenigingen onder druk kan zetten;

verzoekt het college om:

- sportverenigingen een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per sportvereniging;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, S.J.C. Becker, E. Rehim Zadeh en B. van Drunen

Motie 23. "Let op: dit is een zwerfafvalrepressiezone"

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op dinsdag 7 en donderdag 9 november 2023, ter bespreking van de begroting;

constaterende dat:

- we in het coalitieakkoord hebben afgesproken om meer preventieve maatregelen te nemen om de stad schoon te houden en bewoners die er een rotzooi van maken harder aan te pakken;
- uit de begroting blijkt dat de aanpak van naastplaatsingen succesvol is, maar het verminderen van zwerfafval achterblijft;
- er op basis van de CROW-score van de Rotterdamse wijken duidelijke verschillen zijn in de hoeveelheid zwerfvuil op straat;
- we in het SchoonR plan hebben afgesproken om de twintig minst schone wijken van Rotterdam extra aandacht te geven door toezicht en handhaving;

overwegende dat:

- onder het mom 'wie niet wil luisteren, moet maar voelen' boetes tot gedragsverandering kunnen leiden door financiële pijn te veroorzaken;
- extra handhaving en hogere boetes een extra prikkel kunnen geven tot gedragsverandering;
- boetes te verlagen in gebieden waar Rotterdammers de straat schoonhouden een positieve prikkel tot gedragsverandering kan zijn tegen zwerfafval;
- Rotterdammers zo worden geprikkeld om elkaar aan te spreken op hun gedrag;
- Rotterdammers willen dat wij alles op alles zetten voor een schonere stad en de wortel-en-stokmethode hierin een nuttig, maar nog weinig gebruikt instrument is;

verzoekt het college:

- te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om in bepaalde gebieden, zoals bepaalde wijken, waar buitenproportioneel veel zwerfafval op straat ligt harder en vaker op te treden tegen zwerfafvalovertreden;
- deze gebieden aan te merken als zwerfafvalrepressiezones;
- te onderzoeken hoe tegelijkertijd in schone gebieden juist gedrag kan worden beloond door bijvoorbeeld lagere boetes;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse en B. van Schaik

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Dan gaan we naar de laatste bijdrage voor hedenochtend. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter. Het is inderdaad altijd een moment van reflectie en laat ik inderdaad beginnen met dat deze stad fantastisch is en dat deze stad ook echt wordt gedragen door de mensen en de organisaties die we hier hebben. Maar tegelijkertijd zijn er ook wel echt mindere kanten en het moment waar we ook nu staan, moet ik toch constateren dat het niet goed gaat met onze stad en dat het op veel vlakken echt een tandje meer moet. Want als we kijken naar de stad dan zien we dat er grote vermogensverschillen zijn. Het werd ook al eerder genoemd. De armoede is gestegen, de rijkere zijn rijker geworden. Mensen en kinderen leven in honger en de prognose is ook voor 2024 dat dit alleen maar meer gaat worden. En hetzelfde geldt ook voor het klimaat. Onze inzet is op dit moment onvoldoende en waarschijnlijk gaan we onze klimaatdoelen niet halen, zegt de Raad van State. We hebben ook grote arbeidstekorten, ook onder andere voor onze klimaatdoelen hebben we mensen nodig om dat te doen, maar ook om onze economie draaiende te houden. Als we kijken naar wonen, dan hebben we nog een groot gebrek aan betaalbare woningen. En het lukt maar niet om die 20% sociale woningen te bouwen en die 35% in het middensegment. En wat dan wel lukt, is dat topsegment. Dakloosheid, een gigantisch probleem in Rotterdam. Er slapen te veel mensen op straat. En er is ook een heel grote groep Rotterdammers die digitaal niet kan meekomen. Nu is recent het voorstel voor digitale inclusie gepubliceerd en we gaan het pas in december bespreken, terwijl er nu al mensen zijn die eigenlijk hulp nodig hebben. Wat wij vanuit Volt zouden willen is minder beleid gebaseerd op de waan van de dag, en meer visie en actie op de lange termijn. Want we willen een schone stad die bereikbaar is, we willen een stad zonder armoede, we willen geen mensen die honger hebben en geen mensen die op straat slapen. En we willen betaalbare woningen. Tegelijkertijd moeten we ook nadenken over problemen zoals de watertekorten en de zeespiegelstijgingen, waar wij als stad straks direct ook het effect van zullen voelen als wij niets doen. En we willen een florerende arbeidsmarkt met een gezond ecosysteem voor onze startups, voor onze bedrijven, zodat ze kunnen innoveren. Dus we willen eigenlijk minder tegenstrijdig beleid en meer beslissingen vanuit ambitie. En we willen ook proberen minder met het ene beleid te voorkomen wat we met het andere beleid eigenlijk proberen op te lossen. Ik wil eigenlijk op dit moment eindigen met twee vragen en wij willen ook een aantal moties indienen. Allereerst een vraag aan de wethouder over cultuur. Kunst en cultuur, een ontzettend belangrijke sector voor ons, maar wat zijn nu die extra investeringen die we nu gaan doen om onze kunst- en cultuursector te doen floreren? En nog een andere vraag aan een andere wethouder, we hebben € 3 miljoen van het rijk gekregen voor de aanpak Geldzorgen en die wordt nu ingezet in dienstverlening. Waarom gaan we die niet gewoon direct inzetten bij de schuldenaanpak? Direct, dus zonder tussenkomst van allerlei dienstverlening of wat dan ook of bureaucratie. Tot slot, we tekenen mee met diverse goede voorstellen van verschillende partijen die de stad beter zullen maken. En we willen zelf ook een aantal moties indienen. Ik zal ze even allemaal opnoemen en ze dan in één keer geven. Allereerst wil ik beginnen met een motie samen met GroenLinks over het vervroegd invoeren van de cruisebelasting, want waarom zouden we wachten? Het kan ons geld opleveren. Dan wil ik een motie indienen waarin we willen onderzoeken of we slimmer gebruik kunnen maken van gemeentelijke belastingen, zodat we die ook kunnen inzetten voor duurzaamheid. Dan een motie met de Partij voor de Dieren, GroenLinks, ChristenUnie en CDA, om meer grip te krijgen op milieuverontreiniging in het havengebied, en eigenlijk bedrijven ertoe aan te zetten om minder negatieve impact op het milieu te maken. Een motie, ik heb hier de verkeerde versie, die zal ik zo indienen, maar in ieder geval met ook de PvdA om een schuldenpardon in te voeren voor de mensen met de meest problematische schulden, om die gewoon kwijt te schelden. Dan iets over de loonkloof. Kennelijk doen wij het als gemeente heel goed. Daar ben ik heel blij mee natuurlijk. Maar samen met de PvdA dien ik een motie in om te gaan kijken of er sprake is van een loonkloof of loondiscriminatie bij de vier grote bedrijven waar wij ook aandeelhouder van zijn, namelijk het Havenbedrijf Rotterdam, Stedin, RET en Evides. Dan een motie over de digitale stad. Daar zijn we goed mee bezig, maar wat wij nog missen is dat er een koppeling wordt gemaakt tussen datgene wat we ontwikkelen van de digitale versie van de stad aan nieuw beleid. Want we kunnen daar veel meer uit gaan halen. En als laatste, de

wethouder en dit college willen eigenlijk heel erg gaan bezuinigen op de organisatie. Nou, dat is hartstikke goed, waar dat natuurlijk nodig is. Wij denken ook dat we een andere efficiëntieslag kunnen maken, namelijk door vrijwilligerstijd in te voeren voor de ambtenaren van de gemeente. Laten we dat eens uitproberen, dat zij een jaar lang 32 uur van hun werktijd mogen gebruiken om de stad in te gaan, de stad te helpen en eigenlijk, aan de ene kant meer plezier uit hun werk te halen, maar ook iets te kunnen bijdragen aan de stad. Dank.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja, eigenlijk één vraag aan mevrouw Elfilali. Normaal doen we dat zeg maar achter de schermen, maar nu ging het net iets te snel. Wij hebben denk ik een vrijwel vergelijkbare motie op dat vrijwilligerswerk voor ambtenaren of door ambtenaren, dus ik wil eigenlijk gewoon in de openbaarheid u of uw woordvoerder oproepen om daar even samen naar te kijken, wat wij hebben staan en wat jullie hebben staan en mogelijkerwijs tot één motie te komen, dus bij dezen de oproep om dat zo te doen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dat lijkt me hartstikke goed, laten we dat doen. En ik had nog een andere motie waar ik nog een ondertekenaar op moet toevoegen, dus die zal ik zo nog doen.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, een vraag inderdaad over diezelfde motie. Want begrijp ik dan goed dat we ambtenaren betaald vrijwilligerswerk laten doen en vinden we dat dan nog wel vrijwilligerswerk?

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Het idee is dat we ambtenaren inderdaad tijdens hun werktijd, dus betaald, een deel van hun tijd laten gebruiken om de stad in te gaan. En dat kan dan van alles zijn en dat kunnen ze zelf invullen. Het is naar voorbeeld ook van wat, helaas, ook in Amsterdam al gebeurt en ook vanuit het rijk wordt geïnitieerd. Dus dat is ons voorstel. En wie weet, is D66 ook bereid om mee te doen op die motie.

De VOORZITTER. Goed, hartelijk dank. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 24. Weg met de loonkloof

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023';

constaterende dat:

- in 2023 de loonkloof in Nederland weer gestegen is naar gemiddeld 7,4% en hiermee het verschil tussen wat mannen en vrouwen verdienen voor hetzelfde werk groter is geworden;
- de term 'loonkloof' wordt gebruikt voor het onverklaarbare verschil in salaris tussen mannen en vrouwen;
- er hierbij sprake kan zijn van 'loondiscriminatie'. Bijvoorbeeld als een vrouw voor gelijk of gelijkwaardig werk minder betaald krijgt dan een man;
- EU lidstaten in het kader van loontransparantieregels binnenkort bedrijven moeten verplichten periodiek te rapporteren over de loonkloof;

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam aandeelhouder is van het Havenbedrijf Rotterdam, Stedin, RET en Evides;
- gelijkheid en gelijke beloning niet alleen belangrijk is voor de gemeente Rotterdam als werkgever, maar ook belangrijk is om na te streven voor andere werkgevers in Rotterdam, in het bijzonder die partijen die publiek geld ontvangen vanuit de gemeente of op een andere manier verbonden zijn aan de gemeente;
- het belangrijk is dat alle werknemers - van verschillende schalen en functies en voor gelijk of gelijkwaardig werk - gelijk worden beloond, ongeacht hun gender(identiteit);

verzoekt het college:

- te vragen of er sprake is van een loonkloof en/of loondiscriminatie binnen het Havenbedrijf Rotterdam, Stedin, RET en Evides voor verschillende functies en salarisschalen bij gelijk of gelijksoortig werk;
- hierover het eerste kwartaal van 2024 te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g I. Elfilali, T. Kind en S. Reitema

Motie 25. Meer grip op milieuverontreiniging in het havengebied

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023';

constaterende dat:

- bij de gebiedsgerichte aanpak (GGA) overheden en bedrijven in een bepaald gebied samenwerken aan de milieuproblemen die daar spelen;
- bij de GGA monitoring zich richt op de langetermijnsrisico's en stabiliteit van verontreiniging binnen een gebied, zoals de Rotterdamse haven;

overwegende dat:

- de verspreiding van verontreinigingen in het havengebied via de GGA wordt gemonitord op basis van individuele gevallen (van bedrijven die zich aangemeld hebben om van deze aanpak gebruik te maken);
- het goed is voor de GGA wanneer ook bedrijven meedoen die niet zichzelf hebben aangemeld en wel met hun bedrijfsactiviteiten impact hebben op het milieu;

verzoekt het college:

- te inventariseren welke bedrijven nog extra in aanmerking komen voor de GGA;
- deze bedrijven aan te sporen om deel te nemen aan de GGA;
- hierover in Q2 2024 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, R.T.J. van der Velden, M.Y. Morkoç, T.J. Vonk en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 26. Gebruik gemeentelijke belastingen slim en groen

"De gemeente Rotterdam, in vergadering op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van agendapunt 5.1, 'Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4';

constaterende dat:

- bedrijven, maar ook burgers, op verschillende manieren gestimuleerd kunnen worden om te verduurzamen via aan de ene kant subsidies maar aan de andere kant ook door middel van belastingen en heffingen;
- het slimmer en groener inzetten van gemeentelijke belastingen mogelijk ook voor de gemeente Rotterdam een optie kan zijn;
- deelauto's en elektrische auto's voorbeelden zijn van auto's die zorgen voor verduurzaming van het Rotterdamse autoverkeer;
- het nu onduidelijk is of het toegestaan is om gemeentelijke belastingen voor duurzaamheid in te zetten;

overwegende dat:

- alle mogelijke middelen moeten worden ingezet om de CO₂-doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs te halen;
- de snelheid van de CO₂-reductie in Rotterdam best een duwtje in de rug kan gebruiken;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of het gebruik van gemeentelijke belastingen voor verduurzaming toegestaan is;
- te onderzoeken of het heffen van een lagere parkeerbelasting op elektrische auto's en deelauto's een positief effect kan hebben op de, snelheid van, verduurzaming van de mobiliteit in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en T. Kind

Motie 27. Vervroeg de invoering van de cruisebelasting

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023';

constaterende dat:

- het college voornemens is om in 2025 een cruisebelasting in te voeren, waarmee cruisepassagiers voor overnachting in Rotterdam een logiesbelasting betalen;
- de invoering van deze cruisebelasting eerst voor 2024 beoogd stond, maar dat er in de Voorjaarsnota 2023 besloten is om de invoering hiervan te verschuiven naar 2025;
- de verschuiving van de invoering van de cruisebelasting gedaan is onder het mom van het goed laten verlopen van de introductie hiervan voor de cruisesector;

overwegende dat:

- Amsterdam al sinds 2019 een cruisebelasting van € 8,00 per passagier kent;
- volgens ruime schattingen de gemeente Rotterdam hier elk jaar € 2 miljoen mee misloopt¹;
- de redenen van de cruisesector voor de gewenste vertraging van de invoering van de cruisebelasting onduidelijk zijn;

verzoekt het college:

- de cruisebelasting in Rotterdam vervroegd in te voeren en de datum hiervan te verschuiven naar juli 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind en M.Y. Morkoç

¹ <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1511635/toeristenbelasting-voor-cruiseschepen-in-amsterdam-deden-ze-het-ook-en-ging-het-helemaal-mis>

Motie 28. Structurele verbinding met de Digitale Stad

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023';

constaterende dat:

- naast een fysieke en sociale dimensie, de digitale dimensie in toenemende mate onderdeel uitmaakt van het dagelijks leven van Rotterdammers;
- deze digitale transformatie kan bijdragen aan slimmer, transparanter en toegankelijker gemeentelijk beleid;
- Rotterdam gestart is met het programma Digitale Stad waarin via een Open Urban Data Platform op verschillende beleidsterreinen de verbinding wordt gelegd tussen de verschillende dimensies;

overwegende dat:

- er reeds hoopvolle experimenten zijn gestart op het gebied van veiligheid, wonen en duurzaamheid;
- niet op alle beleidsterreinen de kansen en mogelijkheden van de digitale stad worden verkend en meegewogen;
- dit de digitale transformatie van Rotterdam kan vertragen;

verzoekt het college:

- bij de vormgeving van toekomstige beleidsprogramma's te onderzoeken of en hoe kansrijke verbindingen gelegd kunnen worden met het programma Digitale Stad;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind en M.H. Biljoen

Motie 29. Vrijwilligerswerktijd

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023';

constaterende dat:

- het college inzet op het verkleinen van de afstand tussen beleid en praktijk;
- vrijwilligerswerk kan bijdragen aan het verkleinen van de afstand tussen beleid en praktijk;
- vrijwilligerswerk bijdraagt aan aantrekkelijk werkgeverschap ten tijde van krapte op de arbeidsmarkt;
- er op dit moment veel maatschappelijke organisaties op zoek zijn naar mensen die kortdurend vrijwilligerswerk kunnen verrichten;
- Rotterdam met Zorgzaam010 een aantrekkelijk platform heeft om vraag naar en aanbod van vrijwilligerswerk samen te brengen;

overwegende dat:

- Rotterdam bijna 14.000 ambtenaren telt;
- de gemeente Amsterdam gestart is met een pilot waarin ambtenaren van de gemeente Amsterdam vanaf 1 juni 2023 één jaar lang onder werktijd vrijwilligerswerk onder kunnen doen met een maximum van 32 uur;
- deze pilot het komende jaar wordt geëvalueerd;
- het mogelijk wenselijk is om ook in Rotterdam te starten met deze pilot;

verzoekt het college:

- de evaluatie en effecten van de pilot van de gemeente Amsterdam te volgen;
- bij een eventuele positieve evaluatie toe te zeggen deze pilot ook in Rotterdam te introduceren;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Bij de motie Vrijwilligerswerktijd is de uitnodiging van het CDA om deze mogelijk nog met elkaar af te stemmen.

De VOORZITTER. Mijnheer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, toch een vraag aan mevrouw Elfilali. Ik werk zelf bij een goed doel hè, dus ik begrijp hoe belangrijk vrijwilligerswerk is. De vraag is wel, als die ambtenaren 32 uur iets anders aan het doen zijn dan hun reguliere werk, vindt u dan ook dat die uren gecompenseerd zouden moeten worden, dus dat daar weer andere mensen voor ingehuurd worden om vervolgens het werk te laten doen?

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali. Even bij uw buurman proberen? Ik wil wel accepteren dat u vandaag mijnheer Kind bent en dan zet ik dat er even bij voor het verslag.

Mevrouw ELFILALI (volt). Dank voorzitter, dit is inderdaad wel een bijzondere situatie. Het gaat inderdaad om 32 uur per jaar en natuurlijk is het zo dat mensen nog steeds hun werk zullen moeten

blijven doen. Het is alleen wel zo, ook vanuit goed werkgeverschap, dat het mensen heel erg stimuleert om juist goed hun werk te doen. En het is ook niet per se iets nieuws. Er zijn heel veel werkgevers die hun werknemers ruimte geven om iets te doen aan persoonlijke ontwikkeling of iets anders. En wij dachten ook in het kader van dat we de stad beter willen maken, dat dit een goed initiatief zou kunnen zijn. We kunnen ook naar Amsterdam kijken en kijken of die pilot daar goed werkt en daarvan leren. Dus in ieder geval om antwoord te geven op de vraag, het is niet de bedoeling dat het ten koste gaat van het werk, maar juist dat het heel veel meer oplevert.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter, dat is toch merkwaardig. Dat lijkt toch alsof onze ambtenaren, die volgens mij juist heel veel werk verzetten, ergens in hun broekzak 32 uur hebben die ze even aan iets anders kunnen besteden. Ik denk dat we al die ambtenaren ontzettend hard nodig hebben. Dus als ik nu doorreken, als we dat zouden willen doen en het werk moet gewoon doorgaan, de paspoorten moeten uitgegeven worden, de straten moeten schoongemaakt worden, er moeten mensen in de bijstand verder geholpen worden richting werk. We gaan er 32 uur bij al die ambtenaren afhalen. Dat is 448.000 uur. Als ik dat deel door een gemiddeld jaarurencontract van 1700 uur, praat u over 263 ambtenaren. 263 ambtenaren die wij additioneel nodig zullen hebben om de gaten dicht te lopen, die u met deze motie wagenwijd openzet. Want u zegt gewoon: doet u maar gewoon 32 uur. Want kennelijk heeft u die ergens liggen. En dan gaat u gewoon maar even vrijwilligerswerk doen. Ik vind dat echt onzorgvuldig. Echt onzorgvuldig. En daar moet u toch een antwoord op geven. Waar halen onze ambtenaren die 32 uur vandaan?

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik dacht dat de VVD een optimistische partij is, maar nu krijg ik toch een heel ander verhaal te horen. Het is zo dat we, precies eigenlijk de punten die de heer Lansink-Bastemeijer noemt, inderdaad mensen nodig hebben die zich extra gaan inzetten. En het is ook zo, er zijn diverse onderzoeken die uitwijzen dat er een grote kloof is tussen beleid en praktijk. Het is dus heel goed als ambtenaren meer uit het gemeentehuis gaan en juist meer de stad ingaan en op die manier kunnen bijdragen. Het zorgt voor goed werkgeverschap, misschien verschillen wij ook van visie hierop. Wij zien dit als iets ontzettend positiefs, juist omdat er ook gewoon heel veel nodig is om te doen aan armoedebestrijding. Het kan ook bijdragen, er is heel veel wantrouwen richting de gemeente. Hoe goed is het als gemeenteambtenaren meer de stad ingaan, meer zichtbaar kunnen bijdragen? Wij zien hier alleen maar positieve dingen in. De VVD blijkbaar niet. Nou, prima.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, het idee an sich kan ik nog best wel steunen. Ik vind het een heel goed idee dat mensen inspiratiedagen hebben. Dat hebben wij bij KWF, waar ik werk, ook. Dat is ongeveer acht uur. Acht uur, dat is geen 32 uur maar acht uur. Omdat we het belangrijk vinden dat werknemers bijvoorbeeld ook vrijwillig naar acties van KWF gaan, om daar inspiratie op te doen. Dus ik ben daar helemaal niet zo'n tegenstander van. Maar u zegt: 32 uur en dat compenseren we niet. 32 uur betekent 263 ambtenaren die je nodig hebt om de gaatjes die we door uw plan in de organisatie schieten, dicht te lopen. 263 ambtenaren.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik nodig de heer Lansink-Bastemeijer uit om even de motie te lezen. Het gaat om maximaal 32 uur. Dat kun je in goed overleg met elkaar bespreken op de werkvloer. Wellicht kunnen we hier buiten deze uitzending nog even over doorpraten.

De VOORZITTER. Helder. En voor het verslag meld ik even dat de in beeld zijnde Kind uiteindelijk mevrouw Elfilali is. Goed, ik krijg nog een motie denk ik.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Tussen al mijn papieren zat helaas in die eerste ronde nog één motie, en die zou ik graag nu nog willen indienen, zodat de wethouders daar dan nog even goed naar kunnen kijken.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 30. Maak financiële consequenties inzichtelijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- Rotterdamse raadsvoorstellen en de Rotterdamse begroting in al haar omvang financieel niet consequent overzichtelijk en toegankelijk worden weergegeven én worden gepubliceerd voor Rotterdammers;
- financiële consequenties in raadsvoorstellen vaak niet te herleiden zijn in de begroting;

overwegende dat:

- het van groot belang is voor de raad en de stad dat de begroting en raadsvoorstellen inzichtelijk en toegankelijk worden gepubliceerd;
- raadsvoorstellen inzicht geven op programmaniveau en niet op deelniveau en daarmee beleid in transitie financieel niet inzichtelijk wordt gemaakt;

verzoekt het college:

- de financiële consequenties in raadsvoorstellen uit te breiden met een 'was-wordt'-tabel op deelniveau;
- in de paragraaf financiële/juridische consequenties een verwijzing te maken naar de desbetreffende paragrafen in de begroting;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Waarde raadsleden, ik stel u voor te gaan pauzeren voor een lunchpauze en ik stel u voor daarvoor een uur de tijd te gebruiken, dus ik verzoek u om 13.30 uur terug te zijn. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 7 november 2023

Notulen van de raadsvergadering van 7 november 2023 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer S. Kasmi, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De VOORZITTER. Goedemiddag, mag ik u verzoeken uw plaatsen in te nemen en raadsleden die nog buiten zijn binnen te treden? Ik heropen de vergadering.

5. BEGROTINGSDEBAT – vervolg

- 5.1 *Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4*
- 5.2 *Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024*
- 5.3 *Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026*
- 5.4 *Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen;*
 - A. Verordening onroerendezaakbelastingen 2024;*
 - B. Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2024;*
 - C. Verordening precario- en reclamebelasting 2024;*
 - D. Algemene legesverordening 2024;*
 - E. Verordening logiesbelasting 2024;*
 - F. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024;*
 - G. Verordening afvalstoffenheffing 2024;*
 - H. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2024;*
 - I. Verordening rioolheffing 2024;*
 - J. Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2024;*
 - K. Verordening rechten markten 2024;*
 - L. Verordening precario standplaatsen 2024;*
 - M. Retributieverordening Openbare werken 2024;*
 - N. Verordening lijkbezorgingsrechten 2024;*
 - O. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2024;*
 - P. Verordening liggeld woonschepen 2024;*
 - Q. Verordening leges Omgevingswet 2024.*

De VOORZITTER. Mijnheer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik wil dit moment aangrijpen om een gewijzigde motie in te dienen.

De VOORZITTER. Welke motie is het, mijnheer Lansink?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Parkeren voor sportverenigingen.

De VOORZITTER. De heer Lansink heeft de volgende motie ingediend.

Motie 22A. Parkeren voor sportverenigingen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de Jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- het college heeft voorgesteld aan de raad om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;

overwegende dat:

- maatwerk parkeren ervoor zorgt dat parkeerknelpunten in Rotterdam worden aangepakt;
- sportverenigingen het aanbod krijgen om maximaal acht parkeervergunningen aan te vragen voor € 43,60 per maand per parkeervergunning;
- vrijwilligers een belangrijke rol hebben bij het draaiend houden van Rotterdamse sportverenigingen;
- in één keer de volle prijs van € 43,60 per maand per parkeervergunning de schaarse financiële middelen van sportverenigingen onder druk kan zetten;

verzoekt het college om:

- sportverenigingen een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per sportvereniging;
- de inkomensderving van deze parkeervergunningen in 2024 en 2025 te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, S.J.C. Becker, E. Rehim Zadeh en B. van Drunen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mijnheer Lansink, wilt u iets zeggen over het type wijziging?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). O ja, we hebben het dekkingsvoorstel toegevoegd zoals gevraagd, die was er inderdaad afgevallen, dus die hebben we daarin gefietst.

De VOORZITTER. Oké, het dekkingsvoorstel is nu in de motie opgenomen. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Wij hebben een amendement ingediend en daar hoort eigenlijk ook nog een motie bij, om te laten zien hoe wij dat geld dan uit willen geven. Dus ik wil hier graag nog een motie indienen.

De VOORZITTER. Weet u nog bij welk amendement dat was?

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 31. Een veilig dak voor dakloze lhbtq+-personen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting 2024;

constaterende dat:

- in het Rotterdamse plan van aanpak dakloosheid wordt gesproken over maatwerk, maar geen specifieke maatregelen worden genomen ter bescherming van dakloze lhbtq+-personen;
- de landelijke aanpak dakloosheid wel nadrukkelijk aandacht vraagt voor de veiligheid van deze doelgroep als zij dakloos raken en aangewezen zijn op opvangvoorzieningen;

overwegende dat:

- mensen uit de lhbtq+-gemeenschap kwetsbaar zijn in opvanglocaties waar weinig privacy bestaat en veel voorzieningen worden gedeeld;
- onderzoek van IDEM Rotterdam aantoont dat lhbtq+-jongeren oververtegenwoordigd zijn in dak- en thuislozen situaties en angstig zijn hierover te praten met hulpverleners;
- onderzoek van Dona Daria aantoonde dat veel lhbtq+-jongeren bankslapers zijn en hier in ernstig onveilige situaties geraken;
- de raad signalen van ervaringsdeskundigen heeft ontvangen dat er veelvuldig incidenten plaatsvinden zoals aanranding, verkrachting en geweld;
- aandacht en inzet voor deze kwetsbare groep dakloze mensen dus noodzakelijk is om preventief incidenten te voorkomen;
- in andere steden gebeurt dit door eenpersoonkamers te realiseren of een aparte opvanglocatie voor deze groep aan te wijzen;

verzoekt het college:

- beter zorg te dragen voor de veiligheid van dakloze lhbtq+-personen in opvanglocaties door een afgescheiden (deel binnen een) opvanglocatie te faciliteren in lijn met het landelijke Actieplan Dakloosheid;
- dit te dekken uit de middelen die met het amendement 'dakloosheid aanpakken schuif je niet voor je uit' voor 2024 worden gerealiseerd en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en L.S. Vlieger

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Ja voorzitter, ik heb ook nog een gewijzigde motie 'Stop overlast Oude Westen'. Daar is dan nu een bedrag ook aan gekoppeld en ook wanneer het bedrag niet wordt opgemaakt, wat daar dan eventueel mee gedaan zou kunnen worden, dus die zou ik graag willen indienen.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie heeft de volgende motie ingediend.

Motie 14A. Stop overlast Oude Westen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november, ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- de overlast door daklozen, verwarde personen en gebruikers in het Oude Westen aanzienlijk is toegenomen;
- dit zich met name concentreert rond de Nieuwe Binnenweg, 's-Gravendijkwal, Kruiskade en het Wijkpark aldaar, maar ondertussen uitdijt naar omliggende wijken;
- er 'bestuurlijk' extra aandacht is voor de aanpak van deze complexe problematiek;

overwegende dat:

- bewoners in het Oude Westen en omringende wijken veel overlast ervaren van onder andere drugsgebruik en het openlijk doen van de behoefte van deze overlastgevers;
- bovengenoemde voorbeelden de subjectieve veiligheid in deze wijken niet ten goede komen;
- stichtingen als Barka en Ontmoeting veel inspanningen verrichten om deze mensen aan te spreken en te begeleiden naar perspectief, maar deze dit niet alleen kunnen;

- voor een gewogen repressieve en preventieve aanpak extra inzet van toezicht en handhaving nodig is om de wijken weer veilig en leefbaar te maken;
- we tevreden zijn met de extra bestuurlijke aandacht hiervoor, maar het nog ontbreekt aan een inhoudelijk plan wat hier prioriteit aan geeft;
- hiervoor middelen en handen, denk bijvoorbeeld aan een stadsmarinier, vrijgemaakt moeten worden;

verzoekt het college:

- een bedrag van € 596.000,00 te reserveren voor de periode 2024, 2025, 2026, met als doel om zo snel mogelijk, in ieder geval bij aanvang van het komende jaar, een concreet plan te maken om de buitensporige daklozenoverlast tegen te gaan in het Oude Westen en naar de raad te sturen;
- jaarlijks de noodzaak en effectiviteit te evalueren, en indien de inzet niet noodzakelijk meer is, de middelen voor 2025 en/of 2026 over te hevelen naar de Pleinstewards;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie en C. Aafjes- van Aalst

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dat was het? Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Dank voorzitter, ik moest nog een motie officieel indienen over het schuldenpardon, samen met de PvdA.

De VOORZITTER. Het was een nieuwe motie hè?

Mevrouw ELFILALI (volt). Het is een motie die ik had aangekondigd, maar nog niet had overhandigd.

De VOORZITTER. Dan is hij voor mij nieuw.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, klopt.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 32. Schuldenpardon meest problematische schulden

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023';

constaterende dat:

- Rotterdam nog steeds koploper is wanneer het gaat om het aantal inwoners met geregistreerde problematische schulden;

overwegende dat:

- de meeste mensen in problematische schulden terechtkomen door onvoorziene omstandigheden zoals het overlijden van hun partner, scheiden of lange aanvraagtijden voor financiële assistentie;
- problematische schulden een symptoom zijn van een grotere maatschappelijke opgave en er is geconstateerd door de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving dat schulden niet langer een individueel probleem van verkwisting of financieel wanbeheer zijn¹;
- er in het coalitieakkoord "Eén Stad" wordt gesproken over het herijken en vernieuwen van de aanpak van armoede en schulden die aansluit op multiproblematiek;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of het mogelijk is om in de meest problematische gevallen van schulden de volledige schuld of een deel hiervan kwijt te schelden;
- en te onderzoeken welke vorm van nazorg hier het beste bij aansluit;

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dat was het voor de techniek van de huishouding? Prima. Dan gaan we naar de volgende deelnemer aan het debat en dat is mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Voorzitter, we zijn als D66 nu ongeveer anderhalf jaar onderweg in deze bijzondere coalitie en zoals uw raad wellicht weet is deze coalitie voor ons heel erg belangrijk, om verschillen te overbruggen en mensen en ideeën weer bij elkaar te brengen. Mensen en ideeën die wellicht van nature wat verder van elkaar afstaan. En in de wereldstad die wij voor ogen hebben, leeft dat allemaal naast elkaar in één stad, waar iedereen ook de ruimte heeft voor diens eigen identiteit. En sommigen vinden hun identiteit in het geloof, anderen in afkomst of geaardheid, in hun politieke of muzikale voorkeur, in hun opleiding, leeftijd of de wijk waar je woont. En dat is per definitie natuurlijk nooit één ding. Dat geldt voor ons allemaal. Het is een combinatie van dingen, opgebouwd uit allerlei verschillende lagen. En wat voor D66 zo belangrijk daarin is, is dat iedereen daarin vrij is en dat iedereen de vrijheid heeft in deze stad om zichzelf te zijn en diens stem te laten horen en het leven in te richten zoals zij dat zelf willen. En dat is dan voor iedereen iets anders. En juist door al die verschillende mensen brengt dat, en dat merken wij ook in deze raad, ook vaak een uitdaging met zich mee. Want hoe zorgen we er nu voor dat we ondanks al die verschillen wel met elkaar samen blijven leven? Want we hebben ook gezien dat de verschillen in deze stad en ook daarbuiten tot politieke en maatschappelijke discussies leiden. En die discussies zijn goed en gezond, want die moeten plaatsvinden, omdat we zonder die dialoog elkaar kwijtraken. En ondanks dat we soms denken dat die discussies ons verder van elkaar afdrijven, geloof ik echt dat ze uiteindelijk ons nader tot elkaar brengen. Dus we moeten dat gesprek met elkaar blijven voeren. En in een democratische rechtstaat als Nederland is vrijheid van meningsuiting een grondrecht. En ook de vrijheid van demonstratie. En hoe politiek beladen, smakeloos, futiel, wanstaltig of irritant een demonstratie dan ook mag zijn, wat D66 betreft moeten we dat grondrecht blijven koesteren. Want dat onderscheidt ons namelijk van al die onderdrukkende ondemocratische regimes zoals Iran, Rusland of China, waarin meningen worden gesmoord, vrouwen worden onderdrukt en mensen worden neergeslagen om wie ze zijn of wat ze vinden. Maar ook demonstratie is geen absoluut recht, net zoals het recht op vrijheid van meningsuiting. Dat houdt op, de vrijheid van de een stopt waar die van een ander begint. De vrijheid om te demonstreren en om je mening te uiten houdt op daar waar het andere wetten overschrijdt, daar waar het aanzet tot haat, discrimineert of aanzet tot geweld. En nooit ofte nimmer mogen en kunnen wij dat hier in Rotterdam accepteren. In onze stad vol verschillen moeten wij daarom ook als eenheidsworst optreden. Als eenheidsworst tegen haat, intolerantie en discriminatie. Tegen Jodenhaat, geen islamofobie, geen lhbtq+-haat, geen vrouwenhaat en femicide. Geen anti-zwart racisme of welke vorm van haat dan ook in welke verschijningsvorm dan ook. En voorzitter, dit is misschien een heel abstract verhaal, maar samenleven in één stad wordt ook heel concreet. Want samenleven in één stad betekent ook samenkomen in één stad. Voor sommige mensen is dat op een bankje in het park en voor andere mensen is dat dansend 's nachts in een nachtclub.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Het is een mooi verhaal, want het is het verhaal waar ik ook in geloof. Maar ik zie in de praktijk en zelfs binnen het college, binnen deze coalitie, hier andere stromingen in. En als we dan toch weer naar het debat van vorige week terugkijken, waar een wethouder niet klip-en-klaar afstand kan nemen van uitingen van DENK landelijk, waar de lhbtq-gemeenschap als niet-normaal wordt geprojecteerd in beelden, dan hebben we toch nog een weg te gaan. En hoe kunt u zeggen: wij dragen dat met dit stadsbestuur zo goed uit? De discussie misschien, maar niet die waarde. Want die wordt niet door iedereen gedeeld. En volgens mij is dit een basiswaarde waar iedereen achter moet kunnen staan. Hoe kijkt u daarnaar als die verschillen zo groot zijn en daar geen afstand van wordt genomen in een coalitie waar D66 nadrukkelijk deel van uitmaakt?

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, u heeft het over waarde, u heeft niet expliciet benoemd welke waarde, maar ik neem aan dat u het dan heeft over de vrijheid om jezelf te zijn. Ik deel niet uw analyse dat de wethouder heeft gezegd dat mensen niet vrij zijn om zichzelf te zijn. En tot het moment dat ik meen dat er binnen dit college de opvatting bestaat dat daar geen ruimte voor is, zal ik dan ook doorwerken, samen, juist in dit college, juist om de verschillen te overbruggen, om samen te werken aan die ene stad. En op het moment dat ik me realiseer dat er één iemand is in dit college die zegt: je hebt niet de vrijheid en de ruimte om jezelf te zijn, dan zullen wij daar ook onze conclusies aan verbinden, maar ik heb ook het vertrouwen dat die opvattingen helemaal niet bestaan. Echt niet. Bij geen enkel van deze leden. En dat vertrouwen heb ik en houd ik en dat is ook waarom ik dit betoog houd.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

Mevrouw MAASSEN (d66). Dan ga ik nu verder met mijn verhaal.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Toch nog één ding, want het gaat natuurlijk niet alleen maar om jezelf te kunnen zijn, maar ook om zichtbaar jezelf te kunnen zijn. Deze keycord heb ik gekregen van de wethouder die toen vervolgens vroeg: waarom draag je hem niet? De teleurstelling is wel dat er dan geen afstand wordt genomen van plaatjes waarin gezegd wordt dat dit niet normaal is. Het maakt het treurig en ook hypocriet en ik denk dat het goed is dat D66 tot zich door laat dringen dat het niet alleen maar gaat om jezelf te kunnen zijn, maar dat ook te kunnen laten zien.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, niet heel erg verrassend dat dit onderwerp ter sprake komt voorzitter. Wel een vraag aan de heer Engberts. Vindt hij dat dit college dan wel deze wethouder iets heeft gedaan waardoor de lhbtq+-gemeenschap in diskrediet wordt gebracht of andere rechten heeft, minder rechten heeft dan anderen in deze stad?

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Doordat een campagne wordt gevoerd door een landelijke partij, een landelijke verkiezingscampagne, waarin plaatjes worden gezet met de Progress Pride-vlag, met: laten we eens normaal doen, wordt in ieder geval de indruk gewekt dat je je daarin moet verstoppen. Zo ervaar ik het. Laat ik het gewoon maar persoonlijk maken. En de wethouder heeft mij niets verkeerd gedaan, maar wat ik gewoon in mijn hoofd niet goed krijg, is dat ik aan de ene kant dan het krijg, met de vraag waarom draag je het niet, en dat tegelijkertijd dezelfde wethouder in zijn rol als lijstduwer campagne voert op het volgens mij was het het Grote Visserijplein, waar precies dan die boodschap wordt uitgedragen. En ik vind dat gewoon moeilijk en ik ben daarin niet de enige, weet ik uit ervaring.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dat u een bepaalde interpretatie geeft aan het landelijk programma dat snap ik en dat het pijn zou kunnen doen, daar kan ik ook zeker in meekomen. En ik vind ook dat de wethouder, en dat heeft hij zelf ook gezegd, de gesprekken voert, ook met die gemeenschap om te kijken waar die pijn zit en hoe hij dat kan wegnemen. Daarbij heeft dit college volgens mij heel vaak gezegd dat die rechten juist voor die groep ook heel erg belangrijk zijn en dat we die ook moeten beschermen en er ook alles aan moeten doen. Op het moment dat we hier gaan praten over een landelijk verkiezingsprogramma, dan wordt het alsnog een heel lange avond, kan ik u verzekeren, want dan gaan we alle landelijke programma's er eens even bij pakken, wellicht ook van de afgelopen jaren, en dan gaan we dat eens een voor een analyseren. Maar volgens mij zitten we daarvoor hier niet in de raad.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Een heel korte reactie. Deze wethouder is ook lijstduwer en voert actief campagne en daar gaat het dan om. Daar wringt het. En daar wordt het ingewikkeld om de

geloofwaardigheid te houden dat inderdaad het uitdelen van een keycord met Progress Pride-symbolen van harte wordt ondersteund. Daar zit die ingewikkeldheid, daar wringt het. Het springende punt is hier het zijn van lijstduwer en campagne voeren.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, een aantal zaken. Kijk, volgens mij gaat het om de daden die deze wethouder hier in Rotterdam verricht. En hij heeft u die homopropaganda gewoon gegeven en gevraagd: wilt u dat alstublieft dragen? Beter en meer kunt u niet van hem vragen volgens mij. Daar komt overigens ook bij dat het heel gebruikelijk is dat wethouders die onderdeel zijn van een politieke partij naast hun wethouderschap gewoon ook campagne voeren. En de burgemeester heeft ons al heel vaak gezegd dat we daar keer op keer discussies over hebben. Keer op keer. En of het nu gaat over uw standpunt over lhbt-rechten of over andere zaken. Keer op keer komt deze discussie zo rond verkiezingstijd naar boven. En dan komt altijd onze burgemeester terzijde en die zegt: dit mag en dit kan gewoon. Ze hebben het gewoon geregeld in Rotterdam, dus we moeten niet een beetje cherrypicken op dit onderwerp. Het is heel normaal dat dit gebeurt. Dat u dat vreemd vindt, dat is waarschijnlijk vanwege het onderwerp, maar het is niet ongehoord, het moet ook gewoon kunnen en het past gewoon in het systeem dat we hebben. Hier in Rotterdam en ver daarbuiten.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Ja voorzitter, het is hier nu zo vaak over gegaan. Volgens mij hebben we een wethouder die we moeten beoordelen op het werk dat hij levert en wat we hier eigenlijk doen is een podium geven aan een fucking nobody met de naam Stephan van Baarle, die tekeningen heeft gemaakt, en vervolgens moeten wij die als een soort van kleuterleiders gaan beoordelen. Ik pas daarvoor.

De VOORZITTER. We hebben hier ook de afspraak gemaakt dat wij ook niet op deze manier over anderen spreken, zeker als ze zich niet kunnen verdedigen. Dus een klein beetje inhouden alstublieft. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, kijk, ruimte voor alle verschillen die er zijn, die moet er zijn. En het debat met elkaar, de dialoog voeren we, zowel in deze raad als daarbuiten met elkaar door middel van het woord. Ik heb toch even een vraag aan mevrouw Maassen naar aanleiding van haar bijdrage. Maakt het voor u uit, zeg ik via de voorzitter, dat het hier gaat om een wethouder, ongeacht zijn politieke kleur, met een bepaalde portefeuille en vervolgens een bepaalde landelijke verkiezingscampagne met een bepaalde lading en het feit dat deze wethouder inderdaad ook actief campagne voert, op een lijst staat. Maakt dat wat uit voor uw partij? Voor mijn partij maakt dat namelijk wel uit en ik zou even willen vragen: doet dat voor u iets aan de geloofwaardigheid of aan het risico op de schijn van?

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Voorzitter, ik begrijp heel goed dat de samenwerkingspartners die de wethouder zoekt om zijn beleidskader uit te voeren kritisch zijn vanwege zijn politieke kleur en ook de afbeeldingen die vanuit zijn politieke partij naar buiten zijn gekomen. Maar ja, ik vind de afbeeldingen gewoon smakeloos. Dus het maakt niet uit of je de wethouder Wijkraden bent of de wethouder Bouwen en wonen of de wethouder Samenleven. Ze zijn smakeloos en daarin is de inhoudelijke portefeuille niet zo relevant. Maar ik begrijp dat het voor mensen met wie moet worden samengewerkt buitenaf, en dat is ook de reden dat ik in het commissiedebat al heb gevraagd aan de wethouder: gaat u op pad om het vertrouwen te herstellen, om in gesprek te gaan met die partners in de stad? Want het zijn niet zijn afbeeldingen. Maar ik begrijp heel goed dat dat voor de buitenwereld wat moeilijker scheidbaar is. Het is daarom ook aan hem om ervoor te zorgen dat dat vertrouwen er blijft en dat daardoor ook het beleidskader Samenleven, waar niets aan af wordt gedaan, kan worden uitgevoerd.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ja, dank u wel voorzitter. En daar gaat het dus allemaal om, om vertrouwen. Met smakeloosheid heb ik niet zo'n moeite. Met discriminatie des te meer. En daar gaat

het hier namelijk over. Het is pure discriminatie en het gaat precies zoals mijn collega zojuist zei. Een wethouder die en in zijn portefeuille dit heeft, het zit in zijn portefeuille om te zorgen dat er geen discriminatie plaatsvindt, en ook nog kandidaat is op een lijst, daar zit het mis. Daar gaat de geloofwaardigheid eruit. Het gaat niet om mij hier in deze raad te overtuigen, want wat ik vind en denk is heel duidelijk. Maar het gaat er wel om dat deze wethouder, waar hij ook komt in de stad, twee gezichten heeft. En dat kan niet. Dat kan onder geen beding. Want hij is naast wethouder ook kandidaat en heeft ook in zijn portefeuille om te zorgen dat er geen discriminatie komt. En het is overduidelijk dat het vertrouwen daarmee niet meer teruggewonnen wordt. Want dat voel je continu, aan iedereen en alles en nog wat, want het is gewoon overduidelijk. Ik word gediscrimineerd, ik moet normaal doen. Nee, de wethouder moet normaal doen en moet zeggen: ik neem hier afstand van. Dat is normaal. En dan zorg je ervoor dat er geen discriminatie plaatsvindt. Zo simpel ligt het.

De VOORZITTER. Ik aarzel of ik hier als voorzitter er toch iets over zou willen zeggen. Dat ga ik toch doen. Ik heb altijd tegen de wethouders gezegd: twee, drie weken voor de verkiezingen mag je voor je partij campagne voeren. Rotterdam is niet...

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Een punt van orde voorzitter. U gaat iets goedpraten waar het hier niet om gaat. Het gaat hier om een wethouder die niet campagne voert, een wethouder die op een kandidatenlijst staat. Dat is iets anders.

De VOORZITTER. Nee mevrouw Verkoelen, niet doen. Niet doen, ik ben voorzitter van beide gremia en ik vind dat ik als ik iets van de orde wil roepen, ik dat ook moet kunnen doen en dan pak ik daarvoor de ruimte. Ik heb met het college altijd afgesproken: twee, drie weken voor de verkiezingen kun je voor je partij campagne voeren. Wethouders van Rotterdam zijn niet de kleinste van ons land en dan mogen ze zich mengen in de opinievorming van de verkiezingen, van welke kleur ze ook zijn. Dat heb ik al die colleges zo ervaren en zo is het altijd goed gegaan. En telkenmale komen landelijke thema's in die verkiezingsperiode terug in onze raadzaal. Ik zou u daarover willen adviseren u daarvan te onthouden. Maar ik heb ook tegen de wethouders gezegd: als je denkt dat een landelijk thema wringt met je lokale portefeuille, om dan ook voorzichtig te zijn met de manier waarop je daarmee omgaat in de campagne. Dat is de bestendige lijn. Ik heb nu vier colleges mogen leiden en het is altijd zo goed gegaan. Er zitten ook mensen in de raadzaal die toentertijd ook wethouder waren en die weten dat dit een bestendige lijn is. Dus ik zou graag willen adviseren om er heel voorzichtig mee te zijn om die landelijke thema's, in welke vorm dan ook, naar deze zaal te krijgen, maar ons te beperken tot hetgeen waarover we echt gaan, namelijk de raad van Rotterdam en de politieke verhoudingen zoals wij die met elkaar hier vormgeven. Het is niet verboden om het erover te hebben, maar ik probeer wel een beetje mee te geven van: doe daar een beetje voorzichtig mee. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel voorzitter. Ik herken die bestendige lijn en het advies, maar er is hier één verschil. Ik kan prima met een wethouder leven die campagne voert voor een partij die zegt: ik wil meer auto's in de stad of ik wil minder windmolens of ik wil het klimaat anders aanpakken. Maar dit zijn plaatjes die terecht ook door een aantal mensen als discriminatoir worden gezien. En daar ga je dan een grens over en die grens moeten we ook met elkaar bewaken.

De VOORZITTER. Het punt is gemaakt. Ik zeg ook niet dat je het niet moet doen. Ik zeg alleen: doe daar voorzichtig mee, en als dat punt gemaakt is gaan we weer over tot hetgeen waar we werkelijk over gaan. Mevrouw Verkoelen, ik wil u toch niet het woord ontnemen. Zegt u het maar.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ja voorzitter, ik ben het volledig met u eens en zo doen we dat allemaal. Er zit hier alleen één groot verschil. We hebben een wethouder die het in zijn portefeuille heeft, des te gevoeliger, en we hebben een wethouder die zelf op een kandidatenlijst gaat staan. Hij kan ook zeggen: ik trek me van de kandidatenlijst terug. Dat mag ook van mij. Het gaat verder dan alleen maar drie weken van tevoren campagne voeren voor je partij. Het gaat verder en dat is het probleem.

De VOORZITTER. Maar ik stel ook vast dat het ook in de actualiteitenraad aan de orde is geweest afgelopen donderdag, dus het is nu meer van hetzelfde. Mag ik dit punt nu als afgehandeld beschouwen? Dan gaan we naar datgene waar de Rotterdamse raad over gaat. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, een laatste punt. Volgens mij is het één wethouder met één gezicht en één beleidskader en ik spreek hierbij het vertrouwen uit dat de wethouder voldoende in

staat is om dat beleidskader Samenleven uit te voeren, samen met de partners in de stad. Dan de bijzondere contacten in de nacht. Dat zeg ik ook uit eigen ervaring, dat die in de nacht kunnen ontstaan. Maar het is nog wel heel erg moeilijk om die bijzondere contacten tegenwoordig te leggen, want vorige week op de Witte de With stond het weer rijen dik aan mensen die nergens terechtkonden en toch heel erg graag ergens wilden dansen. En het blijkt ook lastig om ruimte te bieden aan bestaande of nieuwe nachtclubs, terwijl er vele verdwijnen. Ik noem er maar een paar. Club Bad, vroeger veel geweest, Gay Palace en Sorbonne, allemaal tenten die de plek hebben weten te sluiten. Dat doet veel pijn, omdat er zoveel potentie is in deze stad en ook zoveel behoefte daarvoor. Daarom vraag ik het aan het college: waarom lukt het ons niet om die levendigheid te behouden en te creëren en wat doet het college eraan om ondernemers te helpen die juist een nachtclub of een avondclub zouden willen starten? En om het goede voorbeeld te geven voorzitter, komt D66 deze week zelf met een initiatief om nieuwe plekken aan te boren voor de Rotterdamse nachtcultuur. Want straks als ook plekken als De Weelde, Bit, Poing en Perron moeten verdwijnen en daar geen nieuwe oplossingen voor worden gevonden, dan maak ik me echt zorgen over die bijzondere ontmoetingen die in de nacht plaatsvinden en verloren gaan. En daarom vraag ik ook aan het college: zijn wij al met die ondernemers die gebruikmaken van placemaking in gesprek voor mogelijke nieuwe plekken die zij kunnen vinden voor het ontplooiën van de mooie initiatieven die daar plaatsvinden? En ontmoeting en een bruisende omgeving kan wat D66 betreft niet vroeg genoeg beginnen. Leren van andere kinderen, ontdekken wat je leuk vindt en creatief bezig zijn, dat zijn wat ons betreft de bouwstenen voor een fijne opvoeding. En we moeten steun geven aan de krachten in de stad die daarbij ondersteunen. Ik vraag daarom ook aan de wethouder of hij een toelichting kan geven hoe het nu zit met ZuiderLokaal en de financiering daaromtrent. En daarnaast wordt volgende week het onderwijsplan behandeld, maar we onderstrepen volledig het pleidooi van de wethouder dat de leerplicht van kinderen eerder zou moeten starten. Nu voelt iedereen het wellicht aankomen, ook het Kipa draagt vol bij aan het bruisende leven voor kinderen en het is nu onduidelijk of ze wel verder kunnen. Wat ons betreft zouden we moeten voorkomen dat Kipa volledig zou moeten stoppen en daarom wil ik aan de wethouder vragen hoe het nu precies zit. Kan Kipa voortbestaan, gaat dat eventueel met een aanpassing van de financiën en het financiële beeld? En hoe kijkt hij daarnaar en is hij met hen daarover in gesprek? Daarnaast wordt samenleven in één stad natuurlijk ook een grote uitdaging als we kijken naar de gevolgen voor klimaatverandering. Ik moet zeggen: we hebben wel mooie stappen gezet het afgelopen jaar, de Upcycle Mall, waarin we met ondernemers en studenten in een milieupark samenkomen en werkplaatsen, stageplekken en leerwerktrajecten creëren en samen werken aan het klimaat. En samen praten over het klimaat met het Burgerberaad voor klimaat. Daar hebben wij hoge verwachtingen van. En natuurlijk, eindelijk een keertje goed nieuws op klimaatgebied: 18% reductie van CO₂ in plaats van de beoogde 10%. Wij vragen ons ook af of deze goednieuwsshow nu doorgaat in 2024 wat betreft de CO₂-reductie. En het belang van het aanpakken van de klimaatcrisis kan ik niet vaak genoeg onderstrepen, want het is ook het fundament van onze bestaanszekerheid. En één ding is zeker, het klimaat discrimineert ook niet, maar de gevolgen voor de een zijn wel groter dan voor de ander. Daarom moeten we die lasten eerlijk dragen en stoppen met fossiele subsidies. Naar aanleiding van de motie die in Den Haag is aangenomen om te stoppen met de fossiele subsidies, hebben wij ook schriftelijke vragen gesteld, dat we hier in Rotterdam ook de fossiele subsidies in kaart moeten brengen. Ik moet wel zeggen, ik zag net een motie van GroenLinks en dat verbaasde me enigszins, omdat we juist die schriftelijke vragen hebben gesteld om beter in beeld te krijgen wat nu precies de situatie is in Rotterdam. Ik ben ook benieuwd, en dat vraag ik aan de wethouder, wanneer wij die informatie nu kunnen verwachten.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Mevrouw Maassen, D66, we hebben uw vragen ook gezien. Er zijn zelfs heel veel strijders hier via Extinction Rebellion om inderdaad die fossiele subsidies te stoppen. U gaat alleen over het inventariseren in uw vragen. Deze motie gaat verder, want die vraagt ook meteen daarna ook te stoppen, te zorgen voor een afbouwplan voor die fossiele subsidies. Dus dat is eigenlijk alweer voorsortierend op de volgende stap. In kaart brengen, afbouwen, dat moet het doel zijn en ik hoop dat u dat ook wilt steunen daarna.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ik schrik ervan dat u denkt dat wij schriftelijke vragen stellen over fossiele subsidies met de intentie om ze te verruimen, maar vooruit. U begrijpt natuurlijk dat ook ons idee was

om die verder dan af te bouwen. Dan gaat vrijheid ook over de vrijheid in bewegen. Gezond van A naar B reizen, met de fiets, te voet, met het OV, of als het moet met de auto. Het brengt ons samen. En in onze stad zie je dat de modaliteiten niet altijd even goed met elkaar samengaan. Het is echt een doorn in ons oog dat er nog te vaak wordt geracet over straat, dat de auto nog steeds de baas is in de straat en dat fietsers letterlijk en figuurlijk van hun sokken worden gereden. De luchtkwaliteit is om te huilen en fietsers mijden gewoonweg sommige straten in het verkeer omdat het zo onveilig is. We horen bijvoorbeeld vaak gevaarlijke situaties bij Kleinpolderplein of de Willemsbrug die meer lijkt op een infrastructureel Cluedo dan op een fietsvriendelijk Rotterdam. En dat moet wat ons betreft echt anders. Je moet elke dag gewoon veilig naar je werk of naar school kunnen fietsen in Rotterdam en daarom hebben wij een motie waarin we vragen om de fietsknelpunten in Rotterdam aan te pakken en in kaart te brengen, zodat we kunnen zorgen voor een fietsveiliger Rotterdam. En voorzitter, als je het hebben over samenleven in één stad, dan kan wonen natuurlijk niet ontbreken. Want wonen doe je niet in een huis maar in een thuis, je eigen plekje in de stad. En velen hebben het al gezegd, maar daar moet flink wat op gebeuren en dat gaat dit college ook doen, met ambitieuze plannen en ik wil er één project in het bijzonder uitlichten. Dat is de Oostflank. Net zoals de heer Lansink-Bastemeijer ben ik erg trots op Rotterdam. En ik ben ook trots op deze megaontwikkeling van 30.000 woningen inclusief 3000 studentenwoningen, waarmee we van noord tot zuid de stad gaan verbinden met een gloednieuwe stadsbrug waar ik heel snel ook hoop overheen te kunnen rennen, zodat iedereen in deze stad kan wonen op een plek die groen, gezellig en fietsvriendelijk is. En in een stad met zoveel verschillende mensen bestaat natuurlijk een rijke geschiedenis. De geschiedenis van Rotterdam is bijzonder. Door ons bombardement, maar ook de diaspora van de talloze gemeenschappen die zich hier gevestigd hebben. Ik ben daarom ook blij dat we hier binnenkort zelfs een Landverhuizersmuseum hebben, om de geschiedenis te kunnen blijven vertellen die ons in deze stad verbindt, ook aan onze kinderen. Daarom hebben wij wel enige moeite met het feit dat de educatieve taken van het Stadsarchief dreigen te verdwijnen en daarom wil D66 samen met de VVD en PvdA een motie indienen 'Wees geen dief van het Stadsarchief', om ervoor te zorgen dat de educatieve en promotionele taken van het Stadsarchief behouden blijven. Voorzitter, daarnaast blijft 2023 natuurlijk het jaar waarin we 150 jaar afschaffing van het slavernijverleden hebben herdacht. We zijn er trots op dat we met subsidies ervoor kunnen zorgen dat mensen hun naam kunnen wijzigen, hun geschiedenis kunnen onderzoeken en ook culturele tradities kunnen vieren, dat vergeten verhalen uit het verleden ook eindelijk een stem en een gezicht krijgen. Ik kijk dan ook reikhalzend uit naar de brief van de wethouder waarin hij ingaat op de manier waarop we ook in 2024 invulling kunnen geven aan die gelden. Dan terug naar het nu. Er werd net al veelvuldig over gesproken, zichtbaar jezelf zijn. Dat is een recht en ook een van mijn persoonlijke prioriteiten. En juist nu zou de gemeente daar ook een facilitator in zijn. Het is denk ik geen geheim voor uw raad dat ik al wel wat langer bezig ben met de permanente plaatsing van het monument voor seksuele- en genderdiversiteit, en voor het gemak van u, het queermonument. Het is voor een gemeenschap die al heel lang heeft moeten strijden voor gelijkheid en dat ook heden ten dage lang niet altijd in de praktijk ervaart. En die door internationale en nationale actoren wordt verketterd, bedreigd en soms ook weer in de kast wordt geduwd. In Rotterdam wil ik heel graag benadrukken: we staan pal achter de lhbtq+-gemeenschap. Daarom dien ik samen met de VVD een motie in waarin ik het college vraag om geld vrij te maken zodat we nu eindelijk echt het queermonument permanent kunnen maken. Tot slot voorzitter, het is een tijd waarin de wereld op zijn kop lijkt te staan en wat we ook hier in Rotterdam voelen. Daarom wil ik afsluiten met één belangrijke boodschap. Leed discrimineert niet, de moeders in Gaza en Israël huilen net zo hard als de vaders in Oekraïne. Onze menselijkheid bindt ons, meer dan wat dan ook. Laten we dat alsjeblieft niet uit het oog verliezen. Laten we dan proberen om onze verschillen te overbruggen en samen een vuist te blijven maken tegen haat, intolerantie en discriminatie. En zoals u wellicht weet, ik ben op zoek gegaan naar woorden die ons met elkaar verbinden. En volgens mij is er één ding dat ons allemaal vandaag verbindt en dat is dat we allemaal Rotterdammers zijn in al onze verschillende kleuringen, hier bij elkaar. En daarom wil ik ook een ode geven aan die Rotterdammer in deze stad. Ik heb er lang over nagedacht, wat is dan die verbinding met elkaar en dat is toch dat wij hier allemaal met elkaar zijn. Daarom zou ik aan de wethouder Samenleven maar ook aan de wethouder Wijkraden en aan de burgemeester willen vragen: hoe kijkt u er nu tegenaan om eens een dag voor de Rotterdammer te organiseren, omdat dat hetgeen is wat ons met elkaar verbindt. Want uiteindelijk moeten we het met elkaar in deze stad blijven doen. Vandaag, morgen, volgende week en volgend jaar. Dank u wel.

De VOORZITTER. Ik dank u zeer. De heer Coşkun.

De heer COŠKUN (sp). Ja, ik word aangesproken door collega Van Wifferen als nestor omdat ik dacht dat we hier 365 dagen per jaar voor de Rotterdammer bezig zijn. Dus ja, dat was mijn eerste reactie wel, maar moet de Rotterdammer het met één dag doen? Waarom niet 365?

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja sorry, het is heel slecht maar ik werd even afgeleid, dus zou u de vraag misschien heel even willen herhalen? U mag mijn tijd ervoor gebruiken.

De heer COŠKUN (sp). In technische tijd dan. Nee, u pleit voor één dag voor de Rotterdammer, maar ik dacht dat we hier met z'n 45'en 365 dagen per jaar voor de Rotterdammer bezig zijn.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja uiteraard, maar we moeten natuurlijk ook allerlei andere dingen doen in deze stad behalve vieren dat we Rotterdammers zijn. Dus volgens mij is één dag om dat te vieren voldoende.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 33 (vervallen, zie motie 49). Minder geknel en gebel, meer ruimte voor de fiets, snel!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- in coalitieakkoord 'Eén Stad' is afgesproken om meer ruimte te geven aan de fiets en om jaarlijks - met inachtneming van de adviezen van wijkraden - de vijf meest verkeersonveilige plekken in Rotterdam te kiezen en de inrichting hiervan te verbeteren;
- in de begroting 2024 het collegetarget 'Verbeteren verkeersveiligheid' is opgenomen, waarvan het doel is effectieve maatregelen te treffen op de dertig meest verkeersonveilige locaties in de stad;
- er diverse signalen zijn van bewoners dat Rotterdam veel fietsknelpunten kent, zoals rondom de Willemsbrug, Kleinpolderplein, Piekstraat en de Erasmusbrug, waar zowel de doorstroom van het fietsverkeer suboptimaal is, alsmede de veiligheid voor fietsers en voetgangers;
- er ruimte is van € 6,3 miljoen door de schommelingen in het Gemeentefonds welke in de begroting 2024 vrijkomt;

overwegende dat:

- fietsknelpunten zorgen voor chaotische en onveilige situaties voor fietsers en voetgangers en het de verantwoordelijkheid van de gemeente is deze punten aan te pakken;
- het college het gebruik van de fiets wil stimuleren, en dat daarbij het oplossen van knelpunten essentieel is om meer Rotterdammers op de fiets te krijgen;
- fietsmobiliteit een efficiënte en milieuvriendelijke vorm van vervoer is, wat zorgt voor het verminderen van files, luchtvervuiling en CO₂-uitstoot;
- het bevorderen van fietsgebruik niet alleen bijdraagt aan een individueel gezonde levensstijl, maar collectief meer ruimte maakt voor groen en een algeheel prettige buitenruimte voor alle Rotterdammers;
- knelpunten op diverse manieren kunnen worden opgelost, bijvoorbeeld door de aanleg van tweebaansfietspaden, snelfietspaden en duidelijke bewegwijzering;

verzoekt het college:

- jaarlijks tien fietsknelpunten te selecteren en hier de doorstroom en verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers te verbeteren, bijvoorbeeld door de aanleg van tweebaansfietspaden, snelfietspaden en duidelijke bewegwijzering;
- bij de selectie van de fietsknelpunten de wijkraden om advies te vragen en aangedragen mogelijke oplossingen mee te nemen in de aanpak;
- voor het aanpakken van de geselecteerde knelpunten jaarlijks middelen vrij te maken in de begroting, te beginnen met € 500.000,00 in 2024 bekostigd uit de vrijvallende ruimte in de begroting van 2024 en 2025;

- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen en I. van Wifferen

Motie 34. Wees geen dief van het Stadsarchief

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- het college voornemens is om vanaf 2024 € 300.000,00 te bezuinigen op de educatie en promotie van erfgoed van de stad Rotterdam door het Stadsarchief Rotterdam;
- het bij voornoemde bezuiniging concreet gaat om minder lesbrieven, rondleidingen in het archief, digitale geschiedenislokalen voor basis- en voortgezet onderwijs, onderzoeks- en stageplaatsen, lezingen en colleges voor hbo- en wo-studenten en volwassenen, het mede organiseren van herdenkingen van bijvoorbeeld het bombardement van 14 mei, Ketikoti, Srebrenica en Erasmus, en evenementen in de stad, zoals 150 jaar Nieuwe Waterweg, Koningsdag, Stadstekenaars, wisseltentoonstellingen in de Maastunnel en de Maand van de geschiedenis;
- in de begroting 2024 het doel 'Betrouwbaar stadsarchief' is opgenomen, met daarin onder meer het streven om het historisch besef te bevorderen door actief de Rotterdamse geschiedenis onder de aandacht te brengen;
- er ruimte is van € 6,3 miljoen door de schommelingen in het Gemeentefonds welke in de begroting 2024 vrijkomt;

overwegende dat:

- Rotterdam een zeer bijzondere geschiedenis kent die moet worden doorverteld aan volgende generatie Rotterdammers;
- de Rotterdamse identiteit is verweven met haar geschiedenis, te denken aan Erasmus, migratiebewegingen en het bombardement van 14 mei, en het collegedoel van een 'Betrouwbaar stadsarchief' onlosmakelijk verbonden is met de continuering van de educatieve functie die het Stadsarchief hier nu in vervult;
- de gedeelde geschiedenis van Rotterdam verschillen overbrugt en mensen samen kan brengen – we zijn immers allemaal Rotterdammer – en dat dit in een tijd van maatschappelijke spanningen extra belangrijk is;

verzoekt het college:

- te zorgen dat de educatieve en promotionele taken van het Stadsarchief over het erfgoed van Rotterdam behouden blijven door hier € 300.000,00 voor vrij te maken, bekostigd uit de vrijvallende ruimte in de begroting van 2024 en 2025;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen, T. de Haan, D.A. van Groningen en G.J. Engberts

Motie 35. Maak het queermonument nu echt permanent

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- voor de herinrichtingsopgave van het Willemsplein deze collegeperiode geen middelen zijn vrijgemaakt;
- de permanente plaatsing van het monument voor seksuele- en genderdiversiteit verbonden is aan de herinrichting van het Willemsplein;
- er ruimte is van € 6,3 miljoen door de schommelingen in het Gemeentefonds welke in de begroting 2024 vrijkomt;

overwegende dat:

- de permanente plaatsing van het monument voor seksuele- en genderdiversiteit belangrijk is voor de zichtbaarheid en ondersteuning van de lhbtqia+-gemeenschap in Rotterdam;
- de middelen voor de plaatsing van het permanente monument voor seksuele- en genderdiversiteit nog niet gereserveerd zijn;
- de toenemende haat tegen lhbtqia+'ers maakt dat een permanente plek om samen te komen en zichtbaarheid te geven aan de Rotterdamse queer gemeenschap zekerheid verdient;

verzoekt het college:

- middelen vrij te maken ten hoogte van € 300.000,00 uit de beschikbare ruimte in de begroting ten behoeve van het ontwerp en inrichting van een permanent monument voor seksuele- en genderdiversiteit op het Willemsplein;
- deze middelen te bestemmen voor de permanente plaatsing van dit monument en te reserveren tot de herinrichting van het Willemsplein, volgens planning in 2026;
- de geschiedenis van de Rotterdamse queergemeenschap een plek te geven in het ontwerp en de lhbtqia+-gemeenschap hierin te betrekken;
- de raad op de hoogte te houden van de ontwikkelingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen en P.J.P. Lansink-Bastemeijer

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Voorzitter, de Partij voor de Dieren Rotterdam wil voor elke Rotterdammer een goed, gezond en gelukkig leven. Niet alleen voor de mensen, onze kinderen en kleinkinderen, maar ook voor de andere inwoners van deze stad en dat zijn natuurlijk de dieren. Een toekomst waarin er met respect wordt omgesprongen met al het leven op aarde. Een gezonde democratie houdt immers rekening met de belangen van alle inwoners, mens en dier. En onze partij, de Partij voor de Dieren heeft één allesomvattende kernwaarde en dat is met liefde omgaan met de aarde en al haar bewoners. En we moeten ook in Rotterdam een kanteling maken naar een groene, gezonde en diervriendelijke toekomst. En steeds meer mensen voelen en begrijpen dat. En steeds meer mensen laten zich horen. En steeds meer mensen eisen hardop een toekomst voor onze mooie aarde. En net als zij strijden wij voor wat ons dierbaar is. En de Partij voor de Dieren jaagt aan, maar wij werken ook samen. We zijn kritisch, maar we bieden ook altijd oplossingen. En wij denken ecocentraal. Dieren, natuur, milieu en klimaat vormen bij ons de uitgangspunten. En wij merken niet alleen in Nederland maar ook in Rotterdam dat steeds vaker het klimaat verandert. Daarom is het cruciaal om versneld en gericht de klimaat- en natuurgroei op te lossen. Dit kan en moet in samenhang met elkaar en daar spelen de dieren een grote rol bij. Dieren zijn levende wezens met bewustzijn en gevoel en met hun levens moet met zorg worden omgegaan. De Partij voor de Dieren wil dat alle dieren naar hun aard kunnen leven en daar ook de ruimte voor hebben, ook in Rotterdam. Een goede relatie met dieren is namelijk ook in het belang van ons mensen. Een veiliger wereld voor de dieren is een veiliger wereld voor de mensen. De manier waarop wij met dieren omgaan is een belangrijke oorzaak van veel problemen van deze tijd. De klimaatverandering, het biodiversiteitsverlies, we hadden recent corona, COVID-19, een zoönose. We hebben nu de vogelgriep, die nota bene op het punt staat om op mensen over te springen. Nou, berg je dan maar. En voorzitter, we stoppen het lijden van dieren door ze te bevrijden uit de voedselketen. Dan lossen we veel problemen in één klap op, want bijvoorbeeld het land waar nu nog veevoer op wordt verbouwd, biedt dan in de toekomst ruimte voor echte natuur en voor de mens, bijvoorbeeld voor woningen. Recent tijdens het debat over de Oostflank vroegen wij hier al aandacht voor. En ik vraag me altijd af waarom de economie toch altijd maar moet groeien, groeien, groeien. Die economie van groei maakt ons leven allang niet meer beter. Het is een economie van verspilling geworden. Van wegwerpbekers tot overbodige verpakkingen. Wij vinden dat de economie binnen de draagkracht van onze aarde moet blijven. Er is namelijk gewoon genoeg voor iedereen. Er wordt nu meer geproduceerd dan er wordt geconsumeerd. En ook in Rotterdam is een enorme kloof ontstaan tussen arm en rijk. Kinderen hoeven niet in armoede op te groeien. Veel mensen liggen krom om de maandlasten te betalen. We werken hard, maar wat zien we bij iedereen? Het geld verdwijnt in

de zakken van de grote bedrijven en de rijke investeerders. En wat de Partij voor de Dieren betreft is dat geen rijkdom. Echte rijkdom is gezonde lucht, schoon water, meer ruimte voor de natuur en ook tijd gewoon om met je geliefden te besteden. Echte rijkdom is de zekerheid dat je niet in armoede hoeft te leven. Echte rijkdom is een prachtige stad en een prachtige planeet, dat we die willen doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. En dan de gezondheid. Voorkomen is beter dan genezen. Preventie moet het uitgangspunt zijn. Iedereen heeft recht op een liefdevolle zorg. Maar er is een toenemende ongelijkheid in welzijn en gezondheid en Rotterdam is daar een voorbeeld van. Want mensen die leven met geldzorgen, schulden of armoede, zijn vaker ziek. En het is niet rechtvaardig dat iemands gezondheid grotendeels bepaald wordt door het gezin of de wijk waarin diegene opgroeit. Wij willen een stabiele basis voor iedereen in de samenleving en ook de gezondheidsskloof in Rotterdam verkleinen, want dat is hard nodig. En ook wonen. Een dak boven je hoofd is niet voor niets een grondrecht. Maar voor veel mensen in Rotterdam is dat moeilijk of zelfs onmogelijk geworden. Wonen is geen verdienmodel. Wij willen dat bijvoorbeeld studenten betaalbaar op kamers kunnen, dat jonge gezinnen een huur- of koopwoning vinden die bij hun gezinssituatie past. En denk nu ook bijvoorbeeld eens een keer aan woningen voor alleenstaanden, maar ook aan meergeneratiewoningen, zodat kinderen en ouders, grootouders, samen kunnen wonen en bijvoorbeeld voor elkaar kunnen zorgen. Dan de kunst- en cultuursector. Die is van onschatbare waarde voor onze stad. Wij zullen deze sector altijd steunen en zorgen dat zij tot volle wasdom kan komen en ook kan blijven. Waar wij ook grote waarde aan hechten is het recht om te houden van wie je wilt. Het recht om te geloven waarin je wilt. En het recht om je te presenteren zoals jij wil. Wij willen een rechtvaardige toekomst voor ieder levend wezen en we zullen afscheid moeten nemen van dat misverstand dat de mens boven de natuur staat. Niet het ego moet centraal staan, maar eco moet centraal staan. Want we zijn immers volledig afhankelijk van de ecosystemen waarvan we onderdeel zijn. En wij willen gewoon een samenleving waarin we met zijn allen in harmonie kunnen leven. En voorzitter, wij dienen natuurlijk altijd het hele jaar door goede voorstellen in. Voor de begroting heb ik twee moties. Helaas hebben ze allebei een Engelse titel, maar goed, het is nu eenmaal zo omdat de maatschappij kennelijk niet meer kan leven zonder Engelse woorden. Voorzitter, dan gaat het over open hiring, een nieuwe veelbelovende wervingsroute waarbij iedereen die wil werken gewoon aan de slag kan gaan, zonder cv of sollicitatiegesprek. Dit helpt arbeidsdiscriminatie tegen te gaan, doordat een voorselectie op basis van documenten wordt vermeden en de mogelijkheid tot bekend maakt bemind. Wij verzoeken het college een voorbeeldrol te spelen door een deel van haar vacatures via open hiring ter beschikking te stellen en raad en publiek te rapporteren over de ervaringen hiermee. En voorzitter, dan de sustainable development goals. Ik zal ze maar afkorten als SDG. Wij willen graag implementatie van deze SDG's, zoals afgesproken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten-campagne, uit te werken bij de volgende herziening van de begroting in 2024 en de raad te informeren over deze campagne en de inspanningen van de gemeente. En tot zover. Ik dank u.

De VOORZITTER. De heer Van de Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 36. Sustainable Development Goals (SDG's) op z'n Rotterdams

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking het raadsvoorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024;

constaterende dat:

- de 17 SDG's (sustainable development goals of duurzame ontwikkelingsdoelen) zijn er om van de wereld een betere plek te maken in 2030;
- de SDG's zijn afgesproken door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties (VN), waaronder Nederland. Ook Rotterdam heeft de SDG's omarmd en heeft zich aangesloten bij de VNG-campagne 'Gemeenten 4 Global Goals';
- in de begroting 2024 van de Gemeente Rotterdam zijn 11 SDG's gekoppeld aan college targets en gemeentelijke programma's;
- de andere SDG's, zijn: SDG 5 (gendergelijkheid), SDG 6 (schoon water en sanitair), SDG 7 (betaalbare en duurzame energie), SDG 10 (ongelijkheid verminderen) SDG 12 (verantwoorde consumptie en productie) en SDG 17 (partnerschap om doelstellingen te bereiken);
- geen enkele doelstelling van alle 17 SDG's heeft een specifieke plek in de begroting met afrekenbare doelen, anders dan een bijlage met opsomming en verwijzing naar enkele gemeentelijke programma's;

overwegende dat:

- het college pas recht kan doen aan de VNG-campagne (waaronder zij haar handtekening heeft gezet), als de SDG's concreet gekoppeld zijn aan de begroting met de daarbij horende programma's en geraamde budgetten;
- een dergelijke werkwijze goed is voor de reputatie van de gemeente als geen woorden maar daden, ook voor het implementeren van SDG's om van de wereld een betere plek te maken in 2030, om te beginnen in Rotterdam;

verzoekt het college:

- de implementatie van SDG's zoals afgesproken in de VNG-campagne uit te werken bij de volgende herziening van de begroting 2024;
- de raad te informeren over deze campagne en de inspanningen van de gemeente;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 37. Gemeente doet mee met Open Hiring

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking het raadsvoorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024;

constaterende dat:

- het college zoveel mogelijk Rotterdammers naar vermogen mee wil laten doen en uiteindelijk uit laten stromen naar duurzaam werk als een belangrijk collegetarget (doel 1);
- werkgevers essentiële partners zijn bij het realiseren van duurzame uitstroom en het ondersteunen om gezamenlijk de personeelstekorten te verminderen;
- er sprake is van een mismatch van personeelstekorten aan werkgeverskant en werkloosheid aan de kant van werkzoekenden;
- er nieuwe wervingsstrategieën nodig zijn om zoveel mogelijk Rotterdammers aan het werk te helpen;

overwegende dat:

- Open Hiring een nieuwe veelbelovende wervingsroute is waarbij iedereen die wil werken, gewoon aan de slag kan gaan zonder cv of sollicitatiegesprek;
- Open Hiring arbeidsdiscriminatie helpt tegen te gaan doordat een voorselectie op basis van documenten wordt vermeden en de mogelijkheid tot 'bekend maakt bemind' faciliteert;

verzoekt het college:

- een voorbeeldrol te spelen door een deel van haar vacatures via Open Hiring ter beschikking te stellen;
- raad en publiek te rapporteren over de ervaringen met Open Hiring;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Voorzitter, dank. Ik zal u niet langer in spanning houden en ik begrijp dat er vanavond het een en ander gaat gebeuren voor de Rotterdamse voetballiefhebber, dus ik ga voortmaken. Voorzitter, de kracht van Rotterdam. Daar wil ik het over hebben. En als we kijken naar de begroting en ik was niet rondjes aan het lopen in de stad of aan het rijden, maar ik zat achter mijn bureau te tikken, en ik kwam op een aantal kernwoorden uit. Verbinden, vooruitgang en verder helpen. De drie V's. Het is ook een beetje de kern van mijn verhaal en zou fantastisch ook met een V geschreven worden, dan zou ik het niet noemen hoor, want natuurlijk gaat niet alles honderd procent goed. Daar moeten we het zeker over hebben. De kracht van Rotterdam is altijd de diversiteit geweest

van onze stad. En door de inzet van alle Rotterdammers kunnen we onze stad haar kracht blijven geven voor de huidige ontwikkelingen en kunnen we haar voeden voor de toekomst. En met verschillende maatregelen zie ik dat dit college hieraan bijdraagt. Dat geldt op veel gebieden, maar we zien natuurlijk ook heel veel uitdagingen. Want nog steeds op te veel gebieden in onze samenleving, zoals op de arbeidsmarkt, in het onderwijs, maar ook op social media neemt racisme en discriminatie nauwelijks af. En er is veel gezegd over het actieplan 'Samenleven in één stad'. En uiteraard is mijn fractie hier erg blij mee. Want niet eerder zijn er zoveel middelen beschikbaar gesteld om daadwerkelijk racisme en discriminatie in onze stad aan te pakken. Desondanks vinden we dat de aanpak blijvend moet worden geagendeerd en besproken en die permanente bewustwording zie ik ook wel terug in dat plan. Een mooie, nadere uitwerking van het initiatiefvoorstel van de VVD en DENK, dat hier een basis voor heeft gevormd. In het plan wordt ook terecht stilgestaan bij het bewustzijn van de geschiedenis van onze gastarbeiders. Dit wordt onder andere gedaan met een boek. Ik vind dat mooi, maar eigenlijk net iets te mager. Ik zou de wethouder willen vragen om in zijn gesprekken met de verschillende groepen te kijken naar een betere invulling die ook recht doet aan de bijdrage van de gastarbeiders in onze stad. Een invulling om bijvoorbeeld meer bekendheid, kennis en bewustwording te creëren. Dus mijn vraag is of de wethouder daar iets over kan zeggen. Voorzitter, ik begon mijn bijdrage met verbinden, vooruitgang en verder helpen. En dat doet het college niet alleen met beleidsmaatregelen. Dit college is benaderbaar en bereikbaar, zeker voor de wijkraadsleden. En eerlijk gezegd was ik zeer sceptisch aan het begin van de collegeperiode met het nieuwe Wijk aan zet. Maar ik zie dat hieraan een goede invulling wordt gegeven en dat er inmiddels ook aanspreekpunten zijn voor de wijken en dat de wethouders ook wijkwethouders zijn geworden. Ze zijn er regelmatig aanwezig en het lijkt een heel simpele stap, maar een heel belangrijke daad waarmee de overheid daadwerkelijk dichterbij de inwoners wordt gebracht. Ook wordt 98% van de wensen uit de wijkakkoorden gehonoreerd, een percentage dat laat zien dat die geluiden uit de stad daadwerkelijk serieus worden genomen. Voorzitter, het afgelopen jaar hebben we ook talloze debatten gevoerd met elkaar in commissieverband, maar ook hier in de raad, over armoede, geheel terecht. Want Rotterdam is nog steeds een van de lijstaanvoerders als het gaat om armoede. Maar Rotterdam kent ook heel veel regelingen. En wat ik heb gezien, is dat het college wel enorm heeft ingezet op de bereikbaarheid en toegankelijkheid van die verschillende regelingen. Het bereik en gebruik van inkomensondersteunende regelingen is toegenomen, bijvoorbeeld als het gaat om de energietoeslagen. Rotterdam blonk daarin uit. Daarom ben ik ook nog steeds blij met de inzet van de promoteams, maar ook met de versterkte samenwerking met sleutelfiguren, met maatschappelijke organisaties, en zelfs online influencers werd genoemd. En een van de belangrijkste actiepunten uit dat plan wat we de komende maanden hopelijk vaker gaan zien, is de online adviesmodule. Hiermee kunnen Rotterdammers eenvoudig zien op welke regelingen ze uiteindelijk aanspraak kunnen gaan maken en hopelijk met één druk op de knop. Rotterdammers met schulden proactief benaderen door datasignalen en extra inzet op financiële educatie. Het staat ook allemaal in het beleidskader armoede, waarvan we de uitwerking uiteraard zullen blijven volgen. En voorzitter, een manier om uit armoede te komen is uiteraard werk. En iedereen die kan werken moet natuurlijk ook zo snel mogelijk aan het werk. Dat is niet alleen in het belang van diegene zelf, maar ook van de samenleving. Want we hebben gewoon iedereen hard nodig. Wat wij echter niet uit het oog moeten verliezen, is dat we tegenwoordig ook te maken hebben met het fenomeen werkende armen. Werken is een goede stap, maar vooral landelijke maatregelen moeten er wel voor zorgen dat het ook daadwerkelijk gaat lonen. En vaak zien we dat dat niet altijd gebeurt. We zien wel goede stappen die gezet worden als het gaat om de daling van het aantal bijstandsuitkeringen, een record begreep ik, het laagste aantal in meer dan tien jaar. Daarbij wil ik wel zeggen dat het zaak blijft om die menselijke maat niet te vergeten, en ik zal hem hier blijven benoemen. En het college spreekt in dat kader over verantwoord vertrouwen en dat kunnen wij ook zeker onderschrijven. Maar we zullen wel scherp blijven op het hanteren van die menselijke maat. Voorzitter, in een metropool als Rotterdam moet er ook toegankelijk en verbindend openbaar vervoer zijn. En als het gaat om de mobiliteit van de stad hebben we de afgelopen tijd te maken gehad met verschillende uitdagingen. Maar er is wat ademruimte, want de prijskaartjes van het OV gaan voorlopig niet stijgen. En ook de aandacht voor de mobiliteit op Zuid juichen wij natuurlijk toe, met de komst van hoogwaardig OV, buslijn, een nieuw station, een stadsbrug, gaan we onze stad fijnmaziger maken als het gaat om het OV-netwerk.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Die HOV-lijn door de Maastunnel is natuurlijk een ontzettend goed initiatief, maar daar was u de vorige periode ongelofelijk tegen. Is dat voortschrijdend inzicht of waar zit hem dat in?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Nou ja, kijk, u weet ons standpunt met betrekking tot de Maastunnel, maar als er iets is en het gaat er komen. Je hoeft daar ook niet per se altijd op tegen te zijn. Ja, we kunnen het nu helemaal gaan afschaffen, maar daar zijn afspraken over gemaakt. Dat weet u en u kent ook ons partijstandpunt wat dat betreft. Maar wij zijn niet per se tegen een hoogwaardig openbaar vervoer als het gaat om buslijnen. Ja, sommige ideeën van de oppositie hoeft u niet altijd in één keer weg te schieten zeg maar. Maar verbeteren kan natuurlijk wel altijd. In het openbaar vervoer zien we ook wel uitdagingen, want we zien dat vooral jonge Rotterdammers financiële hindernissen ervaren om met het OV bijvoorbeeld naar school, hun werk of andere sociale activiteiten te gaan. Door hen op jonge leeftijd enthousiast te maken voor het openbaar vervoer, zullen zij in de verwachting ook in de toekomst daar vaker gebruik van gaan maken. En om die financiële hindernissen tegen te gaan dienden wij al eerder een motie in om te kijken hoe we die vervoersarmoede voor jongeren kunnen beperken en wij wachten de afdoening daarvan met belangstelling af. Voorzitter, op initiatief van bewoners op Zuid is in 2017 zelfstandig een veerpont opgericht als het gaat om verbinding, de verbinding tussen Dokhaven en Katendrecht. Twee gebieden die niet makkelijk te bereiken zijn met het openbaar vervoer. Met de motie 'Extra vaartijden tussen Charlois en Katendrecht' vragen wij om de vaartijden voor het pontje tussen die twee gebieden verder uit te breiden.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, ik wachtte netjes even tot u op een ander punt kwam, maar ik wil nog even terug naar die vervoersarmoede. Hoe kijkt u aan tegen de motie die wij hebben ingediend die gekoppeld is aan het amendement om er dekking voor te vinden, om € 100,00 OV-tegoed aan iedereen met een individuele inkomenstoeslag toe te kennen?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ik moet u eerlijk bekennen dat ik het amendement nog niet heb gezien. Het klinkt sympathiek, ik ga daarnaar kijken.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank u wel voor deze sympathieke toezegging. Het is ook een heel aardige motie en hij is ook heel goed uitvoerbaar, dus ik ben heel benieuwd.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Nou ja, kijk, op het moment dat u aan deze kant gaat zitten, dan kunt u inderdaad zeggen of die wel of niet goed uitvoerbaar is, dus ik wacht wat dat betreft ook het oordeel af van het college. Voorzitter, het gebruik van het OV in Rotterdam is de afgelopen jaren gestegen en wat ons betreft moeten de huidige stations ook volledig aansluiten bij de moderne technologieën met betrekking tot bijvoorbeeld oplaadpunten voor smartphones en/of powerbanks. Daarom dienen wij de motie 'Oplaadpunten op stations' in, om het plaatsen van die oplaadpunten met snelladers te realiseren. Voorzitter, we moeten tekorten opvangen in deze begroting en om die tekorten op te vangen snijdt het stadsbestuur ook in eigen vlees. Efficiënter werken, dat gaan we doen. En we hebben te maken met een organisatieopgave waar een start mee is gemaakt. Deze opgaves mogen echter niet ten koste gaan van de Rotterdammer, dus de dienstverlening moet op peil blijven. We zien ook wel wat successen als het gaat om de dienstverlening. We zien een dalend percentage Rotterdammers die ontevreden zijn over de dienstverlening en dat is mooi. Voorzitter, we zien ook tekorten als het gaat om de bouw, want de bouw van woningen staat onder druk. En een combinatie van stijgende bouwkosten, een afvlakkende woningmarkt, dan hebben we het over de hoge rente en inflatie, maar ook investeerders die voorzichtiger zijn. Wat dat betreft is de woningmarkt in Rotterdam ook sterk afhankelijk van externe factoren. Daarom ook goed dat wij een Doorbouwakkoord hebben, waarbij samen met verschillende partijen, maar vooral ook met Rotterdammers de schouders eronder worden gezet om door te blijven bouwen aan duurzame en betaalbare woningen voor iedereen in alle wijken. Ook moet de woonvisie, die gaat er komen, die wordt nog binnenkort besproken, moet er blijvend

aandacht zijn voor die betaalbare woningen voor de verschillende groepen Rotterdammers, de starter, de student en voor iemand die ook daadwerkelijk wil doorgroeien. Dertigduizend nieuwe woningen, bouwen in de Oostflank. Dat klinkt natuurlijk fantastisch en daar gaan we naartoe werken. Met de bouw van deze woningen en een nieuwe stadsbrug komt er ook daadwerkelijk verbinding, zichtbare verbinding tussen noord en zuid, niet alleen symbolisch, maar ook economisch. Als we denken aan wat de verbinding heeft gedaan bij de Kop van Zuid, dan staat ons iets moois te wachten. Want dagelijks zullen duizenden reizigers gebruikmaken van een nieuwe tramverbinding tussen Zuidplein en Kralingse Zoom en hiermee zal Zuid ook weer een sociaaleconomische boost krijgen. Voorzitter, de gezondheidsopgaven in Rotterdam zijn natuurlijk ook enorm. Rotterdammers hebben een lagere levensverwachting in vergelijking met andere gemeenten in Nederland en zeker in de kwetsbare wijken is de levensverwachting nog lager dan in andere wijken van Rotterdam. En daarom willen wij ook ons de komende periode inzetten op een beter preventiebeleid om de gezondheid van Rotterdammers te bevorderen. Wat dat betreft kijken we ook uit naar het nieuwe Gezond010, waarbij we ons zullen blijven inzetten op cultuursensitieve zorg. Want om passende zorg aan te bieden is het belangrijk om rekening te houden met de cultuur, gebruiken en gewoonten en andere persoonlijke kenmerken van de patiënten. De zorg moet anders worden ingericht. Die aanpassingen zijn nodig om het houdbaar, uitvoerbaar en betaalbaar te houden. Voorzitter, er moeten keuzes gemaakt worden om die zorg te kunnen blijven aanbieden aan degenen die het het hardst nodig hebben, zonder dat wij zorg ontnemen, waarbij uitzonderingen en maatwerk ook altijd mogelijk blijven. En wat goed werkt als het gaat om zorg, is natuurlijk ook sport. Rotterdam is een sportstad en Rotterdammers moeten op een laagdrempelige manier in beweging kunnen komen. Zo wordt er gewerkt aan de toegankelijkheid van de speeltuinen voor kinderen met een beperking. Dat is maar één voorbeeld en het doel is een significante toename in sportdeelname voor onze inwoners, voor jong en voor oud. Maar ook op dat gebied zijn er soms financiële hindernissen om deel te nemen aan die sportactiviteiten. Met zwemvouchers, daar gaat mijn volgende motie over, kunnen we die drempel verlagen en tegelijk ook investeringen doen in de gezondheid van onze oudere inwoners, wat uiteindelijk ook onze zorgkosten kan drukken. En daarom de motie 'Zwemvouchers voor ouderen'. En ik heb de motie gekwantificeerd op 60+ voor ouderen, dus voelt u zich niet beledigd. Voorzitter, het college richt zich op het zorgen voor gelijke kansen in het onderwijs, zodat alle Rotterdamse kinderen het beste uit zichzelf kunnen halen. Dat doen we door scholen te ondersteunen, te blijven ondersteunen vanuit het onderwijsbeleid met die Schil om de school, inzetten op lerarentekort door aanbod van lerarenbeurzen, parkeermogelijkheden, voorrang op woningen et cetera. En met het nieuwe beleidskader is er dan ook een focus op investeren in onder andere die voorschoolse educatie maar ook personeelstekorten wederom en de kwaliteiten. En daar zijn we zeker tevreden over. Voorzitter, ik kom tot een afronding. Verbinden, vooruitgang en verder helpen. Dat is wat ik voor de komende jaren zie gebeuren door dit college. Maar ik ga er een V aan toevoegen, van volgen. Want dat is natuurlijk wat wij zullen blijven doen als fractie van DENK Rotterdam.

De VOORZITTER. U ging beiden tegelijk opstaan. Dan gaan dames voor. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u. Ik pak even die V van verbinden. U begon met mooie woorden over Rotterdam als bijzondere stad omdat die eigenlijk ook kracht vindt in diversiteit. En nu hebben we de bijdrage van mevrouw Coenradie van Leefbaar Rotterdam gehoord. Zij heeft in haar bijdrage voor heel veel problemen de migratie de schuld gegeven. Hoe kijkt u daar nu naar?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Nou, dat is een interpretatie uwerzijds. Ik weet niet of mevrouw Coenradie specifiek heeft gezegd dat migratie de schuld is van alle problemen die er zijn in Rotterdam. Er zijn problemen in Rotterdam en dat geldt voor iedereen. Dat geldt voor de Rotterdammer die hier geboren en getogen is, maar dat geldt ook voor Rotterdammers die hier later zijn gekomen.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dus u heeft een heel deel van het debat in die eerste ronde gemist? Want ik zei ook niet van alle problemen, maar van heel veel problemen in de stad, de woningnood, de veiligheid, de armoede. Het waren ontzettend veel problemen waarvan zij zei: daar heeft de migratie een grote rol in. Maar u zegt nu: nou ja, dat zie ik dan anders. Maar dat is misschien dan ook uw manier van verbinden.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, u legt nu woorden in mijn mond die ik helemaal niet heb uitgesproken. Kijk, er zijn in Rotterdam heel veel uitdagingen, als het gaat om de woningmarkt, als het gaat om de leefbaarheid, als het gaat om veiligheid. Daar spelen alle Rotterdammers, iedereen die in Rotterdam woont, een rol in. Punt.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Voorzitter, zo kijk er ook naar, maar daarom vroeg ik me juist af hoe u dan naar die bijdrage van een coalitiegenoot kijkt die probeert toch heel veel migratie daarvan de schuld te geven.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). U bent nu spijkers op laag water aan het zoeken om een soort wig te drijven tussen twee coalitiepartijen die het op thema's heel vaak eens zijn en op sommige thema's het niet eens zijn. Dat hoort ook bij verbinden.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja voorzitter, het zou me inderdaad heel erg verrast hebben als DENK zich achter dezelfde oplossing voor het woningprobleem zou scharen, want een van de grote veroorzakers was de instroom van mensen. Dat moesten we stopzetten. Maar ik heb de heer Soytekin ook horen zeggen dat hij de woningbouw belangrijk vindt. Hij heeft het vervolgens alleen maar gehad over de toevoeging van Oostflank, overigens deden andere partijen dat ook. Maar geen enkele andere suggestie hoe we dan nu de platliggende woningbouw vlottrekken en in het bijzonder op de sociale sector. We bouwen veel te weinig sociale woningen. Wat gaat deze partij doen om dat de komende jaren, dus niet pas bij de Oostflank, maar nu al in werking te zetten zodat er meer sociale woningbouw wordt gerealiseerd?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, volgens mij is het niet alleen aan mij om de sociale woningbouw vlot te trekken, maar wordt er binnenkort gesproken over een nieuwe woonvisie, waarin dat waarschijnlijk ook een onderdeel gaat vormen. Er zijn afspraken gemaakt in het coalitieakkoord hoe we daarmee omgaan en dan is het aan de wethouder om daar een goede uitvoering aan te geven en daar heb ik alle vertrouwen in.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Maar voorzitter, ik zie dat Leefbaar Rotterdam een voorstel indient om geld uit 2027 naar voren te trekken om de middenhuur te stimuleren en dan is mijn vraag eigenlijk: wat gaat u dan doen, want dat was ook een enorm punt van DENK in de vorige periode, en terecht, en terecht om daar ook nu bij te blijven stilstaan, die sociale woningbouw. Wat gaat u dan doen en waarom komt u niet met het voorstel om die miljoenen uit 2027 juist in te gaan zetten voor de sociale woningbouw?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja kijk, u gaat dan doen alsof het middensegment totaal onbelangrijk is en daar ben ik het niet mee eens. Het middensegment is tegenwoordig gewoon ook superbelangrijk. Want die woningen worden steeds duurder en duurder, dus op een gegeven moment gaat dat niveau van sociaal ook omhoog.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). U heeft mij niet horen zeggen dat de middencategorie onbelangrijk is. Mijn vraag is: waar blijft het voorstel van DENK om dan de sociale categorie te stimuleren, want dat is een van uw geboortepapieren, net zo goed als die van ons.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dat voorstel zullen we binnenkort eens een keer met u gaan bespreken. Kijken of we uw ideeën er ook aan toe kunnen voegen en wat past in het coalitieakkoord zullen we daarin meenemen als daar aanleiding voor is.

De VOORZITTER. Tot slot, de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik denk inderdaad dat daar alle aanleiding voor is. Ik wilde ook nog een andere vraag stellen, maar ik kan me voorstellen dat anderen over de woningbouw verder willen gaan, dus dan wacht ik even.

De VOORZITTER. Even op dit punt. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik heb eigenlijk dezelfde vraag aan u als die de heer Soytekin aan u stelde. Wat heeft u nu precies tegen de middenhuur? U bepleit heel vaak hogere salarissen voor politieagenten, voor leraren, voor zorgpersoneel. Dat zijn de doelgroepen die een beroep doen op dat middensegment. Is het dan zo dat we die groepen dan maar moeten negeren en dat we zeggen: sociaal is onze one and only goal in de stad? En de rest van de andere groepen moeten het zelf maar uitzoeken?

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Er is een hele hoop te zeggen tegen middenhuur, maar ik heb niks tegen de mensen die de middenhuur nodig hebben. We moeten er ook voor zorgen dat we daar voldoende woningen voor hebben. Wat mij alleen opvalt is dat het alleen maar gaat over deze categorie en dat het niet gaat over de sociale woningbouw, terwijl we tegelijkertijd in alle stukken zien dat de sociale woningbouw achterblijft. En waarom hebben we daar dan geen aandacht voor? En dat is een vraag die ik dan ook aan u stel.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). We hebben in het coalitieakkoord in ieder geval de segmentering al zo aangepast dat we meer sociale huur gaan bouwen. Maar ik heb geen antwoord op mijn vraag. Blijkbaar vindt u het middensegment niet belangrijk en dan heb ik het niet alleen over middenhuur, maar ook koop. En dat is een groep waarvan D66 zich zorgen maakt of die nog wel in de binnenstad kunnen wonen. Want dat is namelijk de groep waarvoor de binnenstad onbetaalbaar wordt. Voor sociale huur hebben we allemaal wetten en regels ingesteld, zodat die huur nog betaalbaar blijft. Dan hebben we huurtoeslag. Maar dit is nu precies de groep die we wel nodig hebben om ervoor te zorgen dat de mensen in het centrum voldoende zorg krijgen, dat we Rotterdamse politieagenten in dienst kunnen nemen en dat de scholen met lerarentekorten leraren hebben. Maar ja, wat u betreft moeten die allemaal maar in randgemeenten gaan wonen omdat wij hier in Rotterdam geen geld willen investeren in die groepen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). In de vorige periode zeiden we steeds: het moet toch minstens één keer over de woonvisie gaan. Nou, gelukkig hebben we dat nu ook in deze raadsvergadering. Ik heb helemaal niets tegen middenhuur. Het is goed dat we de middenhuur ook blijven bijbouwen. Het is nog beter dat de middenhuur mooi getrokken wordt in het puntensysteem. Ik hoop ook dat het allemaal gerealiseerd wordt. Want dan worden we tenminste eens een keertje echt fan, want zolang het in de vrije sector blijft is degene die in de middencategorie huurt en aan de bovenkant zit met één ding bezig, en dat is het zoeken van een betaalbare koopwoning. Maar mijn punt is dat het hier bij u alleen maar over de middenhuur gaat en alleen maar over de middengroepen, terwijl we zien dat de sociale woningbouw achterblijft. En dan kunt u wel verwijzen naar de segmentering. Ja, fine, die segmentering, maar als je veel te weinig woningen bouwt en je blijft in die percentages hangen, dan ziet u over het hoofd dat we in absolute aantallen veel en veel te weinig sociale woningen bijbouwen. Dat is het probleem en daar wil ik ook graag een oplossing voor.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dank voorzitter. Een heel goed punt van de heer Engberts en ik heb eigenlijk een vraag aan de heer Soytekin en mevrouw Maassen, omdat zij nu opstond. Want hoe reflecteert u beiden op het feit dat dit college achterloopt met de sociale huurwoningen en het middensegment? Voor sociaal zouden we zeggen 20%, voor het middensegment 35%. We lopen achter, dus hoe reflecteert u daarop?

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Nou ja, er is vorig jaar een energiecrisis uitgebroken die ook met enorm stijgende bouwkosten te maken heeft gehad. We hebben arbeidstekorten op de arbeidsmarkt waardoor het moeilijk is om mensen te vinden. Weet je, er is echt een tal aan factoren waardoor het moeilijker wordt om huizen te bouwen. Tegelijkertijd zie ik dat wij het Doorbouwfonds aan geld hebben verdubbeld. Daar zit nu € 56 miljoen in. Dus dat betekent dat we in geld in ieder geval heel veel prioriteit geven aan het bouwen van meer woningen. Ja, zo reflecteer ik daarop. Het is een enorme kluit en een enorme uitdaging, maar we zetten onze schouders eronder.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter, ik heb toch het gevoel dat we bij de begroting 2023 zijn aanbeland. Volgens mij hadden we toen inderdaad forse achterstanden binnen het sociale en middensegment. Dat hebben we inmiddels alweer veel beter rechtgetrokken. We hebben 55% in die contreien weten te bouwen, ook in het sociale segment. En daar komt ook nog eens bij dat dit college meerjarig ook de groei laat toenemen, dus we zitten niet meer op die 20%, maar we gaan nog een heel stuk daar overheen. Overigens, het middensegment is wel degelijk het allerbelangrijkste segment dat we hier moeten aanpakken. Want het middensegment zorgt ervoor dat mensen een wooncarrière kunnen maken, we er dus ook voor kunnen zorgen dat vanuit het sociale segment mensen ook weer het huis kunnen verlaten. En wat wij doen is een andere groep, mevrouw Verkoelen staat eventjes uit te rusten van iets, ik weet niet wat, maar ook voor ouderen bouwen in deze collegeperiode. Dat hebben we gewoon gezegd. We gaan voor ouderen bouwen, want ook daar weten we van dat ze wat langer ergens blijven in huizen waarvan we ook vinden en denken dat anderen daar ook een mooie wooncarrière in kunnen hebben, maar de ouderen kunnen nog beperkt ergens heen. Dus het is heel goed dat we juist op jongeren en ouderen inzetten in dat hele betaalbare segment, waar we dit jaar gewoon 55% halen.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan. Toch nog de heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Sorry, ik had ook nog een andere vraag. Eerder in het betoog had de heer Soytekin het ook over het eren van de gastarbeiders. Ik heb daar geen motie voor gezien. Dat klopt? Wat is precies zijn voorstel, want dat heb ik daarnet even gemist. Zou hij daar heel kort nog iets over kunnen zeggen?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, wat ik wil vragen, want er staat een voorstel in het actieplan 'Samenleven in één stad', om aandacht te geven aan de gastarbeiders volgend jaar door middel van een boek. En dat is mooi maar ik vond dat te weinig. Ik zou graag van de wethouder willen dat hij samen met de verschillende gemeenschappen, groepen in Rotterdam kijkt of er een betere, andere invulling gewenst is en of ze dat kunnen realiseren.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Eerder zei u: je hoeft niet elk voorstel van de oppositie in één keer af te schieten. In juli hebben we precies dit voorgesteld in een motie ingediend en daar heeft u tegen gestemd. Mag ik hem in dezelfde categorie plaatsen, dat u terugkijkend denkt: dat was best een aardig voorstel van de oppositie?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Volgens mij heeft u daar geen motie over ingediend mijnheer Engberts. Ik heb een motie voorbij zien komen van uw collega, ik dacht dat die uiteindelijk niet was ingediend. Maar ik was daar op zich ook geen voorstander van en ik zal u uitleggen waarom. Omdat in die motie werd aangegeven dat de gemeente Rotterdam zelf evenementen moest gaan organiseren en ik vind dat we dat andersom moeten doen. Ik vind dat dat vanuit de gemeenschap zelf moet komen. En ten tweede was het een cliëntelistische motie, want de aanvrager stond al klaar van de subsidie, waar een evenement voor georganiseerd moest worden vanuit PvdA-huize.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, even een punt van orde.

De VOORZITTER. Ja.

De heer ENGBERTS (pvda). Als dat zo was, dit is niet aan de orde geweest volgens mij. En er wordt hier een beschuldiging geuit tegen iemand, waarvan ik denk dat we dat beter op een andere manier kunnen formuleren en op een ander moment ter sprake kunnen brengen dan hier in deze raadzaal. Want degene die het betreft kan zich hier niet tegen verdedigen.

De VOORZITTER. Een beetje voorzichtig doen in dit soort omstandigheden. Laten we het vooral bij de inhoud houden. Dat lijkt me verstandig. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Nee, vastgesteld moet dus worden dat als ik pleit voor sportverenigingen is het: cliëntelisme en mag het niet. En hier moeten we ineens voorzichtig zijn in de woorden die we kiezen. Ik ga er even over nadenken. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dat was ook mijn uitnodiging mijnheer Lansink. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, het is altijd fijn als de VVD eerst even nadent inderdaad. Aan de heer Soytekin had ik dan nog wel de vervolgvraag. Want in die motie staat inderdaad ook het gesprek aan te gaan met de gemeenschap. Dus als dat met dit nu het bezwaar was, het derde dictum uit die motie, waarom heeft u dan niet op dat moment dat gezegd en dan hadden we met elkaar kunnen kijken en op dat moment al een motie met elkaar kunnen maken en op dat moment ook al het college de opdracht kunnen geven om dit te doen? Dus ik vind het in die zin jammer dat we op deze manier nu een half jaar later eigenlijk materieel hetzelfde gaan doen.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, het is geen half jaar later. Volgens mij is het één raadsvergadering terug geweest bij het actieplan Samenleven mijnheer Engberts. Of u haalt moties en amendementen door elkaar. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Oké, dan zijn we het daarover eens. Kijk, wij waren in gesprek met die motie en ik heb gezegd waarom ik tegen was op die motie, ook tegen uw collega. Vervolgens slingert de collega dat op Twitter met de vraag: gaat DENK hier voor of tegen op stemmen? Om maar eens even te polariseren. Ja, ik vind het prima, het mag, maar dat is niet de verbinding.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik ben vooral blij als straks de suggestie van de heer Soytekin leidt tot een betere aanpak in plaats van alleen maar een boek. Ik wilde er in ieder geval niet zomaar aan voorbijgaan dat we vorige maand het hier ook over gehad hebben en dat wat misschien ook een heel goede gelegenheid was geweest. Ik heb nog een laatste punt.

De heer SOYTEKIN (denk). Mag ik daar eerst op reageren?

De VOORZITTER. Gaat uw gang.

De heer SOYTEKIN (denk). Nee kijk, dat is in ieder geval goed om te horen hè. Ik ben ook wel benieuwd naar de reactie van de wethouder wat dat betreft en heel fijn als u ons daarin steunt.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik heb nog een vraag over de motie, of het amendement, nee toch de motie. Ik haal niet alleen data door elkaar maar ook instrumenten. We hebben een motie ingediend over dat OV-tegoed en u zei: dat vind ik sympathiek. We hebben exact hetzelfde bij de Voorjaarsnota gedaan en toen heeft u daar tegen gestemd. Mijn vraag is eigenlijk waarom u daar toen tegen hebt gestemd?

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ik ken veel moties en amendementen uit mijn hoofd, maar die toevallig niet. Ik wil er best straks samen met u naar kijken, maar dat zal een heel goede reden hebben gehad, kan ik me zo voorstellen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). De dekking was het niet verlagen van de ozb en ik kan me zo voorstellen dat u in de coalitie daar afspraken over hebt. Als u daar aan vast wilt houden, want het staat namelijk niet in het coalitieakkoord hè. In het coalitieakkoord staat dat we de ozb afgezien van de gebruikelijke indexatie niet verhogen. En in ons voorstel pakken we gewoon de CPI-index. Dus mijn vraag is eigenlijk: is dit altijd een no go, als het gaat over de ozb-verhoging, want dan kunnen wij zoeken naar andere dekkingen. Of is die ozb een sta-in-de-weg?

De heer SOYTEKIN (denk). Ja kijk, waar het mij om gaat, is dat we de problematiek rondom vervoersarmoede met elkaar oplossen. Daarom heb ik ook zelf de motie ingediend dat er wordt onderzocht hoe we de jongeren tot 18 jaar kunnen helpen om die financiële hindernissen weg te nemen. En ik hoor graag in dat voorstel vanuit het college wat daar een passende oplossing voor is.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, ik deel natuurlijk die ambitie. Het gaat ons niet om het per se verhogen van de ozb. Het gaat ons natuurlijk om het oplossen van problemen. Daar zou het ook inderdaad om moeten gaan. Maar als wij dan komen, want het gaat er mij natuurlijk ook om dat we met de goede dekking komen voor onze voorstellen, want anders krijgen we het verwijt van gratis bier. Dat hangt dan zo in de lucht. Een keurige dekking. En ook nog eens keertje, want het gaat ook over helemaal niks. We hebben het even voor u uitgerekend mijnheer Soytekin, wat kost nu het verhogen van de ozb? De gemiddelde Rotterdammer kost dat € 0,60. € 0,60 krijgt de gemiddelde Rotterdammer met een eigen woning per maand van dit college, omdat u zo heel graag die ozb niet wilt verhogen met de gebruikelijke CPI-index. € 0,60. En voor die € 0,60 per maand kunt u ervoor zorgen dat alle gezinnen, 25.000 gezinnen, die een individuele inkomenstoeslag hebben € 100,00 OV-tegoed hebben, zodat ze naar de voedselbank kunnen, zodat ze mee kunnen doen in onze samenleving. Voor € 0,60, het is een koopje. En ik weet dat het een gemiddelde is en ongetwijfeld zal er ergens in Hillegersberg iemand € 2,00 per maand krijgen. Het blijft een koopje. De contributie van de VVD is € 120,00 per jaar. Je kan nog niet eens lid worden van de VVD met deze korting. Dus alstublieft, kijk er nu eens een keertje goed naar, het is een koopje.

De VOORZITTER. Mijnheer Engberts, mag ik u vragen ook naar uw spreektijd te kijken. De heer Engberts. Sorry, mijnheer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Ik was klaar met mijn bijdrage voorzitter.

De VOORZITTER. Ik dacht een paar stappen terug had mevrouw Elfilali nog een vraag hè? Ja.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, het zou heel makkelijk zijn om te zeggen: ik sluit me aan bij de antwoorden van mevrouw Maassen. Ja, dat kan ik doen. Ik weet de vraag even oprecht niet meer, maar de vraag was volgens mij...

De VOORZITTER. Wil mevrouw Elfilali haar vraag nog even herhalen?

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, dat we achterlopen met sociaal en dat was de vraag.

De VOORZITTER. Herhaalt u de vraag nog maar even mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ik was inderdaad nog aan het wachten op de reflectie van DENK op het feit dat we achterlopen met sociaal en ook met midden en ik zou dan inderdaad wel denken aan een ander verhaal dan van mevrouw Maassen. Maar ook vooral wat we gaan doen om dat in te halen? Want ik denk dat dat belangrijk is. Hoe gaat u het college aansporen om te versnellen?

De heer SOYTEKIN (denk). Ja, de vraag is inderdaad of het college aansporing nodig heeft om zelf tot inzicht te komen om wel of niet te gaan versnellen. Ik denk dat ze dat inzicht absoluut hebben om te zien dat die versnelling nodig is. Als het gaat om middenhuur heb ik daar net al iets over gezegd, voor ons ook ongelooflijk belangrijk, dus we moeten niet een soort haat richting middenhuur gaan neerzetten. En waar ik in ieder geval blij mee ben, is dat tijdens deze collegeperiode flink gebouwd gaat worden in plaats van gesloopt gaat worden van de sociale woningbouw. Dank.

De VOORZITTER. De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 38. Extra vaartijden tussen Charlois en Katendrecht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van het Debat over de begroting 2024 en de daarbij horende voorstellen;

constaterende dat:

- op initiatief van bewoners op Zuid in 2017 een zelfstandige veerpont is opgericht tussen Dokhaven en Katendrecht, twee gebieden in Rotterdam die niet gemakkelijk te bereiken zijn met het openbaar vervoer;
- de pont tussen Charloisse Hoofd en Katendrechtse Hoofd alleen op werkdagen van 06:30 uur tot 10:00 uur en van 15.30 uur tot 18.30 uur vaart;
- er signalen zijn dat het huidige aanbod ontoereikend is;
- bewoners een petitie zijn gestart om de vaartijden van de pont uit te breiden¹;
- deze petitie inmiddels ruim 750 keer is ondertekend;

overwegende dat:

- een goede bereikbaarheid van ontzettend grote meerwaarde is voor deze gebieden;
- uitbreiding van vaartijden vele maatschappelijke voordelen met zich meebrengt;
- de veerpont de bereikbaarheid verbetert op Zuid, milieuvriendelijk is (elektrisch aangedreven) en toegankelijk is voor de voetganger en de fietser;
- er beperkte schoolvoorzieningen zijn in het Dokhavengebied en de veerpont het makkelijker en veiliger maakt voor ouders en kinderen om naar school op afstand te gaan;

verzoekt het college:

- om tot en met 2026 de vaartijden voor het pontje tussen Charlois en Katendrecht uit te breiden en te vervroegen naar 14.00;
- een bedrag van € 200.000,00 hiervoor vrij te maken en te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- indien succesvol, te onderzoeken om voor de periode na 2026 structurele financiering hiervoor te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh

¹ <https://vaartijden.petities.nl/?fbclid=IwAR0n5OaUBuCduphbTKo7TAYwKsBEcxMYhSdbTACGBOI3EZUw3NGOmWpyyU>

Motie 39. Oplaadpunten op stations

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het Debat over de begroting 2024 en de daarbij horende voorstellen;

constaterende:

- dat het gebruik van het openbaar vervoer in Rotterdam de afgelopen jaren is gestegen;
- dat het toerisme in Rotterdam explosief is gestegen;
- dat met name toeristen extra gebruikmaken van het openbaar vervoer;
- dat de huidige stations niet volledig aansluiten bij de moderne technologieën met betrekking tot oplaadpunten voor smartphones en/of powerbanks;
- dat reizigers massaal gebruik maken van reisplanners (9292OV/NS) om hun bezigheden en de reis daar naartoe digitaal uit te stippelen;
- dat het gebruikmaken van digitale reisplanners vooral via smartphones gebeurt;
- dat snelladers (bijvoorbeeld d.m.v. Qualcomm Quick Charge-techniek) ervoor zorgen dat smartphones binnen korte tijd sneller opgeladen worden;

van mening dat:

- de stations van het Rotterdamse openbaar vervoer up-to-date dienen te zijn om het gebruik van het OV te blijven stimuleren;
- het Rotterdamse openbaar vervoer aan dient te sluiten bij de wensen van haar reizigers;
- het plaatsen van oplaadpunten met snelladers bijdraagt aan de optimalisering van de belevingswereld van reizigers;
- reizigers, door het plaatsen van oplaadpunten met snelladers, beter gebruik kunnen (blijven) maken van het openbaar vervoer;
- dit past binnen het tijdperk waarin we leven;

verzoekt het college:

- in samenspraak met MRDH en RET in 2024 een pilot te starten met het plaatsen van oplaadpunten met snelladers op stations;
- in gesprek te treden met MRDH en RET om oplaadpunten met snelladers in het openbaar vervoer te plaatsen;
- een bedrag van € 250.000,00 hiervoor vrij te maken en te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

Motie 40. Zwemvouchers voor ouderen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van Debat over de begroting 2024 en de daarbij horende voorstellen;

constaterende dat:

- zwemmen een gezonde en toegankelijke vorm van lichaamsbeweging is die bijdraagt aan de fysieke en mentale gezondheid van ouderen;
- de gemeente Rotterdam een inclusief beleid nastreeft waarin alle inwoners, ongeacht leeftijd of financiële situatie, gestimuleerd worden deel te nemen aan sportieve en gezonde activiteiten;

overwegende dat:

- de kosten van zwembadtoegang voor sommige ouderen een belemmering kunnen vormen om deel te nemen aan deze activiteit;
- het aanbieden van zwemvouchers een directe oplossing kan bieden voor de financiële drempels die ouderen ervaren;
- het bevorderen van fysieke activiteit bij ouderen op de lange termijn kan bijdragen aan het verminderen van gezondheidsklachten en zorgkosten;

verzoekt het college:

- zwemvouchers voor ouderen vanaf 60 jaar in 2024 beschikbaar te stellen, waarmee hen de mogelijkheid wordt geboden een eerste zwemdiploma te behalen bij zwembaden;
- in gesprek te treden met lokale zwemaanbieders om de mogelijkheden en voorwaarden voor het verstrekken van deze vouchers nader uit te werken;

- een bedrag van € 300.000,00 hiervoor vrij te maken en te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- de raad te informeren over de voortgang en resultaten van dit initiatief;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Akhatab

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Daarmee was u klaar? Ik dank u zeer. Dan gaan we naar mevrouw Van der Elst.

Mevrouw VAN DER ELST (bij1). Dank u wel voorzitter. Rotterdam is een stad van harde werkers. Een stad van diverse mensen met diverse levens die het mooiste met het minste maken. Een stad waar zoveel verschillende soorten mensen samenkomen, dat dwingt gemeenschap af. Dit maakt Rotterdam een sociale stad. En in een sociale stad wordt gebouwd op menselijkheid. Menselijkheid brengt, in tegenstelling tot kapitaal, dat vooral uitsluitend werkt, juist mensen bij elkaar. Dat heeft geresulteerd in het Rotterdam waar velen onder ons zijn opgegroeid. Het Rotterdam dat ik een warm hart toedraag. Maar op dit moment is er een voelbare strijd gaande. Er worden politieke keuzes gemaakt om wat sociaal is aan onze stad niet actief te beschermen. De rode loper wordt uitgerold voor kapitaalkrachten, terwijl waardering voor anderen die bijdragen aan onze stad pas wordt getoond wanneer de nood hoog is. Deze strijd is een strijd voor de stad. Voor wie en van wie deze stad mag zijn. Wie de Rotterdammer is en wie vanuit die identiteit beroep mag doen op een plek in deze stad. Bijvoorbeeld als het gaat om ons woonbeleid. In de begroting worden wij herinnerd aan de collegedoelstelling om betaalbare woningen te realiseren voor Rotterdammers. Bij BIJ1 maken wij ons zorgen over de vaagheid van dit begrip. Betaalbaar. Wat betekent dat precies? Wat voor de een betaalbaar is, is dat voor de ander namelijk niet. Wat voor de een vorig jaar nog betaalbaar was, is dat vandaag niet meer. Een betaalbaar huis, daadwerkelijk realistisch betaalbaar, is een van de belangrijkste dingen in het leven van een mens en kan grote compensatie bieden in tijden waarin mensen al met zoveel andere stijgende lasten te maken hebben. Wat BIJ1 betreft is sociaal de norm. De landelijke doelstelling van 30% sociale huur per gemeente is een uiterst minimum en allesbehalve een maximum. Toch werd bij het coalitieakkoord de doelstelling aangekondigd dat van alle nieuwbouw die in de komende jaren in onze stad wordt gebouwd, slechts 20% sociale huur zal zijn. Het daadwerkelijke percentage dat gerealiseerd zal worden, valt nog te bezien, maar deze doelstelling toont dat de ambitie om te reageren op de grote vraag naar sociale huur nog veel te klein is. Daarnaast maken wij ons zorgen over het voornemen van het college om de grondprijs van sociale huur met 150% te verhogen. Hierdoor zal het voor woningcorporaties minder aantrekkelijk worden om sociale huur te organiseren. Dit terwijl wij te maken hebben met een woningcrisis en een tekort aan sociale huurwoningen. De wachttijd voor een sociale huurwoning staat nu gemiddeld op zeven jaar. Huisvesting is en blijft een mensenrecht. Het is belangrijk dat wij dit niet vergeten, ook al wordt dit recht in onze maatschappij steeds meer tot een privilege gemaakt. Wonen is de basis, de basis van bestaan, de basis van je ontwikkeling. Maar op het moment dat dit ontbreekt, kan het gebrek aan een thuis ook de basis vormen voor het ontstaan van een hele hoop problemen. Het is nu november. Het weer wordt guurder en de temperaturen zijn weer aan het dalen. Mensen horen überhaupt niet op straat te moeten slapen, maar in deze kou al helemaal niet. Onderkoeling kan leiden tot blijvend letsel of zelfs overlijden. Om te voorkomen dat mensen dit lot moeten ondergaan, pleit BIJ1 voor een permanente winteropvang die in de koude maanden elke dag geopend is, om de gezondheid van dak- en thuisloze mensen te waarborgen. Hoewel Wonen Eerst in het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een thuis' staat omschreven als het belangrijkste antwoord op het verminderen van dakloosheid, zien wij nog te weinig terug hoe dit in de praktijk wordt gebracht. Investeren in betaalbaar wonen beschermt niet alleen de mensenrechten van Rotterdammers. Investeren in betaalbaar wonen betekent ook investeren in de bestrijding van dakloosheid, armoede en gezondheidsproblemen. Uit een recente kosten-batenanalyse uit 2022 is gebleken dat elke geïnvesteerde euro in Wonen Eerst maatschappelijk € 2,50 bespaart. Toch valt ons in de begroting op dat er een kasschuiving plaatsvindt voor het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Terwijl de middelen dit jaar beschikbaar zijn gekomen, zet het college de middelen nog niet direct in. Om precies te zijn is er dit jaar € 4,5 miljoen op de plank blijven liggen, dit terwijl de nood hoog is en wij in de Verklaring van Lissabon hebben afgesproken dakloosheid in 2030 te beëindigen. Voorzitter, waarom wil het college wachten om de middelen in te zetten terwijl mensen nu geholpen moeten worden? We hebben de middelen, waar wachten we op?

Alles wijst erop dat het realiseren van betaalbare woningen zal helpen met het bestrijden van de woningcrisis en het tegengaan van de groeiende werkloosheid. Dus wat houdt de wethouders nog tegen om meer in te zetten op Wonen Eerst? De nood is hoog. Het water staat ons aan de lippen en het dreigt boven ons hoofd uit te stijgen. Bijna een op de vijf Rotterdamse gezinnen moet iedere euro omdraaien. Ze leven op of net boven het sociaal minimum. Daarnaast hebben zo'n 50.000 Rotterdamse huishoudens grote schulden. Dat is ruim 15% van alle Rotterdamse huishoudens. Gelukkig is een van de duurzame ontwikkelingsdoelen die in de begroting omschreven wordt het beëindigen van alle vormen van armoede. Voorzitter, BIJ1 hoopt dat wij ook beleid zullen zien dat bij deze mooie en belangrijke doelstelling aansluit. Want een mooie doelstelling met beleid dat daar lijnrecht tegenin gaat, is voor ons niets waard. BIJ1 hoopt dat wij het sociale en menselijke in onze stad waarborgen en dat wij te allen tijde gemeenschap boven uitsluiting verkiezen. Daarom dienen wij de volgende moties in. 'Wonen Eerst op de eerste plek', en de motie 'Permanente winteropvang voor dak- en thuisloze mensen'. Dank u wel.

De VOORZITTER. Mevrouw Van der Elst heeft de volgende moties ingediend.

Motie 41. Wonen Eerst op de eerste plek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- Rotterdam kampt met de meeste daklozen van de vier grote steden in Nederland;
- er veel dak- en thuisloze mensen zijn met verslavings- en/of psychiatrische problematiek;
- Wonen Eerst in het 'Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis' staat als belangrijkste antwoord op het verminderen van dakloosheid;
- uit een recente kosten-batenanalyse uit 2022 is gebleken dat elke geïnvesteerde euro in Wonen Eerst maatschappelijk € 2,50 bespaart;

overwegende dat:

- in de Verklaring van Lissabon staat dat dakloosheid beëindigd moet zijn in 2030;
- de gemeente niet genoeg sociale huurwoningen bouwt om Wonen Eerst te verwerkelijken;
- de wethouder aangaf dat hij maar 85 huizen kan vrijgeven aan thuisloze mensen terwijl er per maand 350 mensen bij de opvang komen;
- Housing First bijdraagt aan het aantal dak- en thuisloze mensen terugbrengen naar 0;
- een eigen woning het beste startpunt is voor herstel, met (intensieve) ambulante begeleiding om terugval te voorkomen;

verzoekt het college:

- Wonen Eerst, met nadruk op het onderdeel Housing First, een vast onderdeel te maken van de begroting om dakloosheid structureel te bestrijden;
- meer geld in te zetten in de bouw van sociale huurwoningen en minder in het hoge segment, om Wonen Eerst een eerlijke kans te geven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.G. van der Elst, T. Kind en G.J. Engberts

Motie 42. Permanente winteropvang voor dak- en thuisloze mensen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- de organisaties Pauluskerk, Centraal Onthaal en Stichting Ontmoeting aangeven dat het aantal dak- en thuisloze mensen ongekend hoog is;

- in de koude maanden van november tot april de winterkouderegeling wordt ingezet afhankelijk van de koudweerregeling (KWS);
- de harde grens gevoelstemperatuur 0°C is, wil de winterkouderegeling toegepast worden;
- ook kwetsbare ongedocumenteerden hier terecht kunnen voor onderdak, die anders nergens opvang kunnen krijgen;

overwegende dat:

- dak- en thuisloze mensen in de wintermaanden het meest kwetsbaar zijn voor gezondheidsproblemen;
- onderkoeling zelfs al kan ontstaan net onder de 15°C;
- dak- en thuisloze mensen sneller naar alcohol grijpen om zich warm te houden, dit de bloedvaten verwijdt waardoor onderkoeling sneller ontstaat;
- onderkoeling blijvend letsel of de dood kan veroorzaken;

verzoekt het college:

- niet meer af te gaan op de koudweerregeling (KWS);
- om permanent een winteropvang te hebben die in de koude maanden elke dag geopend is om de gezondheid van dak- en thuisloze mensen te waarborgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.G. van der Elst

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Ik sta inderdaad beter dan ik zit op het moment. Voorzitter, natuurlijk worden er door dit college het komend jaar veel ad-hoc- en vooral ook onsamenhangende besluiten genomen in deze begroting. Laat ik er een paar noemen. Museum Boijmans Van Beuningen tegen beter weten in in de benen proberen te houden. De doodordinaire kaasschaafmethode hanteren om de keihard nodig zijnde maatschappelijke welzijnsorganisaties uit de samenleving weg te saneren. Het armoedebeleid gewoon met één penne-streek in je begroting halveren. Zonder degelijke onderbouwing, en nu komt hij mijnheer Karremans, besluiten om voor een brug als derde oeververbinding te kiezen. Een compleet saneringsplan voor de volkstuinten verkopen als een visie. Een plan Samenleving maken waar geen plek is voor ouderen en lhbtq+. Voorzitter, allemaal losse flodders. Losse zaken waarmee elke individuele politieke fractie in deze onsamenhangende coalitie mag scoren. Maar serieus, een samenhangende visie ontwikkelen waar deze stad bij gebaat is, in de gaten hebben wat er demografisch in je stad aan het gebeuren is, en die vertalen naar een begroting die ertoe doet, daar heeft dit college totaal geen oog voor. Want voorzitter, dit college is na twee jaar nog steeds los zand als de keuzes die ze maken in een begroting. Voorzitter, zoals al vaker geprobeerd, ga ik toch weer een poging wagen om wat samenhang te brengen in waar het onder andere over zou moeten gaan. Nederland vergrijsd dames en heren, in een rap tempo. Een op de twee volwassenen is 50 jaar of ouder en dat zijn zo'n 7 miljoen inwoners. Ook in Rotterdam, de stad waar zoveel yuppies tegenwoordig willen wonen, is er nog altijd nog meer dan een derde 50 jaar of ouder. Een niet te vergeten groep van zo'n pakweg 230.000 inwoners. Voorzitter, dat betekent dat we met meer mensen ouder worden en daarbij ook nog dat we eens in leeftijd veel ouder worden. Deze dubbele vergrijzing heeft grote gevolgen voor onze samenleving. Op het aantal AOW-uitkeringen, op de toename in de zorgvraag, op de vraag naar aangepaste woningen, op de wens naar een fijnmazig openbaar vervoer mijnheer Karremans, op de drang om wijken en buurten veiliger te maken, op de toename in vrijwilligerswerk, op de toenemende behoefte aan vrijwilligerswerk en mantelzorg. Voorzitter, dat moet toch structureel iets betekenen voor het te voeren beleid? Dat moet toch iets betekenen voor het geld dat we willen en kunnen uitgeven? Maar helaas voorzitter, laten we van dat demografisch belangrijke inzicht nu helemaal niets terugzien in deze begroting. Er wordt weinig tot niets voor de ouderen gedaan. Niets om de ouderen mee te laten doen in deze samenleving. Voorzitter, de komende jaren staat ons een afschuwelijke kaalslag in het openbaar vervoer te wachten. Tramlijnen gaan verdwijnen, busverbindingen gaan met bosjes omvallen. De stad is al overspoeld met voetpad blokkerende deelscootertjes die bovendien razen over fietspaden die daar niet voor zijn ingericht. En dat terwijl voor ouderen en mindervaliden het zo ontzettend belangrijk is dat we zelfstandig kunnen

blijven reizen en dat er een fijnmazig openbaar vervoersnetwerk is. En in plaats van daar een Marshallplan voor te maken, een zogenaamd noodplan, waar we gaan zorgen dat Rotterdam een wereldstad van allure blijft, niet alleen op het gebied van dure en trendy wolkenkrabbers, maar ook op het gebied van hoogwaardig openbaar vervoer, gaan we terug in de tijd en geven we nul komma nul prioriteit aan het vervoeren van die miljoen mensen in en om de stad. Of voorzitter, wat te denken over onze woningbouw? We lopen alweer naar de helft van deze beleidsperiode en dit college heeft nog niets maar dan ook helemaal niets gedaan aan een volledig achterhaalde woonvisie 2030. En daarmee staat er ook niets op de rol voor ouderenhuisvesting. Het kan wel allemaal beloofd worden, maar we hebben nog niets vaststaan, en dat terwijl de ouderen ondertussen bijna als paria's gezien worden in hun grote woningen. Wanneer gaan we die ouderenhuisvesting nu eindelijk eens realiseren? Met de ouderenhubs van de vorige periode zijn we nog niet eens gestart of ze zijn alweer een stille dood gestorven. En de thuisplusflats die ervoor in de plaats komen, zijn nog geen druppel op een gloeiende plaat. En voorzitter, wanneer gaan we nu weer eens prioriteit geven aan de veiligheid in onze wijken en buurten? Alles pompen we in de ondermijning door geweld. De bommen vallen ondertussen wekelijks in onze straten, maar inzetten op wijkagenten, op goede veilige zit- en wandelgebieden, op ontmoetingsplekken en aanspreekpunten, daar doen we niet veel aan. Nieuwe zorgrestaurants, het speeltje van Leefbaar Rotterdam, dat doen we wel. Maar voor wie zijn die dan? En is het nu zo zeker dat die dekkend zijn voor al die ouderen? Zorgen dat het veiligheidsgevoel bij onze ouderen terugkomt, zorgen dat er weer een sociale cohesie ontstaat, daar maken we geen geld voor vrij. Erger nog, dat slopen we zelfs uit deze begroting. Voorzitter, een terugkerend thema en wat ik de afgelopen maand ook al aan de orde heb gehad, is natuurlijk de zorg en ondersteuning die zwaar onder druk staat. We kunnen niet meer voldoen aan de vraag naar zorg. Dit college denkt dat op te lossen door meer voor minder te doen, ondanks dat er naast geen geld ook nog eens geen personeel is. En die bezuinigingen voorzitter, moeten ouderen zelf gaan opvangen met het netwerk om hen heen. Maar als dit college denkt, en ik zei het de vorige keer al, waar 56% van de ouderen zeer en ernstig eenzaam is in deze stad, onze ouderen nog een rijk netwerk om zich heen zullen hebben, als dit college uitgaat van zeer mondige ouderen, waarvan meer dan 20% van onze ouderen laaggeletterd is, en dus vinden van de zorg helemaal niet zo makkelijk is, als dit college denkt dat ouderen zelfredzaam zijn. Dat is zo'n prachtig nieuw woord, terwijl onze ouderen zestig jaar lang hebben betaald en voorgehouden is dat ze daarmee recht op de zorg hebben, en het wegsaneren nu logischerwijs leidt tot enorm onbegrip en weerstand tegen die zelfredzaamheid. Als dit college daar allemaal maar van uitgaat, bewijst dit college dat ze als een kip zonder kop zonder demografisch inzicht maar wat bij elkaar bezuinigt. Voorzitter, we zijn halverwege met dit college en er komt niet veel meer uit dan snijden in de zorg door de bezuinigingen. Een andere visie op zorg ontbreekt volledig. En juist die is bikkelhard nodig. Als we de noodzakelijke zorg voor nu en de toekomst willen beheersen, moet je een visie hebben op de zorg en in het bijzonder moet je dan natuurlijk ook een visie hebben op de vergrijzing van onze samenleving. Een op een, ze lopen hand in hand. Dan moet je een strategie maken over hoe de volgende generaties gezonder te maken. Moet je een plan maken hoe mensen een netwerk kunnen opbouwen en onderhouden. Moet je erop gaan inzetten dat ouderen zich kunnen gaan verplaatsen van A naar B. Moet je ervoor gaan zorgen dat ouderen zich veilig gaan voelen in hun leefomgeving. Allemaal facetten van dezelfde medaille. Voorzitter, zonder visie, zonder strategie en zonder plan is kostenbeheersing in een begroting onbegonnen werk. Het is meer van hetzelfde en minder dan niets. Het moge duidelijk zijn voorzitter, complimenten aan de wethouder Financiën, die deze begroting weer helemaal heeft weten rond te rekenen. Ik vind het elke keer een heel knap staaltje werk. Maar zeker geen complimenten aan dit college. Dat blijft hangen in kaasschaven, en is niet in staat om te luisteren naar de wensen van de Rotterdammer, is niet in staat om te zien dat de stad steeds onveiliger wordt, is niet in staat om te zien dat er steeds meer armoede ontstaat, is niet in staat om te zien dat de dakloosheid enorm groeit, is niet in staat om te zien dat de mobiliteit vastloopt, is niet in staat om te zien dat de eigen inwoners hier niet meer kunnen wonen, is niet in staat om te zien dat de Rotterdammer steeds minder in Rotterdam is, is niet in staat om te zien dat make it happen helaas voor de gewone Rotterdammer allang niet meer mogelijk is. Het happent niet meer. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER. Ik dank u zeer. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, het past een beetje in de bijdragen van andere partijen die we vandaag al eerder hebben gehoord, maar ik probeer toch ook inderdaad net zoals de heer Lansink-Bastemeijer optimisme te zoeken. En nu is het wethouder Versnel geweest die ons heeft weten te vertellen dat u heel positieve optimistische verhalen over ouderen kunt vertellen, over hoe weerbaar ze wel niet zijn, over dat we ze niet moeten uitsluiten van de arbeidsmarkt. En wat voor een energie en

kracht er ook nog in die ouderen zit, dus ik hoor nu een heel groot verhaal over de zorgbehoefte van de ouderen, maar ik had echt gehoopt dat we van u ook nog een bijdrage zouden krijgen over hoe fantastisch die ouderen het hier in Rotterdam wel niet doen, en hoeveel ze wel niet kunnen. Ik zou u willen uitnodigen: kunt u ons daar ook in meenemen?

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Daar wil ik u best in meenemen. U heeft overigens gelijk dat ik vergat om de heer Versnel ook te noemen. In mijn verhaal heb ik het ook niet over werkgelegenheid gehad, want dat is helemaal in orde. Maar ik wil het u zeker wel vertellen. Wat ik met de heer Versnel... en ik was ontzettend blij dat de wethouder dat ook positief ontving. Kijk, u moet ons ouderen zien als zijnde jongeren die als ze ouder worden en niet meer aan het werk komen, een probleem hebben. Ook wij moeten weer aan de bak. Maar ga nu alstublieft een oudere die langer dan drie jaar niet meer werkt, daar kunt u toch niet gaan zeggen: we gaan een carrière voor u maken, we gaan u veertig uur hard laten werken. Dat is volkomen flauwekul. Daar zitten die ouderen niet meer op te wachten. Wat je wel kunt doen is met die ouderen afspreken: we gaan zorgen dat u een goed inkomen heeft. U behoudt uw uitkering en we gaan zorgen dat we er een stapje bovenop doen en u hoeft ook niet meer die veertig uur te werken. Want u wilt natuurlijk met uw kleinkinderen gaan wandelen. Uiteraard, dat heeft u de afgelopen drie jaar gedaan, dat wilt u nu ook nog. Dat blijft u doen, dus we gaan minder werk doen. Twintig uur. En denk erom, ouderen zijn de meest loyale werknemers van een organisatie. Pas erop, ze worden altijd weggezet als zijnde dat ze snel ziek zijn en dat ze niet mee willen en dat ze niet kunnen. Ze hebben waanzinnig veel deskundigheid. Heel veel ervaring. Ze zijn ontzettend loyaal aan een werkgever en denk erom, ze zijn zelden of nooit ziek. Dat is wat je zou moeten organiseren. En als je dat doet, en dat gesprek heb ik gevoerd met wethouder Versnel, en daar is wethouder Versnel ook heel erg positief over, en daar gaan we ook naar zoeken. Hoe kunnen we anders dan dat eeuwige altijd maar weer blokken van iedereen moet 100% aan de bak en vooral weer een carrière gaan maken. Vraag dat niet aan een 55-jarige of ouder. Maar zorg dat je op maat mooi werk gaat verzorgen. Daar gaan we voor zorgen, maar dat was niet de insteek van mijn begroting voor vandaag. Want daarom heb ik de heer Versnel ook niet genoemd als zijnde een probleem.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter, ik mag altijd graag naar mevrouw Verkoelen luisteren hoor, en ze maakt er ook altijd een spektakel van. We dachten na mevrouw Coenradie ongeveer de zuurste citroen wel gehad te hebben, maar u gaat er toch nog wel een beetje overheen. Ik vind het toch ook wel een beetje een kwalijk wereldbeeld dat u neerzet dat 50% van de ouderen tot niets in staat is en die moeten we maar vooral, ja, u zet eigenlijk met uw verhaal, door dat zo stevig neer te zetten, de oudere zelf buiten schot. U zet daar een beeld bij, waarvan ik, als ik kijk naar de ouderen die in mijn omgeving oud worden, daar herken ik echt heel veel delen van uw verhaal niet. Misschien moet ik eens een keer met u op een werkbezoek ergens naartoe. En ik ontken niet dat er ouderen zijn die problemen hebben, maar dat toch wel gitzwarte verhaal dat u afdraait, daar kan ik echt niet in meegaan. En dat wil ik ook niet. Ik wil ouderen ook niet neerzetten als allemaal hulpbehoevend en totaal afhankelijk van de overheid. Dat wil ik niet geloven, dat ga ik niet geloven en ik denk dat wij nog maar eens een paar koppen koffie moeten drinken om bij elkaar te komen, want volgens mij bedoelt u het ook niet zo, maar komt het er gewoon een beetje, hoe zeg je dat, rot uit.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Het komt er wat vervelend uit voor het college. Mijn ouderen zijn gewoon hartstikke actief, vitaal en wensen het wel. En het is inderdaad zo, niet uw achterban, nee, uw achterban kan de zorg goed zelf betalen. Die zou zelfs die eigen bijdrage heel goed zelf kunnen betalen. Die hebben geen problemen met een woning, die zitten niet op driehoog achter en moeten geen eigen lift, eigen voorzieningen verzorgen, dat het allemaal geïsoleerd is. Nee, dat klopt. Maar het grootste gedeelte van de Rotterdammers mijnheer Lansink, en dat is ook het probleem dat ik u aansmeer als college, u heeft niet in de gaten wat er in uw stad gebeurt. Het grootste gedeelte van de Rotterdammers heeft wel problemen met wonen, heeft wel problemen met goede verbindingen, die hebben niet allemaal twee of drie auto's voor de deur staan. Die moeten met het openbaar vervoer. En helaas, dat lukt ze niet want u bent het weg aan het saneren.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, mevrouw Verkoelen moet maar eens aangeven hoeveel kilometer openbaar vervoer we eigenlijk wegbezuinigen. Daar moet u mij maar een antwoord op geven en dan kom ik wel op u terug. Vervolgens doen we wel veel aan ouderen. Sterker nog, we hebben in het coalitieakkoord opgenomen, omdat we dat juist ook hebben gezien, dat we juist ook bouwen voor ouderen en jongeren, omdat dat een heel belangrijke doelgroep voor ons is. We hebben ook opgenomen dat we de plusflats gaan realiseren en er liggen daar al keurig... we hebben geen enkele reden om te verwachten dat we dat target niet gaan halen. En dan gaan we echt in de komende vier jaar heel wat van die plusflats realiseren. Die plusflats waar u ook op zit te wachten. Dus ik snap dat u vanuit nature een gitzwarte toekomst schetst. Ik ben toch meer de optimist die ook kijkt wat we met elkaar hebben afgesproken. Daar stuur ik dit college ook op af. En ik zie voldoende aanleidingen in ons coalitieakkoord waarvan ik zeg: daar mogen de ouderen zich echt in de handen wrijven. En overigens, zelfs de bestuursopdracht Zorg is voor u ouderen. Als wij vandaag niet ingrijpen in de zorg, wordt die zorg voor uw ouderen compleet onbetaalbaar. Dat kan ik u op een briefje geven. Dus als er één ding is voor uw ouderen dat wij hier gaan regelen, is het zorgen dat de kosten betaalbaar blijven. En daar zou ik u aan onze kant moeten hebben.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Zorgmijdend gedrag is toegenomen van 2016 tot nu van 12% naar meer dan 25%. Dat zegt alles mijnheer Lansink, dat zegt echt alles. Het is gewoon te duur voor de meeste ouderen en het is ook te duur voor heel veel jongeren en voor heel veel minderbedeelden. Dat ben ik ook met u eens. Dat zijn de groepen die vandaag al aan de orde geweest zijn. De ouderen nog niet, maar daar hebben er een hele hoop toch echt problemen mee. En dat is waarvoor we moeten zorgen. En dan kunt u wel zeggen: ze moeten zelfredzaam worden. Maar ze worden niet meer zelfredzaam. Dat lukt niet meer na je zestigste. Dan breek je alleen nog maar het netwerk om je heen af. Mijn moeder zei het van de week nog: ze heeft niemand meer. Ze is haar lijstje aan het maken voor als ze deze wereld verlaat. Er komen er niet zoveel meer. Nee ma, die zijn allemaal al weggevallen. Dus daar zullen we als overheid voor moeten zorgen.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Gelukkig heeft uw moeder een heel fijne dochter die volgens mij alles voor haar doet. Maar dat is een compliment aan u. Maar dat is precies wat ik bedoel. Die zorg wordt te duur, dus we moeten met elkaar naar oplossingen zoeken en daar is dit college mee bezig om die zorgkosten te laten dalen. Dus dat we ook kijken welke interventies er echt nodig zijn om die gezondheid en ondersteuning van ouderen te waarborgen. Maar we hoeven niet altijd gelijk op het maximumniveau van zorg te zitten. We moeten met indicering bijvoorbeeld goed nakijken: wat is er nu nodig en wat kan er straks, zodat we die kostenstijging in de zorg die wij allemaal betalen hier in Rotterdam, dat betalen we allemaal, betaalbaar houden, ook voor uw ouderen. Dus volgens mij vinden wij elkaar daar.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50+). Dat denk ik dus niet. Ik ben het helemaal met u eens dat het inderdaad te duur is en dat er van alles minder moet. Maar het is ook een kwestie van je prioriteit geven waar je je € 3 miljard, die wij in dit huis aan het weggeven zijn elk jaar, waar je die aan geeft en daarvan wil ik dat er meer naar de zorg gaat. Dat is een kwestie van keuze. U wilt meer naar de weg, nou, daar ben ik ook nog voor. Maar andere zaken, ik ben niet zo voor heel dure woningbouw. Nou, dat is een kwestie van prioriteiten mijnheer Lansink, en mijn prioriteit ligt toch wat meer op de zorg.

De VOORZITTER. Mijnheer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). De PvdA doet dit trucje ook hè, bij de Voorjaarsnota ook. We hebben ze gevraagd: hoeveel wilt u dan aan de zorg gaan uitgeven? Dan vraag ik het u ook. Als u zegt: het gaat mij niet om besparen, bezuinigen, maar meer naar de zorg, dat is een politieke keuze. Hoeveel wilt u dan aan de zorg gaan besteden de komende jaren. Hoeveel? Dat hoeft niet op de cent nauwkeurig, maar geef eens aan, wordt dat € 2 miljard, € 3 miljard, € 4 miljard, € 5 miljard? Wat is het prijskaartje?

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Ik zou het in procenten willen zeggen. Ik denk dat we er een heel mooie stap van zouden maken als wij hier in Rotterdam 10% in onze begroting meer gaan uittrekken voor zorg. Als we dat nu eens zouden doen, dan zetten we een goed begin neer.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja, 10%, dat zijn in onze begroting, als ik het zo even meerjarig reken, dat zijn heel veel honderden miljoen euro's.

Mevrouw VERKOELEN (50+). € 100 miljoen.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). € 450 miljoen hoor ik daar. Nou, € 400 miljoen aan de overkant. € 400 miljoen, en ondertussen zegt u: armoede vindt u belangrijk. U vindt mobiliteit belangrijk. En daar hoor ik dan geen keuzes. Kijk, als u keuzes maakt, dat zegt u hè, dat is mijn keuze, ben ik ook benieuwd wat we dan niet gaan doen.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Dat weet u van mij van de afgelopen vijf jaar al. Wat dacht u van een stadion van een half miljard? Daar hebben we al € 500 miljoen. Of wat dacht u van met evenveel gemak nu maar in gaan zetten op een Boijmans Van Beuningen van minstens € 250 miljoen tot € 300 miljoen. Daar ligt mijn prioriteit niet, dat zult u wel begrijpen met dit soort rekeningen. En zo kan ik er nog wel een paar noemen. In de Oostflank kan ik er ook nog wel paar van dat soort bedenken. Wat dacht u van onze brug? Misschien moeten we hem uitstellen.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja maar kijk, dit is interessant hè, u laat kosten in de zorg meerjarig stijgen en u gaat dat compenseren met eenmalige bezuinigingen of besparingen. Zo werkt het niet. Dan moet u elke keer, elk jaar weer een paradepaardje laten sneuvelen om uw zorgkosten te betalen. Dat hoor ik u niet doen. Ik hoor u een paar projecten noemen, maar daarmee vult u echt niet meerjarig voor de komende tien jaar het zorgtekort.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Daar heeft u gelijk in, maar dat heeft te maken met het feit dat we nu eenmaal tegen een recessie nu aanlopen, want tien jaar geleden hadden we een andere discussie gehad. Die zullen we dus met zijn allen moeten overbruggen. Dat zegt u zelf ook. Dus we zijn de horeca enorm aan het stimuleren, daar hebben we verschrikkelijk veel geld in gestopt. Ja, dan zeg ik, als u met mij meegaat, dan snap ik het helemaal, maar geef in ieder geval mij op kortlopende periodes dan in ieder geval wel wat geld voor die zorg. En dat doet u niet. U snijdt het nu gelijk weg en u doet wel andere leuke grapjes die u allemaal wilt hebben. En dat mag, maar dat is niet onze keuze.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja goed, die tientallen miljoenen sowieso krijgt u hè, want er komt € 50 miljoen elk jaar weer meer bij. En wat we doen is niet de zorg laten bezuinigen, maar we maken inzichtelijk wat we elk jaar tekort hebben. Wat we elk jaar tekort hebben plussen we ook gewoon weer bij hè, dat vullen we gewoon weer aan. Maar dat komen we tekort. Dat is de discussie die we voeren.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen, ik wijs u graag op uw tijd.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Kijk, we kunnen ook op een andere manier omgaan met onze grondexploitaties. Dat is ook zo'n mooie methode waarop we meer geld in kunnen halen. U bent heel goed in het verkopen van maatschappelijk vastgoed. Daar ben ik niet zo ontzettend enthousiast over, maar goed, als het dan moet kunnen we daar misschien zaken mee doen. Kijk, het gaat erom dat u ook

het geld bij elkaar schraapt elk jaar. En dat zeg ik, dat moeten we dus in mijn beleving voor wat andere zaken doen dan alleen de parapedaardjes van de VVD. En dat is bij mij nu eenmaal wel de zorg.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Nou, ik ben in ieder geval blij dat mevrouw Verkoelen dus voor verhoging van de sociale grondprijs is, want zij ziet de oplossing in de grondexploitaties.

Mevrouw VERKOELEN (50+). Erfpacht, ik zie hem in de erfpacht.

De VOORZITTER. Ik dank u zeer. Goed, dan gaan we naar de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, dank u wel. Meer dan ooit wordt de wereld geteisterd door oorlog en instabiliteit en dat heeft ook zijn weerslag in onze stad. Ook onze stad wordt geteisterd door geweld en explosies, maar ook de verdeeldheid internationaal vindt zijn weerslag in onze stad. En ook de gevoelens van onveiligheid die daarbij horen. En nog meer dan anders moeten we elkaar opzoeken, elkaar vasthouden en helpen. En als gemeente moeten we nog meer uitstralen dat we er voor iedereen zijn, dat niemand door de bodem van bestaan zakt en het perspectief op een goed leven verliest. En vanuit die achtergrond voorzitter, hebben wij gekeken naar de financiële keuzes van deze begroting. In de Voorjaarsnota hebben we al uitgebreid gesproken over de kaders. Daarom houd ik het deze keer ook wat korter en kom ik ook niet met moties. Ik heb toen gezegd: de begroting is goed voor mensen die het al goed hebben. Te weinig of geen aandacht wordt er besteed aan de echt kwetsbare Rotterdammers en ik noemde toen de EU-arbeidsmigranten en de ongedocumenteerden. Dit college blijft nog steeds kiezen voor het uitsluiten van deze groepen. En ondanks alle mooie woorden die we zonet van D66 hebben gehoord over verbinding en inclusiviteit blijft het college en ook de coalitie de andere kant op kijken. En als het college straks reageert op het op zich prachtige idee om een dag voor de Rotterdammer te gaan vieren, dan is mijn vraag daarbij gelijk al: gaan deze groepen daar ook in meedoen? Kunnen die voor honderd procent participeren in die dag voor de Rotterdammer? En als dat niet zo is voorzitter, dan vinden wij dat we als ChristenUnie niet mee hoeven te doen met zo'n selectieve dag. Want wij blijven vinden dat de instrumenten die ons ter beschikking staan om recht te doen, om te beschermen en te helpen, voor alle groepen, dus ook voor de meest kwetsbare groepen in onze stad, beschikbaar moeten zijn. Voorzitter, toen hebben we ook gesproken over de keuze om de ozb te willen verlagen. Uiteindelijk is gebleken dat die ozb niet verlaagd wordt, maar dat die wel degelijk stijgt. Ik heb begrepen met iets van 6% in plaats van 10%, dus we geven € 12 miljoen uit om de stijging van 10% te verlagen naar een stijging van 6%. Dat is ook even voor alle partijen die iets hebben geroepen in de media dat de ozb verlaagd wordt en dat ze dat zelfs hebben geregeld, dat is dus niet het geval. € 12 miljoen, wij hadden die € 12 miljoen graag anders besteed. Maar goed, op deze punten hebben wij in de Voorjaarsnota uitgebreid gesproken en er zijn andere keuzes gemaakt. Waar we het toen ook over gehad hebben, is dat de ChristenUnie vindt dat bij de Voorjaarsnota nog te veel geld uitgaat naar de plannen die we op de Coolasingel verzinnen en niet naar de ondersteuning van mensen in de sociale basis, die al jarenlang zich inzetten voor hun omgeving. Niet de partijen die de aanbesteding winnen maar de bewoners zelf die zich langdurig inzetten voor hun medebewoners, zij maken het verschil. Zij bouwen de zorgzame gemeenschappen. Niet de professionals die na een paar jaar weer worden ingewisseld voor andere. En in de Voorjaarsnota werd duidelijk dat als er bezuinigd moet worden er eerst juist naar deze middelen wordt gekeken. Gelukkig hebben we toen een deel daarvan kunnen terugdraaien. Het handgeld voor de wijkmanagers, Couleur Locale, bewonersinitiatieven, en ik zie ook tot mijn tevredenheid dat deze reparatie goed is verwerkt in de begroting, dank daarvoor. Maar waar die nu weer zichtbaar wordt is in de bedreiging voor het voortbestaan van het Kinderparadijs, ook zo'n fenomeen in de wijk, zo'n fenomeen in die sociale basis. En wij vinden dat er voor een dergelijk bewezen initiatief altijd geld moet zijn. Dan maar wat minder geld naar commerciële welzijnspartijen. Het gaat om een relatief klein bedrag, dus onze oproep aan de wethouder Welzijn is: los het op en zorg voor zekerheid voor het Kinderparadijs. En wat ons betreft geldt dat voor alle initiatieven die stevig zijn geworteld in de wijk en hun meerwaarde allang hebben bewezen. Als dergelijke pijlers in de wijk verdwijnen, zullen de kosten om dat te repareren in de toekomst vele malen hoger zijn, dus wethouder, los het op en geef zekerheid. Dan over de maatschappelijke opvang. Met de begroting hebben we informatie in handen om het college te kunnen controleren. Althans, dat zou de bedoeling zijn, maar als het gaat over de middelen voor maatschappelijke opvang is dat niet het geval. Het is toch vrij bizar dat wij nu lezen dat er dit jaar € 9 miljoen uit de reserves wordt getrokken om iets te doen met de maatschappelijke opvang, maar ik

weet zeker dat als ik ieder raadslid hier in de zaal ga vragen wat er voor die € 9 miljoen gedaan gaat worden, dat niemand mij daar een antwoord op kan geven. Dat is toch te gek voor woorden, dus geef ons er duidelijkheid over waar die € 9 miljoen besteed wordt. En dan die kasschuif, waarmee we € 5,7 miljoen verschuiven naar 2027 en verder. Met als uitleg dat dit gebeurt op basis van afspraken met betrokken partijen. Dat is de zin die erover staat. Welke afspraken zijn dat? Met welke betrokken partijen zijn die afspraken gemaakt en waar kunnen wij als raad die afspraken terugvinden? Wij zijn tenslotte ook een betrokken partij. En dan over de besteding over de extra middelen die elk jaar opnieuw weer naar ons toekomt. Wij krijgen elk jaar als gemeente Rotterdam extra geld om te investeren in de maatschappelijke opvang. We hebben ook een plan vastgesteld wat we ervoor gaan doen, maar er staat geen financiële paragraaf bij. En nu lees ik in de begroting dat er wordt gezegd: besluitvorming moet nog plaatsvinden. Dus het was ook nog helemaal niet helder, dus toen wij de plannen bespraken en wij vroegen om een financiële paragraaf, moeten wij dus nu lezen in de begroting dat die besluitvorming ook helemaal nog niet heeft plaatsgevonden, dus dat er ook niet eens een financiële paragraaf was. En dat is toch wel een vreemde volgorde voorzitter. Dus graag duidelijkheid over wanneer die financiële paragraaf of in ieder geval ook de besteding van die extra middelen naar ons toekomt. Wij zien de dakloosheid in de stad toenemen en realiseren ons hoe ontwrichtend dat is. En omdat het uitgangspunt is dat dakloosheid primair een woonprobleem is, moet dat leiden tot verschuiving van de regie naar de wethouder Wonen. Beschikbaarheid van betaalbare en dus goedkopere woningvoorraad is essentieel om de dakloosheid op te lossen. Het achterblijven van de bouwambitie van deze wethouder en dan ook nog eens het verhogen van de sociale grondprijs gaat niet helpen. Dus onze oproep is: laat de grondprijs laag en maak afspraken over aanvullende bouw van betaalbare oplossingen voor de dakloze Rotterdammers. En we zullen dit de komende periode dan ook nauwlettend blijven volgen. En dan over armoede. Allereerst het Jongerenperspectieffonds. Ondanks dat het college eerder een lofzang hield op de voordelen van het Jongerenperspectieffonds, ligt het Jongerenperspectieffonds nu definitief op het hakblok. We gaan het amendement ook steunen van GroenLinks, sterker nog, we gaan het ook samen indienen, en toch zijn we er niet gerust op dat dit gaat helpen. En dat na alle lovende woorden erover. Daarom horen we graag van de wethouder wanneer we meer horen over welke elementen uit het Jongerenperspectieffonds overgenomen worden in de reguliere dienstverlening en welke alternatieven aangeboden gaan worden, juist aan deze groep, die we eindelijk konden bereiken met dit Jongerenperspectieffonds en nu dus dit instrument uit handen wordt geslagen. Verder over armoede, de interim-wethouder heeft ervoor gezorgd dat er een plan door de raad is gelooft met veel onvrede vanuit de stad. Dus er was werk aan de winkel. Ondertussen is er een nieuwe wethouder en onze oproep is dan ook: wethouder, ga aan de slag met de partijen waar we altijd goed mee hebben samengewerkt, de Ombudsman, de Brede Raad, Warm Rotterdam, al die partijen die partners zijn van ons in de bestrijding van armoede, om met hen weer on speaking terms te komen en samen de schouders eronder te zetten. Want Rotterdammers hebben rust nodig in hun huishoudboekje. Gelukkig hebben we nu meer duidelijkheid gekregen over de plannen van het Armoedefonds. Daar zijn we blij mee en die stemmen ook best positief, onder andere omdat we zien dat er gekozen wordt voor een intensieve gezinsaanpak, en een integrale aanpak kinderarmoede. Ook daar zijn we blij mee. De vraag blijft nog wel, een groot deel van het Armoedefonds wordt ingezet om kinderarmoede tegen te gaan, wanneer is het college tevreden over het terugdringen van kinderarmoede? Voorzitter, ik sluit af. De begroting is goed voor de mensen die het goed hebben, zei ik in het begin. En ja, we zijn dankbaar voor de mogelijkheden die we als rijk land en ook als rijke stad hebben. Maar de aandacht voor de meest kwetsbare Rotterdammers moet beter en de aansluiting bij de initiatieven vanuit de sociale basis, de bewoners die zich voor deze stad blijven inzetten, moet steviger. De winter is op komst, en niemand wil toch dat we hier een begroting van ruim € 4 miljard vaststellen, kunnen feestvieren omdat de ozb een beetje minder hard is gestegen, en ondertussen mooie initiatieven van onderop onderuitgaan, en armoede en dakloosheid steeds meer zichtbaar worden in onze stad? Het was toch één stad? Laten we ons voor elkaar inzetten. Juist voor de mensen die moeilijk meekomen. De mensen die niet in onze bubbel van gewone Rotterdammers zitten. En laten we de eenheid van één stad dan ook blijven zoeken voor iedereen. Op hoop van zegen.

De VOORZITTER. Dank u wel.

De heer VONK (cu). En voorzitter, ik heb er lang over geaarzeld tijdens mijn speech, ik wil er toch één ding aan toevoegen, want de verbinding in deze stad staat echt onder druk. Een paar minuten voordat ik hiernaartoe liep, kreeg ik een bericht, dat is waarschijnlijk een LinkedIn- of een Instagrambericht en dat wil ik u toch voorlezen, om maar aan te geven hoever wij af zijn van die verbinding die we zoeken in deze stad. En dat is dit, een paar minuten geleden: als steun voor de Palestijnen die een holocaust

ondergaan en zich verzetten tegen de onderdrukking en het uitmoorden van het Palestijnse volk tegen de terroristen van het zionisme, kleurt huisartsenpost Zuidplein Palestina. Huisartsenpost Zuidplein kleurt Palestina. Voorzitter, dat gebeurt een aantal minuten geleden hier in onze stad. Ik vind het ongelofelijk, en het is ook een oproep aan ons allen om ons uiterste, uiterste, uiterste best te gaan doen om voor die verbinding in de stad ons voor honderd procent in te zetten, want dit is niet het zoeken van verbinding, dit is exclusie. Je zult maar Joods zijn en naar de huisartsenpost moeten. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Dank u wel voorzitter. L'année prochaine sera une année difficile. Volgend jaar wordt een moeilijk jaar. Zo begonnen alle Franse presidenten van De Gaulle tot en met Macron hun nieuwjaarstoespraak tot het volk. Une année difficile. Dat is ook de titel van een Franse film die nu in de bioscopen draait, dolkomisch maar met een zeer serieuze ondertoon worden de problemen geschetst waar de Fransen mee worstelen, zeer herkenbaar ook, voor de Hollanders, de Rotterdammers en andere Europeanen. Problemen met uitgeholde koopkracht, enorme persoonlijke kredieten en schulden, en de waanzin van het consumentisme op Black Friday, met daarnaast activisten die zich zorgen maken over de klimaatverandering. Une année difficile, ga die film zien. Daar moest ik aan denken bij het lezen van deze begroting van dit college. Alles is moeilijk, meer werklozen dan gepland, veel minder woningen dan beloofd, groeiende armoede, zorgkosten die onbeheersbaar dreigen te worden. Alles piept en kraakt en geen sprankje hoop. Het leven is moeilijk, is de boodschap van dit college. Het wordt een moeilijk jaar, zeker als je kijkt naar de toestand in Palestina, waar het kruitvat van Gaza is ontploft nadat er twintig jaar lang de grootste openluchtgevangenis ter wereld van is gemaakt. Van die terreur en contraterreur voelen we ook hier in Rotterdam de gevolgen. Zo ook met de nog andere altijd niet opgeloste kwesties. Er hoeft maar iets te gebeuren of Rotterdammers slaan elkaar de hersens in vanwege hun vermeende verwantschap met etnische Turken of etnische Koerden. De oorlog in Oekraïne raast door, met duizenden in Rotterdam opgevangen vluchtelingen, die voorlopig nog lang niet naar huis kunnen en hier zullen moeten integreren. Zij moeten leren ook Rotterdammer te worden. Hetzelfde geldt voor de Syriërs, de Irakezen, de Afghanen, de Somaliërs en vele anderen die recht hebben op een menswaardige en solidaire opvang in Rotterdam. In Rotterdam kan dat ook, want deze stad en de haven is gebouwd door migranten uit Drenthe, Brabant, Zeeland en de rest van de wereld. Zelfs collega Ceulemans heeft een Belgische achternaam. Rotterdam is geen eiland. De mensen in de wereld maken moeilijke tijden door en de Rotterdammers dus ook. Niet alleen het gezondheidssysteem piept en kraakt, het hele neoliberale systeem staat op instorten. Wat de SP betreft gaan we dat fundamenteel anders aanpakken. Niet langer pleisters plakken, maar echt de markt uit de zorg, de woningbouw, het openbaar vervoer, de energie en de noodzakelijke voorzieningen halen. Alles wat niet failliet mag gaan, brengen we terug onder democratische controle. Daarvoor zoekt de SP bondgenoten. De verkiezingen van 22 november gaan juist ook daarover. Ondertussen ligt er een begroting waarin alles bij het neoliberale oude blijft, met weinig ambitie vanwege het ontbreken van echte visie. De targets voor woningbouw, voor het terugdringen van de bijstand en armoede worden niet gehaald. Er wordt gewaarschuwd dat het beroep op de zorgvoorzieningen zal worden afgeschaald. Allerlei initiatieven van bewoners en sociale ondernemers verliezen hun structurele subsidie, zoals het Kinderparadijs Meidoorn of de Katrol. Voorzitter en collega's, wij maken hier zelf de regels en kunnen die ook veranderen. Laten we het Kinderparadijs redden. Dat kan ook, door ze nog minstens een half jaar het bedrag te geven dat ze nodig hebben. Dan hoeven ze nog geen mensen te ontslaan. Vervolgens gaan we met een denktank, betaald uit alle betrokkenen, zoeken naar nieuwe structurele oplossingen. Vanuit welzijn, vanuit de scholen rond bso, vanuit veiligheid, vanuit cultuur of wat dan ook. Het Kinderparadijs beslaat vele beleidsvelden. Een kinderparadijs dat al 25 jaar zijn nut en noodzaak heeft bewezen en waarvan iedereen vindt dat het moet blijven. Iedereen, dat zijn de kinderen, de ouders, de onderwijzers, de wijkraad en zelfs de wethouder. Dat moet toch kunnen. Als we op een begroting van € 4 miljard niet eens een paar ton kunnen vinden, dan zijn we het niet waard het volk te mogen vertegenwoordigen. Heb lef, wees creatief en laten we dit samen voor elkaar boksen. Ik vraag aan wethouder Achbar dan ook: gaat u mee met ons voorstel om het Kinderparadijs echt structureel te ondersteunen? Zo zijn er natuurlijk nog veel meer voorbeelden in de stad. Waar de SP toe oproept is meer visie, meer ambitie en structurele oplossingen. Bouw de woningen die nodig zijn en stop met het slopen van woningen waar de huidige bewoners graag in willen blijven wonen. Zoals de Pompenburg, de Tarwebuurt en verder. Dat is beter voor de bewoners, beter voor de duurzaamheid en de schaarste aan bouwmaterialen en bouwvakkers. Durf een eigen woningbedrijf Rotterdam te beginnen. Waar de markt faalt, moet de wethouder zelf het initiatief nemen. Een vraag aan wethouder Zeegers: bent u bereid een eigen woningbedrijf als

katalysator van de woningbouw op te richten? Stop met alleen maar pleisters plakken rond armoede en start met het maken van een deltaplan. Daar kunnen we 20 november a.s. in Arminius al mee beginnen, samen met Warm Rotterdam en vele ervaringsdeskundigen. Dan ligt dat deltaplan tegen armoede er bij de volgende Voorjaarsnota. Waar een wil is, is een uitweg. Vraag aan wethouder Mohamed-Hoesein: doet u mee met de Rotterdammers om zo'n deltaplan tegen armoede te ontwikkelen? Dat geldt ook voor de vele wensen van de wijkrazen. Durf grote sprongen voorwaarts te maken, het geld is er. De miljarden in de Rotterdamse reserve van de RIM blijven de komende jaren onaangeroerd vanwege een gebrek aan plannen. Er is geld zat, er is alleen een gebrek aan ambitie bij dit college. Vraag aan wethouder Struijvenberg: is er een groep ambtenaren actief op zoek naar nieuwe ambitieuze investeringsplannen voor Rotterdam? Armoede heeft vele gezichten, waaronder vervoersarmoede, omdat het bestaande openbaar vervoer ontbreekt of te duur is. Wat de SP betreft worden de kaartjes van de RET niet duurder, nu niet en ook niet in 2027. Sterker nog, wat ons betreft krijgen alle Rotterdammers tot 18 jaar en vanaf 65 jaar nu gratis OV in het RET-gebied. Maar zorg er ook voor dat de trams en de bussen minimaal weer gaan rijden op de trajecten en de frequenties zoals die in 2017 zijn afgesproken. Het is tijd dat de coronabeperkingen eindelijk worden opgeheven. Wat ons betreft komt er ook een nieuw aanvalsplan tot uitbreiding van de bus- en tramlijnen richting de nieuwe concessie van 2027. Vraag aan wethouder Karremans, die even verdwenen is: gaat u in 2024 al actief de boer op om de wensen bij de wijkrazen op te halen om te komen tot een echt fijnmazig net van bus- en tramlijnen in Rotterdam? Voorzitter, zo zouden we nog uren kunnen doorgaan. Natuurlijk moet er veel meer goed geregeld worden. De doelen staan netjes opgelijnd en opgesomd in de voorliggende begroting. Dank aan de ambtenaren die dit zo keurig in beeld hebben gebracht. Maar ambtenaren bepalen niet de doelen en stellen ook niet het beleid bij. Dat moeten wij als gemeenteraad doen. Wij gaan over alle budgetten en beleidsregels. Vandaag en donderdag bepalen we de toekomst van Rotterdam in 2024. Het kan zoveel beter. Het wordt een moeilijk jaar. Une année difficile, zouden de Fransen zeggen. Laten we de komende dagen deze beleidsarme en nogal hopeloze begroting bijstellen en zorgen voor wat lichtpuntjes voor de Rotterdammers die dat zo hard nodig hebben. Niet door weer als zogenaamde oppositie of coalitie te muggenziften, niet door partijpolitieke spelletjes voor de bühne met het oog op de verkiezingen van 22 november, wel door meerderheden te zoeken en te vinden op basis van de inhoud, zodat hier donderdag niemand tegen iets hoeft te stemmen waar hij eigenlijk voor is, of voor iets dat hij of zij eigenlijk helemaal niet gewenst vindt. Stop met de vermaledijde fractiediscipline. Elk raadslid heeft hier donderdag één stem. Zonder last of ruggenspraak. Gebruik die stem goed naar eer en geweten. De SP rekent op u, de Rotterdammers ook. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Voorzitter, dank. Ik had ook ongeveer willen beginnen zoals de heer Vonk van de ChristenUnie begon. Laat ik me aansluiten bij zijn inleidende woorden over verbinding en het feit dat als er veel tweespalt is en veel uit elkaar valt in een samenleving dat je dan als volksvertegenwoordiging meer dan ooit de opdracht hebt om met elkaar juist verbinding te zoeken, omdat alle dingen die in de samenleving gebeuren ook een spiegel zijn en hier in deze zaal terechtkomen en wij dan als politici geacht worden om elkaar juist vast te houden, hoe groot de verschillen ook zijn. En in dat licht wil ik mijn verhaal ook doen. Het zal wel scherp zijn hier en daar, maar dat mag ook in deze zaal. En uiteraard zal ik ook eindigen met een handreiking, zoals u dat van ons gewend bent. Voorzitter, ik heb hier steeds in deze periode gestaan en gezegd dat ik respect heb voor het feit dat de vier coalitiepartijen die gigantische verschillen tussen elkaars partijen hebben, willen en weten te overbruggen. Dat respect staat voor altijd. Maar daar waar ik deze coalitie eerder een gebrek aan visie verweet, heb ik nu een nieuwe maar. En die maar gaat over het kompas van deze coalitie. De vier coalitiepartijen heb ik ook altijd gekend als partijen met een kompas. Welke richting vinden wij dat het uit moet? Wat is voor ons te billijken, wat is uitlegbaar en wat echt niet meer? Maar ik begin me nu, rondom deze tweede begroting van dit college wel af te vragen of de coalitiepartijen hun kompas nog wel goed afgesteld hebben. Want tel maar op: een liberale minderheid in zowel deze raad als in het college bepaalt nog steeds het veel te liberale woonbeleid in deze stad. Waar zijn Leefbaar Rotterdam en DENK als het college denkt dat het verhogen van de sociale grondprijzen een goede zet zou zijn in tijden van schaarste op de woningmarkt? We hebben het al vaak gezegd en we hebben het er zojuist in het debat ook over gehad. We moeten het ook blijven zeggen. Dit college bedacht voor het eerst in de Rotterdamse historie een quorum voor het aantal vluchtelingen, of waren het nu statushouders? Waar zijn D66 en DENK als hier door hun morele ondergrens wordt gezakt? U kent het CDA als een voorstander van het ontmoedigen van autogebruik binnen de ring, maar we

hebben ook altijd gezegd: de invoering van betaald parkeren moet de oplossing van een probleem zijn en geen melkkoe. Waar zijn Leefbaar Rotterdam, VVD en DENK als dit college rücksichtslos overal betaald parkeren wil invoeren, los van parkeerdruk? Dit college bedacht een einde aan de subsidieregeling sportinitiatieven, die met name verenigingen in hechte gemeenschappen binnen de kleine kernen snoeihard raken. Waar is Leefbaar Rotterdam dan, als het verenigingsleven in de kleine kernen de nekslag wordt toegebracht? En ten slotte voorzitter, is dit college niet bereid te gaan staan voor Rotterdammers in en rond het Maasvlaktegebied, als men wanhopig smeekt om een degelijke milieueffectrapportage als een bedrijf met een op zijn zachtst gezegd niet al te beste staat van dienst wil uitbreiden met ammoniakopslag, dat nota bene ontmoedigd wordt door het rijk? Waar is D66 dan als het gaat om duurzaam en veilig? En waar zijn Leefbaar Rotterdam en VVD als het gaat om de veiligheid van Rozenburgers en Hoekenezen? Dit alles is reden tot zorg voorzitter, voor ons allemaal. Want een bestuur van de stad dat duidelijk regelmatig een haperend kompas kent, doet ons geen van allen goed. Ik roep de coalitiepartijen dan ook op om nieuwe vruchtbare grond te zoeken in hun samenwerking, zonder dat daarbij door de ondergrens van waar deze partijen voor staan, wordt gezakt. En zoals u van ons gewend bent voorzitter, zijn wij bereid de hand uit te steken en daarom heb ik vijf moties. Ten eerste, 'Ondersteun het verenigingsleven in de kleine kernen'. Dat gaat over het onderzoeken van de mogelijkheden om de middelen van het noodfonds voor verenigingen in te zetten ter ondersteuning van het verenigingsleven daar in die kleine kernen, die zo hard geraakt worden door het einde van de subsidieregeling Sportinitiatieven. Ten tweede, 'Vrijwilligersverlof', en dit is de motie die erg lijkt op de motie van Volt en wij zijn al met elkaar bezig om mogelijkerwijs tot één motie te komen. Voor de zekerheid dien ik hem wel in, maar dan weet u dat we daar nog aan werken. Als derde en vierde voorzitter, bent u van ons gewend dat wij opkomen voor een cyberweerbaar stad en hebben wij de motie 'Rotterdam cyberweerbaar', samen met Volt, de motie 'Rotterdam, de cyberstad van de toekomst', samen met GroenLinks en Volt, en ten slotte voorzitter, kwamen wij erachter bij het lezen van de begroting dat de leges voor een vergunning voor het uitbaten van een kansspelautomaat slechts voor 8% kostendekkend zijn en wij denken dat dat niet oké is, en wij roepen in deze motie dan ook op om een lobby bij het rijk te starten, want daar gaan de leges van uit, om die meer kostendekkend te krijgen, en deze motie heet, en daar sluit ik mee af voorzitter, 'De eenarmige bandiet, liever niet'. Dank.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 43. Ondersteun het verenigingsleven in de kleine kernen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023;

constaterende dat:

- het verenigingsleven in de kleine kernen onder druk staat;
- zowel de dorpsraad van Rozenburg haar zorgen over het verenigingsleven in de commissievergadering haar zorgen heeft geuit;
- andere wijkraden uit de kleine kernen eveneens hun zorgen kenbaar hebben gemaakt;

overwegende dat:

- vitale verenigingen van groot belang zijn voor de leefbaarheid van de kleine kernen;
- verenigingen te allen tijde steun van de gemeente verdienen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een deel van de overgebleven middelen van het noodfonds voor verenigingen in te zetten ter ondersteuning van het verenigingsleven in de kleine kernen;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 44. Vrijwilligersverlof

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023;

constaterende dat:

- uit onderzoek blijkt dat vrijwilligerswerk onder druk staat;
- steeds minder Nederlanders zeggen vrijwilligerswerk te doen;

overwegende dat:

- vrijwilligerswerk onmisbaar is voor een vitale samenleving;
- voortdurend beschikbaar moeten zijn voor werk en dan ook nog vele uren vrijhouden voor vrijwilligerswerk een uitdaging is;
- er door de overheid een steeds groter beroep wordt gedaan op vrijwilligers;
- de gemeente het goede voorbeeld kan geven door haar werknemers te stimuleren om vrijwilligerswerk te doen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor het invoeren van een vrijwilligersverlof voor personen die in dienst zijn bij en werken voor de gemeente Rotterdam;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 45. Rotterdam Cyberweerbaar

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023:

constaterende dat:

- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 actielijnen staan die gaan over een digivaardige en weerbare Rotterdamse samenleving;
- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 het advies te lezen is om: 'Rotterdam te profileren als cyberweerbare stad waarbij de beste burgemeester ter wereld op kop gaat';

overwegende dat:

- het vestigingsklimaat kan profiteren van het aantrekken cyberprofessionals om zo de kansen rondom cyberveiligheid te benutten;
- de burgemeester een belangrijke rol kan spelen in het digivaardig en cyberweerbaar maken van de Rotterdamse samenleving;

verzoekt het college:

- de actielijn om Rotterdam te profileren als een digivaardige en cyberweerbare stad van harte uit te voeren;
- de beste burgemeester van de wereld een prominente rol te laten spelen in deze profilering van Rotterdam Cyberweerbaar en hier een concrete invulling aan te geven;
- voor de jaren 2025 en 2026 een dekking te zoeken van jaarlijks € 75.000,00 uit de raming van het Gemeentefonds waaruit blijkt dat voor 2025 een marge van € 3,97 miljoen te vinden is en voor 2026 een marge van € 2,35 miljoen te vinden is;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T. Kind

Motie 46. De Cyberstad van de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023;

constaterende dat:

- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 te lezen is dat de digitale vaardigheden nog te wensen overlaten;
- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 de aanbeveling wordt gedaan om de cyberweerbaarheid van de regio als kans te zien om het vestigingsklimaat te verbeteren;

overwegende dat:

- het vestigingsklimaat kan profiteren van het aantrekken cyberprofessionals om zo de kansen rondom cyberveiligheid te benutten;
- het Cyberbeeld Rotterdam als advies geeft om een 'pool van cyberprofessionals' in te richten die elkaar kunnen ondersteunen wanneer mogelijk;

verzoekt het college:

- het advies om een: 'pool van cyberprofessionals in te richten' uit te werken en te faciliteren vanuit de gemeente;
- studenten en scholieren in Rotterdam door middel van informatievoorziening en cursussen te stimuleren te kiezen voor een baan in de cybersecuritysector;
- voor de jaren 2025 en 2026 een dekking te zoeken van jaarlijks € 75.000,00 uit de raming van het Gemeentefonds waaruit blijkt dat voor 2025 een marge van € 3,97 miljoen te vinden is en voor 2026 een marge van € 2,35 miljoen te vinden is;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.H. Biljoen en T. Kind

Motie 47. Eenarmige bandiet? Liever niet!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023;

constaterende dat:

- in de gemeente Rotterdam een vergunning kan worden aangevraagd voor het uitbaten van een kansspelautomaat;
- de gemeente Rotterdam voor de aanvraag van deze vergunningen leges vraagt;

overwegende dat:

- in de begroting te lezen is dat de opbrengsten van deze leges maar voor 8% kostendekkend zijn voor de gemeente Rotterdam;

verzoekt het college:

- een lobby te starten bij het rijk om het maximumtarief voor leges ten behoeve van vergunningen voor kansspelautomaten te verhogen zodat beter kostendekkend kunnen zijn;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mijnheer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Voorzitter, het was een enerverende dag en ik heb veel catchphrases, stevige taal en verkiezingsverhalen gehoord. Niet zo gek ook, want het is verkiezingstijd. Ik zal geen campagne voeren, maar ik wil het wel hebben over wat zaken waar wij als FVD Rotterdam veel voor voelen. Maar voordat ik aan mijn bijdrage begin, wil ik alle slachtoffers van het Palestina-Israëlconflict veel kracht en sterkte toewensen, niet alleen in Nederland maar over de hele wereld. In een oorlog

vallen altijd onschuldige slachtoffers over en weer. FVD Rotterdam hoopt dat de oorlog en het bloedvergieten snel stopt en dat iedereen ondanks de verschillen in harmonie met elkaar kan samenleven. Voorzitter, al eerder brachten wij cybersecurity ter sprake en waren medeondertekenaar van de CDA-motie van november 2022, 'Het hack is van de dam'. In het afdoeningsvoorstel van deze motie is aangegeven dat er meer focus komt te liggen op het stimuleren van de cybersecurity van belangrijke stedelijke functies. Hierin wordt ook samenwerking aangekondigd met FERM. Ik lees dat het doel van FERM is het stimuleren van de samenwerking tussen en het verhogen van het bewustzijn onder bedrijven van de cyberrisico's. In het Cyberbeeld Rotterdam 2022 wordt al even aangestipt dat spionage door vreemde mogendheden een reële dreiging is. Wij missen in de huidige begroting oog voor de inmiddels sterk toegenomen investeringen door China en ook de invloed die China mondiaal krijgt in de havens en dus ook in onze haven. Kan de wethouder aangeven of er in de begroting middelen gereserveerd zijn voor het uitvoeren van deze zeer belangrijke taak, waar wij als gemeente toch voor circa 70% aandeelhouder van de haven zijn en hoeveel middelen zijn dit dan? Is er voor dit onderwerp voldoende aandacht in de begroting en zo niet, gaat die aandacht er dan komen? Ik heb het niet kunnen vinden. Voorzitter, waar het voorgaande onderwerp cyber zes keer genoemd wordt in de hele begroting, tegen de 159 keer het woord klimaat, vinden wij toch dat de nadruk wat scheef ligt op dit onderwerp. Dat het klimaat verandert, weten we allemaal en dat er voorstellen gedaan worden tot het invoeren van een aantal klimaatadaptieve maatregelen zoals omschreven in Rotterdams Weerwoord die onze veiligheid moeten waarborgen, juicht FVD Rotterdam van harte toe. Echter, we zouden behoorlijk wat geld overhouden om aan dingen te besteden die direct aantoonbaar resultaat hebben als er wat meer nuance in de bestedingsdoelen zou worden aangebracht. Zo verdient de aanbeveling te concentreren op een echt alternatief, dat niet tientallen, misschien wel honderden vierkante meters opslokt, geluidsoverlast veroorzaakt en vogels en insecten ten prooi laat vallen aan de wieken. Buiten deze bezwaren is er bij het overgrote deel van de bevolking geen draagvlak te vinden wanneer ze in de spreekwoordelijke achtertuin geplaatst dreigen te worden. Forum voor Democratie Rotterdam heeft nog hoop dat het kader voor windparken dat we binnenkort kunnen verwachten, realistisch is en er zo duidelijk wordt dat er geen plaats is voor deze windturbines op land of in zee. Voorzitter, waar is dan wel plaats voor, kun je je afvragen. Wij zijn erg gecharmeerd van de verkenning die Rotterdam samen met het rijk doet naar kernenergie en ervan uitgaat dat deze oplossing, kernenergie dus, leidend gaat worden in het faciliteren van de toekomstige energievoorziening. Zeker de SMR-centrales en in de toekomst wellicht thoriumcentrales. Deze oplossingsrichting zal onzes inziens een stabielere... en minder ruimtebeslag leggen op de toch al schaarse ruimte. Om nog maar te zwijgen over het tot een minimum beperken van de landschapsvervuiling. Voorzitter, over het klimaat hoorde ik mevrouw Maassen zeggen dat het klimaat niet discrimineert. Dat is misschien wel zo, maar de klimaatmaatregelen, zoals onder meer door D66 gewenst te treffen, discrimineren wel degelijk. Deze maatregelen raken immers de midden- en de lageklasse-inwoners van de stad. Vermogende mensen kunnen prima een elektrische auto kopen, hogere energiebelasting betalen, zonnepanelen kopen, hun huis verduurzamen, et cetera. Terwijl de gemiddelde Rotterdammer amper een huis kan betalen. Laten we daarom vooral eerst kijken naar zaken zoals kernenergie, waar ik al eerder wat over zei, en waarvan het draagvlak steeds breder wordt, ook in de politiek. En dan afsluitend het parkeerbeleid en de invoering van betaald parkeren. Want hier valt ook veel over te zeggen. Autogebruikers worden de stad uitgejaagd. De straat gaat op de schop en wordt steeds minder autovriendelijk. Wie denkt zorgeloos in zijn straat voor zijn deur te kunnen parkeren, komt vervolgens ook bedrogen uit. Dit onderwerp hangt enigszins samen met het klimaatbeleid, want er verdwijnen ook steeds meer parkeerplaatsen uit de stad. Een recent en concreet voorbeeld is de vernieuwing van de rioolleidingen en het ophogen van de straten in Groot-IJsselmonde. De straten worden opnieuw ingericht en er wordt veel mooi groen aan toegevoegd. Tot zover prima. De straten worden opengebroken en wanneer daar een nieuwe straat voor terugkomt, is er opeens een flink aantal parkeerplaatsen verdwenen. De bewoners zijn dan genoodzaakt om buiten de straat of ergens op de stoep te parkeren en vervolgens wordt door het college gesteld dat de parkeerdruk is gestegen en liggen de plannen al klaar om betaald parkeren in te voeren. Dit kan niet de bedoeling zijn voorzitter. Het college creëert een probleem en biedt daar vervolgens een oplossing voor. Om nog even in deze wijk te blijven, want na de herinrichting van de straten wordt geconstateerd dat een deel van de overgebleven parkeerplaatsen zijn omgetoverd tot parkeerplaatsen met een laadpaal voor elektrische auto's. Dit in een wijk waar een aanzienlijk deel bestaat uit sociale huurwoningen en waar de mensen met een laag inkomen wonen. Die kunnen niet eens een normale auto betalen, laat staan een elektrische auto. Deze trend is eigenlijk in heel Rotterdam te zien. Het lijkt FVD Rotterdam dan ook onwaarschijnlijk dat het college een deugdelijke of überhaupt een parkeerdrukmeting heeft gedaan. We kijken naar het inspreekmoment op 16 november aanstaande

waar de bewoners hun mening en hun zorgen zullen uiten. Voor de duidelijkheid, FVD Rotterdam is tegen het invoeren van betaald parkeren binnen de ring van Rotterdam. Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER. Ik dank u zeer. Dan stel ik u voor, nu we alle fracties in de eerste termijn gehoord hebben, kort even een kwartiertje te schorsen. Maar ik krijg denk ik nog even een technische aanpassing. Dat kan straks ook nog, maar doe maar.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ja, omdat het college misschien even na wil denken over alle ingebrachte moties. Dit is een gewijzigde motie.

De VOORZITTER. Welke motie heeft u gewijzigd?

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dat is Met woningruil bestaande woningen beter passend benutten.

De VOORZITTER. Is dat een nieuwe motie of een oude?

Mevrouw BOKHOVE (gl). Het is een motie die al in de eerste termijn is ingediend en waarvan het dictum is aangepast.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 12A. Met woningruil bestaande woningen beter passend benutten

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024;

constaterende dat:

- de huidige woning niet altijd aansluit op de woonwens van de bewoner;
- de woningnood in onze stad onverminderd hoog is, waardoor het lastig is om een passende woning te vinden;

overwegende dat:

- mensen te groot wonen of juist te klein; ze wonen op een bovenverdieping terwijl ze lager willen wonen, of hebben een tuin en kunnen deze niet onderhouden;
- woningruilen een uitkomst kan bieden voor een deel van de woningzoekenden;
- door in te zetten op woningruil, maken we het aanbod flexibel en maken we beter gebruik van de bestaande voorraad. Ook wordt daarmee de kans dat mensen langer in de eigen buurt kunnen blijven wonen vergroot;
- het via de reguliere woningruilkanalen (bijvoorbeeld via corporaties) lang kan duren voor er een passende woning is gevonden;
- de optie van woningruil op dit moment weinig bekendheid geniet;

verzoekt het college:

- met de woningbouwcorporaties in gesprek te gaan over het wegnemen van belemmeringen bij woningruil om woningruil aantrekkelijker te maken;
- woningruil bij woningzoekenden, corporaties en andere aanbieders meer onder de aandacht te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, G.J. Engberts en A.G. van der Elst

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Een kwartiertje en dan gaan we aanvangen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dat gaat niet lukken? Ja, ik begrijp dat het college echt wel een aanzienlijk langere tijd nodig heeft voor schorsing. Dat bereikt mij nu pas. Zullen we insteken, ik kijk even naar de wethouder Financiën. Zullen we insteken op een uur en indien nodig

verlengen met een halfuur? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) We schorsen voor een uur en indien nodig verlengen we met een halfuur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Ik heropen de vergadering. Uit de raad bereiken mij signalen van raadsleden die wellicht nog iets met moties willen. Ik begin bij mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Dank u wel voorzitter. Ik heb een lichtelijk herschreven motie 'Meer DCMR, minder vervuilers' en een extra ondertekenaar. Deze wil ik graag opnieuw indienen.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5A. Meer DCMR, Minder Vervuilers

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 5.1
Debat over de begroting 2024;

constaterende dat:

- DCMR Milieudienst Rijnmond de gezamenlijke omgevingsdienst is van de Provincie Zuid-Holland en dertien gemeenten in de regio Rijnmond;
- DCMR maakt omgevingsvergunningen, houdt toezicht op 26.000 bedrijven in de Rijnmondregio, onderzoeken overlast en brengen risico's in kaart;
- DCMR heeft de mogelijkheid om te handhaven en om bedrijfscontroles uit te voeren;
- juist in het havengebied risicovolle bedrijven zijn waarbij de bovenstaande taken van groot belang zijn om naar behoren uit te voeren;
- als het college zijn klimaatdoelen wil behalen, DCMR een belangrijke rol speelt tegenover vervuilende bedrijven;

overwegende dat:

- commissie Van Aartsen in 2021 heeft geconcludeerd dat door de tekorten bij omgevingsdiensten er onvermijdbare schade ontstaat;
- DCMR een belangrijke speler is in de verduurzamingsopgave van Rotterdam;
- investeren in kennis en capaciteit van DCMR noodzakelijk is om het complexe proces vanaf de vergunningverlening te verbeteren;
- meer capaciteit voor DCMR betekent dat er minder gevallen zoals de Chemours-zaak kunnen plaatsvinden;
- door meer capaciteit bij DCMR het meetnet wellicht kan worden uitgebreid naar methaanemissies;
- door meer capaciteit bij DCMR de energiebesparingsplicht voor kantoren beter kan worden gehandhaafd;
- de verduurzamingsmaatregelen die vallen onder de energiebesparingsplicht een besparing tweeeebrengrt die gelijk staat aan het verbruik van 1,2 miljoen huishoudens;

verzoekt het college:

- na afronding van het door het rijk ingezette versterkingstraject van het VTH-stelsel met DCMR te bespreken hoe de conclusies van de commissie Van Aartsen voor de regio Rijnmond verhouden;
- de uitkomsten van dit gesprek te rapporteren aan de raad;
- uiterlijk in het tweede kwartaal van 2024 met DCMR in gesprek te gaan om in beeld te brengen of het versterkingstraject leidt tot de gewenste effecten;
- na dit gesprek terug te rapporteren en met eventuele acties te komen omtrent welke leemtes overblijven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T.S.J. Coşkun, T. Kind, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Reitema, R.T.J. van der Velden,
I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, ik heb hier nog een nieuwe motie. Want we hebben het vaak over de lokettenjungle in Rotterdam, waar Rotterdammers tegenaan lopen. Dit is een motie die daarbij zou kunnen helpen om dat tegen te gaan, een motie over Integrale Infopleinen in de wijk.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 48. Integrale Infopleinen in de wijk

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023';

constaterende dat:

- het Rotterdamse stelsel van welzijn, zorg en ondersteuning voor grote uitdagingen staat;
- het positief is dat o.a. via de bestuursopdracht zorg (BOZ), de welzijnsopdrachten, wijkakkoorden, wijkprogrammering, wijkhubs en de inzet op de menselijke maat wordt toegewerkt naar meer menselijke maat en een integrale aanpak op wijkniveau;

overwegende dat:

- de Rotterdamse Rekenkamer en De Rotterdamse Ombudsman laten zien dat er ondanks deze plannen er vooral voor bewoners met meervoudige problematiek grote uitdagingen zijn om zorg- en ondersteuning toegankelijk te organiseren;
- er op dit moment meerdere loketten op wijkniveau zijn, die de eerste toegangspoort (kunnen) vormen tot zorg- en ondersteuning, zoals: buurtsteunpunten, wijkteams, Infopleinen, wijkhubs, armoedeplatformen, vraagwijzers en lokale initiatieven;
- het wenselijk is bruggen te slaan tussen deze verschillende toegangspoorten op wijkniveau, bijv. rondom preventie en het afschalen van zorg;
- welzijnsaanbieders binnen de welzijnsopdracht een belangrijke rol hebben om wekelijks Infopleinen te organiseren en hierin samen te werken met partners in het wijknetwerk;
- er desondanks op verschillende Infopleinen nog beperkt afstemming plaatsvindt tussen relevante professionals, partners en loketten op wijkniveau;

verzoekt het college:

- € 250.000,00 vrij te maken voor een pilot Integrale Infopleinen waarin onder andere maar niet uitsluitend vraagwijzers, wijkteams, welzijnsaanbieders, huisartsenposten, deskundigen armoede en schulden, het jeugdloket en lokale initiatiefnemers actief samenwerken door ondersteuningsvragen van bewoners gezamenlijk op te pakken en af te stemmen;
- deze pilot te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Nog iemand in de techniek? Niet? Dan wilde ik u nog de orde van de dienst voor de rest van vanavond meegeven. Wij beginnen zo dadelijk met de locoburgemeester als eerste met wat algemene opmerkingen naar aanleiding van het debat en dan de moties die op zijn domein liggen. Dan gaan we over naar de wethouder van Financiën en daarna volgt de rest voor de avond. Ik ben voornemens omstreeks 18.45 uur, 19.00 uur, afhankelijk van hoe het debat loopt te schorsen voor de dinerpauze. Dan kan de keuken zich daar ook op instellen. En dan schorsen we tot een uur of acht, en dan vangen we de vergadering weer aan. En dan zien we hoe het vanavond loopt. Is dat iets wat uw goedkeuring kan dragen? Akkoord. Dan gaan we als eerste beginnen met de locoburgemeester. In de eerste termijn het college.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Dank u voorzitter en dank u raad voor uw bijdragen en alle bespiegelingen. Het is altijd een belangrijk moment, de begroting. Ik snap ook dat veel mensen vanavond ook nog voetbal willen kijken. Ik zal er alles aan doen om in ieder geval enige vaart te maken. Ik wil even een korte bespiegeling geven aan de hand van wat ik heb gehoord van alle fractievoorzitters. Ik heb gehoord dat er eigenlijk heel veel dingen hetzelfde worden gezien. Soms zijn er wat andere oplossingen, maar goed, daarom zitten we hier ook bij elkaar. U heeft ook allemaal moties en amendementen ingediend om ook voor uw eigen oplossingen te pleiten, dus dat gaan we straks doen. Na een korte algemene beschouwing zal ik de moties op mijn beleidsveld van advies voorzien en de vragen die gesteld zijn zal ik beantwoorden. We hebben vanochtend afgetrapt met mevrouw Bokhove en die wandelt graag. En ik denk dat dat ook klopt, want wij als college komen haar ook vaak tegen. Want dit college is natuurlijk ook gewoon veel in de stad en dat is gewoon echt belangrijk, om te zien en te horen wat er speelt. Mevrouw Bokhove heeft ook het Wijkpark Oude Westen gezien en gelukkig ook geconstateerd dat daar alles weer op orde is. Maar tevens constateert ze terecht dat het waterbedeffect er is en dat er in de wijk veel overlast is. En ook noemde u de explosies. En bij die explosies wil ik iets langer stilstaan, omdat bijna elke fractie die explosies heeft genoemd. Die explosies zijn vreselijk, want die hebben een groot effect op onze stad. Niet alleen op de goede naam van Rotterdam, maar ook op gewone Rotterdammers die in een straat wonen waar zo'n explosie is. En dan wil ik toch even de olifant in de kamer benoemen bij dit dossier, want wij hebben laatst ook gegevens gekregen dat er een paar jaar geleden 40.000 lijntjes in Rotterdam werden gesnoven. Ik vroeg me al af: kan dat op één dag? Maar er is me echt verzekerd dat dat zo is. Maar het is er niet beter op geworden. Er worden inmiddels 70.000 lijntjes gesnoven en 54.000 joints per dag gerookt, en dat leiden ze dus af uit het rioolwateronderzoek. Drugsgebruik is gewoon genormaliseerd in onze samenleving en dat is wat dit college betreft een slechte zaak. In onze volkswijken zien we het geweld en de explosies, maar het brengt ook heel veel schade toe voor de gezondheid. Als we die markt niet kunnen verkleinen, blijft het natuurlijk dweilen met de kraan open. Gelukkig heeft collega Karremans, eigenlijk voor het eerst, volgens mij ook als een van de eersten in Nederland, dit met een prachtige postercampagne, en hij is ook op het landelijk nieuws geweest, om dit onder de aandacht te brengen. Ik denk dat we pas aan het begin staan om dit aspect van de drugsmafia beter te benoemen en ook voor onze kinderen en voor de mensen die we kennen, dat drugsgebruik niet oké is. Dan komen we bij mevrouw Coenradie. Ook heel belangrijk wat zij aangaf, de stille meerderheid. En ze beschreef het zo mooi, aan die keukentafels in Rotterdam, waar gesprekken worden gevoerd en hoe mensen, heel veel mensen, te veel mensen, ook mensen die gewoon allebei een baan hebben, moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Zij gaf ook het explosiegeweld aan, dat hebben we natuurlijk al gehoord, maar ook in het OV, dat het 's avonds laat gewoon niet erg prettig is, en dan druk ik me nog zacht uit. Maar dat er ook wel gewoon positieve dingen te benoemen zijn zoals de ouderenrestaurants. Het lijkt misschien een klein gebaar, maar ik ben er met enige regelmaat geweest. We hadden in Rotterdam Nesseland ook zo'n ouderenrestaurant. Dat is een verzamelgebouw, iedereen die in Nesseland woont komt daar, want er zit de apotheek, de huisarts en zo. En dan kwam je daar binnen lopen en dan zag je die grote groep oudjes samen eten, praten, lachen. Weet je, dat is zo'n mooi gezicht. En als ik er nu kom, dan staat er na drie jaar nog steeds een hek met zwart plastic. Die ruimte wordt niet meer gebruikt. Het is volgens mij een heel effectieve manier om eenzaamheid en andere problematiek onder ouderen te bestrijden. Wat mij betreft veel voor weinig. Dan komen we bij de heer Engberts. Gelukkig deelt hij de slogan en de titel van ons coalitieakkoord, Eén stad. U vond wel dat we eigenlijk beter de lasten kunnen verhogen in plaats van gelijk te houden of te verlagen. Nou ja, dat zijn natuurlijk politieke keuzes, u weet ook dat wij als college natuurlijk met enorme lastenstijgingen zijn geconfronteerd, zowel qua personeel, energie, net als iedereen. We gaan zo als vakwethouders er natuurlijk nog over verder. Dan kom ik bij de heer Lansink-Bastemeijer. Nou, daar kwam de VVD, die reed over de Erasmusbrug en keek naar onze mooie stad. Maar ook bij de VVD verandert er wat, want in hetzelfde betoog was hij natuurlijk trots op de stad, maar ook trots op de OV-verbinding van Nesseland naar Hoek van Holland. En ik denk dat we daar ook met z'n allen trots op mogen zijn. Want het is best wel een ingewikkelde tijd. In de bijdragen was het hier en daar ook wel wat somber, maar er gebeuren nog steeds heel veel mooie dingen in de stad, zoals hij ook heeft benoemd. Dan kom ik bij mevrouw Elfilali. Die benoemt eigenlijk ook als rode draad armoede, klimaat, betaalbare woningen. Het komt bij iedereen terug. En mevrouw Elfilali geeft ook haar eigen accenten aan, kijk eens wat meer naar de langere termijn, niet naar de waan van de dag. Dus dat vond ik ook een interessante en belangrijke bijdrage en die heb ik ook opgeschreven. Ik probeer zo goed mogelijk uw bijdragen te kenschetsen, omdat ik denk: als we het allemaal weer een keer gehoord hebben dat er veel overeenkomsten zijn en dat is mooi. Dan mevrouw Maassen. Mevrouw Maassen bracht ook een belangrijk punt naar voren, namelijk onze grondrechten. De vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van

demonstratie, de vrijheid van vergaderen. En zo is er nog een heel rijtje. Maar zij zei terecht: die vrijheid is niet onbepaald. Haat zaaien, geweld, discriminatie, allerlei dingen roepen die niet mogen, daar is de grens. En dat is ook goed om te beseffen. Dan de heer Van der Velden. Het is niet verwonderlijk natuurlijk dat de heer Van der Velden terecht opmerkt dat we niet alleen op deze wereld wonen, maar dat we samen met de dieren hier wonen. Ik vond het wel een mooie opmerking, niet het ego, maar eco moet centraal staan. Dat is ook een belangrijk aspect voor ons allemaal om daar af en toe rekening mee te houden en van mijnheer Van der Velden moeten we daar natuurlijk elke dag rekening mee houden. We doen ons best. De heer Soytekin zat achter zijn bureau te denken, dat is ook weer mooi. Die had het over de drie V's, verbinden, vooruitgaan en verder helpen. Nou, dat denk ik ook, daar word ik nu eens vrolijk van, dat zijn positieve signalen. Hij besteedde natuurlijk ook nog aandacht aan discriminatie en racisme, dat we daar bovenop moeten blijven zitten, want dat is er helaas nog veel te veel. Dan kom ik bij mevrouw Van der Elst. Die begon eigenlijk heel mooi vond ik, en u eindigde ook heel mooi hoor, maar de stad van de harde werkers. De sociale stad, gebouwd op menselijkheid, mensen bij elkaar brengen, en dat u nu ziet, het gaat in uw ogen om de strijd: van wie is de stad? En ik dacht, ja, onze wapenspreuk van Rotterdam is 'Sterker door strijd', dus ik vind dat ook heel erg mooi. Rotterdams passen en vanuit uw perspectief ook een prachtige bijdrage. Dan hebben we mevrouw Verkoelen. Strijdbaar als altijd, zullen we maar zeggen. Het welzijn van de ouderen heeft u goed op het netvlies en u heeft u ook gewoon verdiept in de demografische effecten, demografische dingen die allemaal gebeuren. Ik hoorde hier en daar wel wat opmerkingen dat u volgens mij, en dan moet u me maar corrigeren als ik het verkeerd heb verstaan, mensen ouder dan 50 als ouderen benoemt. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik denk: dat kan toch niet waar zijn? De mensen van 55 zijn toch niet oud? Die moeten nog dertien jaar werken. Maar goed, ook een mooie bijdrage. En dan de heer Vonk. De heer Vonk, en zo kennen we hem ook, stelt natuurlijk terecht dat het wel een beetje een sombere tijd is, met oorlog en instabiliteit. Maar dan toch weer teruggaan naar die kwetsbare Rotterdammers, waar u zich gewoon altijd hard voor maakt. En ook volgens mij kwam het van u, of van meerderen, de dag van Rotterdam. Als een idee, iets om ons te verbinden. Dan gaan we naar de heer Coşkun. Die begon in het Frans en mijn Frans was niet zo goed op de middelbare school en sindsdien heb ik er ook niet veel meer in geoefend, dus gelukkig gaf u nog een vertaling, maar u vertelde eigenlijk dat alle Franse presidenten in een rij eigenlijk zeiden: volgend jaar gaat het slechter. Dus ik dacht: nu komt er een positief wereldbeeld van de SP, maar volgens mij zei u: de staat van de neoliberale wereld, ook in Nederland, staat op instorten. Dus, nu ja goed, we gaan het alternatief zien in het deltaplan dat u heeft genoemd, hoe we de gevolgen van die instorting van de wereld moeten voorkomen of hoe we daarop moeten reageren. Dan de heer Segers-Hoogendoorn. Die had het over verbinding en dan moet er natuurlijk geen tweespalt zijn en al zeker niet hier bij de volksvertegenwoordigers. Daarna gaf hij er een aantal voorbeelden van dat wij het hier in de raad niet altijd eens zijn, maar hij zei wel: ik heb vijf moties om de verbinding met dit college weer tot stand tot brengen. Dus daar gaan we serieus naar kijken. Afrondend met de heer Oostdijk, u vraagt terecht aandacht voor cybersecurity en ook voor de invloed van China of andere mogendheden op onze samenleving. Ik zal daar zo met de beantwoording van de vragen nog wat nader op ingaan. Samenvattend, volgens mij zien we veel hetzelfde. We hebben allemaal wat andere oplossingen, en u komt met ideeën in moties. Ik ga zo beginnen met de eerste moties. Maar ik heb nog twee vragen. De eerste vraag was van mevrouw Maassen. Nachtclubs. Ja, voor corona, in 2019 hadden we er 155, en nu nog, dit jaar 141 en dat is inclusief de nachtclub die er net bij is gekomen. Wat wij zien, ondanks alle inspanningen en teams die we erop zetten, is dat de horecasector natuurlijk enorm is geraakt door corona. We denken allemaal: corona is al ver achter ons, maar de ondernemers moeten nu de belasting terugbetalen. Je leest ook in de krant dat dat enorme gevolgen heeft. We doen ook met de stichting Nachtwacht en andere initiatiefnemers er van alles aan om het op gang te helpen. Maar aan het eind van de dag moeten we gewoon eerlijk zijn. We hebben gewoon wel ondernemers nodig die bereid zijn om nu te investeren. We hebben de inflatie, de hoge energiekosten, de materiaalprijzen. We zien gewoon dat veel ondernemers nog heel erg terughoudend zijn. Dat is heel vervelend, maar daar kunnen wij als gemeente weinig aan doen. We kunnen wel proberen zoveel mogelijk te faciliteren. Dan heeft de heer Oostdijk nog een vraag over de cybersecurity en dan met name in de haven. We hebben de stichting FERM en die bevordert de weerbaarheid tegen cybersecurity. Er zijn acht partners, want u vroeg waar dat in de begroting staat. Die € 25.000,00 het is nu geloof ik € 29.000,00. Dat zijn de gemeente Rotterdam, Havenbedrijf, Deltalinqs, Provincie Zuid-Holland, de Veiligheidsregio, zeehavenpolitie, de douane en DCMR. Bedrijven kunnen voor € 3500,00 lid worden van die club om een scan te krijgen, adviezen en ook hoe de dreigingsanalyses en zo die er in die wereld zijn. Dan hebben we ook nog de spionage met China. We maken gewoon gebruik van de landelijke instanties, NCTV en andere, en de rijksoverheid heeft soms ook specifiek beleid, zoals met ASML, en andere. Dat volgen wij en wij volgen ook als aandeelhouder van het Havenbedrijf bij

investeringsbeslissingen of dit aspect voldoende meegenomen is en getoetst is aan de nationale regelgeving.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, ik moest heel even nadenken over het antwoord. U noemt allemaal kanttekeningen die ik goed kan volgen ook. Maar dat we wel zo goed mogelijk daarin proberen te faciliteren als gemeente. Mag ik dan vragen hoe we dat dan precies doen? Hoe proberen we daar dan ook de helpende hand in te bieden?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer SIMONS (Iv) (wethouder). We hebben de horecagebiedsadviseurs. Die zijn dan ook altijd bereikbaar voor alle ondernemers en ook in dezen kunnen zij de helpende hand bieden of de weg wijzen. Wij hebben een dedicated team in het leven geroepen. Daar staat weer een Engelse term, maar goed, dat is modern tegenwoordig, stichting Nachtwacht. Op 15 november a.s. wordt dit team voorgesteld aan de Rotterdamse nacht. Ook verschillende afdelingen van de gemeente zijn hier vertegenwoordigd, stichting Nachtwacht neemt hier ook deel, dus dat wordt over zeg maar een week geloof ik, gewoon geïntroduceerd, om te kijken of we weer een extra zetje kunnen geven. We hebben ook als gemeente de locaties natuurlijk gewoon in beeld, waar het eventueel zou kunnen. Bijvoorbeeld de Boompjeskade, waar zelfs gemeentelijk vastgoed leeg staat, dus we proberen dat op allerlei mogelijke manieren in de etalage te zetten. Alleen hebben heel veel van die ondernemers, zeker die uit die horecawereld komen, gewoon echt een heel zware tijd gehad. Het is niet voor niets, 2019, 2023; 2020 begon die coronacrisis. Ik las van de week nog een interview met Herman Hell, zelfs die zei: ik heb nog miljoenen schulden door die coronacrisis. Nou, we hoeven niet met hem medelijden te hebben, maar het is wel natuurlijk waar echt heel veel ondernemers nog heel veel last van hebben. En dat is denk ik echt de oorzaak, ondanks ons rodeloperbeleid, dat het nu nog niet lukt. Maar mijn verwachting is dat er een moment komt dat het gaat lopen. Wanneer dat is weet ik niet. Wij doen er als gemeente in ieder geval alles aan wat we eraan kunnen doen. Dan heb ik nog een aantal moties. Ik wil als eerste de motie van GroenLinks, 'Publieke waarden terug in de statuten van het Havenbedrijf'. Op zich is het een heel interessante motie. Alleen wil ik een voorstel doen. Ik ga hem nu afraden omdat ik denk dat dit een bredere discussie verdient. We hebben in Q1 de voortgangsrapportage van de havenvisie en Q1 klinkt nog ver weg, maar dat is al over twee maanden. En dat is een juist moment om met de gehele commissie te kijken wat het publieke belang is, staat dat nu voldoende in de statuten, en om dat gezamenlijk te bespreken. U als raad gaat natuurlijk over uw eigen agenda, maar dat is mijn voorstel. Maar zoals het er nu staat is het te beperkt geformuleerd en het kan dus breder en daarom ontraad ik nu deze motie. Maar ik ga graag met u en de commissie de discussie aan hoe we dat publieke belang dan beter kunnen borgen in de statuten van het Havenbedrijf.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, dit gesprek over de wijziging van de statuten loopt al sinds 2004. In 2004 zijn deze publieke waarden uit de statuten gehaald. Ik kan me goed voorstellen dat de wethouder hier een verder gesprek over wil, maar juist omdat dit gesprek al meer dan tien jaar, bijna twintig jaar loopt, lijkt het me juist een mooi moment voor de raad om er toch voor te kiezen om die publieke waarden nu terug te krijgen in de statuten. Mocht dat niet lukken, dan natuurlijk gaan we het erover hebben bij het volgen van de havenvisie. Dan zullen wij dit als GroenLinks ook weer opnieuw inbrengen. Vandaar dat ik de motie wel laat staan. Ik begrijp de overweging om het verder uit te breiden. Daar spreken we ook graag over mee, maar het is wel de mogelijkheid om nu eindelijk als raad te zeggen: die publieke waarden vinden wij zodanig belangrijk dat we ze weer terug willen in de statuten van ons Havenbedrijf.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

De heer SIMONS (Iv) (wethouder). Ja, maar de publieke waarden zijn echt breder dan zoals ze hier geformuleerd staan. U heeft het over biodiversiteit en klimaatverandering. Dat zijn twee belangrijke aspecten. Maar ze zijn veel breder. Want die publieke waarden, en volgens mij zijn ze in 2007 uit de statuten gehaald, toen het ministerie van Financiën aan boord kwam, maar goed, het is al een tijd geleden. Dat gaat ook over hoe je als stad en haven met elkaar omgaat. En hoe houd je op een goede

manier rekening met elkaars belangen? Dat staat nu niet meer in de statuten. Ik vind het als wethouder zelf ook belangrijk dat we dat in discussie met uw commissie gewoon weer terugbrengen. Dat is mijn uitgangspunt. Ik vind dit echt een gemiste kans als uw raad deze motie nu gaat aannemen omdat je echt tekortdoet aan dit onderwerp. Het is echt belangrijk dat we het even zorgvuldig met elkaar doen, want we hebben ook een zogenaamde joint control met het ministerie van Financiën. Dat betekent dat je een gezamenlijk besluit moet nemen. Dus dat proces behoeft ook zorgvuldigheid, want anders kunnen we het hier wel met z'n allen eens zijn over deze motie, maar mijn verwachting is dat we dan de motie er niet doorkrijgen bij het ministerie van Financiën en dat is echt een gemiste kans. Ik zou zeggen, ik begrijp het ongeduld, dat heb ik ook wel een beetje. Maar wacht gewoon tot Q1, laten we het dan gewoon zorgvuldig en goed doen, dat we alle aspecten meenemen, en dan hebben we ook gewoon iets wat we met z'n allen willen.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Dan 'Transparantie voor wijkraadsleden over gemaakte keuzes'. Nou, wijkraaden is een van mijn favoriete onderwerpen natuurlijk. Want je moet er altijd mee oppassen wat je zegt.

De VOORZITTER. Een verzoekje of u ook de motienummers wilt noemen.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja hoor, dat is motie 7 en de vorige was motie 6. Dus nog een paar te gaan voor ik bij het einde ben. Dit hebben we uitgebreid besproken in de commissie. Wat hier gevraagd wordt, lost geen problemen op, maar dat zorgt alleen maar voor meer en nieuwe bureaucratie, dus ik ontraad deze motie. 'Wijkraadsleden gelijk blijven waarderen, indexeren', een sympathieke motie, die kan ik uitvoeren, dus deze omarm ik. Dan hebben we de motie 'Werk in de beste haven van de wereld'. Nou ja, een heel interessante motie, dus daar zie ik wel brood in, dus die omarm ik. Daar staat geen nummer op. Die vorige motie was nummer 8. Op mijn eigen exemplaar van 'Werk in de beste haven van de wereld' staat geen nummer. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Motie 15, oké. Volgens mij heb ik dan alle vragen behandeld, alle moties beantwoord, dus dan geef ik graag het woord aan collega Struijvenberg. O, dat doet u hè.

De VOORZITTER. Jaja, een beetje taakscheiding. Anders zit ik hier voor weinig. Wethouder Struijvenberg.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik had geloof ik één vraag genoteerd als ik het wel heb uit de eerste termijn, los van de moties en amendementen die ik zo meteen ga behandelen. Die ging over mogelijke begrotingstekorten of wijzigingen in begrotingen van enige omvang in de komende jaren. Dat is natuurlijk ook zo, maar die maken we daarom ook inzichtelijk. Daar hebben we natuurlijk ook beeld bij wat dat is en daarom weet u het ook. Dus daar zijn we ook nog transparant in. Maar op zich is dat natuurlijk een punt van aandacht. Je wilt goed volgen, zijn de doelen die we onszelf hebben gesteld en wat we op ons af zien komen, ook haalbaar en zien we daaruit nog financiële ellende voortkomen en hoe verwerken we dat dan of kunnen we daar nog op sturen en die risico's zo goed mogelijk van ons afhouden? Dat is ook het werk dat ik en al mijn collega's overigens in het stadsbestuur met elkaar te doen hebben voorzitter. Als ik kijk naar de moties die zijn ingediend dan begin ik bij motie 4 van GroenLinks en anderen, over een klimaatcommissaris in de raad van commissarissen van het Havenbedrijf. Nu is het zo dat duurzaamheid als begrip natuurlijk van belang is voor het Havenbedrijf en ook als onderdeel van de kennis die er in een raad van commissarissen van het Havenbedrijf aanwezig is. Dat geldt alleen wel voor meer. Het is ook belangrijk dat er wat kennis is van financiën bijvoorbeeld. Dat zullen we ook niet onbelangrijk vinden. Of van maritieme zaken, of van logistiek en ga zo maar door. Dus als wij zeggen: wij doen een speciaal iemand op alle aspecten waarvan we zeggen: maar dat is echt belangrijk voor het Havenbedrijf, dan hebben we misschien wel tien aspecten, maar we hebben geen tien commissarissen. Dus het zal onoverkomelijk zijn dat er commissarissen zijn die bepaalde kennisgebieden in zich verenigen, zodat je wel al die zaken vertegenwoordigd hebt in een raad van commissarissen. Dus ik steun het idee waar het erom gaat dat het wel belangrijk is dat er kennis over duurzaamheid, energietransitie, alles wat daarmee te maken heeft voor het Havenbedrijf goed vertegenwoordigd is in de raad van commissarissen. Maar de motie moet ik ontraden, omdat die zegt: je moet echt een klimaatcommissaris hebben. Dat is dan niet gezegd, er moet genoeg kennis over klimaatzaken in de

RvC zitten, maar we kunnen dat niet per ding apart gaan benoemen en zeggen: en je hebt een klimaatcommissaris en een financiëncommissaris en een maritieme en een logistieke, enzovoorts.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, momenteel wordt dat wel al indirect gedaan. De leden van de raad van commissarissen worden gekozen op profielen. Er is nu een financiële, een maritieme, momenteel is er geen klimaat- of duurzaamheidsprofiel. Kunt u dan toezeggen dat dat de eerstvolgende is die u gaat zoeken ten eerste? Ten tweede vinden wij het alsnog ontzettend belangrijk dat die klimaatcommissaris wordt gewaarborgd in de statuten. Want ja, het is zodanig belangrijk dat het wordt gewaarborgd.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). De eerstvolgende, dat weet ik niet, er moet gewoon een profiel worden opgesteld en dat is gewoon het proces dat we netjes met elkaar doorlopen. Het zou zomaar kunnen, maar daar ga ik niet op vooruitlopen. Voor iedere vrijgevalen plek wordt gewoon netjes een profiel opgesteld. Wat ik u vertel, is dat dit onderwerp an sich belangrijk wordt gevonden zowel door de RvC als door het Havenbedrijf als door mij namens het college als aandeelhouder, om vertegenwoordigd te zien in de raad van commissarissen. Dat geldt ook voor andere onderwerpen en ik snap dat GroenLinks zegt: ja, maar wij vinden deze een uitzonderingspositie innemen te midden van al die andere onderwerpen die op zich ook van belang zijn. Ik zeg: laten we daar niet aan gaan beginnen. Dus eens met de gedachte erachter. Dat is ook zo en daar houden we ook zicht op. We houden ook zicht op die andere zaken, dus volgens mij zitten we redelijk dicht bij elkaar. Maar u zegt nu: een klimaatcommissaris moet er altijd zijn. Punt. Dan zeg ik: nee, dat is niet handig, er zullen mensen zijn die verschillende vakgebieden in zich verenigen zodat we alle vakgebieden vertegenwoordigd zien in de RvC.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, zou het college in ieder geval bij de eerstkomende aandeelhoudersvergadering kunnen benadrukken dat zodra er een nieuwe commissaris wordt gezocht en die wordt gezocht, er in ieder geval wordt gekeken, of binnen het profiel kan worden gekeken naar iemand met de specialisatie op klimaat en duurzaamheid? Dat lijkt mij als grootaandeelhouder met die publieke waarden in acht nemend toch erg belangrijk om te benadrukken bij de aandeelhoudersvergadering.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee voorzitter, dat is nu net mijn punt. Dat lijkt onverstandig, want het ligt eraan wat de eerstvolgende opengevallen plek is, welke kennis je op dat moment nog in de raad van commissarissen vertegenwoordigd ziet en dat zegt weer iets over: welk profiel hebben wij vast te stellen voor de plek die wij nu gaan vullen?

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, wij hebben aandachtig gekeken naar welke profielen er momenteel zijn. Er is momenteel geen klimaat- of duurzaamheidscommissaris. Die was er wel. Juist daarom zou ik zeggen: benadruk dat, want juist dit onderwerp is dus nu gevallen. Er is een leemte. Benadruk dat tijdens de aandeelhoudersvergadering. Het is niet een enorme vraag. Het is een profiel dat er al eerder is geweest en er nu niet meer was.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, ik kan aandacht vragen, maar dat is eigenlijk niet eens nodig om het te noemen, in die aandeelhoudersvergadering. Maar we willen dat die kennis aanwezig is binnen die RvC en die is er ook. Dat is het punt. En als er op enig moment een situatie ontstaat doordat mensen RvC's ingaan en uitgaan, en we zeggen: hé, nu is er helemaal geen kennis meer in de RvC op het gebied van, ik weet het niet, logistiek, dan ligt het voor de hand dat je een profiel vaststelt en zegt: liefst iemand met logistieke kennis. Als het is op duurzaamheid dan zeg je dat. Als het is op financiën, dan zeg je dat. Als dat de eerstvolgende is, prima. Als dat de eerstvolgende niet is, dan ga ik niet zeggen: het maakt niet uit welke kennis er aanwezig is in de overgebleven RvC-leden, het maakt niet uit wat we zoeken, sowieso moeten we een expert op klimaat erbij. Nee, dat ga ik niet

zeggen. Dat is nu juist wat ik probeer uit te leggen. Die moet er zijn, maar welk profiel je als eerstvolgende vast gaat stellen hangt af van wie er dan weggaat en wat de overgebleven kennis is van de RvC-leden en dan heb je het gesprek over het vast te stellen profiel. Is duurzaamheid daarbij een aandachtspunt, dan moet dat in het profiel. Is dat niet zo, dan niet. Hetzelfde geldt voor financiën, maritiem enzovoorts. Daarmee moet ik de motie ontraden voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, zou het college ons kunnen vertellen welke profielen er momenteel in de raad van commissarissen zitten, want naar mijn weten is er ook een tekort in de raad van commissarissen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Een tekort aan personen bedoelt mevrouw Morkoç? Op het moment dat er iemand weggaat en je gaat een nieuwe zoeken dan heb je heel tijdelijk, zoals zij dat dan noemt een tekort. Maar dat is niet zo gek, dan komen er weer nieuwe mensen bij. Als zij wil weten welke profielen we daarvoor hebben vastgesteld, ik vind het ver gaan. Ik weet niet, als het echt heel erg nodig is. Ik ben een beetje... het is een informatieve vraag. Ik vind het meestal niet zo chique om te zeggen: dat weiger ik te zeggen, maar het gaat wel een beetje ver. Ik zou haar willen vragen om daar nog over na te denken voor de tweede termijn. Als ze erop staat dan denk ik dat ik het ga doen. Het hoort er een beetje bij, een informatieve vraag, maar oké. Ik ontraad dan wel de motie. Misschien kan ze zeggen: als u dat dan doet, dan trek ik de motie in. Dan heb ik ook een vraag terug gesteld. Voorzitter, motie 7, 'Transparantie voor wijkraadsleden over de gemaakte keuzes'. Hier staat: laat nu op wijkniveau zien (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) O excuus, die had ik bij mij staan, die is al door mijn collega gedaan. Pardon. Dan kom ik bij motie 20. Met het Verdrag van Amsterdam. Er is een actualiteit over geweest, eerder dit jaar. Ik denk een half jaar geleden, of een aantal maanden geleden. Voorzitter, toen heb ik in die Actua ook gezegd: ik denk dat de doelen op zich die je achter die verklaring ziet als je er een beetje door je ooghaars heen kijkt, dat is niet zo'n punt. Ik zie wel dat wij al heel erg actief zijn juist op dit onderwerp binnen de gemeente. Dus ik heb zelf het idee dat deze motie en die verklaring of dat verdrag niet zo heel veel gaat toevoegen uiteindelijk aan wat we doen, naast dat er, heb ik toen gezegd, ook iets in staat waarvan ik me afvraag of we dat wel moeten willen. Dat had te maken met dat mensen, ik zeg het uit mijn hoofd, gestimuleerd moeten worden om zichtbaar te zijn vanuit hun geaardheid als lid van de lhbtq+-gemeenschap. En daar zou ik niet voor zijn. Dat is een vrije keus. Ik vind het belangrijk om te benadrukken dat mensen zich vrij voelen om daarover te praten, zo gewenst, op de werkvloer. We zijn er al behoorlijk actief mee voorzitter. Ik denk dat deze motie en de verklaring dus daarmee niet zo heel veel gaat toevoegen en ik vind hem daarmee eerlijk gezegd wat overbodig.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik ben niet bij de Actua geweest, maar ik heb wel inderdaad de verklaring erbij gepakt. Ik vind het eigenlijk heel erg sympathiek wat er staat. Ik begrijp ook inderdaad dat puntje 4 misschien wat lastig overkomt, omdat je dat verschillend kan lezen. Maar u zegt: we doen heel erg veel. Voor mij is het eigenlijk een beetje onduidelijk wat we dan precies allemaal doen. Dus mijn vraag aan de wethouder is dan: kan dat dan in ieder geval op een rijtje worden gezet wat we als organisatie allemaal doen en dan misschien langs de lat van deze verklaring?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, dat lijkt me geen enkel probleem. Het is een belangrijk onderwerp en ik snap ook dat het belangrijk wordt gevonden, ik denk door de hele gemeenteraad en zeker ook door het hele college en mij als wethouder Organisatie. Dan is het misschien eigenlijk best goed om eens een keer duidelijk te maken: wat doe je dan, hoe loopt dat dan, hoeveel geld is ermee gemoeid misschien? En dan snap ik dat met deze motie die nu voorligt wordt gezegd: doe dat dan ook eens even met die punten van deze verklaring. Probeer daar eens de koppeling te leggen waar mogelijk. Prima voorzitter, dat doe ik graag.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Heel veel dank voor deze goede interventie vanuit D66. Met deze toezegging kan ik deze motie intrekken. Als we dat dan op een rijtje hebben, dan kunnen we ook nog een keertje de discussie voeren over wat betekent 'moeten' nu in zo'n verklaring en dan zien we daarna verder.

De VOORZITTER. Welke motienummer is dat wethouder?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). 20.

De VOORZITTER. Motie 20 wordt ingetrokken.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Heel chique en gewaardeerd, dank u voorzitter. Ik zal extra mijn best gaan doen op de brief. Motie 24 voorzitter, de loonkloof. We hebben het erover gehad hoe dat zit bij de gemeente. Dat zag er niet verkeerd uit. Dat is ongeveer nul als je het afrondt, het waren centen. Maar nu zegt deze motie: ja, maar de gemeente is ook aandeelhouder van in dit geval de vier belangrijke deelnemingen. We hebben er meer, maar dit zijn zeker vier heel belangrijke. En daar moet je dan ook mee aan de slag. Maar dat is weer wat ingewikkelder vind ik, vanuit de aandeelhoudersrol die we hebben. Het beloningsbeleid aan sich en alles wat daar dan weer uit voortvloeit bij deze bedrijven is echt aan die bedrijven. Dat is niet zozeer nu aan deze aandeelhouder om dit als onderwerp zo te zeggen: dat moeten wij doen. Het is niet gezegd dat het geen aandacht heeft, ook niet van deze bedrijven overigens. Dat is wel degelijk het geval. Maar om nu te zeggen: ja, wij moeten dit aankaarten en daar vanuit onze aandeelhoudersrol eisen op stellen, dat gaat mij denk ik iets te ver. Dat is motie 24 voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, dat staat er niet. In de motie staat dat we even nagaan bij deze vier in ieder geval hoe het staat met hun eventuele loonkloof, om daar transparantie over te krijgen. Ik zou hem ook vooral omdraaien. Er gaat heel veel publiek geld, belastinggeld in deze bedrijven. Net als dat wij een voorbeeldfunctie hebben, hebben zij ook een voorbeeldfunctie. Dus mijn verzoek is eigenlijk gewoon middels deze motie: laten we er wat helderheid over krijgen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ja voorzitter, en ik probeer te duiden dat ik mijn rol als aandeelhouder ook nog wel een beetje moet zien als mijn rol als aandeelhouder. Publieke bedrijven, het zijn in ieder geval bedrijven met publieke aandeelhouders in die zin, dat is natuurlijk wel zo. Alleen, om dan te zeggen: dan kunnen we daar eigenlijk de facto hetzelfde mee omgaan als ware het de gemeente zelf, dat is niet zo. We hebben een aandeelhoudersrol. Dat is echt iets anders. Dat zijn bedrijven die raden van commissarissen en directies hebben. Daar zit echt een andere rol op dan de gemeentelijke organisatie zelf. Daar ben ik zelf wethouder Organisatie van. Dat is echt een andere rol, dat is wat ik probeer te zeggen. Wat iets anders is dan dat ik zeg: dit heeft helemaal geen aandacht, die bedrijven, het maakt allemaal niet uit. Dat zeg ik helemaal niet. Ik probeer alleen de rollen wel zuiver te houden. Wij zijn aandeelhouder van deze bedrijven. Dat geeft ons bepaalde bevoegdheden, maar het zijn geen gemeentelijke ambtenaren die er werkzaam zijn. Het is niet mijn organisatie als wethouder Organisatie.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dat begrijp ik heel goed. Dus nogmaals, mijn verzoek is eigenlijk, omdat we veel publiek geld stoppen in deze stichtingen, deze bedrijven, is het belangrijk dat we daar ook helderheid over krijgen omdat zij ook een voorbeeldfunctie hebben. Dus mijn vraag is eigenlijk gewoon simpel of de wethouder in zijn contacten met die bedrijven kan vragen: jongens, laat ons even weten hoe het staat. Misschien gaat het heel goed, misschien zijn zij fantastische rolmodellen voor de stad. Ik vraag het ook juist nu, omdat er Europese wetgeving aankomt en zij sowieso jaarlijks moeten gaan rapporteren erover. Dus laten we vooral eigenlijk gewoon nu niet te lang ermee wachten.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Het wordt mij moeilijk gemaakt voorzitter. Ik ga nog eens een keer goed kijken naar de tekst. Te vragen of er sprake is van een loonkloof, en dat dan te laten weten aan de raad. Weet u wat het is, stel nu, als ik dat vraag en dan komt er hopelijk ook een antwoord, dat mag je dan een beetje verwachten. En daar blijkt iets uit waar misschien een fractie zo het zijne en het hare van vindt. Dat kan. Ik wil in ieder geval dan wel meegeven, laat ik het vragen. Zal ik het gewoon eens vragen? Ik ga het vragen. Dus dan verandert mijn advies, vooruit. Maar ik geef wel alvast mee dat het kan zijn dat daar iets uitkomt waar een vervolgdebat over wordt aangevraagd. Dat moeten we dan ook vooral doen, daar gaat het me niet om, maar ik kan het niet bepalen. Dan hebben we die alvast helder, want ik weet ook niet wat er uitkomt. Misschien inderdaad allemaal heel goede berichten dat we zeggen: wat mooi zeg. Maar misschien ook iets anders. Ik kan het niet gaan bepalen. Dat was dan motie 24. We gaan het zien. Motie 26, 'Gebruik gemeentelijke belastingen slim en groen'. Hier zitten twee aspecten aan die ingewikkeld zijn. Ten eerste laat de wet het volgens mij op dit moment niet toe om dit zo te doen. Je kan niet zeggen: een parkeerplek voor een elektrische auto bijvoorbeeld zal goedkoper zijn dan een parkeerplek voor een auto met een brandstofmotor. Dus volgens mij mag dat wettelijk niet eens. Maar ik geef ook iets anders mee. Als we dit zo doen dan verwacht ik dat, laat ik het heel algemeen zeggen, het kwam ergens ook in de eerste termijn naar voren, ik weet niet meer wie, als je dit soort dingen gaat doen, dan is de kans heel erg groot dat mensen die zichzelf verduurzaming kunnen veroorloven het graantje meepikken van wat er in deze motie wordt gevraagd. En mensen die zich dat niet kunnen veroorloven, betalen meer voor, even in dit voorbeeld, bijvoorbeeld een parkeerplek. En dat geef ik mee ter overweging, nog even los van het wettelijke argument. Als het niet mag kan ik het gewoon niet doen, maar dan moet daar misschien in de Tweede Kamer over gesproken worden. Maar dan geef ik dit mee. Pas op voor de mensen die zich de verduurzamingen niet kunnen veroorloven, om te zeggen: dan gaat u extra betalen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, bedankt voor de waarschuwing en deze is zeker ook door ons hoofd gegaan. De motie is natuurlijk een onderzoeksmotie hè. Het zegt niet direct van: we gaan allemaal dingen doen. Maar ik zou er wel wat helderheid over willen krijgen.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Maar een onderzoek impliceert wel... daar wil ik wel eerlijk over zijn. Je kunt wel zeggen: het is een onderzoeksmotie, ik ga het wel doen, en dan komt er een onderzoek uit, en dan zeg je: dat gaan we nooit doen, dat wil ik niet, dat vind ik geen goed idee. Dan vind ik het een beetje fair play om dan nu te zeggen: het lijkt me eerlijk gezegd geen goed idee, en dan ontraad ik dus ook het onderzoek, want waarom doe ik het anders. Dat is motie 26 voorzitter. Dan motie 27, 'Vervroegde invoering van de cruisebelasting'.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen

Mevrouw MAASSEN (d66). Nou ja, naar aanleiding van wat de wethouder zegt wel ook een vraag vanuit D66. Waarom inderdaad niet juist de vervuiler meer belasten? Volgens mij is er in Amsterdam een wethouder die nu heeft bedacht: we willen misschien een SUV-taks gaan introduceren en dan hoeft je dus ook niet inderdaad de elektrische rijder te ontlasten, maar...

De VOORZITTER. Wethouder. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Een tussenopmerking van mevrouw Maassen. Ja, dat is een vraag, wat doe je met een SUV? Was het een vraag aan de wethouder of aan mevrouw Elfilali? Aan mevrouw Elfilali. Het spijt me, ik had hem anders begrepen.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dat is een goede suggestie en dat kan natuurlijk ook. Het heeft te maken met carrots and sticks, dus wat ga je doen? Sowieso ben ik het daar helemaal eens, dat we inderdaad de vervuiler meer moeten belasten, maar dit gaat er ook over van kunnen we gemeentelijke belastingen, dat is eigenlijk het eerste punt van het dictum, slimmer inzetten om te verduurzamen? Dus het kan allemaal.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, motie 27, 'Vervroegde invoering van de cruisebelasting'. Ik snap wel dat die hier ligt hè, want het staat ook in het coalitieakkoord. Ik ben er ook

mee bezig, logiesbelasting voor de cruisepassagiers. Maar deze zegt: vervroeg hem weer. We hebben juist gezegd: we voeren hem in per 1-1-2025. Vanaf 2025 invoeren, niet vanaf 2024, en deze motie zegt: verschuif dat naar juli 2024. De reden van die verschuiving is niet omdat we het niet willen of niet gaan doen. Daar wordt u allemaal over geïnformeerd. Alleen is het wel zo, in tegenstelling tot meestal bij hotels, worden cruisereizen vrij ver van tevoren verkocht. En gegeven het feit wat een cruisereis is versus een hotel. Bij een hotel kun je zeggen: u huurt een kamer voor bijvoorbeeld € 100,00. Daar komt de toeristenbelasting bij en dan wordt het € 106,50 en die € 6,50 gaat naar de gemeente. Zo kan het niet gaan bij cruiseschepen. Dat zijn pakketreizen, mensen huren als het ware voor een week een plek aan boord, krijgen daarvoor niet alleen overnachtingen maar ook vervoer, want het schip vaart, eten, drinken, shows weet ik veel, entertainment aan boord, muziek, noem het maar op. En dat soort reizen worden vaak al ver van tevoren verkocht. En als ik al mijn prijs heb beloofd aan mijn passagier, voor deze prijs kun jij een week aan boord, dit is het programma, als we dan daarna zeggen: aha, nu komt er cruisebelasting bij, dan heeft die maatschappij niet de mogelijkheid om dat nog door te belasten aan de passagier. En dat vind ik geen fair play en daarom hebben wij met hen afgesproken: we gaan het doen. Ik kom geen populariteitsprijs ophalen, maar ik ben gevoelig voor het argument: verander niet tijdens het spel de regels. Daarom heb ik gezegd: dan doen we het per 2025, maar u hoeft niet nog een keer om vertraging te vragen. 2025 is it.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, dit vind ik dus een gevalletje: de vervuiler moet betalen. Als wij subsidieregelingen en subsidies voor het maatschappelijke middenveld, maatschappelijke organisaties, die heel veel doen voor de stad, drie maanden van tevoren of zes maanden van tevoren de subsidieregeling wijzigen, dan snap ik werkelijk niet waarom we niet tegen cruiseschepen, die vervuilen, onze gezondheid aantasten, niet gewoon kunnen zeggen: we gaan die cruisebelasting eerder invoeren. Ik dacht, ik ben nog redelijk, ik vraag om per 1 juli 2024, ik had ook kunnen zeggen per 1 januari. Wat mij betreft is dit wel een eerlijke middenweg, juist om die vervuiler te laten betalen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Daar ben ik het zeer mee oneens voorzitter, echt zeer mee oneens. Ik vind wel dat we serieus moeten omgaan in dit geval met bedrijven in onze stad of bedrijven die onze stad bezoeken. Ze varen tenslotte, die schepen. En ik vind het echt een goed argument, een terecht argument, als ze zeggen: joh, we hebben de helft van het schip al verkocht. Dat hebben we al gedaan. Als je dan zegt: en dan komt er opeens een cruisebelasting die wij dus niet meer kunnen doorbelasten. We kunnen niet die passagier opeens zeggen: nou leuk, dit was het bedrag, u heeft het misschien zelfs al betaald of een aanbataling ervoor gedaan. Er komt even zoveel geld bij, want de gemeente Rotterdam had wat bedacht. Dat kan zo'n maatschappij dan niet meer doen. En ik vind het echt fair play om van tevoren duidelijk te maken: dit is wat er te gebeuren staat. Per dan gaat het gebeuren. Dit argument hebben ze ingebracht bij me, daar ben ik gevoelig voor. Maar ik heb wel meegegeven: akkoord, want dat begrijp ik en dat is ook een goed en inhoudelijk argument. Maar dan wordt het wel 2025. Daar hebben we dan geen discussie meer over. En dat is ook een manier om ervoor te zorgen dat aan de ene kant we wel hetgeen doen waarvan we zeggen dat het goed is en ook een level playingfield met de hotelsector, de hotels aan land creëren, zonder dat we zeggen: hopsakee, hopsakee, en jullie belangen maken ons niet uit. Nee, we investeren daar ook in, bijvoorbeeld ook met walstroom, dat soort zaken, dus ik wil de cruisemaatschappijen niet ver van ons afduwen. Ik wil wel uitvoering geven aan het coalitieakkoord. Ik wil ook fair play richting hen tonen. En in dat samenspel komen we met het voorstel. Maar dan is de invoeringsdatum dus wel 2025.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja, ik ben het volledig oneens met de wethouder, want als we die fair play bij deze partij doen, we doen die fair play niet bij belangrijke maatschappelijke organisaties die heel veel betekenen voor de stad, als het gaat om armoede, als het gaat om welzijn, dus ik ben het hier totaal mee oneens. Ik hoop dat mijn mederaadsleden wijs zullen stemmen op deze motie.

De heer STRUIJVENBERG (Ir) (wethouder). Voorzitter, dan ga ik naar motie 28, 'Een structurele verbinding met de digitale stad', van Volt en GroenLinks, om te kijken om te onderzoeken of we bij beleidsprogramma's verbindingen kunnen maken met het programma Digitale stad. En voorzitter, het

lijkt me op zich goed om daarnaar te kijken en eens te zien hoever we daarmee zouden kunnen komen en dat laat ik dan uiteraard weer aan de gemeenteraad weten, zoals ook in de motie genoemd wordt. Een positief advies op motie 28. Motie 29, en ik denk dat ik die samen behandel met motie 44. Motie 29 van Volt en 50PLUS en motie 44 van het CDA. Het gaat over vrijwilligerswerk van werknemers. Motie 29 voorzitter zegt: kijk er eens naar om mensen vrijwilligerswerk te laten doen, 32 uur per jaar. Maar als je het uitrekent kom je op een kleine € 30 miljoen. Houd me niet aan een miljoen nauwkeurig, even op een achterkantje viltje snel uitgerekend, maar tientallen miljoenen per jaar aan kosten voor de gemeente zonder dat men direct voor de gemeente op dat moment aan het werk is. En dat lijkt mij een beetje gortig. Ik kan me op zich wel voorstellen, maar dat is dan een idee dat ik teruggeef, als we zeggen: kunnen we kijken naar vrijwilligerswerk voor onze ambtenaren, maar dan bedoel ik ook vrijwilligerswerk, dat betekent naast het werk. Voor vrijwilligerswerk word je niet betaald. Als we zeggen: u gaat vrijwilligerswerk doen maar we betalen u. Dan is het geen vrijwilligerswerk, dan is het werk. Zelfs als het niet op een locatie van de gemeente is maar bij een stichting of iets dergelijks. Dus ik zou me daar wel iets bij kunnen voorstellen, dat we kijken: is er niet meer koppeling te maken met behoefte aan vrijwilligerswerk in de stad? Maar dan buiten werktijd uiteraard en dat we daar eens mee aan de gang gaan. Dus motie 29 op die manier en ook motie 44 een beetje in het verlengde daarvan, zou ik ontraden. Dit idee geef ik graag terug.

De VOORZITTER. U heeft een vraag? Ja. Ik zag u aarzelen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Die ampères willen niet bij Volt uitkomen.

De heer KIND (volt). Het is een heel gezellige stoelendans op deze manier inderdaad. Toch even een reactie, want ik vind het wel vrij boekhoudkundig geredeneerd. Er is een aantal jaren geleden een onderzoek gedaan. In Rotterdam hebben we ongeveer 140.000 vrijwilligers en ze hebben ooit berekend wat de maatschappelijke waarde daarvan is en dat kwam uit op ongeveer € 300 miljoen per jaar, wat het de stad oplevert. En dat is ook logisch, want als we kijken naar alle uitdagingen die we in de stad hebben, bijvoorbeeld in de zorg, we hebben grote personeelstekorten, bijvoorbeeld iemand even naar het ziekenhuis brengen, even een plantsoen opruimen, misschien even een ronde lopen om de veiligheid in de wijk ook te kunnen stimuleren. Dat is heel veel vrijwilligerswerk dat we in de stad kunnen uitvoeren, en dat tegelijkertijd leidt tot een grote maatschappelijke waarde. Tegelijkertijd hebben we een arbeidsmarkttekort. Het kan bijdragen aan aantrekkelijk werkgeverschap, veel meer mensen die voor de gemeente willen werken, de lerende organisatie waar we het vaak over hebben, de afstand tussen beleid en praktijk verkleinen, heel veel argumenten die niet alleen op kosten zitten, maar ook op wat het de stad uiteindelijk oplevert als we dit gaan doen. En als u het dictum van de motie leest, dan gaat het er niet over dat we nu zeggen: we gaan het nu doen, nee, in Amsterdam gaan ze ermee experimenteren een jaar lang, het is in juni gestart, tot volgend jaar. Het enige wat we zeggen is: volg het nu, volg die evaluatie en als dat positief is, dan zou het heel fijn zijn als we dat ook in Rotterdam kunnen gaan doen. En daarom als reactie: het is nu nog wat verdedigend en we zouden toch graag iets meer ruimte zien, omdat ik denk dat de stad dit hard nodig heeft.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee voorzitter, met zo'n bijdrage gaat de deur natuurlijk al dicht. Het is uw recht om deze motie in te dienen. Ik was deze begrotingsraad nog niet als boekhouder weggezet, maar tada, daar is die dan, op het moment dat ik het niet had verwacht. Maar oké, het zij zo voorzitter. Het lijkt mij een ontzettend slecht idee en we moeten niet voor de gevolgen weglopen. Het kost gewoon € 30 miljoen per jaar. Dan kun je zeggen: daar krijg je veel voor terug. Ja, er zijn nog meer ideeën, ongetwijfeld heel goede, fijne ideeën, die € 30 miljoen per jaar kosten. Laten we er nog tien indienen, dan hebben we € 300 miljoen per jaar. Nee voorzitter, het lijkt mij een heel slecht idee. Ik heb geprobeerd een opening te bieden door een alternatief aan te bieden. Daar wordt niet op ingegaan. Het is de keus van Volt, het zij zo, maar mijn negatief advies blijft natuurlijk wel hard staan.

De VOORZITTER. De heer Kind.

De heer KIND (volt). Ja, volgens mij kom ik met argumenten en geef ik ook aan dat er onderzoek gedaan is dat laat zien dat het € 300 miljoen aan de stad kan bijdragen. Ik zeg dat ik het inderdaad iets boekhoudkundig vind als we het alleen gaan zeggen: ja, het kost heel veel aan personeelskosten, maar het levert de maatschappij niets op. Ik kom met cijfers, en dan word ik weggezet van: ja, oké, dan gaat

de deur wel volledig dicht, terwijl ik begin met mijn betoog: het is wel een verdedigende argumentatie, maar laten we het hierbij houden. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Zeer verstandig. Motie 30, 'Maak financiële consequenties inzichtelijk', van GroenLinks. Even kijken, volgens mij hebben wij het hier over in de COR als ik het wel heb. Volgens mij staat er ook nog een toezegging op. Bij de aanbeveling van de COR en de accountant zijn we hier juist mee bezig. Dus ik zou eigenlijk willen vragen of we deze motie of het idee achter deze motie daar niet het best bij kunnen betrekken? En als we daarmee komen en het leidt nog niet tot afdoende tevredenheid, dan kunnen we dan natuurlijk daar het gesprek over voeren en wellicht komt dan deze motie ook wel weer omhoog. Dat gaan we dan zien. Maar ik zou voor nu willen zeggen: misschien nog net iets te vroeg, want we zijn juist met dit soort zaken bezig en gaan erover met elkaar het gesprek voeren hoe we dat met elkaar goed kunnen vormgeven. Dus ik zou misschien willen vragen om in ieder geval op dit moment nog niet in te dienen. Laat ik het zo zeggen voorzitter. Motie 36, 'De SDG's op zijn Rotterdams'. Ja, daar doen we eigenlijk best veel aan hè. We hebben bijvoorbeeld ook een voluntary local review gedaan, dus het is helemaal zo nog niet zo gek hoe we daarin zitten denk ik. Maar beleidsdoelen die we hebben, hebben relatie met de SDG's en dat proberen we ook inzichtelijk te maken. Maar ik denk niet dat we zover zouden moeten gaan als waar deze motie om vraagt. Volgens mij is het wel goed om die SDG's bijvoorbeeld ook te gebruiken voor het goede gesprek met andere organisaties, belangrijke partners in de stad die die SDG's ook gebruiken. Het is al best wel een klus overigens hoor, wat we ermee doen, om die inzichtelijkheid ook voor u als gemeenteraad en voor ons als college natuurlijk en de ambtelijke leiding goed inzichtelijk te maken. Dat is al best wel een klus. Maar dat doen we graag en met goede zin, maar ik vraag me af of we dan ook nog verder moeten gaan met het verzoek zoals dat in motie 36 staat voorzitter. Dan motie 37, 'Open hiring'. Ik heb het idee dat open hiring zowel zijn eigen nut en noodzaak heeft, alleen zoeken we bij de gemeente toch vaak mensen of functies moet ik zeggen en dan dus mensen voor die functies, waarbij je echt even moet kijken of iemand de goede competenties heeft, het gesprek, de insteek, toch wat specialistischer werk over het algemeen dan waar open hiring denk ik wat beter voor geschikt is, wat minder specialistisch werk. Dus vandaar dat ik motie 37 zou ontraden voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik wil even terug naar de vorige motie, want ik heb eigenlijk geen argument gehoord van de wethouder waarom het niet zou kunnen. Ik heb alleen gehoord dat hij het zich afvraagt. Maar ja, dat is nog geen argument om het niet te willen doen. Dus misschien kan de wethouder dat iets meer toelichten?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dan vraag ik mij af of ik de motie op dezelfde manier interpreteer als de heer Van der Velden. Wat beoogt hij dan toe te voegen met deze motie? Dat ga ik me dan eerlijk gezegd afvragen. Misschien leent het zich even beter voor een gesprek buiten dit moment om. Zullen we het zo doen? We hebben nog een tweede termijn. Ik heb het idee dat we dan misschien langs elkaar heen praten. Ik houd hem in ieder geval even apart. Voorzitter, motie 37 heb ik net gedaan. Motie 47, 'De eenarmige bandiet, liever niet'. Kijk, ik heb aangegeven in de commissievergadering, bij de financiën, dat we zouden kunnen kijken, kunnen lobbyen, want het is rijkstarief inderdaad, dat ziet de indiener ook inderdaad, maar om te kijken of dat rijkstarief niet zou kunnen worden geactualiseerd aangezien het geloof ik al twaalf jaar hetzelfde tarief is. Zou je dat niet een keer moeten indexeren? Daar gaat deze motie niet over. Zo'n motie zou ik kunnen omarmen. Maar deze zegt: het moet gewoon veel verder omhoog ten behoeve van de kostendekkendheid. Maar in die kostendekkendheid wil ik me wel eens verdiepen. Want als iets niet kostendekkend is en het scheelt wat veel en je denkt: hé goh, hoe kan dat nou? Dan is het natuurlijk mogelijk dat het bedrag dat je vraagt wat laag is om kostendekkend te kunnen zijn. Het kan eerlijk gezegd ook zo zijn dat de kosten die je toerekent wat hoog zijn voor wat je eigenlijk zou moeten willen. Dat weet ik nu niet goed en daarom zou ik motie 47 willen ontraden. En ik geef mee: misschien is een motie die oproept tot actualisatie van de leges voor het rijkstarief iets wat ook naar de zin van de indiener zou kunnen zijn voorzitter. Dan heb ik nog drie amendementen, F, H en I voorzitter. Amendement F gaat over: doe de verlaging van de ozb niet. Amendement H vertelt ons: verhoog de kwijschelding van de

afvalstoffenheffing, en amendement I zegt: de rioolheffing zou omhoog moeten gaan. En alle drie zou ik eigenlijk moeten ontraden met verwijzing naar ons coalitieakkoord. Ik snap wel dat moties of amendementen in dit geval worden ingediend met deze voorstellen. Dat is natuurlijk helemaal niet zo vreemd. Maar ik denk dat het mij uiteindelijk ook niet kwalijk genomen zal worden als ik zeg dat ik mij gehouden voel aan het coalitieakkoord en aan de uitvoering daarvan.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). In het coalitieakkoord staat over de ozb met de gebruikelijke index. De meest gebruikelijke index in Nederland is gewoon de CPI en die stellen wij voor. Dus volgens mij kan het gewoon binnen de bewoordingen die in het coalitieakkoord zijn afgesproken.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Het coalitieakkoord zegt meer. Dit zegt het coalitieakkoord. Het coalitieakkoord zegt ook: wij proberen wat toe te groeien naar wat gemiddeld zo gebruik is. Daar heb ik naar gekeken en dan zie je dat de afvalstoffenheffing, als je het heel precies gaat berekenen zal er altijd wel een verschilletje zijn. Maar met de afvalstoffenheffing zitten we ongeveer op het gemiddelde. Dat is zo gek nog niet. Met de rioolheffing zitten we ongeveer op het gemiddelde. Dat is zo gek nog niet. Met de ozb zitten we behoorlijk bovengemiddeld, en dus zeggen we: dan zou je daar dus iets aan moeten doen wil je uitvoering geven aan dat deel van het coalitieakkoord. En daarom bij de amendementen H, F en I, een negatief stemadvies.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, ik moest even dubbelchecken, maar over de ozb heb ik echt niets anders kunnen vinden in het coalitieakkoord dan de gebruikelijke index, maar ik laat me graag verder voorlichten daarover.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Sec als je zoekt op het woord ozb klopt dat, maar het gaat over de gemeentelijke belastingen. Laat ik zeggen: de woonlasten zullen dan nog het meest in het oog springen en dat zijn deze drie. De ozb, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Maar die ozb sec wordt daarbij niet genoemd, maar het gaat over de gemeentelijke lasten.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Nou ja goed, omdat er verwezen werd naar het coalitieakkoord en wij natuurlijk graag die € 0,60 per maand zouden inzetten voor het armoedebestrijdend en ik dacht: de gebruikelijke index, lijkt me dat we daar inderdaad toch wel een keer het gesprek over moeten kunnen voeren met elkaar, maar op dit moment hoor ik daar een nee.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dat klopt voorzitter. Dat heb ik ook bij de Voorjaarsnota overigens al gezegd, daar zat het natuurlijk al in. Dat dit een ander deel is van het uitvoeren van het coalitieakkoord, en daar mag eenieder het natuurlijk ook mee oneens zijn. Dat is niet zo gek. Maar het zal mij toch niet kwalijk genomen worden an sich dat ik het coalitieakkoord probeer uit te voeren.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik weet niet welk coalitieakkoord u precies bij de hand heeft, maar dat over deze gemeentelijke belastingen en toegroeien, dat kan ik er niet in vinden. Het is uw coalitieakkoord natuurlijk, maar ik wil het graag los van deze discussie doen.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ik kan alleen zeggen dat het me een beetje verbaast, want dit was bij de Voorjaarsnota al onderdeel van het gesprek en toen kwamen deze vragen niet. Ja,

d'accord, maar goed, het staat erin. Zo heb ik het ook uitgelegd en daarom gebeurt het ook. Bladzijde 51 wordt nog gezegd.

De VOORZITTER. U kunt verder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dit was het voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja, ik had rechtstreeks aan wethouder Struijvenberg een vraag gesteld en daar was geen woord Frans bij. Is er een groep ambtenaren actief op zoek naar een nieuw ambitieus investeringsplan voor Rotterdam en ik zei dat omdat onze reservepotten vol zitten en in die meerjarenraming zelfs groeien, en ik nergens iets creatiefs of ambitie zie wat u met die reservepotten gaat doen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Mijn excuses voorzitter, dat is inderdaad waar. Ik herinner mij de vraag, ik geloof dat het ook over de RIM ging. Ik denk dat de heer Coşkun het vooral zal hebben over de Enecogelden in die RIM. Laat ik zeggen, er wordt best veel geïnvesteerd, dat weet de heer Coşkun ook wel. We hebben wel ook, ik dacht ook in afspraak met de raad, een kader meegegeven voor wanneer en hoe die Enecogelden zouden kunnen worden besteed en aan dat kader wil ik me wel houden. Dat gezegd hebbende, het kortere antwoord op zijn vraag is: ja, we zijn wel degelijk op zoek naar manieren om dat geld ook inderdaad te investeren binnen de kaders zoals we die hier met u hebben afgesproken.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Maar die RIM groeit meerjarig, tot 2027. Wanneer neemt u de raad en de stad dan mee waar u dan naar zoekt? Want ik denk dat er in de stad genoeg plannen zijn om te investeren. Misschien moeten we dan de regels rondom de Enecogelden wat aanpassen, maar dat er genoeg plannen zijn om dat effectief te investeren, al is het bijvoorbeeld maar als katalysator in de woningbouw.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ja voorzitter, nee, ik ging er zelf van uit dat de heer Coşkun het had over de Enecogelden. Even los van die gelden wordt de RIM wel degelijk ingezet. Daar zit die niet. Als u zegt: maar blijft er niet nog wat geld op de plank, dan denk ik: binnen de RIM zou je dat eigenlijk alleen kunnen zeggen over het onderdeel Enecogelden. Niet over alle andere onderdelen eerlijk gezegd, die worden gewoon ingezet. Daar zit ook allemaal een investeringsplan achter en die zaken krijgt u ook allemaal. Dus dan denk ik, dan vertaal ik zijn vraag in mijn hoofd even, zijn we op zoek naar goede projecten natuurlijk, die tot investeringen kunnen leiden, zodat je dat geld ook inzet voor de stad. Het antwoord is ja. Zijn daar ambtenaren mee bezig, vroeg hij. Ja, daar zijn ambtenaren mee bezig.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Die Enecogelden zitten in die RIM en de RIM groeit, in 2027 zelfs. En die Enecogelden zijn daar gewoon onderdeel van. U zegt: daar zijn ambtenaren mee bezig, dat was ook mijn vraag. Maar gaat u daar ook dan de stad bij betrekken om daar iets goeds voor te verzinnen? Want nu zitten we opgesloten in die Enecogelden op een verkeerde manier, waardoor bijvoorbeeld allerlei dingen niet op gang komen. Dus het kan niet gebruikt worden als katalysator in de woningmarkt. Of wordt daar wel naar gezocht? En wanneer gaat u ons daarin meenemen en de rest van de stad?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Bij de investeringsvoorstellen doen we dat altijd voorzitter. Dat doen we altijd bij een investeringsvoorstel. En bij een begroting kunt er zelf naar kijken. Maar de heer Coşkun zegt: de RIM groeit, maar de Enecopot groeit natuurlijk niet. We verkopen het niet ieder jaar. Dus ik denk dat het een beetje langs elkaar heen loopt eerlijk gezegd. De rest van het geld wordt gewoon ingezet.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Een ordevraag. We doen de beantwoording per wethouder en er is voor mij nog één open vraag. Een veegronde. Doen we dat nu meteen, of is dat aan het eind pas?

De VOORZITTER. Veegronde doe ik aan het eind, want er zijn ook wethouders die iets over het hoofd hebben gezien et cetera. Dan komt dat ook wel weer terug. Dan ga ik naar wethouder Kasmi.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ik dacht dat mijnheer Karremans eerst was, maar dan doe ik het.

De VOORZITTER. Die heb ik even dismissed om een persoonlijke reden.

De heer KASMI (d66) (wethouder). Ah, oké, dank u wel voorzitter. Een heel goede avond allemaal. Voorzitter, op mijn terrein valt het eigenlijk heel erg mee. Ik heb één motie en ik had welgeteld één vraag van mevrouw Elfilali. Daar begin ik ook mee, bij die laatste. Uw vraag ging erover wat we nu doen om die cultuursector meer te laten floreren en wat zijn de investeringen die we doen? Die heb ik met u gedeeld bij de Voorjaarsnota, maar ik deel ze met alle plezier nog een keer. Om even een rijtje te geven, € 2,5 miljoen aan extra investeringen in het komende cultuurplan, dus dat is vanaf 2025 en dat is dan jaarlijks. € 1,6 miljoen dat we ook hebben vrijgemaakt tijdens de voorjaarsretraite voor extra cultuurprogrammering in de wijken. Dat is een van de ambities die we hebben, ook cultuur dicht bij de mensen in de wijken. En zo hebben we ook € 750.000,00 vrijgemaakt om de gratis evenementen mogelijk te maken, omdat die met die heel hoge inflatie tegen enorm veel problemen aanliepen, met name ten aanzien van personeel en beveiliging. Dus die compenseren we op deze manier. En zo hebben we ook bijvoorbeeld € 400.000,00 extra vrijgemaakt voor de tijdelijke locatie van Museum Rotterdam, om nog maar een voorbeeld te noemen. En € 80.000,00 voor nachtcultuur. Dus om u even een beeld te geven van dat we best veel investeren ook in deze moeilijke tijden in cultuur. Dan voorzitter, had ik nog één motie van de fractie van D66, motie 35, 'Maak het queermonument permanent'. Ik kan die motie omarmen, met één heel kleine kanttekening. Laat ik eerst beginnen met te zeggen dat de ontwikkeling van het monument ook heel erg samenhangt met het herontwerp, de herinrichting van het Willemsplein, zoals u weet. En dat als we dat doen, dat we dat natuurlijk ook gaan doen met de lhbtq+-gemeenschap zelf, om ook zeker te weten dat het monument ook bij de gemeenschap goedkeuring kan vinden. Daar hebben we het uiteindelijk ook voor gedaan. U geeft aan in een van de bullets om ook in het monument de geschiedenis ten aanzien van de gemeenschap een plek te laten vinden. Daarvan kan ik zeggen: die vinden plaats op meerdere plekken in de stad, dus dat gaan we niet per se in dit monument terugvinden. Maar we gaan dat wel in samenspraak met de queergemeenschap doen. Dat was het voorzitter wat ik aan vragen had genoteerd.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Dan kunnen we volgens mij wethouder Achbar nog voor de dinerpauze doen.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, goedendag wilde ik zeggen dames en heren, maar dank voorzitter. ik heb een aantal vragen waarvoor dank. Beginnend bij D66 over het ZuiderLokaal. Terecht dat er op dit moment wat zorgen zijn omdat wij bezig zijn met het inregelen van een nieuwe subsidieregeling die half 2024 ingaat. Ik kan u daarmee wel toezeggen, vooruitlopend daarop, dat wij echt wel gaan zorgen dat die organisaties niet omvallen, zoals ik dat eerder in eerdere commissies heb gezegd op vragen over organisaties die belangrijk zijn. Dus u kunt ervan uitgaan dat wij gewoon wel zorgen voor een goede overbruggingsfinanciering zodat zij als die regeling er is, voor informele leerondersteuning daar gewoon aanspraak op kunnen maken. Dan had u ook een vraag gesteld: denk nu eens na, die was aan drie collegeleden gesteld, het college spreekt met één mond, dus ik doe het dan in het algemeen. We vinden het een sympathiek idee en als u ons de ruimte geeft om te onderzoeken wat daarin de mogelijkheden zijn en daar later bij u op terug te komen, dan zouden we daar heel blij mee zijn. Dan een vraag die gesteld werd over Kipa, Kinderparadijs Meidoorn, overigens door een aantal partijen, waaronder u als D66, maar ook ChristenUnie, GroenLinks en de SP, en ik zal

er ongetwijfeld nog een aantal gemist hebben. U had mij gevraagd, beste wethouder, kijk wat er mogelijk is om Kipa overeind te houden. Daarvan heb ik u toen ook in de commissie gezegd dat we dat echt wel met man en macht vanuit de organisatie aan het doen zijn. Tegelijkertijd heb ik u ook gezegd dat er een enorme verantwoordelijkheid ligt bij de organisatie zelf. Na het laatste gesprek dat wij hebben gehad en dat was na het bezoek dat heeft plaatsgevonden bij het Kinderparadijs, heb ik binnen de organisatie in de vorm van een bestuurlijke opdracht meegegeven: zoek echt wel de maximale ruimte die we hebben, creëer ook de ruimte waar mogelijk. Daar heb ik nu wel vanuit een bestuurlijke opdracht iets meegegeven, want er was een aanvraag binnen jeugdpreventie. We weten dat Kipa momenteel bezig is met een aanvraag om hun methode evidence based te krijgen bij het Nederlands Jeugdinstituut. Daar staan ze nu op de wachtlijst, dus daar heb ik nu even wat ruimte gecreëerd voor 2024, in de veronderstelling dat die methode wel goedgekeurd wordt. Ik wil daarbij wel zeggen: dit is incidenteel geld. Deze creatieve oplossing, zal ik het maar even noemen, is ook weer alleen maar voor 2024, waarbij we wel het gesprek blijven voeren met Kipa om ervoor te zorgen à la het Wijkpaleis. Dat is een fantastisch voorbeeld in de stad, dat ooit begonnen is met 90% subsidie en 10% cofinanciering, en die het nu echt omgedraaid doet, waarbij ze nu 90% cofinanciering hebben en 10% subsidie. Ze zijn bereid hun expertise en ervaring te delen met andere organisaties in de stad. Dat gebeurt ook en wat mij betreft is dat ook een oproep richting Kipa om daar het gesprek mee te voeren en daarin zullen wij faciliteren en ondersteunen.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ik was nog niet klaar. Als u wilt weten wat het bedrag is. Ik moest even checken, ja, ik voel de raad heel goed aan. Ja, op dit moment hebben wij een bedrag van € 459.000,00 kunnen organiseren met die creatieve oplossingen, met al die kanttekeningen ook vanuit die bestuurlijke opdracht die expliciet is meegegeven: creëer die ruimte voor 2024. Maar ik heb voldoende vertrouwen, zeker na de bijeenkomst die ik heb gehad bij Kipa zelf, waar de heer Coşkun en mevrouw Bokhove aanwezig waren, dat er ook partijen zijn om eventueel de resterende middelen van organisaties aan te vullen, waaronder een school, die zei: dit moeten we in gezamenlijkheid doen. Dus dat geeft mij wel vertrouwen dat nu ook een stap wordt gedaan vanuit partijen en organisaties die het sowieso een warm hart toedragen, om de resterende middelen op die manier bij elkaar te krijgen.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Wethouder, het is goed om te horen dat het bedrag weer verdubbeld is. De bijeenkomst die de wijkraad daar had bedacht en belegd in het Kinderparadijs was een goede bijeenkomst. Met heel veel bewoners, heel veel mensen ook van scholen, heel veel kinderen en de wijkraad natuurlijk. En daar zei u ook: ik had de helft, in de commissievergadering bleek dat een derde te zijn. Nu is dat dan weer van € 230.000,00 naar € 460.000,00. Maar waar wij voor willen waken en waarvoor ik ook een oproep heb gedaan, is om te voorkomen dat nu het Kinderparadijs gaat zeggen: we moeten toch mensen gaan ontslaan, of we moeten toch al gaan krimpen, dat er een sterfhuiskonstructie komt, terwijl we met z'n allen willen dat dat blijft. Vijfentwintig jaar geleden is dat daar ontstaan. De deelgemeente was in staat om dat altijd overeind te houden en het moet toch niet zo zijn dat de centrale stad dat dan niet kan. En ik snap dat er tussen nu, u heeft in de afgelopen twee weken alweer wat bijgeplust. We hebben nog twee dagen, dan is het donderdag. Dus laten we in ieder geval zorgen dat de garantie er is. Ik bedoel, we gaan de goede kant op, dus laten we nog een beetje doorduwen en -trekken achter de schermen ook, samen met het Kinderparadijs en alle betrokkenen om te kijken of we toch niet, zeker voor 2024 de garantie kunnen hebben dat al het personeel dat er nu is in dienst kan blijven, en we verder kunnen zoeken naar een verdere structurele fundering voor dat Kinderparadijs. Want tot nu toe zijn het ook nog allemaal incidentele middelen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik begrijp de oproep en deze discussie hebben we breder gevoerd ook in de commissie. Daarom spreek ik ook het vertrouwen uit richting andere organisaties die ook diezelfde avond aanwezig waren en hebben opgeroepen: dit moeten we in gezamenlijkheid doen. Zo heb ik hem dan ook begrepen. Gezamenlijkheid betekent niet alleen de gemeente. Ik hoop dat ik hiermee echt wel heb laten zien: maximaal zoeken naar mogelijkheden voor 2024, tegen het randje aan misschien nog net, net even ertegenaan schuren, met het vertrouwen, en het voorbeeld heb ik u net gegeven, die evidence based methode via NJi wel goedgekeurd krijgen. Dat

biedt overigens, als dat wel gebeurt in 2024, iets meer mogelijkheden voor Kipa. Dus dat is het uitgangspunt dat ik nu heb genomen om te komen tot een bedrag van € 459.000,00. Die oproep die u doet lijkt me een terechte oproep, maar zeker ook naar de partijen die die avond aanwezig waren.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, dan een vraag van DENK met betrekking tot de gastarbeiders. Volgend jaar is een bijzonder jaar. Wat mij betreft gaan wij in gesprek met de verschillende community's in de stad om daar goede vorm aan te geven en op te halen welke behoefte er is. En dan kom ik graag ook bij u terug wat er is opgehaald en hoe we daar eventueel vorm aan zouden kunnen geven. Dan ga ik naar de moties. Motie 10, 'Alle kinderen Lekker Fit!'. Voorzitter, ook deze hebben we eerder even kort besproken in de commissie. Toen aangegeven: er zijn echt wel fantastische dingen gebeurd in die negentien jaar met het Lekker Fit!-programma, zeker als het gaat om het bewegingsonderwijs en de gezonde voeding en vooral het water drinken op scholen. En dat willen we ook behouden binnen het Lekker Fit!-programma. Zo ook naast die beweegmomenten binnen het onderwijs, ook de schoolsportvereniging, dus ik noem dat het derde beweegmoment extra. Dat vind ik ook belangrijk, voldoende bewegen. Maar als we kijken naar de kern en het doel van het Lekker Fit!-programma, waarin de doelstelling was het terugdringen van overgewicht, bijdragen aan motorische ontwikkeling, hebben we in die negentien jaar helaas geen trendbreuk gezien en vooral een gelijke lijn. Daarvan zeg ik: oké, laten we daar nu in die herijking goed naar kijken, waarin de goede elementen van Lekker Fit!, die ik net heb opgesomd, blijven behouden, en we tegelijkertijd die individuele aanpak op wijkniveau moeten gaan uitwerken om echt impact te maken op het verschil op die twee doelstellingen. En dat gaat dan om het terugdringen van overgewicht, waarbij een goede monitor moet plaatsvinden, en dus ook daadwerkelijk impact wordt gemaakt voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ja, volgens mij vergeet de wethouder dat hier met name ook een preventiemoment is. Al is het gewicht niet teruggedrongen, u had er misschien niet aan moeten denken wat er gebeurd was als het programma niet was uitgevoerd. Dus de motie pleit heel erg om eerst goed te evalueren, het onderzoek af te wachten en dan nieuwe stappen te nemen, want anders dan gooien we onze oude schoenen weg voordat we nieuwe hebben, en het moet gewoon beter worden en zonder bezuinigingen, omdat we het dus hard nodig hebben om die kinderen een gezonde start te geven.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou ja voorzitter, ik vind een overzicht van resultaten op het gebied van de doelstelling die Lekker Fit! onder andere heeft, dat is het terugdringen van overgewicht, met alle respect, als we dan moeten zeggen, na negentien jaar, een overzicht: geen verandering in die twee doelstellingen, ja, ik begrijp de opmerking: gooi het kind met het badwater niet weg, die is eerder gemaakt. Ik gooi hem ook niet helemaal weg, maar we kijken er wel kritisch naar, waarbij ik zeg: de goede elementen blijven behouden, zeker op het gebied van bewegingsonderwijs, als het gaat om gezonde voeding, als het gaat om traktaties, het aanbieden van water, het derde bewegingsonderwijs via schoolsportvereniging, die blijven behouden. Maar daaronder hebben we een aantal andere uitdagingen, dan ga ik niet zeggen: ik wacht nog even op een rapportje, terwijl ik cijfers heb over een periode van negentien jaar. Dat is met alle respect voorzitter, dit is een beeld dat we hebben vanaf 2005 tot nu, en dan zou een rapport niet ineens het verschil maken. Ja natuurlijk, het kan, maar ik zie dat op dit moment niet. Dat betekent dus dat ik deze motie ontraad. Dan heb ik een amendement voorzitter in het verlengde van het verhaal dat ik net heb verteld. Dat is het amendement van de PvdA, 'Behoud Lekker Fit! en Kinderparadijs Meidoorn'. Als we die twee verhalen met elkaar combineren, heeft u denk ik het antwoord op dit amendement, dat ik het zal ontraden. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, ik heb nog een aantal moties. ZuiderLokaal, daar heb ik een toezegging over gedaan. Het amendement van GroenLinks, amendement A is dat, zal ik ontraden op basis van de toezegging die ik heb gedaan. Er zal geen partij omvallen wat mij betreft, dus ik zal voor overbruggingsfinanciering zorgen. Motie 1 van GroenLinks, Het Kinderparadijs.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, kijk, op zich is het natuurlijk fijn dat de wethouder zich actief wil inzetten voor het behoud van het ZuiderLokaal, dus dank daarvoor. Daar zijn wij blij mee. Tegelijkertijd zien wij wel een tendens dat er individuele organisaties bij ons aankloppen. Wij zijn kaderstellend, en het enige wat u zegt is: nee, we kleden wel allerlei dingen uit waardoor bepaalde partijen geen aanspraak kunnen maken binnen het kader van verordeningen dat wij met elkaar hebben afgesteld. En dan zegt: ik lever maatwerk, iedereen mag bij mij aan het bureau komen. Ik vind dat rieken naar cliëntelisme en ik vind dat ingewikkeld. Dus dat wil ik graag gezegd hebben. Ik kan u wel zeggen: ik ga iedereen afzonderlijk proberen te helpen, maar dat is voor ons als raad slecht te controleren en het is ook slecht voor de duurzaamheid van dat soort organisaties, hoe zij zich gewoon in de toekomst goed overeind kunnen houden.

De VOORZITTER. Het punt is gemaakt. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, op het moment dat je het hebt over cliëntelisme. Hier staat één partij op en dat is het ZuiderLokaal. Ik heb een aantal andere partijen die ik ook nog kan opnoemen die informele leerondersteuning aanbieden in de stad. Ik heb dus altijd gezegd: probeer dat generiek met elkaar te bespreken. U hebt het nu specifiek over het ZuiderLokaal. Wat mij betreft gaat het om alle partijen. We hebben er juist bewust voor gekozen om binnen Couleur Locale apart middelen beschikbaar te stellen binnen drie portefeuilles. Onderwijs, welzijn en vanuit armoede. We hebben gezegd dat we informele leerondersteuning belangrijk vinden, daar gaan we een aparte subsidieregeling voor organiseren. Dat heeft tijd nodig. Daarom heb ik gezegd: dat komt half 2024, omdat die partijen graag met een schooljaar willen werken en niet met een kalenderjaar. En wat nu ontstaat voor dat die subsidieregeling er is, wat we dus zeggen, is beschikbaar voor alle partijen. Er moet wel een overbrugging plaatsvinden. Nou, daarvan zeg ik: ik vind dat niet meer dan normaal. Dan zorg ik dat voor al die partijen een overbrugging is. Niets meer, niets minder. Ik heb het niet over één partij. Hier wordt expliciet één partij genoemd, en voor mij gaat het om meer partijen.

De VOORZITTER. Wilt u het kort houden? Het eten wordt koud.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Nou ja, goed, vooral als er termen van cliëntelisme gebruikt worden voorzitter. Ja, er wordt één naam in een motie genoemd. Ja, ik vind het toch even een omgekeerde redenering dan. Dat wil ik toch even genoemd hebben voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja goed, de omgekeerde redenering. Dat vind ik dus niet correct, want bij de Voorjaarsnota hebben wij al aangegeven: eerst kleedt u iets uit, dan moet er een overgangsregeling komen, waardoor u zegt: dan kan iedereen bij mij komen voor het leveren van maatwerk. Dat is dus gewoon de verkeerde volgorde der dingen. Dat hebben wij bij de Voorjaarsnota aangegeven, daar lopen we nu ook nog een keer tegenaan. En wij geven die geluiden door van partijen die dus dan in de knel komen. Ik geef aan dat ik het ingewikkeld vind, omdat het de verkeerde volgorde van dingen is. Ik wil me graag bezighouden met kaders stellen. Daar gaan dingen mis. Dat hebben wij eerder aangegeven en ik hoop dat de wethouder daar dus in het vervolg, als je dus een subsidieregeling aanpakt, zorgt dat je niet eerst het kind met het badwater weggooit. Dat wil ik toch gezegd hebben.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Oké, voorzitter, amendement A staat op ontraden. Dan heb ik motie 1, het Kinderparadijs, daar heb ik iets over gezegd, ontraden. 'Zwemvouchers voor ouderen', DENK, motie 40, een aantal dingen. In het dictum refereert u aan 2024. Daarvan zou ik willen zeggen dat dan 2025 wordt, omdat u refereert aan de middelen die ook in 2025 beschikbaar zijn. En ik wil u ook meteen vragen: geeft u mij de ruimte om hier goede uitwerking aan te geven om dan met een goede afdoening te komen en daarmee kan ik hem dan omarmen. En overigens wil ik erbij vermelden, uiteindelijk de dekking die u voorstelt, daar gaat u als raad over, maar de inhoud, als u zegt: probeer ook ouderen te betrekken bij beweging en in de vorm van zwemmen, daar sta ik voor open, dus qua inhoud wil ik ernaar kijken vanaf 2025, maar over de dekking gaat u zelf. Dat geldt ook voor de motie van Volt. Over de dekking gaat u zelf, waarin u vraagt integrale Infopleinen in de wijk. Ja, ik heb geen nummer. Van deze heb ik toevallig geen nummer, maar het is de laatste die ze hebben ingediend. Hij

klinkt sympathiek, wekt ook de indruk alsof we nu niet georganiseerd zijn. Als ik hem zo lees en zo mag begrijpen, moet het niet iets nieuws zijn, maar vooral een versterking van bestaande structuren die we hebben, zodat er synergie ontstaat in informatievoorziening. En ook daarin, als ik hem zo mag uitleggen, lijkt het me oké. Wat betreft de dekking, daar gaat u als raad zelf over. Dan heb ik motie 43 van het CDA, 'Ondersteun het verenigingsleven in de kleine kernen'. Ja, voor 2025 en verder gaat in het kader van de kleinekernenaanpak de komende maanden onderzocht worden of er in de toekomst een regeling voor verenigingen in de kleine kernen ingesteld kan worden, dus dat komt eraan en dat maakt deze motie op ontraden. Dan ben ik er voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u wel. Dan stel ik vast dat we een aantal wethouders in de eerste termijn van de zijde van het college achter de rug hebben. Het is nu 19.00 uur. Ik stel u voor dat we een hapje gaan eten en ik zou het fijn vinden als wij weer om 20.00 uur terug zijn. Dan vervolgen wij onze vergadering om 20.00 uur. Nu is de vergadering geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 7 november 2023

Notulen van de raadsvergadering van 7 november 2023 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 21.31 uur tot 21.50 uur is waargenomen door mevrouw Kockelkoren.

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer V.P.G. Karremans, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders (zij was aanwezig tot 17.00 uur) is vervangen door de heer W. de Bel

Heropening

De VOORZITTER. Ik heropen de vergadering.

5. BEGROTINGSDEBAT – vervolg

- 5.1 *Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4*
- 5.2 *Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024*
- 5.3 *Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026*
- 5.4 *Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen;*
 - A. Verordening onroerendezaakbelastingen 2024;*
 - B. Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2024;*
 - C. Verordening precario- en reclamebelasting 2024;*
 - D. Algemene legesverordening 2024;*
 - E. Verordening logiesbelasting 2024;*
 - F. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024;*
 - G. Verordening afvalstoffenheffing 2024;*
 - H. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2024;*
 - I. Verordening rioolheffing 2024;*
 - J. Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2024;*
 - K. Verordening rechten markten 2024;*
 - L. Verordening precario standplaatsen 2024;*
 - M. Retributieverordening Openbare werken 2024;*
 - N. Verordening lijkbezorgingsrechten 2024;*
 - O. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2024;*
 - P. Verordening liggeld woonschepen 2024;*
 - Q. Verordening leges Omgevingswet 2024.*

De VOORZITTER. Wij hervatten ons debat in de eerste termijn van de zijde van het college, wethouder Karremans.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ja goedenavond voorzitter, ook namens mij. Hij heeft het niet door hè. Als u het zich afvraagt, ik heb niet gedoucht, ik ben gewoon door de regen gefietst. Ik

moest mijn dochttertje even in bed leggen. Dat is gebeurd, dus nu kan ik door met ander belangrijk werk. Want dat is natuurlijk ook belangrijk werk. Allereerst het amendement van Leefbaar Rotterdam, 'Nachtelijke impuls voor veilig openbaar vervoer'. Feyenoord speelt over een uur, dus ik ga het lekker snel doen. Akkoord, prima. Nou ja, u moet zelf weten waar u uw geld aan besteedt, maar mij lijkt het een goed idee. Dan 'Parkeren voor sportverenigingen', hetzelfde verhaal, motie 22A van de VVD. Ja, u moet zelf weten waar u uw geld aan uitgeeft, zeg ik tegen de raad voorzitter, maar op zichzelf is het natuurlijk mooi om die sportverenigingen tegemoet te komen, dus ik ga dat niet in de weg staan voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, ik ben wel een beetje verbaasd hierover. Dit gaat om een raadsvoorstel dat over acht dagen in de commissie wordt besproken, waar mensen komen inspreken, waar niemand het nog over heeft gehad, waar we het in deze raad nog niet over hebben gehad, en er wordt nu al een motie ingediend en de wethouder omarmt die ook nog een keer. Het lijkt me een enorm koude douche voor alle mensen die denken: ik kom inspreken. In feite is het eigenlijk volstrekt niet meer nodig. Dus als dit een motie vreemd aan de orde van de dag was, was die buiten de orde verklaard. Ik vind het echt raar. Dit is gewoon een raadsvoorstel waar we het eerst eens een keertje fatsoenlijk met elkaar in de commissie over moeten hebben.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, een aantal dingen. Dit is geen motie vreemd aan de orde van de dag. Het is een begrotingsraad. Hier verdelen we de centen. Ik heb daar nu toegang tot het college en een meerderheid in deze raad hoop ik, dus vind ik het meer dan gewoon en gebruikelijk om dat vandaag te regelen. En het staat u vrij vergelijkbare voorstellen te doen. De begrotingsraad is de raad om het geld te verdelen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). In de constatering wordt verwezen naar een raadsvoorstel dat we nog moeten bespreken, waar mensen nog over willen inspreken. Niemand heeft nog iets gezegd over dit specifieke onderdeel van dit raadsvoorstel en nu gaat op voorstel van de VVD de raad daar al een uitspraak over doen. Ik vind dat vergelijkbaar met een motie vreemd aan de orde van de dag. Ik vind het raar. Er wordt rechtstreeks verwezen naar het raadsvoorstel. We horen dat volgens mij fatsoenlijk eerst hier te bespreken. Ik val u overigens ook niet aan, dat heb ik net in de eerste termijn gedaan, maar ik val nu de wethouder aan. Ik vind het raar dat deze wethouder niet zegt: jongens, dit is niet logisch. Dit is niet logisch, we moeten eerst het raadsvoorstel bespreken. Dat doen we volgende week in de raadscommissie. Daar komen allemaal mensen inspreken. Maar wij gaan gewoon alvast even doen wat wij denken dat we moeten doen, zonder het er überhaupt eerst over te hebben gehad.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, daar ben ik het niet mee eens. Bij de begroting maak je financiële keuzes. Wij hebben een voorstel 'Maatwerk parkeren' naar de raad gestuurd. Daarin zit een aantal voorstellen. Daar kijk ik natuurlijk naar wat de financiële ruimte is binnen de begroting parkeren. Meer financiële ruimte dan wat ik heb voorgesteld zit er niet in. Als de raad wenst meer financiële ruimte te creëren, dan is dat helemaal aan de raad, en dan kunnen we dat volgende week daar gewoon bij betrekken. Wij hebben een voorstel gedaan voor sportverenigingen, voor zorgverleners, voor kerken, ook in betaald parkeren gebied, dus die zijn echt de winnaar van dat hele maatwerk parkeren-verhaal, want daarvoor was nog nooit hiervoor iets geregeld en er wordt nu voor het eerst in de geschiedenis van betaald parkeren in Rotterdam eindelijk iets voor geregeld. Dus dat zijn we allemaal aan het doen en er is gewoon een partij die vraagt om meer financiële ruimte. Overigens is dit veel meer de portefeuille van wethouder Achbar hè, ik doe het nu eventjes omdat, ja, dat even in de logistiek zo was. Maar in principe zou hij hem altijd beantwoorden. Dat heeft hij bijvoorbeeld ook in de pers gedaan. Dus ik zie er het probleem niet zo van in voorzitter. Dan wordt dat gewoon het voorstel dat we volgende week kunnen bespreken en dan zijn er minder mensen boos. Ik zie alleen maar voordelen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Nou, ik weet niet wat het saldo is. Ik denk dat heel veel mensen zich enorm bekocht voelen. Als het gaat over participatie. Er is een inspreekmoment, er is een behandeling in de raadscommissie, daarna in de raad, en wij lopen hierop vooruit. In de begrotingscommissie is er nog gevraagd: wat zijn de financiële consequenties van dit voorstel voor de begroting? 0, 0, 0, het werd er helemaal buiten gehouden. Het had er niets mee te maken. En vervolgens gaan we het hier allemaal maar even alvast af zitten tikken in de eerste aanleg, zonder enige discussie erover. Ik vind het echt heel erg raar. We hebben dat voorstel niet goed besproken, we hebben het hier nog niet goed kunnen beoordelen. En nu gaan we erop vooruitlopend van alles van vinden. Ik vind het echt heel erg raar. Maar goed, ik zie ook wat er gebeurt.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, ik zie het probleem niet zo, anders dan dat misschien een politiek punt uit handen wordt geslagen of zo. Ik zie het gewoon niet. En als de raad het niet wil, dan moet hij het niet aannemen. Het is niet mijn geld hè, dan moet de raad dat gewoon zelf bepalen om ervoor te besluiten om het niet te doen. Het is een voorstel van de VVD. Ik zeg: ik ga er niet voor liggen, maar de raad moet zelf weten hoe hij zijn geld besteedt, en ik zie wel wat er uitkomt. Mijn voorstel is dat 'Maatwerk parkeren'. Als de raad het anders wil op dat punt, ik vind het prima. Dan nemen we dat gewoon mee naar volgende week. Maar ik zie de uitkomst wel tegemoet.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja, ik was weer gaan zitten, maar nu de wethouder ons verwijt dat wij misschien een politiek punt uit handen geslagen zien worden, sta ik toch weer op. Dat is niet de manier waarop ik politiek bedrijf voorzitter. Ik vind het gewoon serieus, we horen dit op een serieuze manier te doen, door netjes de procedure en de volgorde te doen, de mensen ook de kans te geven om er wat van te vinden. Ons allemaal zelf ook in de gelegenheid te stellen om er iets van te vinden. En dat heeft echt helemaal niets te maken met een politiek punt dat ons uit handen zou worden geslagen. Sterker nog, we hebben alleen maar vollere handen gekregen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, het enige wat verandert, is eigenlijk wat de PvdA zegt: we hebben toch eigenlijk een hoger tarief voor sportverenigingen. Ik snap het gewoon niet. Het is aan de PvdA zelf, allemaal prima, dan moet u vooral kiezen hoe u stemt. Dat is natuurlijk sowieso uw goed recht. Ik heb erover gezegd wat ik erover gezegd heb. Dan klink ik een beetje als Bas Kurvers, maar het is wel waar, want dit is de uitleg. Ik vind het allemaal prima en ik hoor wel wat de raad daarover te vinden heeft.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). De wethouder zegt net: wat wil de PvdA? Willen ze dan een andere? Natuurlijk niet. Heel simpel, als hij het nog steeds niet begrijpt zal ik het nog één keer zeggen en hopelijk begrijpt hij het dan. Ik vind de procedure niet oké zo op deze manier. We horen er eerst op een goede manier met elkaar over te spreken. Wij als raad, als raadscommissie, en ook de gelegenheid voor de mensen in de stad om er wat van te vinden. En ja, als het u niets kan schelen dan weten we dat ook.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, dank u wel. De heer Engberts heeft natuurlijk volledig gelijk. Het is eigenlijk een heel lelijke motie, inderdaad omdat hij ontijdig is maar ook nog eens een keer selectief. De heer Lansink nam zelf het woord cliëntelisme in de mond. Dat is niet mijn woord overigens dat ik naar hem toe gebruikte. Maar het heeft natuurlijk wel de geur van cliëntelisme, hoewel ik dat woord inderdaad ook te ver vind gaan. Maar het lijkt er wel op. Zou u dan ook, als we nu bijvoorbeeld de staande de vergadering even een motie zouden indienen die zegt: wij pakken al die groepen die u in uw

maatwerkoplossingen heeft bediend en daar maken we een motie op. Zou u die dan op dezelfde wijze omarmen?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ja, maar dan moet de raad weten waar hij dat geld aan besteedt. Ze kunnen natuurlijk niet meer geld uitgeven dan er is. Maar ja, dat zou ik precies hetzelfde vinden. Als u dat met kerken wilt doen, als u dat met zorgverleners wilt doen, als u dat met welke groep dan ook wilt doen, allemaal prima. Ik hoor het wel. Dit is het moment om financiële keuzes te maken en dan nemen we dat gewoon allemaal netjes mee naar volgende week, om te laten zien dat hier vanuit mijn kant, want dat wordt een beetje verweten, er een bepaalde soort cliëntelisme in zit. Dat zit er niet. Dus als u een motie indient met een vergelijkbare strekking is mijn antwoord exact hetzelfde, u moet natuurlijk wel met elkaar uitvechten hoe u het geld wilt verdelen. Want het geld, zoals de heer Lansink zei, reikt niet tot in de hemel.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Nee, het geld niet, maar laten we er dan in ieder geval even die lelijkheid van het selectieve van afhalen, dat zou het voordeel zijn. Maar de procedure is natuurlijk nog steeds lelijk, want hij zou beter om zijn om in te dienen... Maar ik overweeg dan inderdaad toch een motie op die manier in te dienen, waarbij ik dan wel gezegd wil hebben dat op het moment dat we hem in de commissie gaan bespreken nog eens even naar het precieze voorstel gaan kijken en hem dan met elkaar vaststellen. Dus zoiets zit ik in ieder geval te overwegen voor de tweede termijn.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Dat lijkt me helemaal prima. Dat lijkt me helemaal goed.

De VOORZITTER. De heer Engberts nog.

De heer ENGBERTS (pvda). Na de discussie hè, gewoon een goed inhoudelijk gesprek met elkaar gehad, de mensen gehoord, en we komen tot een ander voorstel met elkaar. We amenderen het voorstel en komen tot een andere conclusie. Halen we dan de financiële implicaties van deze moties weer terug en gaan we kijken op welke manier we dan een financiële onderbouwing maken? Of sturen we nu via de financiën op de inhoud?

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Voorzitter, volgens mij staat in de motie van de VVD dat ze het willen dekken uit die meevaller in het Gemeentefonds. Daar heeft de wethouder Financiën ook een brief over gestuurd naar de raad, dat dat een mogelijke dekkingsbron is voor voorstellen. Het staat de VVD vrij om dat te doen. Het staat andere partijen ook vrij om te doen. En ik zie het wel. Kijk, het punt is dat je niet meer euro's kan uitgeven dan je hebt. Dat is iets wat de raad natuurlijk met elkaar moet uitvechten. Dat is het enige natuurlijk wat wij daarbij zeggen. Maar wat zij daarin besluiten wat betreft dat parkeren is mij allemaal om het even, echt waar.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel. Dan de motie van de VVD, 'Let op, dit is een zwerfafvalrepressiezone'. Ja, daar wil ik inderdaad naar kijken. Het gaat met zwerfafval nog niet goed genoeg, met naastplaatsingen wel. Ik zeg er wel bij dat het natuurlijk wel binnen de juridische kaders moet. We moeten ons wel aan de wet houden. Het zit in onze functietitel. Maar met die opmerking kunnen we even onderzoeken wat er mogelijk is en ik stel voor dat we dan gewoon even terugkomen naar de raad en dan de raad laten bepalen wat hij wil. Dan 'Minder geknel en gebel, meer ruimte voor de fiets snel'. Het is bijna Sinterklaas. En dat rijmt ook. Die ga ik ook omarmen, een goede motie om die fietsknelpunten aan te pakken. Daar hebben we nu nog te weinig sturing op output van, dus dat kunnen we op een goede manier doen, dus daar gaan we mee aan de slag en daar zullen we ook over terugrapporteren. Dan de motie van DENK, 'Extra vaartijd tussen Charlois en Katendrecht'. Ja, dat hebben we in de commissie behandeld. Dat is inderdaad nu een belangrijk punt van mevrouw Rehim Zadeh. Maar ik zie de heer Soytekin.

De VOORZITTER. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dank voorzitter, fijn om de positiviteit te horen. Ik heb hem wel iets aangepast en er is ook een medeondertekenaar. In het kader van een Rotterdams kwartiertje is er een kwartiertje aan toegevoegd. Ik hoop dat dan geen belemmering is, omdat het dan ook beter gaat aansluiten op de schooltijden, dus ik heb er 13.45 uur van gemaakt in plaats van 14.00 uur.

De VOORZITTER. De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 38A. Extra vaartijden tussen Charlois en Katendrecht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van het "Debat over de begroting 2024 en de daarbij horende voorstellen;

constaterende dat:

- op initiatief van bewoners op Zuid in 2017 een zelfstandige veerpont is opgericht tussen Dokhaven en Katendrecht, twee gebieden in Rotterdam die niet gemakkelijk te bereiken zijn met het openbaar vervoer;
- de pont tussen Charloisse Hoofd en Katendrechtse Hoofd alleen op werkdagen van 06:30 uur tot 10:00 uur en van 15.30 uur tot 18.30 uur vaart;
- er signalen zijn dat het huidige aanbod ontoereikend is;
- bewoners een petitie zijn gestart om de vaartijden van de pont uit te breiden¹;
- deze petitie inmiddels ruim 750 keer is ondertekend;

overwegende dat:

- een goede bereikbaarheid van ontzettend grote meerwaarde is voor deze gebieden;
- uitbreiding van vaartijden vele maatschappelijke voordelen met zich meebrengt;
- de veerpont de bereikbaarheid verbetert op Zuid, milieuvriendelijk is (elektrisch aangedreven) en toegankelijk is voor de voetganger en de fietser;
- er beperkte schoolvoorzieningen zijn in het Dokhavengebied en de veerpont het makkelijker en veiliger maakt voor ouders en kinderen om naar school op afstand te gaan;

verzoekt het college:

- om tot en met 2026 de vaartijden voor het pontje tussen Charlois en Katendrecht uit te breiden en te vervroegen naar 13.45 uur;
- een bedrag van € 200.000,00 hiervoor vrij te maken en te dekken uit de vrijgevallen ruimte vanuit de begroting van 2025 en 2026;
- indien succesvol, te onderzoeken om voor de periode na 2026 structurele financiering hiervoor te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh en I. Elfilali

¹ <https://vaartijden.petities.nl/?tbcId=1wAR0n5OaUBuCduphTKo7TAYwKsBEcxMYhSdbTACGBOI3EZUw3NGOrnWpyyU>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Nou, dat kwartiertje kan er nog wel bij hoor, dus met die opmerking kan ik hem omarmen, dus dat is de motie 'Extra vaartijden tussen Charlois en Katendrecht', motie 38. Dan motie 39 van DENK. Een goede, leuke motie vond ik ook, om in samenspraak met de MRDH en de RET te starten met een pilot met een plaats voor snelladers op stations. En dat gaat dan om telefoons hè en andere apparaten? Dus ja, een leuke motie, er zit ook een financiële dekking bij, dus dat willen we gaan doen met de opmerking dat we natuurlijk even goed willen kijken wat het nu precies kost en hoe haalbaar dat is, maar alle vertrouwen dat dat ook wel binnen dat bedrag zou moeten kunnen. Maar met die disclaimer wil ik hem graag omarmen en kunnen we hem als de raad daarmee instemt ten uitvoer brengen. Dat waren mijn moties voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een tiental moties en ik zal ze een voor een behandelen en dan kom ik tussendoor ook nog wel op een aantal vragen die mij zijn gesteld. Om te beginnen bij motie 2, 'Sturen op verminderen energieverbruik van gebouwen', een motie van GroenLinks en de PvdA. U geeft aan, zet echt in op een target met een plan daarnaartoe van energiebesparing of minder energieverbruik. Ik moet deze motie ontraden en ik zal ook even zeggen waarom, omdat ik het op zich met u eens ben. Het is goed om meetbaar te zijn in al onze klimaatdoelen die we hebben. En dat hebben we dus ook in ons Klimaatactieplan gezegd: die CO₂-reductie 2050, 2030, daar hebben we allerlei targets op en daar koppelen we ook maatregelen aan en we zijn ook heel erg transparant in de uitnutting daarvan. Maar we merken juist met zoiets als energieverbruik, om op zo'n punt een target te zetten is heel ingewikkeld. Omdat het enerzijds natuurlijk te maken heeft met isolatie en zonnepanelen, dat soort dingen die mensen zelf in de hand hebben, maar ook met het energiesysteem zelf. Dus voortgang van windmolens maar ook aardgasvrij, warmtenetten, dat heeft allemaal te maken met hoe die CO₂-uitstoot in het energieverbruik kan worden gemeten en ook bereikt. En als je zo specifiek op een deelonderwerp een target plaatst, dan maak je het jezelf gewoon in het behalen van de verschillende targets moeilijk. Dus ik zou daarin toch enige flexibiliteit willen hebben en echt op targets willen sturen waarvan we denken: dat is een mix van... en dat het ook iets is waarin we zelf zoveel mogelijk in de hand hebben wat we daarin doen. Dat is de reden dat ik deze motie ontraad.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter, mag ik daar één ding over vragen, want zoals in die motie ook staat, de gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor 37% van het totale energieverbruik, dus daar valt echt wat te halen. De opgave is groot en bovendien heeft Rotterdam dus het akkoord ondertekend en zich ook aan zo'n routekaart voor de gebouwde omgeving daarmee gecommitteerd. Dan vind ik het toch lastig dat u aan de ene kant extern naar partijen die zich hier allemaal druk over maken in de stad en in het land daarmee afficheert, en het vervolgens eigenlijk niet waarmaakt. Dus hoe ziet u dat?

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nou, ik bestrijd dat ik dat niet waarmaak, want we hebben in ons Klimaatactieplan voor de gebouwde omgeving heel duidelijke targets en heel duidelijke routekaarten met heel duidelijke projecten neergezet. Alleen de targets die wij hebben gesteld dus op CO₂-reductie gedaan en op allerlei verschillende projecten de voortgang die daarin zit. Het aantal zonnepanelen, het aantal windmolens, het aantal aardgasvrij, en die hele combinatie van zaken draagt bij aan daling van het energieverbruik. Dus het zit echt in de techniek van waar je een target op zet. En als u kijkt naar het Klimaatactieplan dan zijn er ongelooflijk veel doelstellingen die we hebben op die gebouwde omgeving. We hebben zelfs ons eigen target van het energieverbruik binnen de stad, -25%, dat is natuurlijk gebouwde omgeving plus mobiliteit en een aantal andere zaken, dat we daar toch ook wel weer flexibiliteit willen hebben in de mate waarin je soms een knop harder moet aandraaien en soms een andere knop weer wat zachter aandraaien. Maar die moeten allemaal bijdragen aan die CO₂-reductiedoelstellingen die we hebben. Dus het zit wat mij betreft in de techniek. Maar dat wij compleet transparant zijn in wat wij doen om die CO₂-reductie te realiseren in de gebouwde omgeving, daar sta ik echt voor. Dus dat is de reden dat ik hem ontraad. Dan de motie 'Fossiele subsidies na inventarisatie meteen afbouwen'. Er liggen inderdaad schriftelijke vragen van D66 over wat voor fossiele subsidies we allemaal hebben. Het lijkt me heel goed dat we dat eerst goed in kaart brengen. Ik snap vanuit uw positie dat u zegt: schaf ze ook allemaal maar gelijk af. Maar wij doen het eerst ordentelijk, wat doen wij eigenlijk en waarvoor zijn deze subsidies besteed en hoe schadelijk zijn ze daarin? Dus we gaan dat eerst allemaal goed uitzoeken. Dus daarom ontraad ik ook deze motie. Dan de motie 'Meer DCMR, minder vervuilers', van heel veel partijen. U geeft aan dat DCMR echt een belangrijke milieudienst is.

De VOORZITTER. Mag ik u in de rede vallen wethouder, want mevrouw Morkoç stond al eerder bij de vorige vraag.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik heb de trap op gerend, als landelijk al plannen worden gemaakt voor de afbouw van de fossiele subsidies, lijkt het me alleen maar redelijk als D66 aan mijn linkerkant en het college voor mij de intentie uitspreken om deze fossiele subsidies ook af te bouwen. Het lijkt mij

onmogelijk om te zeggen: nee, wij gaan eerst even wachten op de inventarisatie en daarna gaan we pas die intentie uitspreken. Ik heb heel hard gerend. Ik denk dat het prima kan zijn dat de wethouder nu die intentie uitspreekt. Volgens mij heeft ze die ook, dus het lijkt me een mooi moment om die intentie uit te spreken.

De VOORZITTER. Volgens mij hebben we een Lekker Fit-programma nodig voor raadsleden. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nou, laat ik helder zijn, mijn intenties zijn erop gericht om die CO₂-neutraliteit in Rotterdam te realiseren en het liefst natuurlijk wereldwijd en zeker in Nederland. Daar zijn alle intenties op gericht. Ik denk dat die energietransitie met name in de haven waar u hier op zal doelen, gebaat is bij een goed transitiepad, een navolgbaar transitiepad, waar ook het geld op de goede manier wordt gericht. En soms zal dat betekenen dat dat niet van de ene op de andere dag gelijk afgeschaft kan worden. Tegelijkertijd denk ik dat we alles en alles in het werk moeten stellen, en daar staat het college ook voor, om zoveel mogelijk die doelen te realiseren en die intentie hebben we zeker. Maar we gaan, als het hier om gaat, het eerst in kaart brengen wat er hier aan subsidies überhaupt wordt verleend, waarvan ik me afvraag of we die verlenen.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Ik heb mijn stem weer terug. Voorzitter, de raad zal in meerderheid willen dat u de subsidies gaat afbouwen. We hebben zo meteen na die inventarisatie een meerderheid om een afbouwplan te gaan maken. U heeft deze intenties ook om het te gaan doen. Spreek dan nu die intentie uit, zodat we daarop ook kunnen voortborduren.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik ben op zoek naar waar GroenLinks nu naar op zoek is. D66 heeft heel duidelijk aangegeven in de schriftelijke vragen: fossiele subsidies willen we niet hebben. We hebben aan de wethouder gevraagd: breng in kaart welke er zijn. De volgende stap is dan: oké, en hoe kunnen we ervoor zorgen dat we die afschaffen? En daarna komt GroenLinks met: ja, we willen de intentie uitspreken om ze af te schaffen. Volgens mij is die intentie al lang en breed duidelijk. En als GroenLinks zegt: we hebben hier al een fossiele subsidie geïdentificeerd binnen de gemeente en we willen er dit mee doen, dan wil ik best met u daarnaar kijken, maar op dit moment zie ik niet de toegevoegde waarde van uw motie ten opzichte van wat er op dit moment al gebeurt.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, D66 is aan het handdoekje leggen op het afbouwen van fossiele subsidies. Dat is ontzettend absurd. Wij hebben nu de mogelijkheid om de intentie uit te spreken dat we die fossiele subsidies willen afbouwen. Het lijkt me mooi als jullie daaraan meedoen. Als jullie willen wachten op de inventarisatie vind ik dat zwak. Ik vind dat we dan het proces vertragen. Als we nu meteen kunnen uitspreken dat we ze willen afbouwen, kan de wethouder daarmee aan de slag.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Nou, welke fossiele subsidie van de gemeente Rotterdam wilt u dan nu afbouwen? Welke is dat?

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik adviseer D66 toch even naar de motie te kijken. Na de inventarisatie gaan we afbouwen. Dat is de intentie. Landelijk is dat al de intentie. Wij lopen achter met die intentie. Laat de wethouder dat uitspreken.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, u leunt mij aan dat ik wil wachten totdat we weten welke subsidies er zijn, maar u kunt zelf ook niet vertellen welke subsidies er zijn. Dus we komen hier met zijn allen tot de

conclusie dat we nog niet weten welke er zijn en de wethouder brengt het in kaart. En dat is waar wij op zullen wachten en daarna zullen we concrete acties nemen, dus volgens mij is de intentie kraakhelder en hebben we daar geen motie voor nodig om dat nog eens een keertje te benadrukken.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, D66 en GroenLinks staan helemaal niet zo ver van elkaar hier. We willen dat fossiele subsidies worden afgebouwd. Steun dan ook gewoon die motie zodat die intentie wordt uitgesproken. Inderdaad, het wordt eerst geïnventariseerd. Heel goed, na die inventarisatie gaan we afbouwen. Dat is de intentie die wij willen. Dat is de intentie waarvan wij willen dat de wethouder die uitsprekt. Dat is ook jullie intentie. Steun dan gewoon de motie.

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nou ja goed, landelijk is er ook eerst geïnventariseerd. Je wilt weten waar het over gaat. Zo zit ik ook in de wedstrijd, dus laten we de volgorde der dingen gewoon doen zoals dat verstandig lijkt. Goed, ik ga even over naar het bouwdoossier.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç. U kunt verdergaan.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, over bouwen. GroenLinks, u gaf aan in uw betoog dat de bouw stilvalt en het allemaal niet opschiet. Ik dacht: dat was even dat sombere verhaal waarvan ik dacht: dat ga ik toch even rechtzetten. We zien in de samenleving, de kranten staan er vol van, er zijn inderdaad hoge bouwkosten, de rente, beleggers trekken zich terug. Dat is een fenomeen dat breed speelt en dat we in Rotterdam natuurlijk ook merken. Maar wat we ook hebben gezien is dat onze planvoorraad bijvoorbeeld heel groot is en dat we dus verleden jaar 3000 woningen hebben gebouwd, dat we dit jaar mogelijk op hetzelfde aantal uitkomen. Dat is nog even te bezien, maar het zal niet veel uitmaken. Wat we ook zien is dat we dit jaar echt 55% betaalbaar zullen gaan realiseren. Nu is dat glas halfvol, halfleeg, maar het zijn geen cijfers om je voor te schamen. Er zijn vele jaren geweest waarin die 3000 woningen, dat we daar trots op waren in Rotterdam. En nu hadden we inderdaad in dit college heel hoge ambities. 3500 tot 4000, dat pleit natuurlijk voor ons, dat we hebben we gezegd: we gaan echt voor heel veel bouwen. Maar het tij zat daarna steeds wat meer wat tegen, maar ik wil dus voorkomen om een heel erg kommer-en-kwilverhaal hiervan te maken, want we hebben het dit jaar echt goed gedaan, samen met de corporaties, samen met de ontwikkelaars, de gemeente, we hebben er echt vol op ingezet, en daarbij heeft dat Doorbouwakkoord en ook het Doorbouwfonds ons ook echt wel geholpen. We zien nu bijvoorbeeld dat de aanvragen voor de subsidie voor het Doorbouwfonds, doordat we die hebben kunnen combineren met de subsidie van landelijk, van het rijk, dat zich 31 projecten hebben aangemeld. Dat wil dus zeggen dat zij zeggen te gaan bouwen binnen één à twee jaar, want anders kunnen ze namelijk geen aanspraak maken op die subsidies. Ze moesten ook overeenkomsten overleggen om dat aan te tonen. En dat staat voor 5000 woningen, waarvan we al weten: die ontwikkelaars en corporaties hebben echt het vertrouwen dat ze daarmee aan de slag gaan. Dat is al een consequentie van ons Doorbouwakkoord en Doorbouwfonds. We hebben een recordaantal omgevingsvergunningaanvragen. 7000, nog nooit zoveel geweest. Daar zijn we nu mee bezig. Natuurlijk, het tij is niet gunstig, en ik maak me ook zorgen, dus ik wil ook transparant daarover zijn. Maar het is niet zo dat we met onze handen in het haar zitten en dat er helemaal niets meer gebeurt. Dus dat beeld wil ik echt rechtzetten en als het hierna slechter wordt, dan zal ik u daar uiteraard ook over informeren, maar we moeten volhouden en ook hoop houden dat we echt meters kunnen maken in Rotterdam.

De VOORZITTER. Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, in feite is dit een soort winstwaarschuwing van de wethouder. We hebben nu 6000 waarschijnlijk dan, met dit jaar erbij, en er komen er dan maximaal 7000 bij. Dus de belofte 14.000 tot 16.000 halen we sowieso niet deze collegeperiode.

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nee, dat is niet de conclusie die u daaruit kunt trekken. We hebben een recordaantal omgevingsvergunningen nu die we in behandeling nemen, waarvan een deel

natuurlijk ook al verleend is. Dat is wat ik heb gezegd, dus er kunnen nog heel veel meer omgevingsvergunningen volgen, dus dit is wat we nu hebben. Dus dat is wat ik heb gezegd.

De VOORZITTER. Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Maar als ik u goed beluister en de geluiden in de stad goed beluister, dan heeft u nu al nauwelijks capaciteit om dat goed te behandelen. Het is een record, 7000, maar dan komen we nog niet op die 14.000 tot 16.000 woningen die u beloofd hebt bij de start van dit college.

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Nee, volgens mij kan ik mijn zelfde verhaal weer opsteken. We kunnen inderdaad met een zwaar gemoed naar de toekomst kijken. Ik zeg alleen: er gebeurt wel degelijk wat, en er zijn 7000 van die omgevingsvergunningen aangevraagd, en dat doe je niet op het moment dat er geen intentie is om te bouwen, want je betaalt namelijk leges voor die omgevingsvergunningen, en dat is soms best een aanzienlijk bedrag. Er zijn partijen die die start-bouw-impulssubsidie hebben aangevraagd. We hebben nu een aantal woningen dat dit jaar wordt gebouwd waar we vele jaren heel tevreden mee zouden zijn geweest. Het is dat wij als college heel veel ambitie hadden, 3500 tot 4000, en dat ik daarvan zeg: nou, dat wordt best een moeilijk verhaal. Dat geloof ik ook wel. Maar we moeten daarmee niet denken dat we met zijn allen in de put moeten gaan zitten, want er wordt keihard gewerkt en iedereen haalt alles uit de kast om zaken mogelijk te maken. We zijn bezig met kijken naar herprogrammeren, of je sommige projecten anders kunt inrichten, waardoor ze toch eerder kunnen starten. We gaan natuurlijk aan de slag met het optoppen en het beter benutten van de bestaande voorraad, wat flexibele woningen die we doen, dus we proberen alles uit de kast te trekken om toch die aantallen woningen te halen. Maar we lezen allemaal de krant, u ook, en we lezen dat de bouwkosten hoog zijn en dat de rente hoger is dan in het recente verleden en dat beleggers ook in onzekerheid verkeren rond de aanstaande regulering, wat leidt tot vertraging. Dus die problemen zijn er wel degelijk, maar ik wil toch ook het beeld neerzetten dat we niet helemaal met de handen in het haar hoeven te zitten. Dat even over het bouwen. Dan heb ik daarin nog een aantal moties. Ook een motie van GroenLinks en de PvdA om meer vrije woningen door samenwonen te belonen. Dat is ook al een heel creatief idee. Dat kunnen wij goed uitvoeren, dus oordeel raad zeg ik daar dan maar bij. Daarbij is het wel goed om te weten dat wij die woonruimteverdelingssystematiek in de regio afspreken. Dus we hebben een regionaal woonruimtebemiddelingssysteem, waarin dat dus mogelijk gemaakt moet worden. We zijn dat nu aan het evalueren, ook de verordening, en dan nemen we dit punt gewoon mee zodat we dat mogelijk kunnen maken, want wij vinden het in ieder geval een uitvoerbaar idee dat in ieder geval bijdraagt aan meer woningen. Prima. Verder heeft u ook nog de motie 'Woningruil bestaande woningen beter passend benutten'. Motie 12A is dat, de vorige was motie 11. Het is inderdaad mogelijk om al woningruil te faciliteren bij de corporaties en ik denk wat u ook zegt, maak dat gewoon wat meer bekend, want dat helpt ook weer. Dus dat is ook goed uitvoerbaar, dus motie 12A is oordeel raad. Dan Leefbaar Rotterdam, u maakt u in ieder geval hard voor de Rotterdamse Pandbrigade. Ook leren van Den Haag en hoe daar echt beter omgegaan kan worden om te zorgen dat de huuroverlast en de situatie waarin mensen soms verkeren in woningen, beter wordt aangepakt en ook gehandhaafd waar dat moet. U doet daar een warm pleidooi voor om dat ook in Oud-Mathenesse te doen. Dat past goed in hoe we dat willen aanpakken en ook Oud-Mathenesse verdient zeker zo'n aanpak. Dus dat is goed uitvoerbaar en wat mij betreft dus oordeel raad. Daarna heeft u het amendement 'Betaalbare impuls voor betaalbare woningen'. Daarbij zegt u het bedrag dat gereserveerd is voor de IVA's uit 2027 te voegen in het Doorbouwfonds. Dat is een heel creatieve manier om te kijken of we toch nog een extra impuls kunnen geven, maar in de financiële verwerking is dat technisch niet mogelijk, waardoor dat administratief-technisch niet goed te verwerken is en er geen dekking zou zijn voor deze uitgaven. Dus vandaar dat ik het om die redenen moet ontraden. Dan ga ik over naar de motie 'Geef woningcorporaties voorrang', waarbij de PvdA, GroenLinks en de SP pleiten om de vergunningverlening voor woningcorporaties voorrang te geven boven vergunningverlening van andere projecten. Deze wil ik echt ontraden, omdat wij hard werken, iedereen, wat ik net zei 7000 vergunningen waarvan al een groot deel bijna behandeld is en ook al een groot deel verstrekt is, maar er ligt nog een stapel die we kunnen doen. Daarin geldt dat we voor alle groepen, ook voor de ontwikkelaars, de middensegmenten, toch een gelijk speelveld voor iedereen willen realiseren en geen voorrangsregels daarin willen betrachten. Dus deze zal ik ontraden. De Rotterdamse VVD, u geeft met name aan zich ook echt zorgen te maken over die bestaande voorraad, funderingsproblematiek,

bodemdaling, verduurzamingsmaatregelen, het zijn allemaal zaken die de woningbezitter enorm veel gaan kosten en we zien ook hoe dat nu gaat in Bloemhof en in Kralingseveer is het natuurlijk ook aan de orde. U zegt: dat gaat tot enorme bedragen leiden en wie kan dat nu eigenlijk allemaal betalen? Tenminste, een aantal mensen wel maar niet iedereen. En pak dat punt op, ga het maatschappelijk debat aan, betrek andere actoren om hier echt een plan voor te maken en daar heel veel experts bij te betrekken. Nou, dat lijkt mij een heel verstandig en goed idee, dus dat kan ik oordeel raad geven, want wij gaan daar graag mee aan de slag. Dan de laatste motie, 'Meer grip op milieuverontreiniging in het havengebied' van Volt, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, GroenLinks en CDA. Heb ik dan iedereen? De Partij voor de Dieren. U vraagt: probeer bij die gebiedsgerichte aanpak, waar bedrijven zich voor konden aanmelden, waar een soort monitoring omheen zit, nu ook iedereen te betrekken, al die bedrijven, dat ze allemaal mee gaan doen met die gebiedsgerichte aanpak. Ik moet wel aangeven dat dit gaat over bodemverontreiniging en niet over allerlei milieuaspecten maar echt bodemverontreiniging. Dus als ik de motie zo mag interpreteren dat u dat ook zo ziet dat die gebiedsgerichte aanpak gaat over de bodemverontreiniging van alle bedrijven en dat we dat samen met Deltalinqs gaan oppakken, dan kan ik hem goed uitvoeren en dan is het oordeel raad. Dat was het.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Dan gaan we naar wethouder Versnel.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Uw raad heeft vandaag ook uitgebreid in verschillende bijdragen stilgestaan bij de bestaanszekerheid van de Rotterdammers en voor mij is het heel duidelijk, de beste bestaanszekerheid is een betere baan of überhaupt een baan. En daarom proberen we dat voor zoveel mogelijk Rotterdammers die dat nog niet hebben mogelijk te maken. Mijnheer Lansink memoreerde al dat we op dit moment het laagste aantal mensen in de bijstand hebben in ruim tien jaar en dat is inderdaad zo. Dat is ontzettend mooi. Het zijn er met de stand van vandaag 32.603. Dat zijn er natuurlijk 32.603 te veel, maar het gaat echt snel de goede kant op. We hebben tot nu toe dit jaar 2880 Rotterdammers vanuit de uitkering naar een baan weten te geleiden. Bijna 3000 mensen, dus dat is echt grandioos. Dat zijn mensen die uit de uitkering naar werk gaan, maar we zetten ons ook intensief in om mensen vanuit onzekere flexibele slecht betalende baantjes naar betere, meer toekomstbestendige banen te geleiden. Dat doen we bijvoorbeeld met ons nieuwe Rijnmonds Arbeidsmarktperspectieffonds, waar we een aantal weken geleden de lancering van hadden. En ik kan u volgende week melden hoeveel aanvragen daar in de eerste ronde op zijn gedaan, maar ik kan u wel vast vertellen dat het er echt heel erg goed uit ziet en het overtreft de verwachtingen ruimschoots. We zien dus dat ook werkgevers bereid zijn een stap extra te zetten en ook mensen minimaal een jaarcontract in het vooruitzicht stellen. Dus ook werkgevers in onze regio zetten daarin echt een stap voorwaarts en dat is denk ik belangrijk, want voor bestaanszekerheid moeten we niet alleen naar de overheid kijken, maar dat is bij uitstek ook iets waar werkgevers onze bondgenoot in zijn. Dus ik denk dat het ook goed is dat in deze tijd van heftig politiek debat, waarin er ook veel commentaar is op werkgevers, we ook erkennen dat zij, als ze het goed doen, een enorme force for the good kunnen zijn in onze maatschappij. Dat zien we ook in hoe zij meewerken aan het nieuwe werkcentrum dat we aan het oprichten zijn, ook samen met de vakbonden en het UWV en een heleboel regiogemeenten. Een nieuw dienstconcept, waarmee wij werkzoekenden die vanuit een slechte baan naar een betere baan willen perfect gaan helpen, zodat zij zich niet meer hoeven af te vragen aan welk loket zij moeten zijn, van welke vouchers of van welke regelingen zij gebruik kunnen maken, maar dat gaan wij voor ze uitzoeken en wij gaan ze daarbij helpen. Dat wordt een enorme stap voorwaarts, en mede dankzij de inzet van werkgevers gaat het ook lukken en kunnen we daar in december mee van start. Dus die dingen gaan echt de goede kant op. Want in volledige afhankelijkheid zitten in de uitkering zal nooit een zeker bestaan zijn. Dan zal je bestaan altijd een randje van onzekerheid hebben en daar willen we mensen dus uit helpen. Mijnheer Engberts heeft expliciet gevraagd naar het grote aantal jongeren in de bijstand, want we hebben het daar inderdaad ook al eerder over gehad en dat baart ons zorgen. Dat aantal is inderdaad ook in het lopende jaar behoorlijk toegenomen. We weten dat dat verschillende oorzaken heeft. Daar zitten disproportioneel ook statushouders bij, maar we zien ook bijvoorbeeld dat wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg daar een rol bij spelen. Te veel jongeren moeten te lang wachten op ggz-hulpverlening, wat hen natuurlijk in hun ontwikkeling en in hun stap naar onderwijs of naar werk belemmert. Maar de motie die mijnheer Engberts heeft ingediend, beschrijft eigenlijk precies wat we al doen, namelijk domein overstijgend, anderen zouden zeggen integraal, proberen wij te kijken naar wat jongeren nodig hebben en daarvoor denken we niet alleen in werk en in zo snel mogelijk uitstromen naar werk, maar daarvoor denken we juist in die zeg maar de gouden driehoek van werk, onderwijs en zorg. Het is voor deze jongeren altijd in die driehoek waar we proberen te zoeken naar de best passende ondersteuning die zij op het moment nodig

hebben. En natuurlijk, als het even kan dan helpen we jongeren richting een baan, maar zeker bij jongeren die nog 25 jaar of jonger zijn, willen we eigenlijk het liefst dat ze naar onderwijs gaan en dat ze nog een startkwalificatie halen, zodat ze ook voor hun toekomst een beter uitgangspunt hebben. Dus daarom wil ik die motie ontraden. Hij kan weinig kwaad, maar eigenlijk doen we al wat daar staat, en dan levert het ons eigenlijk alleen maar papierwerk op.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Als dit al is wat we doen, via de voorzitter, hoe kan het dat we dan toch die hogere instroom zien en wat hebben we dan extra te doen daarin?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Daar hebben we het over gehad hè, dus we zien dat daar verschillende factoren bij aan de orde zijn, dus bijvoorbeeld die geestelijke gezondheidsproblematiek. We hebben het er wel eens eerder over gehad hoe het nu kan dat in deze tijd met deze arbeidsmarktkrapte er nog zoveel mensen langs de kant zitten, dan moet er wel echt wat met ze aan de hand zijn. En dat is dus ook zo. Er zijn in onze stad helaas heel veel mensen waarmee er op dit moment iets aan de hand is waardoor het op dit moment niet lukt om te participeren op de manier zoals we dat het liefst van iedereen zien. Natuurlijk, maar dat schrijft u ook in uw motie, we zijn voortdurend bezig om onze dienstverlening eigenlijk te verbeteren. We doen dat iteratief, dus niet één keer in de zoveel tijd bedenken wat goed is, maar eigenlijk voortdurend verbeteren. Daar zijn we mee bezig en ik heb u ook al toegezegd dat we nog voor het eind van het jaar u een brief zullen sturen waarin wij beschrijven hoe we de gehele dienstverlening binnen het domein arbeidsparticipatie, waaronder het Jongerenloket, gaan herijken, omdat we ook aan het kijken zijn of we bijvoorbeeld met verschuiving in caseloads en zorgen dat jongeren nog meer de best passende dienstverlening ook echt krijgen, daar ook een wat meer fundamentele wijziging in moeten aanbrengen. Ik zou u dan wellicht willen suggereren om die brief ook even aan te kijken en te zien of u daar een voor u bevredigend perspectief in ziet. Als dat zo is, dan zijn we allebei tevreden en zo niet, dan kunt u wellicht op dat moment nog de gelegenheid gebruiken om een motie in te dienen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ik vind dat op zich een goede suggestie. Ik heb nog één vraag erbij. Die herijking die er komt van het werk van het Jongerenloket en de hele aanpak, zit daar ook wat u noemt de integrale aanpak in en herijken we die ook? Want ik kan me dus heel goed voorstellen dat je eerst iets anders moet doen voordat je mensen gaat begeleiden naar werk. Ik heb er te weinig inzicht in of dat nu ook al voortvarend gebeurt en of we daar ook nog stappen in kunnen zetten ter verbetering.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

De heer VERSNEL (vvd) (wethouder). Ja dank. Ik kan u toezeggen dat ik u daar in ieder geval meer inzicht in zal bieden, in hoe we domein overstijgend werken binnen het Jongerenloket sowieso, en als we daarin dingen veranderen, in die herijking, zullen we daar expliciet bijilstaan. Dan heeft DENK, mijnheer Soytekin, nog gezegd: ik houd in de gaten dat de menselijke maat leidend blijft in alles wat we met werk en inkomen doen. Dat vind ik natuurlijk ook heel belangrijk. We zijn allereerst wel heel duidelijk over wat we verwachten van mensen. Ik vind het ook heel belangrijk dat wij strikt zijn als het gaat om het doen naleven van verplichtingen die mensen hebben. Maar we moeten vervolgens ook menselijk zijn in de consequenties die dat kan hebben. En het blijft en het is altijd ons doel om mensen weer vooruit en omhoog te helpen, nooit om mensen kapot te maken. Dat is dus extreem belangrijk en daarin zie je bij uitstek het toepassen van de menselijke maat terug. Dus ik kan mijnheer Soytekin daarin denk ik geruststellen. Dan heeft mevrouw Verkoelen, die er helaas opnieuw niet is als ik bij haar bijdrage aankom, dus die verslikt zich nu waarschijnlijk in haar koffie. Niet doen Ellen. Maar die heeft er bij stilgestaan dat we inderdaad heel veel 50-plussers ook in de uitkering hebben helaas. Nou, mevrouw Verkoelen is denk ik wel het beste voorbeeld van wat werk ook voor een mens kan doen. Niet alleen een inkomen hebben maar ook een gevoel van betekenis, de energie die je daar ontleent, onder de mensen zijn. Dat geeft energie en dat stelt je in staat om zo'n mooie bijdrage te leveren aan de wereld om je heen en dat willen we natuurlijk ook zoveel mogelijk voor alle 50-plussers in de uitkering, al is het maar voor een paar jaar, dan nog denk ik dat dat enorm de moeite waard is. Natuurlijk wil ik

dat het allerliefst niet dan in een constructie met behoud van uitkering, want ik wil liever mensen uit de uitkering, maar we kijken bijvoorbeeld wel heel expliciet ook naar de loonkostensubsidie, om ouderen net dat zetje te geven zodat ze gewoon aan het werk kunnen, ook in een baan waar een werkgever daar niet een volledig salaris voor kan betalen. Toevallig morgenochtend hebben we opnieuw een banenmarkt met de bekende Sander de Kramer, juist gericht ook op ouderen, om die met loonkostensubsidie aan het werk te helpen. Morgenochtend op Zuid, dat wordt weer een heel leuke dag. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, dat is hartstikke mooi. Dan kan ik u ook nog vertellen, en dan kijk ik met name ook mevrouw Maassen aan, dat wij dit jaar opnieuw de laatste uitkering van het jaar een paar dagen eerder gaan overmaken naar de mensen, zodat die in ieder geval op tijd is voor de kerst. Dat is denk ik aardig. En dan wil ik helemaal ten slotte nog even stilstaan bij het debat dat plaatsvond tijdens de inbreng van mevrouw Coenradie over arbeidsmigranten. Mevrouw Elfilali wierp toen ook de vraag op: maar ga je dan ook met werkgevers praten zodat zij minder arbeidsmigranten naar Nederland halen? Die vraag, volgens mij was u het, en dat doen wij inderdaad. En dat is een van de drie pijlers van ons actieprogramma EU-arbeidsmigratie. En die gesprekken vinden niet plaats met als doel minder arbeidsmigratie, maar met als doel om te zorgen dat de arbeidsmigranten die wij in Rotterdam hebben, dat dat naar een hogere standaard gebeurt. En het logische gevolg daarvan is dat het er ook minder zullen zijn en hopelijk ook dat er minder kans is dat die mensen vervolgens op straat terechtkomen met alle problematiek van dien. Dat actieprogramma is inmiddels ook naar uw raad gestuurd en daar kunnen we het volgens mij over een paar weken met elkaar over hebben in de commissie WIOSSAN.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik denk dat de wethouder zich vergiste. Het was niet ik die deze vraag had gesteld. Ik denk dat het iemand anders was.

De VOORZITTER. Dank u wel. Wethouder Buijt. Sorry, de heer Lansink heeft een vraag.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Nee hoor, ik neem dit moment even om een aangepaste motie in te dienen, 'Let op, dit is een zwerfafvalrepressiezone'. Er is één woordje tussenuit geknipt.

De VOORZITTER. Eén woord, waarin het dictum?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Het woord wijk in dictum 1. Ja, dictum 1 is weggehaald.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer heeft de volgende motie ingediend.

Motie 23A. "Let op: dit is een zwerfafvalrepressiezone"

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op dinsdag 7 en donderdag 9 november 2023, ter bespreking van de begroting;

constaterende dat:

- we in het coalitieakkoord hebben afgesproken om meer preventieve maatregelen te nemen om de stad schoon te houden en bewoners die er een rotzooi van maken harder aan te pakken;
- uit de begroting blijkt dat de aanpak van naastplaatsingen succesvol is, maar het verminderen van zwerfafval achterblijft;
- er op basis van de CROW-score van de Rotterdamse wijken duidelijke verschillen te zijn in de hoeveelheid zwerfvuil op straat;
- we in het SchoonR plan hebben afgesproken om de twintig minst schone wijken van Rotterdam extra aandacht te geven door toezicht en handhaving;

overwegende dat:

- onder het mom 'wie niet wil luisteren, moet maar voelen' boetes tot gedragsverandering kunnen leiden door financiële pijn te veroorzaken;
- extra handhaving en hogere boetes een extra prikkel kunnen geven tot gedragsverandering;
- boetes te verlagen in gebieden waar Rotterdammers de straat schoonhouden een positieve prikkel tot gedragsverandering kan zijn tegen zwerfafval;
- Rotterdammers zo worden geprikkeld om elkaar aan te spreken op hun gedrag;

- Rotterdammers willen dat wij alles op alles zetten voor een schonere stad en de wortel-en-stok methode hierin een nuttig maar nog weinig gebruikt instrument is;

verzoekt het college:

- te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om in bepaalde gebieden waar buitenproportioneel veel zwerfafval op straat ligt harder en vaker op te treden tegen zwerfafval overtredingen;
- deze gebieden aan te merken als zwerfafvalrepressiezones;
- te onderzoeken hoe tegelijkertijd in schone gebieden juist gedrag kan worden beloond door bijvoorbeeld lagere boetes;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S. Abrahamse en B. van Schaik

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja, ik zou ook graag een aangepaste motie indienen. Wij hebben de Sinterklaasmotie veranderd in Fietzers First II.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 49 (hiermee is motie 33 vervallen). Fietzers First II

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- in coalitieakkoord 'Eén Stad' is afgesproken om meer ruimte te geven aan de fiets en om jaarlijks - met inachtneming van de adviezen van wijkraden - de vijf meest verkeersonveilige plekken in Rotterdam te kiezen en de inrichting hiervan te verbeteren;
- in de begroting 2024 het collegetarget 'Verbeteren verkeersveiligheid' is opgenomen, waarvan het doel is effectieve maatregelen te treffen op de dertig meest verkeersonveilige locaties in de stad;
- er diverse signalen zijn van bewoners dat Rotterdam veel fietsknelpunten kent, zoals rondom de Willemsbrug, Kleinpolderplein, Piekstraat en de Erasmusbrug, waar zowel de doorstroom van het fietsverkeer suboptimaal is, alsmede de veiligheid voor fietsers en voetgangers;
- er ruimte is van € 6,3 miljoen door de schommelingen in het gemeentefonds welke in de begroting 2024 vrijkomt;

overwegende dat:

- fietsknelpunten zorgen voor chaotische en onveilige situaties voor fietsers en voetgangers en het de verantwoordelijkheid van de gemeente is deze punten aan te pakken;
- het college het gebruik van de fiets wil stimuleren, en dat daarbij het oplossen van knelpunten essentieel is om meer Rotterdammers op de fiets te krijgen;
- fietsmobiliteit een efficiënte en milieuvriendelijke vorm van vervoer is, wat zorgt voor het verminderen van files, luchtvervuiling en CO₂-uitstoot;
- het bevorderen van fietsgebruik niet alleen bijdraagt aan een individueel gezonde levensstijl, maar collectief meer ruimte maakt voor groen en een algeheel prettige buitenruimte voor alle Rotterdammers;
- knelpunten op diverse manieren kunnen worden opgelost, bijvoorbeeld door de aanleg van tweebaansfietspaden, snelfietspaden en duidelijke bewegwijzering;

verzoekt het college:

- jaarlijks tien fietsknelpunten te selecteren en hier de doorstroom en verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers te verbeteren, bijvoorbeeld door de aanleg van tweebaansfietspaden, snelfietspaden en duidelijke bewegwijzering;

- bij de selectie van de fietsknelpunten de wijkraden om advies te vragen en aangedragen mogelijke oplossingen mee te nemen in de aanpak;
- voor het aanpakken van de geselecteerde knelpunten jaarlijks middelen vrij te maken in de begroting, te beginnen met € 500.000,00 in 2024 bekostigd uit de vrijvallende ruimte in de begroting van 2024 en 2025;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen en I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Op mogelijke advisering over afwijkende moties kom ik straks in de veegronde als we alle portefeuillehouders gehad hebben. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Ook ik heb een aangepaste motie voor wethouder Buijt, 'Stop overlast Oude Westen', met daarin wat concreter de gelden genoemd.

De VOORZITTER. In het dictum zijn nu begrijp ik voor de jaren 2024, 2025, 2026 concrete bedragen opgenomen. Ook graag uw aandacht daarvoor. Mevrouw Coenradie heeft de volgende motie ingediend.

Motie 14B. Stop overlast Oude Westen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november, ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- de overlast door daklozen, verwarde personen en gebruikers in het Oude Westen aanzienlijk is toegenomen;
- dit zich met name concentreert rond de Nieuwe Binnenweg, 's-Gravendijkwal, Kruiskade en het Wijkpark aldaar, maar ondertussen uitdijt naar omliggende wijken;
- er 'bestuurlijk' extra aandacht is voor de aanpak van deze complexe problematiek;

overwegende dat:

- bewoners in het Oude Westen en omringende wijken veel overlast ervaren van onder andere drugsgebruik en het openlijk doen van de behoefte van deze overlastgevers;
- bovengenoemde voorbeelden de subjectieve veiligheid in deze wijken niet ten goede komen;
- stichtingen als Barka en Ontmoeting veel inspanningen verrichten om deze mensen aan te spreken en te begeleiden naar perspectief, maar deze dit niet alleen kunnen;
- voor een gewogen repressieve en preventieve aanpak extra inzet van toezicht en handhaving nodig is om de wijken weer veilig en leefbaar te maken;
- we tevreden zijn met de extra bestuurlijke aandacht hiervoor, maar het nog ontbreekt aan een inhoudelijk plan wat hier prioriteit aan geeft;
- hiervoor middelen en handen, denk bijvoorbeeld aan een stadsmarinier, vrijgemaakt moeten worden;

verzoekt het college:

- een bedrag van € 596.000,00 te reserveren uit 'Meevaller raming Gemeentefonds' voor de periode 2024, 2025, 2026, met als doel om zo snel mogelijk, in ieder geval bij aanvang van het komende jaar, een concreet plan te maken om de buitensporige daklozenoverlast tegen te gaan in het Oude Westen en naar de raad te sturen;
- jaarlijks de noodzaak en effectiviteit te evalueren, en indien de inzet niet noodzakelijk meer is, de middelen voor 2025 en/of 2026 over te hevelen naar de Pleinstewards;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie en C. Aafjes- van Aalst

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Wethouder Buijt.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Ja voorzitter, dank u wel. Ik heb vier moties, een amendement en een aantal vragen. Ik begin bij de eerste motie, motie 14 van Leefbaar Rotterdam. Veel partijen hebben het gehad over de toenemende overlast in het Oude Westen. Er is daar veel aan de hand. Er is ons ook veel aan gelegen, net als heel veel partijen in de raad, om daar alles wat in ons vermogen ligt aan te doen. Daar hebben we sinds september ook een stuurgroep op gezet, om daar met heel veel partijen samen te werken, maar dat is nog niet voldoende, dus dit is echt een enorme steun in de rug. Er gebeurt al het een en ander. Er zijn ook extra boa's ingezet. Er wordt ook natuurlijk alles gedaan wat we kunnen aan te pakken, maar het is niet genoeg, er moet een schepje bovenop. Deze motie geeft daar een goede aanzet toe. Ik begrijp dat u een nieuwe indient, want er staat eigenlijk niet bij hoe u het wilt gaan betalen.

De VOORZITTER. Er is net een afwijkende motie ingediend.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Dan krijg ik die en dan is het uiteraard aan de raad om te bepalen of ze dat geld daarvoor willen besteden, maar beleidsmatig kan ik alleen maar zeggen: een goede ondersteuning van het beleid. Dan heb ik motie 31 van GroenLinks, en dat is eigenlijk een motie die heel veel lijkt op een motie die we een maand geleden, toen we het programma 'Op weg naar herstel en een thuis' hebben behandeld. Die is toen door mij afgeraden, dus het zal u ook niet verbazen dat ik hem nu ook ontraad. Nog sterker eigenlijk dan de vorige keer, omdat nu ook in de tussentijd, de vorige keer, een motie van D66 is aangenomen, dus er is alweer iets bij gekomen. Dus het lijkt me niet handig om die discussie opnieuw te voeren. De argumenten zijn hetzelfde en ik ontraad hem dus.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, dank u wel. In onze beleving zijn de argumenten niet hetzelfde, want we hebben nu dekking voor deze motie in een amendement gelegd en dat was uw verweer de vorige keer, er is geen dekking voor. Nu hebben we wel dekking gevonden, want € 4,5 miljoen heeft er op de plank gelegen en wij vinden het doodzonde om dat naar 2027 door te schuiven en dat willen wij gewoon komend jaar inzetten, onder andere voor deze doelgroep. Dus er is heel veranderd in de tussentijd en daarbij is er ook veranderd dat wij vinden dat de lhbtq+-gemeenschap onder druk staat in onze stad en dit geeft een steuntje in de rug om hen te helpen.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Ja, op dat amendement van u kom ik zo terug. Dat is een punt dat inderdaad veranderd is in de tussentijd. Maar wat niet veranderd is, is de argumentatie dat we (a) vanuit de doelgroep zelf ook niet het idee hebben dat het heel erg gewenst is om helemaal als groep daar neergezet te worden. En (b) er zijn relatief heel weinig incidenten bekend en wij zorgen gewoon voor veiligheid daar in de opvang. En als dat echt niet geborgd kan worden gaan we desnoods iemand in een hotel stoppen. Maar het is dus niet zo dat daar continu sprake is van incidenten. Dus even los van het feit dat u nu inderdaad, in tegenstelling tot de vorige keer, een dekking heeft, en ik kom zo terug op het amendement, vind ik ook de motie zelf inhoudelijk... en dat heb ik de vorige keer ook gezegd, en die argumenten zijn niet veranderd. Tot slot dan nog, u wijst ook op het landelijke Actieplan Dakloosheid, waarvan u zegt dat daarin ook staat: aparte ruimtes. Ik heb dat nog een keertje speciaal ook nagekeken omdat het hierin stond. En het staat daar gewoon echt niet in. Ik heb hem hier ook bij me. Nou goed, dus voor mij genoeg argumenten om dit te ontraden.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja, wat ons betreft, er liggen twee onderzoeken van IDEM en Dona Daria, die ons bevestigen in het beeld dat deze doelgroep wel degelijk met problemen te maken heeft in onze stad als het gaat om daklozenopvang, dus daar verschillen wij dan duidelijk van mening en baseren wij ons op andere stukken. Plus dat wij het dictum in deze motie dus ook hebben aangepast,

niet vragen voor losse kamers, maar voor een afgescheiden deel binnen een opvang. Dus het is ook een ander voorstel dan er de vorige keer lag, maar dat wilde ik wel even rechtzetten.

De heer BUIJT (Ir) (wethouder). Uiteindelijk is dat ook zo. Uiteindelijk gaan we natuurlijk ook helemaal naar kleinere opvangen toe, dus dan wordt automatisch ook deze doelgroep op zijn wenken bediend, want er komen op een gegeven natuurlijk een-, twee- en vierpersoonskamers. Daar werken we naartoe. De moties 41 en 42 van BIJ1, dat gaat over 'Wonen Eerst op de eerste plek'. Er worden twee zaken genoemd in het dictum. Wonen Eerst met dadelijk het onderdeel van Housing First. Het is nu al een onderdeel wat u vraagt van de begroting. En u vraagt ook meer geld voor de bouw van sociale huurwoningen en minder in het hoge segment. Ja, wij hebben nu gewoon een segmentering afgesproken, percentages afgesproken, er komt binnenkort een nieuwe woonvisie, dus we kunnen hier nu niet bij motie even dat overboord zetten. Het staat u nu natuurlijk wel vrij als dadelijk de woonvisie behandeld wordt, dat is over niet te lang, daar een voorstel voor in te dienen. De andere motie gaat over de permanente opening van de winteropvang. Ja, ook daar hebben we de laatste, nou ja misschien wel jaren, vele discussies over gehad. Dus ik weet niet of dat nu het moment is om die discussie helemaal over te doen, maar wij kiezen daar in ieder geval als stadsbestuur, net als de besturen voor ons, niet voor om een permanente opening te doen.

Mevrouw VAN DER ELST (bij1). Mag ik weten waarom u daar niet voor kiest?

De VOORZITTER. Mevrouw Van der Elst was dat. Ik had u niet gezien, excuses.

De heer BUIJT (Ir) (wethouder). Ja, wij hebben in deze stad opvang voor iedereen die rechthebbend is. Daarnaast hebben we opvang voor de mensen die voor de reguliere opvang niet in aanmerking komen, op het moment dat het code rood is of dat de gevoelstemperatuur buiten 0 graden of lager is. Dat is waar we nu voor gekozen hebben. Dat hebben we in samenspraak met de andere G4-steden gedaan. Daar baseert ook de rest van Nederland zich eigenlijk op, om dit soort opvangen voor open te stellen. En dat is eigenlijk het systeem waarvan wij op dit moment eigenlijk geen aanleiding zien om dat nu aan te passen.

De VOORZITTER. Mevrouw Van der Elst.

Mevrouw VAN DER ELST (bij1). Wat u zegt, het staat ook in onze motie omschreven, nu wordt de gevoelstemperatuur 0 graden aangehouden. Maar op het moment dat er een gevoelstemperatuur van 15 graden Celsius is, kan er al onderkoeling ontstaan. En bij onderkoeling is er gewoon sprake van een groot gevaar op blijvend letsel en zelfs overlijden, dus dat is een groot gevaar voor de gezondheid. En ik vraag me af hoe de wethouder daarop reflecteert.

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer BUIJT (Ir) (wethouder). Ik baseer me op de adviezen die wij als gemeente krijgen dat vanaf een bepaalde temperatuur het gewoon niet meer verantwoord is om op straat te slapen. Wij proberen ook natuurlijk iedereen die in onze ogen onverantwoord op straat slaapt te verleiden om wel mee te werken aan hetzij terug naar werk, hetzij terug naar het land van herkomst, hetzij proberen mensen weer op het goede spoor te brengen. Dat is natuurlijk onze allerbelangrijkste inzet en daarnaast baseren wij ons dus op de gemaakte afspraken die door heel Nederland ook zo gehanteerd worden.

De VOORZITTER. Mevrouw Van der Elst.

Mevrouw VAN DER ELST (bij1). Wat is er dan op dit moment voor de mensen die nog niet terug naar werk kunnen en nog niet een woning hebben en die dus wel in de kou op straat moeten slapen? Wat wil de wethouder op dit moment voor hen regelen?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer BUIJT (Ir) (wethouder). Ja, nogmaals, deze discussie hebben we echt heel vaak gevoerd, dus het is een beetje een herhaling van zetten. Die mensen proberen wij, en we hebben echt speciale wekrondes, op straat op te zoeken, we proberen ze in contact te brengen met organisaties die die mensen begeleiden, dus daar is alles in eerste instantie op gericht. Dat lukt niet bij iedereen natuurlijk

en daarvoor hebben we er ook voor gekozen om voor de mensen die dus niet rechthebbend zijn voor de reguliere opvang de winterkouderegeling in het leven te roepen. Ik vind dat een humane regeling en daarover verschillen wij van mening en dat is ook wel een beetje hoe het is.

De VOORZITTER. Mevrouw Van der Elst.

Mevrouw VAN DER ELST (bij1). En zou het misschien een idee zijn om die overgebleven € 4,5 miljoen hiervoor in te zetten?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Nee, dat vinden wij geen goede optie.

De VOORZITTER. De heer Kind.

De heer KIND (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Wat ik uitermate teleurstellend vind, we hebben het vandaag al meerdere keren gehoord, het woord niet rechthebbend wordt heel vaak en heel makkelijk gebruikt, ook in de context van: wij vinden dat gewoon, het zijn niet-rechthebbenden. Dit gesprek hadden we vorig jaar. We hebben onlangs een technische sessie gehad met twee mensen die gepromoveerd zijn op dit onderwerp, die wetenschapper zijn op dit onderwerp. En zij zeggen heel duidelijk: de gemeente gaat niet over de term rechthebbend of niet-rechthebbend. De IND gaat over de term rechthebbend, gaat over het verblijfsrecht. Ze zeggen ook heel duidelijk dat als iemand het verblijfsrecht heeft, iemand aanspraak kan maken op bijvoorbeeld de WMO en een aanvraag kan doen voor bijvoorbeeld nachtopvang en dient daarin hetzelfde behandeld te worden als Nederlanders. Wat we hier dus zien, continu, achter elkaar, en het lijkt erop dat we niet verder komen ondanks dat we technische sessies organiseren. Binnenkort gelukkig een regeling van werkzaamheden hierover. Maar ik zou het toch wel heel prettig vinden om totdat we die duidelijkheid hebben en we het goede gesprek met elkaar daarover voeren, om die term niet-rechthebbend voorlopig niet te gebruiken. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan wethouder.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Dank u wel. Wij hebben een amendement gekregen van GroenLinks om de gelden die dus nu zijn bestemd en worden gebruikt bij ons programma, om daar dus dekking bij te... Er is nu voor gekozen omdat ook het programma tot 2030 loopt en dat eigenlijk een beetje de eindfase is van ons programma, om die middelen daarvoor veilig te stellen. Dat doen we omdat we de mogelijkheid hebben op het moment dat die middelen eerder nodig zijn, we die ook weer naar voren kunnen halen. Op dit moment is voor de hele ombouw van de opvanglocaties, het geld dat we daarvoor gaan gebruiken, een heel pad uitgedokterd en dat gaat ook niet allemaal op heel korte termijn mogelijk zijn om te doen. Mijnheer Vonk vroeg ook nog: u zegt in overleg met het veld, maar dat zijn dus de partijen die de opvang de komende jaren gaan versmallen. Er moeten dan ook nieuwe locaties bij gaan komen de komende jaren. Omdat als je natuurlijk minder mensen op een locatie gaat huisvesten, je ook extra locaties nodig hebt. Dus dat is echt een tijdspad van zes, zeven jaar. Dus dat is onder andere met de NAS, met het Leger, met CVD. Met die partijen is het dus in overleg dat we een tijdspad hebben afgesproken waarin wij gaan zorgen dat we die opvang gaan ombouwen. Dat is dus de reden waarom we zeggen: ik vind dus ook zelf dat het op dit moment een heel urgent probleem is. We zijn ook met doorstroomlocaties bezig, dus het moment dat we het geld eerder nodig hebben, halen we het ook naar voren. Maar het is dus niet zo dat dit geld even weg geparkeerd wordt omdat het nu niet urgent zou zijn.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, wat vindt de wethouder dan als het eerder nodig is? Ik hoor mevrouw Coenradie van Leefbaar Rotterdam zeggen: het aantal daklozen rijst de pan uit. En ik hoor haar ook zeggen: alle mensen die rechthebbend zijn moeten een dak boven hun hoofd hebben. Vindt u dat dan niet het moment dat het nodig is? En niet pas in 2027?

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Absoluut. Daarvoor hebben we dus nu ook op heel korte termijn twee extra doorstroomlocaties geopend. Eentje in IJsselmonde op het Kreekpad en er gaat er binnenkort

weer eentje op de Diergaardesingel open. Dus we doen dat ook. We hebben die doorstroomlocaties op dit moment echt hard nodig. Dus dat doen we ook. En we hadden dus al heel lang het moment dat we zeiden: alle mensen die in de opvang terecht moeten kunnen, die konden ook terecht. Maar op dit moment is het zo dat dat niet meer opgaat. Dus we hebben nu extra locaties nodig en die openen we ook. Dus dat is ook waar we mee bezig zijn en ik sta daarvoor. En nogmaals, die middelen zijn niet weg. Mocht het nodig zijn dan halen we ze naar voren. Mijnheer Vonk heeft ook nog een aantal vragen gesteld. Ik moet ze er even bij pakken. Ik heb er een inmiddels beantwoord aan u en eentje heb ik nog hier. U vroeg om inzicht. Ik heb ze hier even niet zo snel. U had drie vragen. Eentje heb ik net beantwoord van met wie dat dan is overlegd. U vroeg ook nog inzicht in die middelen, even uit mijn hoofd, die € 9 miljoen die uit de bestemmingsreserve van de Blokhuismiddelen zijn gehaald. Daar is de vorige keer een motie over ingediend: geef duidelijkheid over die middelen en die wordt binnenkort afgedaan, dus dan krijgt u daar dat inzicht in. En u vroeg volgens mij: die middelen moeten nog uitgegeven worden, er stond ergens een zin in de begroting, en dat is eigenlijk dit moment. Dus voor 2024 moet het nog vastgesteld worden, want dat is eigenlijk de begroting waarin het vastgesteld wordt. Maar nu praat ik eventjes uit mijn hoofd dat dat uw drie vragen waren.

De VOORZITTER. Heeft u nog moties?

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Die heb ik allemaal gedaan.

De VOORZITTER. Oké, dan de heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, mijn vraag over die kasschuif was inderdaad welke afspraken er dan gemaakt zijn met aanbieders. Dat er met aanbieders gesproken is, dat is dan duidelijk. Maar welke afspraken zijn er gemaakt? Kennelijk worden allemaal dingen al besloten. Er worden nu dingen geopend, er worden tijdspaden afgesproken, maar de raad weet werkelijk van niets. En het gaat om ongelofelijk veel geld en ook om een politiek heel gevoelig thema. Waarom krijgen we daar dan niet meer informatie over? En inderdaad, die Blokhuismiddelen, ik weet dat er een motie is aangenomen dat het bij de jaarrekening... Vorige keer hebben we gezien, toen was het ongeveer € 5 miljoen of € 4,5 miljoen. Toen hadden we geloof één paragraafje uitleg waar die middelen naartoe gingen. Nu gaat het om € 9 miljoen over 2023. En niemand in de raad weet waar dat geld naartoe gaat. Dan kunt u nu toch ook gewoon inzicht geven in waar dat geld naartoe gaat?

De VOORZITTER. Wethouder.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Zeker. Ik ben het niet eens dat er allerlei dingen worden besloten en dat u niet weet waar het over gaat. We hebben bij de vaststelling van ons plan, vijf weken geleden, afgesproken: we hebben een tijdspad tot 2030 en in die tijd gaan wij zorgen dat de opvang wordt afgebouwd naar kleinere kamers op meerdere locaties. Dat is het tijdspad dat we met elkaar hebben afgesproken. Ik denk dat u juist boos zou zijn op mij als wij nu niet ingrijpen als we dus zien dat er op dit moment niet voldoende opvang is. Het is dus logisch dat we op dit moment proberen om daar extra maatregelen voor te nemen. Er wordt niets achter uw rug besloten, dit is gewoon hoe de afspraken zijn, ook met de aanbieders. Hoe gaan wij die locaties ombouwen? Over die Blokhuisgelden, die € 9 miljoen, dat zijn natuurlijk allemaal dingen die naar Housing first, allerlei dat soort dingen gaan. En wij komen binnenkort met het afdoen van de motie met het overzicht daarvan, wat dat allemaal inhoudt. Maar dat zijn gewoon de reguliere dingen waaraan het besteed wordt en waar we ook de middelen voor krijgen, dus dat komt gewoon op de plek terecht waar het hoort.

De VOORZITTER. Goed, hartelijk dank. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Goedenavond voorzitter en raad. Ik heb een aantal vragen gekregen, concrete vragen. Ik zal als eerste de vragen beantwoorden en daarna ga ik door naar de moties. De eerste vraag die ik heb gekregen was van Volt. U had het in uw vraag bij het juiste eind als u zegt dat het rijk inderdaad € 3 miljoen beschikbaar heeft gesteld voor de aanpak Geldzorgen. Maar de veronderstelling dat deze middelen worden ingezet voor dienstverlening, want dat hoorde ik in uw vraag, klopt niet. Bij de beantwoording van de technische vragen is al ingegaan op waar de gelden naartoe gaan. En een concreet voorstel moet nog naar uw raad toe komen. Ik verwacht dat dat binnenkort zal zijn en ik streef ernaar om dat ook samen met uw raad verder door te nemen. Ik heb vragen gehad van de ChristenUnie. Ik begin met de oproep die de ChristenUnie, de heer Vonk

heeft gedaan, namelijk: ga in gesprek met partijen in de stad. Ik wil u meegeven, uiteraard blijven alle partijen waarmee is samengewerkt niet alleen in het verleden maar in de toekomst van belang. Ze zijn van belang bij de uitwerking van het beleidskader, maar ook bij het ophalen van input en daar heb ik snel op geacteerd. Want binnen drie dagen na mijn beëdiging was ik al op bezoek bij een aantal van de partijen die u noemde. Ik geef daar ook de voorkeur aan om het gesprek in vertrouwen en zorgvuldig te doen. Je hoeft daar niet altijd ruchtbaarheid aan te geven. Het is onderdeel van het werk dat op mij rust als wethouder. Dus uw zorg, ik zou willen zeggen ongegrond, maar ik ben u reeds voor geweest en ik snap de urgentie die er ligt op dit dossier. De ChristenUnie heeft ook de vraag gesteld over het Jongerenperspectieffonds, wanneer u daar wat meer informatie over kunt terug verwachten. Die vraag heb ik ook van GroenLinks gekregen. In elk geval het belang van al de punten die er zijn die we uit dat Jongerenperspectieffonds kunnen meenemen. Daarmee ben ik aan de slag en ik kan u meegeven dat ik het eerste kwartaal van volgend jaar er inhoudelijk op terugkom welke punten wel en op welke manier. U stelt ook de vraag wanneer het college tevreden is met het terugdringen van kinderarmoede. Ik vond dat een heel moeilijke vraag als ik heel eerlijk ben, want wanneer ben je tevreden met het terugdringen van kinderarmoede? Nooit, want je wilt niet zitten op terugdringen. En hoe moeilijk is het om kinderarmoede in kaart te brengen en te beïnvloeden? Dus wanneer ben ik tevreden? Ja, ik denk niet dat ik in deze periode tevreden zal zijn, omdat we te maken hebben met heel veel factoren waar we als college en u als raad geen invloed op hebben. We hebben ouders waar we ook op moeten sturen, dus continu sturen op de factoren die van invloed zijn op kinderarmoede, is een continue strijd. U hebt zelf aangegeven, en ik heb het opgeschreven, want dat vond ik een heel mooie: laten we ons voor elkaar inzetten. En dat zal wel continu in dit dossier naar voren blijven komen en dat zal ook de insteek zijn die ik heb. Dus wanneer ben ik tevreden? Nou, laten we ons blijven inzetten daarvoor.

De VOORZITTER. Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, dat nooit tevreden zijn, dan hebben we iets gemeenschappelijks. Maar laten we het dan zo formuleren: wanneer vindt u uw beleid succesvol als het gaat over het terugdringen van kinderarmoede?

De VOORZITTER. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Toetsen aan het beleidskader. Dat we daarmee aan de slag gaan en de kaders die we daarin hebben gesteld, de targets die we daarin hebben gesteld, de doelstellingen die we daarin hebben. Op het moment dat we daar kunnen zeggen: daar zijn we succesvol in geweest, dan hebben we inderdaad ook de kinderarmoede aangepakt en hebben we een aantal factoren die daaraan ten grondslag liggen kunnen meenemen en zorgen dat kinderarmoede ook wordt opgelost, ja, dat we daarmee aan de slag zijn. Want oplossen vind ik een heel groot woord en vind ik ook een te grote broek om aan te trekken. Voorzitter, de vraag van de SP hoe dat zit met het deltaplan. Als uw wethouder heb ik een vastgesteld beleidskader uit te voeren. Het beleidskader is natuurlijk ook zoals u weet samengesteld op basis van input vanuit de stad met samenwerking en uitvraag bij verschillende partijen. Nou, die uitvraag maakt dat ik nu in deze fase zeg: het beleidskader heeft die input verwerkt. Onderdeel daarvan blijft die samenwerking met de stad, aanpak door het college. Dat wordt gedragen door het college. En het deltaplan, ik kijk uit naar de input die mij wordt meegegeven, dus ik ben zeker bereid om daar waar het deltaplan er ligt dat tot mij te nemen.

De VOORZITTER. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, ja natuurlijk hè, er is een nieuw beleidskader, er was ingesproken, er is ook input verwerkt, maar de insprekers toen vonden nog: ja, het kan toch nog wel een tandje meer. Dat is er toen niet uitgekomen. Ze willen dat 20 november weer oppakken en samen met ervaringsdeskundigen verder gaan werken zodat we toch ook nieuwe stappen vooruit gaan zetten, juist omdat het Centraal Planbureau juist donkere wolken schetst van: het kan ook nog wel eens erg gaan tegenvallen, en dan zal er toch echt een tandje bij gezet moeten worden. Maar beluister ik het dan goed dat de wethouder en het college bereid is om ook tekenen van voortschrijdend inzicht te vertonen als daar uit die conferentie van 20 november goede ideeën komen?

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Voorzitter, voortschrijdend inzicht is natuurlijk onderdeel van beleid voeren. Uiteraard. Met uw goedvinden ga ik naar de moties en amendementen die zijn ingediend. Amendement B, u hebt, dat gaf ik net ook aan, het Jongerenperspectieffonds. Het wordt afgebouwd en het zal op die manier ook verder worden ingevuld. Het is al besproken, het is al vaker besproken in de raad. Op 7 september is daar al naar verwezen en daarnaast wordt de dekking voor voorstellen in het amendement gezocht in de vrijgevalle middelen in de begroting van 2023. Maar deze middelen zijn reeds ingezet op andere fronten. Kortom, het amendement wordt ontraden. Ik heb dat niet met zoveel woorden gezegd, maar uit de toelichting, het wordt ontraden.

De VOORZITTER. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegEER (gl). Wat wel heel belangrijk is, is dat het Perspectieffonds werd afgezegd omdat er geen geld was. Er was geen dekking voor. Nu hebben wij dat geprobeerd te vinden. Omdat inhoudelijk er werd gezegd in beantwoording op schriftelijke vragen van de ChristenUnie: een goed idee, eigenlijk ontzettend waardevol, we doen er heel veel mee, maar we willen het budget er niet aan uitgeven. Nu hebben we het gevonden en nu is het helaas nog steeds niet, dus dat is jammer.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Ja, dank u wel, het is niet zo dat er sec is gekeken naar het geld om het verder uit te voeren. Er is een evaluatie geweest, er is gekeken naar wat het Jongerenperspectieffonds biedt ten opzichte van wat het kost. Daar is naar gekeken en de middelen die er waren zijn ingezet voor onderdelen in het Perspectieffonds. Maar de overweging, de grootste afweging was dat de kosten per jongere te intensief waren en te zwaar drukten. Maar dat wil zeggen dat we de interventies die in het fonds zaten wel willen uitlichten, nog een keer tegen het licht houden en kijken op welke manier de geschikte interventies op een andere manier kunnen worden uitgevoerd tegen minder kosten. Dus de vraag was niet zozeer: het kost te veel. De vraag is vooral op welke manier we dit efficiënter en effectiever kunnen inzetten. Voorzitter, motie 9, 'Maak resultaten taaltrajecten inzichtelijk'. Het aantal afgeronde taaltrajecten is niet opgenomen in de begroting. Het is ook niet opgenomen als een target of een doelstelling, dus om die reden wordt het niet verwerkt in de begroting. U, de raad, wordt wel geïnformeerd over het aantal afgeronde trajecten en dat was ook een uitwerking van een motie die door GroenLinks zelf is ingediend en daarmee krijgt u een beeld, wordt u gerapporteerd hoeveel afgeronde trajecten er zijn. Dus de resultaten taaltrajecten inzichtelijk wordt nu uitgevoerd en ook naar aanleiding van een motie die door GroenLinks is ingediend. Voorzitter, die zal ik dan ook ontraden. Amendement G, 'Bezuiniging op het armoedebeluid'. Collega Struijvenberg, want het zit op amendement G, heeft u eerder op de avond het advies gegeven en u amendement F ontraden. In amendement G geeft u in het tweede bullet aan mij mee dat de dekking wordt gevonden in dat amendement dat nu reeds is ontraden. Om die reden kan ik niet anders dan amendement G ontraden omdat daarin ook geen andere dekking zit. Maar uiteraard ben ik blij met elke dekking die u misschien wel kunt vinden en die misschien wel bij uw raad zou liggen, dus dat geef ik ook mee.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ook nog maar even door de microfoon. U zag mij inderdaad om die reden gaan staan. Dan gaan wij daar nog even naar kijken.

De VOORZITTER. U kunt verdergaan.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Dank u wel. PvdA heeft nog een motie ingediend. Nee, dat is geen motie van de PvdA, maar dat is een motie van GroenLinks. Ik pak hem er even bij, want ik vond dat best wel even wat zoekwerk. Want u dient nu een motie in, 'Een heel jaar en vele signalen verder, voer onze motie uit'. En u verwijst naar een motie die u hebt ingediend in 2022. Die heb ik erbij gepakt, want daar verwijst u naar. U riep in die motie op tot een onderzoek en een lobby. Nu zie ik dat wij op 7 februari al een afdoening naar de raad hebben gestuurd. Misschien dat mevrouw Reitema even kan...

De VOORZITTER. U kunt verdergaan mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Ik zie wel de motie zelf, dat is 22bb7404. En even kijken, ik weet niet of dat het kenmerk is, nee, dat zal niet het kenmerk zijn. Maar ja goed, in principe met dat nummer, 22bb7404, moet u ook de afdoening vinden. Die zit in de raadsstukken. Dan

ga ik door naar de motie waar PvdA vraagt naar een OV-tegoed opwaarderen. Ja, kinderen van 4 tot en met 11 jaar reizen al gratis in Rotterdam. Er ligt nu een onderzoeksmotie van DENK, ik kijk inderdaad even naar de heer Engberts, om gratis OV voor jongeren van 12 tot en met 17 jaar te onderzoeken en de afdoening van de motie ligt nu in een vrij ver stadium. Laat ik het zo formuleren. Dat zal dan ook het moment zijn, denk ik, als we de onderzoeksresultaten hebben om te kijken naar wat wel mogelijk is en wat niet mogelijk is.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, wij hebben een motie ingediend met een dekking. Daar kunnen we natuurlijk ook nog een andere dekking onder vinden. Maar die gaat erover om 25.000 gezinnen dat tegoed gewoon te geven. Dat staat los van dat onderzoek volgens mij. We kunnen natuurlijk ook gewoon met elkaar zeggen: we willen dat.

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Dat kan. Tegelijkertijd is het natuurlijk wel zinvol om te kijken naar welke middelen op welk moment worden ingezet en dat we dat ook zorgvuldig doen. En het middel, het vehikel dat u nu kiest in uw motie is de IIT. Op basis van dat vehikel zouden we minder jongeren kunnen bereiken. Dus voorzitter, in dat opzicht wordt hij dan ontraden, want de doelgroep wordt daarmee niet bereikt. Als we dat vehikel gebruiken, bereiken we niet een doelgroep die we middels een andere route wel zouden kunnen bereiken. Voorzitter, Volt heeft ook een motie ingediend.

De VOORZITTER. De heer Engberts over het vorige.

De heer ENGBERTS (pvda). Voorzitter, volgens mij gaat het hier niet specifiek om jongeren maar het gaat ons om de gezinnen die bijvoorbeeld gewoon niet meer naar de voedselbank kunnen omdat die veel te ver weg is en we op die manier daar een oplossing voor dat probleem ook willen, maar ook in de volle breedte om te kunnen participeren en gewoon de bus en de tram te kunnen nemen. Het gaat niet specifiek om jongeren.

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Als het gaat om volwassenen, ligt er ook een motie van Leefbaar Rotterdam, waar onderzoek wordt gedaan. Dus daar zouden we ook de onderzoeksresultaten kunnen afwachten. Maar wat ik u ook wil meegeven is dat het bereik van de IIT nu wel relatief klein is ten opzichte van de doelgroep die u wilt bereiken. 'Schuldenpardon meest problematische schulden', de motie van Volt, moet ik ontraden, want er wordt in de motie gesteld te onderzoeken of het mogelijk is om in de meest problematische gevallen de schuld volledig of gedeeltelijk kwijt te schelden. Ja, en die schulden ontstaan door wachttijden. Op dit moment is het niet zo dat er sprake is van een lange wachttijd bij de gemeente Rotterdam om het schuldentract in te kunnen komen. Er wordt dus vrij snel gereageerd. Er ontstaat daar in elk geval niet een situatie dat in dat traject problematische schulden ontstaan. Dus er zijn verschillende middelen en mogelijkheden om je te melden. Ik denk dat mevrouw Elfilali daar ook wel bekend mee is. Er is dus geen sprake van een wachttijd bij de gemeente Rotterdam. Ze kunnen zich melden via verschillende kanalen en worden daar dan vervolgens begeleid.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, hij doet het. Waar het bij deze motie om gaat is of de wethouder bereid is om in de meest problematische gevallen schulden kwijt te schelden. Dus het gaat even los van die wachttijden. Het gaat erom dat we een groep mensen hebben, een relatief kleine groep als je gaat kijken naar mensen met schulden, en de vraag is of daar een kwijtschelding mogelijk zou zijn. De reden waarom we deze motie ook nu indienen, is omdat armoede is gestegen en de prognoses alleen maar erger worden. Dus het zou mooi zijn als we een groep mensen zouden kunnen helpen en zo snel mogelijk zouden kunnen laten meedoen met ons.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Jazeker, maar op dat punt zijn er al een flink aantal maatregelen. Wat nu gebeurt met problematische schulden is op het moment dat wij dat in beeld hebben, dat mensen zich gemeld hebben en problematische schulden aan de orde zijn, zij verschillende trajecten kunnen volgen om de problematische schulden te saneren. Wij starten met die pauzeknop. Wij starten ermee dat in elk geval de incasso's van schulden worden stopgezet en vervolgens wordt in beeld gebracht hoe groot de omvang van die schulden is. Daar wordt vervolgens een traject aan gekoppeld. Dat kan een WSNP zijn, maar ook op een andere manier kan daaraan worden gewerkt. Dus op die manier zorgt in elk geval een traject bij de Kredietbank ervoor dat die problematische schulden volledig worden weggenomen en dat er een nieuw traject wordt ingegaan. Dus op die manier wordt er al voorzien in wat u nu vraagt, namelijk dat er een oplossing is voor mensen die problematische schulden hebben en dat zij zich snel kunnen melden bij een van de instituten van de organisaties, Grip op geld is er een, de ETF is er een, rechtstreeks melden bij de Kredietbank gaat niet, maar wel kom je daar via Vraagwijzer en ETF ook bij. En dat houdt dan inderdaad in dat de problematische schulden worden gesaneerd. Voorzitter, dat maakt dat ik de motie zal ontraden. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mevrouw Kockelkoren, mag ik u vragen behulpzaam te zijn bij het voorzitten? Dan kan ik nog een paar vragen beantwoorden en een paar moties van advies voorzien.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan de burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Dank u wel voorzitter. Ik heb een paar opmerkingen genoteerd en een paar vragen. Het is ietwat onrustig aan de linkerzijde van de wethouderstafel. Mevrouw Bokhove sprak over haar wandeling in het centrum. Dat is een wandeling die wij gemeen hebben, want die doe ik ook met enige regelmaat. Op een aantal plekken moet het beter, zo simpel is het. Het is ook daarom dat wethouder Buijt sinds enige tijd, omringd door heel veel deskundigen en ook heel veel professionals, op verzoek van het college bezig is daar orde op zaken te stellen. En ik kijk graag over zijn schouders mee vanuit het veiligheidsdomein. Want ik denk dat het wel de goede kant uitgaat als het gaat om de inzichten die wij nu verwerven. Nu is het zo dat een en ander ook nog in een concrete aanpak moet worden geformuleerd. En het feit dat wethouder Buijt die kar trekt, laat ook zien dat het echt ook voor een behoorlijk deel ook buiten het veiligheidsdomein ligt. Ik ben blij met zijn inzet en ook met de inzet van de professionals in het centrum. Het Openbaar Ministerie zit erbij, de Nederlandse Spoorwegen vanuit het station zit erbij, de stadsmarinier zit erbij, de kerk zit erbij, dus een brede groep mensen die dat nu ook doet. Ik zag een motie van mevrouw Coenradie die blijkbaar ook voorziet in een paar centjes voor die aanpak. Als u dat vandaag goedkeurt dan kan de wethouder daar prima mee uit de voeten. U sprak ook over de polarisatie en over wat dat doet, ook zo'n oorlog op dit moment met de situatie ook in ons land, in onze stad. Ja, je schrikt je een hoedje als je vandaag weer leest dat het aantal antisemitische incidenten met iets van 800% is gestegen. Daar krijg ik rillingen van over mijn lijf. Dat is precies wat wij nu in Nederland willen voorkomen. Wij willen juist dat in Nederland, in onze stad, iedereen een stapje naar voren zet en over zijn schaduw heen springt om elkaar vast te houden in deze ingewikkelde tijden, om juist te vermijden dat mensen om reden van wie ze zijn of wat ze geloven in de openbare ruimte worden lastiggevallen. Niet alleen antisemitisme, maar ik las ook verhalen over ingegooide ruiten bij moskeeën in Nederland. Niet doen, niet wat wij willen, wij zoeken nu juist de verbinding. En we zullen ook er alles aan doen vanuit Rotterdam om juist de polarisatie het hoofd te bieden en ik reken overigens ook op inzet van de gemeenteraad in dat opzicht. Mevrouw Coenradie waagde zich aan een paar stevige uitspraken. Ik heb er twee genoteerd.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Een interruptie van de heer Vonk op uw vorige punt.

De heer VONK (cu). Ja dank u wel. U reageerde even op de 800% stijging antisemitisme en u zegt daar ook iets over wat ik goede en stevige woorden vind. Bent u of is het college ook bereid om daar ook juist naar buiten toe een stevig statement over te maken, zoals bijvoorbeeld mevrouw Halsema dat ook gedaan heeft?

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Ik zit niet op social media. U weet dat ik dat niet doe, ook heel bewust. Maar ik vind dit een openbare ruimte. De gemeenteraad is de meest openbare ruimte die we hebben. Ten overstaan van onze democratie, ten overstaan van iedereen die meeluistert of meekijkt.

Het is niet zo dat ik een soort stadsomroeper ben om vanuit een hogere ruimte met een megafoon over de stad te spreken. Maar ik zeg het hier en iedereen kan noteren wat ik ook zeg. Dit vind ik ook echt. Ik heb begrepen dat mevrouw Halsema zoiets deed ergens op een of andere pagina in de digitale sfeer, dat doe ik niet, Instagram is het. Ik heb dat niet. Ik heb dat ook nooit gedaan. Ik vind dat je als burgemeester ook verre van moet blijven van waar ik niet altijd zulke goede ervaringen mee heb, dat soort sociale media, dus dat doe ik niet. Maar ik geef graag aan waar ik sta en dat doe ik in de openbaarheid van de gemeenteraad van Rotterdam.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Dan zijn we een beetje aan media overgeleverd of ze dat oppikken of niet, maar bovendien beschikt het college wel over allerlei sociale mediakanalen, en misschien u niet, maar uw collega's maken daar ook gebruik van. Ik zou zeggen: zet die nu in om ook te laten merken in de stad dat dit het standpunt is dat u inneemt. Ik denk namelijk dat zeker de Joodse gemeenschap dit ook ontzettend hard nodig heeft op dit moment.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Ja, ik probeer aan te geven, kijk, ik ben burgemeester van allen in deze stad en de cijfers die ik nu heb zijn algemene cijfers. Die hebben ook niet direct betrekking op Rotterdam, maar ik neem gevoeglijk ook aan dat dit ook in Rotterdam aan de orde zal zijn. Ik heb de cijfers nog niet helemaal paraat. Maar ik noteer wel wat u zegt. Ik spreek uit zoals ik dat altijd doe, ik bedien mij eigenlijk vrijwel nooit van socialmediakanalen, ook op allerlei andere uitspraken die ik doe, blijf ik daar zoveel mogelijk ook weg. U weet wat ik vind van de socialmediakanalen. Ik heb dat wel eens beschreven als het riool van de samenleving en ik weet niet of ik in het riool wil gaan zwemmen. Maar ik noteer wel uw opmerking en daar zal ik op kauwen. Van mevrouw Coenradie noteer ik uit haar mond: laten we aan de slag gaan voor veiligheid. Nou, ik denk als we nu pas aan de slag zouden gaan met veiligheid dat we vanaf nul zouden moeten beginnen. Zo noteer ik deze uitspraak. Maar dat is natuurlijk niet zo. Het tweede citaat dat ik noteerde was: er wordt niet genoeg gedaan aan veiligheid. Dat is ook niet zo. Ik denk wel dat ik de urgentie wel kan aanvoelen waar u naartoe wilt met deze opmerkingen, maar het is natuurlijk niet zo dat we vanaf nul beginnen. Er wordt ongelofelijk veel geïnvesteerd in veiligheid. U en ik delen de zorg over het feit dat als het gaat om de bezetting bij de politie, niet zozeer de formatie maar de bezetting, die nog steeds niet is wat die zou moeten zijn. We komen echt nog wel mensen tekort. De som van het aantal mensen dat inloopt bij de politie en het aantal dat mensen dat uitgaat is voor ons nog steeds negatief. Dus dat is wel reden voor zorg voor de komende jaren. De politiechef en ik proberen daarin ook rekensommen te maken van als dat dan zo is, waar zouden we dan iets minder moeten doen opdat we op andere gebieden meer zouden kunnen doen? Als je rond explosies een heel team formeert dat het moet onderzoeken en tot aanhoudingen zou moeten overgaan, betekent dat gevoeglijk dat je op andere terreinen iets minder zou willen. Nou, ik heb een min geaccepteerd bij het voetbal en een min geaccepteerd bij de evenementen, opdat we daar iets minder op inzetten, maar wel meer capaciteit overhouden voor dat onderzoekswerk dat hard nodig is. Maar ook, u gaat ervan uit dat er in de nachtelijke aanpak niets aan de orde is, nou, u zou eens moeten weten want u bent wel eens met de politie op stap geweest. Op plekken waar volgens wat wij noemen predictive policing, wat je redelijkerwijs kunt voorspellen, dat fenomenen rond veiligheid geografisch in de stad aan de orde zouden kunnen zijn, daar wordt op ingezet. Daar zijn allerlei modellen voor bij de politie om dat heel goed uit te rekenen van waar je je manschappen goed zou moeten neerzetten. En ik denk dat het ons geen windeieren legt, want de heer Lansink memoreerde in zijn bijdrage juist dat er ongelofelijk veel aanhoudingen plaatsvinden. Ik heb hier het concrete getal hier bij me zodat ik dat ook kan noemen. Van de 164 ernstige geweldsincidenten waarvan 104 explosies zijn er inmiddels 102 aanhoudingen verricht. Dat zijn spectaculaire aantallen die wij eigenlijk bij geen enkel ander onveiligheidsfenomeen tegenkomen. Afgelopen week drie aanhoudingen van drie personen in de leeftijd van zo 18, 19, 20 jaar, verantwoordelijk voor dertien explosies. De afgelopen dagen een aantal jongemannen aangehouden, die verantwoordelijk waren voor meer dan tien pogingen in de haven om drugs uit te halen. Dus de successen aan de kant van de politie zijn legio, maar u heeft onder de streep wel gelijk als u zegt: wij hebben het lek nog niet boven en dat klopt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Nou, ik heb in ieder geval absoluut niet het idee willen wekken dat wij hier niet goed bezig zijn. Ik denk dat we in een aantal opzichten heel erg goed bezig zijn. De burgemeester weet ook dat ik hem heel erg steun in de drugsaanpak, dat ik ook erg blij ben dat er mensen opgepakt worden, ook ik zie die getallen voorbijkomen. Maar ik zie ook de getallen van de hoeveelheid explosies, en ik maak me zorgen. Leefbaar Rotterdam maakt zich zorgen. Wij zetten het nadrukkelijk keer op keer weer op de agenda. Dat doen wij geregeld als enige partij omdat wij ons zo nadrukkelijk zorgen maken. Wij dienen ook allerlei ideeën in, maar ook keer op keer horen wij dat het dan niet haalbaar is, niet mogelijk is, en wij hebben dan ook nu wederom vandaag weer aangegeven: wat kunnen we dan nog meer doen? Wij denken dat we nog niet alles doen om dit in ieder geval terug te dringen, maar elke wijk en elke bewoner leeft bijna wel zo'n beetje in angst voor een explosie die gewoon om de hoek kan plaatsvinden of al heeft plaatsgevonden. Dus wij hebben gewoon op dit moment daar onze zorgen over en ook bij de burgemeester vandaag toch wederom aangegeven: wat kunnen we er nog meer aan doen? Ik wil de burgemeester ook met klem verzoeken om daarnaar te kijken. Want goed is dan in dit geval niet goed genoeg.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Ja voorzitter, ik moet toch varen op de professionaliteit van de politie. Die hebben de inzichten, de tactische, de andere wijze waarop je naar onveiligheidsfenomenen kunt kijken en op grond daarvan ook de aanpakken kunt intensiveren of verbeteren. Gisteren las ik met rode oortjes de manier waarop wij, de politie van Rotterdam het stelen van koplampen van bepaalde automerken of het stelen van spiegels van bepaalde automerken een halt wist toe te brengen. Ik begreep dat het ging om een aantal mensen uit Oost-Europa die daar actief in waren. Om precies te zijn volgens mij uit Litouwen. Door heel simpel volgmetaal te plaatsen in die koplampen en de betrokkenen aan te houden op het moment dat ze dachten dat ze die koplampen veilig in dozen konden stoppen om ze naar het buitenland te versturen. Daar moet ik wel op kunnen rekenen dat de politie dit soort technologie, dit soort manieren van werken variërend van researchcamera's tot aan cameratoezicht tot aan, ik zei net al predictive policing, bekijken waar een zaak aan de orde kan zijn. Wat ze nu ook aan het inzetten zijn is te bekijken op basis van politieregistraties waar mensen eventueel met een drugsverleden zouden wonen, waarop eventueel nog dit soort explosies aan de orde kunnen zijn. Alles wordt uit de kast gehaald om dat te bekijken. Maar voorzitter, de voorstellen die mevrouw Coenradie doet zijn grofmazig en echt disproportioneel. Je wilt niet dat je iedereen die zeg na tien uur 's avonds op een brommer ergens rondrijdt, aan de kant zet. Dat is echt een soort politiestaat, daar teken ik niet voor. Dat gaat echt tot heel veel incidenten in de stad leiden. Dat zijn net die plasjes benzine waarbij je een aansteker hoeft te houden of je hebt sociale onrust in de stad. De manier waarop in ons omringende landen bijvoorbeeld in het nabije verleden lukraak mensen tegen de muur zijn gezet om te fouilleren omdat blijkbaar ook dat soort denkbeelden daaromtrent toen ontstonden. Dat heeft geleid tot echt ongelooflijk veel clashes tussen politie en jongeren in die landen. Die kant moeten wij niet op. Zeker moet je dat niet ook doen als je ook slimme manieren van werken hebt. U noemt een paar straten. Dat vind ik al heel vergaand, als je dan straten noemt, hier ten aanzien van waar je dan eventueel zou moeten gaan preventief fouilleren in de nacht. Ik moet er niet aan denken dat al die Indiase jongens die na 22.00 uur 's avonds door onze straten voor een hongerloontje rondrijden om maaltijden te bezorgen, dat die op de hoek van de elke straat ter hoogte van de Zwart Janstraat aan de kant worden gezet om preventief te worden gefouilleerd. Voorzitter, ik teken daar niet voor. Dat is niet het type politie dat mij voor ogen staat. We moeten het slimmer doen, we moeten het beter doen. En ja, alle nieuwe inzichten die we kunnen gebruiken om het beter te doen om het fenomeen onder de knie te krijgen, gooi ik niet weg, maar de maatregelen waarvoor u pleit zijn disproportioneel. Daar zal de politie niet voor tekenen en daar zal ik ook niet voor tekenen. En ik denk overigens dat de rechter ons ook zal terugfluiten. Dus ik luister graag naar suggesties, maar deze zijn te grofmazig, disproportioneel en zullen eigenlijk nog maar meer ellende brengen met heel veel jeugd in de stad die zich bedient van scooters. Dat moeten we niet doen. Volgens mij moeten we die weg niet op.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Oké, dus onze suggesties zijn disproportioneel. Ik denk ook dat de hoeveelheid explosies op dit moment ook disproportioneel is. Maar dan ben ik wel benieuwd welke suggesties de burgemeester wil doen om in ieder geval te kijken wat we nog meer kunnen doen dan we nu doen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Om te beginnen is het niet verstandig dat over de tactische aspecten van de aanpak van de politie in het openbaar wordt gesproken. Volgens mij moeten we dat niet doen. De manier waarop de politie al dan niet bijvoorbeeld predictive policing inzet, moeten we niet aan de grote klok hangen, want dat betekent dat we op die manier toch uiteindelijk ook inzicht geven in de manier waarop wij werken. Volgens mij is het niet verstandig om op die manier aan de slag te gaan. Laat het vooral ook aan de politie over. Die hebben daar ook voor doorgeleerd. U en ik zijn lekenbestuurders en zijn waarschijnlijk toch niet de juiste personen om de politie aan te geven hoe zij dit zouden moeten oppakken. Ik heb er alle vertrouwen in dat dat gebeurt. Ook overigens het feit dat het Openbaar Ministerie en de rechter erin slagen om deze lieden voor zeer hoge straffen, variërend van drie tot zes jaar, mind you, voor dit soort aanslagen. Laten we hopen dat het ook een beetje angst inboezemt dat deze lui of anderen dan ook voldoende worden afgeschrikt om dit pad niet op te gaan. Al maak ik me daar soms wel wat zorgen omdat ik ook begrepen heb dat deze jongens niet alleen maar worden geronseld, maar dat zij zich zelf soms ook werkelijk zelf aanbieden. En dat is echt heel erg, als je jezelf op social media aanbiedt om dit soort klussen voor het criminele milieu op te knappen. Er is ook een fieldlab Excessief geweld, waarin echt door de knappe koppen bij elkaar alles wordt uitgedokterd van wat we nog meer kunnen doen dan wij nu doen. Maar volgens mij is het niet verstandig om over die techniek hier in het openbaar te spreken. Voorzitter, dan had ik nog een paar opmerkingen van mevrouw Maassen over demonstratierecht en alles wat daarmee samenhangt.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Ik zie nog één opmerking van mevrouw Coenradie op het vorige punt.

Mevrouw COENRADIE (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, en toch heb ik wel de behoefte om daar inzicht in te krijgen. En ik snap dat het niet mogelijk is om dat allemaal met de raad te delen, of om dat in ieder geval niet in de openbaarheid te delen. Maar ik wil in ieder geval wel daar inzicht in kunnen hebben. Ik wil ook wel het een en ander kunnen controleren. Ik wil in ieder geval ook tegen angstige bewoners kunnen zeggen: ja we doen er inderdaad alles aan en sterker nog, er wordt nog verder gekeken. Dus mijn vraag is dan ook hoe wij dan wel daar wat meer grip op kunnen krijgen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Ja, het gaat mij niet aan om u te onthouden dat u in allerlei technieken van de politie inzicht krijgt. Volgens mij moeten we dat als raad ook niet willen om zover te gaan. Wij hebben denk ik ook voldoende vertrouwen in de politie om alles uit de kast te halen. Het enige wat de politie niet kan doen is de hoeveelheid agenten die ze hebben nog groter maken dan ze al hebben en de capaciteit die we van andere domeinen lenen om dit fenomeen goed en beter in kaart te brengen. Maar als u zegt: we willen graag een keer door de politie in vertrouwen worden bijgepraat, dan kan dat natuurlijk maar ik ontraad u dat. Waarom zou u alle technieken van de politie die ze toepassen willen weten? Overigens bestaat er ook nog de mogelijkheid dat de politie ook daarvan zal zeggen: dat heb ik liever niet, ook aan een democratisch orgaan, om de dingen allemaal te vertellen. Want de kans bestaat ook dat de dingen een keer op straat komen te liggen en dat zou niet de eerste keer zijn. Dus ik denk dat het verstandig is om je goed af te vragen of je ook in vertrouwen door de politie wilt worden bijgepraat. Heb daar vertrouwen in, zou ik zeggen. Ze doen er echt werkelijk alles aan. Mevrouw Maassen, het demonstratierecht, uit het hart gegrepen wat u daar allemaal zei. Ik droom ervan dat iedereen als het gaat om demonstreren over ingewikkelde dingen in de samenleving voortdurend het wij Rotterdam zijn in de gaten houdt. Dat het natuurlijk vrij is aan eenieder om slogans en uitspraken te doen, maar de vraag is: wat help je als je daarmee de afstand tot een ander groter maakt en wat help je als je daarmee de ander alleen maar in de hoek drukt? En wat help je daarmee als je anderen beledigt? Het past mij niet om een oordeel te hebben over welke uitspraak dan ook. Dat moet ik ook niet doen. Maar ik doe wel een beroep op iedereen om het verstand erbij te houden, dat uiting geven aan je gevoel, aan je sentiment in de openbare ruimte niet hoeft in te houden dat je de ander beledigt, niet hoeft in te houden dat je de ander in de hoek drukt en vergeet vooral alstublieft de verbinding niet. Dank dat u die oproep plaatste vanmiddag, volgens mij voor herhaling vatbaar. Dan een paar moties voorzitter en dan ben ik er helemaal uit voor vanavond. Het betreft de motie over het Stadsarchief. Het Stadsarchief is natuurlijk een heel kleine organisatie ergens in een hoekje van de stad, dat niet voor iedereen zichtbaar is, tenzij je het zoekt, dan is het ineens een heel belangrijke

organisatie. En is het goed dat het daar gebeurt. Door omstandigheden waren we gedwongen daarin te bezuinigen. Het is er nu, iets van ruime en u repareert daar iets van. Ik juich het toe. Ik hoop dat de raad die keuze ook met u zal maken. Dat geldt wat mij betreft ook voor beide moties van het CDA over cyber. Ook die zou ik willen aanbevelen. En ook u gaat over de stemming of u beide moties zou willen omarmen. Voorzitter, dat is het wat mij betreft als het gaat om de moties.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan geef ik ook de hamer weer over aan de burgemeester.

De VOORZITTER. Raadsleden, dan zijn we nu eigenlijk aan de logistiek voor de rest van de avond. Wat wilt u? Om te beginnen wil ik u vragen of er zo meteen behoefte is aan een tweede termijn? Ja, ik ga zo meteen een veegronde doen. Dat is het geval. Wilt u de tweede termijn vanavond in gang zetten of donderdag? Ja, ik vraag het u. Donderdag. Dat is goed gehoord. Dan ga ik nu aan deze kant nog een veegronde doen en wellicht is nog een enkele vraag uit de eerste termijn niet beantwoord. Ik weet in ieder geval van wethouder Zeegers dat ze nog een punt heeft voor de veegronde.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, ik had inderdaad nog een amendement dat tussen mijzelf en wethouder Struijvenberg in zweefde. Dat gaat over het isolatiefonds, een amendement van PvdA en GroenLinks. U vraagt een bijdrage te leveren voor een isolatiefonds gebouwen van € 6,8 miljoen. Dat is amendement J, en de dekking daarvan te vinden in de rioolheffing, door die omhoog te laten gaan, zodat door de stijging van de rioolheffingslasten dat fonds gevuld kan worden. Dat moet ik helaas ontraden, omdat dat leidt tot lastenverzwaring voor onze Rotterdammers en wij dat niet voorstaan. Verder had ik ook nog een vraag van de SP over hoe ik keek naar een gemeentelijk woningbouwbedrijf. Nou, wat mij betreft, wat ons als college betreft zou dat niet de oplossing zijn om meer huizen te bouwen. Sociale woningen worden nu vooral gebouwd door de corporaties en die zijn daar wel toe in staat. We zien geen reden om die taak nu naar de gemeentelijke overheid te trekken, dus ook daarin zal ik niet mee kunnen gaan.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Een heel kleine opmerking. Er werd gezegd dat het omhoog trekken van de rioolheffing een lastenverzwaring is en volgens mij is het een herverdeling van lasten, omdat het nu uit de algemene middelen komt.

De VOORZITTER. Wethouder, u was klaar? Ik kijk nog aan de kant van het college. Volgens mij waren er nog meer wethouders die nog iets hadden liggen. Ik check nog even. Wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ten aanzien van de motie van DENK had ik toen ik even een voorstel gedaan voor aanpassing in het dictum, maar dat hoeft in principe niet, dus dat was even een correctie vanuit mij. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik vermoed 20, maar dat durf ik u niet met zekerheid te zeggen. Zwemvouchers was dat. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Motie 40.

De VOORZITTER. Ja? Goed. Nog meer wethouders die iets hadden? Wethouder Buijt is vertrokken. Had u nog iets? Nee? Dan kijk ik nog even naar de raad voor de veegronde. Wethouder Buijt is er niet maar ik weet niet of hij nog iets had. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ik had nog een vraag gesteld aan de heer Struijvenberg en die is niet beantwoord of die was zo snel dat ik het niet kon volgen. Maar de archieffunctie van de gemeente had een probleem. Toen is er een toezegging gedaan om voor de begroting het probleem in kaart te brengen en de financiën die daarbij zouden horen in kaart te brengen. Nou, dat is niet voor de begroting gedaan en dat is toch mogelijk een tegenvaller voor de volgende begroting en daar zit hij niet opgenomen. Dus ik wilde graag weten welke orde van grootte de wethouder denkt dat die toezegging voor volgend jaar met zich mee gaat brengen.

De VOORZITTER. Wethouder. Die vraag moet ik afdoen. Nee, volgens mij is het handig om het een op een te doen en zijn we er ook snel mee klaar. Volgens mij is dat de enige vraag die ik moet doen.

De VOORZITTER (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan de burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Mevrouw Bokhove, voorzitter, de afdoening is door wethouder Financiën en mijzelf eigenlijk afgerond. Ik weet alleen niet of hij verstuurd is naar de raad of niet. Hij is in ieder geval af, volgens mij heb ik hem goedgekeurd. Maar ik kan u melden wat daarvan de eindconclusie was. Wij zijn er nadat wij het debat hebben gehad, achter gekomen dat er een nationaal nieuw kader in de maak is voor het archief en dat het toch wel verstandig was om even te wachten op dat nationaal kader. Dat verwachten wij ergens Q3 volgend jaar. Om nadien te bekijken wat dan echt aan de kant van Rotterdam nog moet gebeuren om gelijke tred te houden met de door het rijk gewenste ontwikkelingen bij het archief, dus dat is de reden waarom het nog niet in deze fase ook voorzien is van een voorstel al dan niet met financiën. Dus ik vermoed dat we dat bij de volgende begroting tegen elkaar aan zouden moeten houden.

De VOORZITTER. Mijnheer Coşkun, volgens mij had u nog iets.

De heer COŞKUN (sp). Ja, wethouder Karremans was er niet, maar toen stelde ik de vraag of er een aanvalsplan komt tot uitbreiding van het bus- en tramnet richting de nieuwe concessie van 2027. En de vraag aan de heer Karremans was: gaat u in 2024 al actief de boer op om de wensen bij de wijkraden op te halen om te komen tot een echt fijnmazig net van bus- en tramlijnen in Rotterdam? Om dat dus niet alleen intern binnen de MRDH, maar ook actief met de Rotterdammers te bespreken.

De VOORZITTER. Wethouder Karremans.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, dat ligt eraan. Laat ik het zo zeggen, ik zeg geen ja maar ik zeg ook geen nee. Dat weet ik nog niet, want je moet natuurlijk wel iets hebben om over te praten. Je kunt niet zomaar zeggen: wat vindt u van de bus? Weet je, daar heb je niet zoveel aan. Je moet het over concrete voorstellen hebben, je moet een aantal opties uitwerken, wat kan er wel, wat kan er niet. Dat plan van aanpak, dus om tot dat proces te komen, dat ben ik nu aan het maken. Misschien zijn de eerste gesprekken in 2024, misschien in 2025. Dat weet ik nog niet. Ik zeg geen ja, ik zeg ook geen nee. Maar ik vind het wel belangrijk, dat heb ik ook al tegen de heer Hovens Greve gezegd, een uitstekend commissielid trouwens van de SP. Met zo'n achternaam zou je zeggen: een VVD'er, maar daar zit hij niet; hij zit bij de SP. Ik heb tegen hem gezegd dat we dat op een goede manier willen doen. Daar blijf ik bij, alleen ga ik me niet vastpinnen op jaartallen.

De VOORZITTER. Dat was het? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, een vraag aan wethouder Struijvenberg. De wethouder vroeg of ik even kon nadenken over mijn vraag omtrent de raad van commissarissen. De tijd loopt, maar het is een veegvraag. Die drie seconden zijn ons erg waardevol. Dat er werd gevraagd of ik kon nadenken over mijn vraag was enigszins denigrerend, maar goed, ik heb het toch even gedaan. Op de website van het Havenbedrijf staat: de belangrijkste aspecten profielschetsen voor de raad van commissarissen. Daar staan een heleboel onderwerpen als schets, maar klimaat en duurzaamheid staan daar niet tussen. Meer informatie over die profielschetsen staat in het reglement van de RvC, dus ik adviseer om daar even naar te kijken. Mijn vraag was: welke profielen zijn nu gedekt binnen de RvC en waarom staat klimaat niet in het rijtje? Kan de wethouder toezeggen om klimaat vanuit diens aandeelhoudersrol toe te voegen aan de rij met profielschetsen voor de volgende ronde? Er zijn momenteel vier commissarissen volgens reglement. Dat kunt u lezen. Er staat dat er minimaal vijf moeten zijn, dus we missen sowieso nog een commissaris. Mooi als die de profielschets klimaat krijgt. Dank u wel.

De VOORZITTER. Wie van het college wil hier iets over zeggen? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Dit is veegronde van de eerste termijn. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ik zal me daarover buigen voorzitter. Maar een veegronde is volgens mij een herhaling van vragen uit de eerste termijn. Hier hebben we echt het debatje over gehad. Het is logisch dat daarop teruggekomen wordt gegeven hoe we dat hebben gezegd, even los van de kwalificatie die ik zelf niet zo herken, maar goed. Dus prima. Maar dat is nieuw. Dus ik neem dat tot mij en kan daar misschien in tweede termijn op reageren, want het is een nieuwe vraag.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, het is geen nieuwe vraag. De wethouder zei: denk nog even na over je vraag. Dat heb ik gedaan. Wederom tijd. Dus in de veeg, mijn vraag is niet beantwoord, kan mijn vraag worden beantwoord?

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, we hebben dit gewisseld in de eerste termijn. We hebben er even een debatje over gehad. Mijn reactie was dacht ik helder. Daar is GroenLinks het misschien niet mee eens of niet tevreden mee. Als er nieuwe vragen zijn wil ik die natuurlijk ook gerust beantwoorden. Ik denk dat het verstandig is dat ik dat in tweede termijn doe, dat ik dat weer meeneem. Maar het is allemaal nieuw. Dat is eigenlijk mijn punt.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, als de wethouder het antwoord op mijn vraag zijnde: denk nog even na over je vraag, een antwoord vindt, dan zou ik het nogmaals herhalen in tweede termijn. Want het is geen antwoord, mijn vraag staat nog open, dezelfde vraag. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik herhaal de vraag dan. Welke profielen zijn nu gedekt binnen de RvC en waarom staat klimaat niet in dat rijtje? Kan de wethouder dan toezeggen om klimaat vanuit diens aandeelhoudersrol toe te voegen aan de profielschets voor de volgende ronde?

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç meent dat die vraag letterlijk is gesteld in de eerste termijn.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Nee, er wordt verwezen naar profielen. Dat hebben we niet gewisseld in de eerste termijn. Dus dat is wel degelijk nieuw. Maar het is oké, zal ik daarop reageren in mijn tweede termijn dan voorzitter? Dat is wat ik nu probeer, dat lijkt mij verstandig. Dan kan ik het ook serieus beantwoorden. Dat lijkt mij alleen maar plezierig. Maar het is allemaal nieuw. Oké.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Ja, dank voorzitter. Mijn eerste vraag die nog is blijven liggen, ik had expliciet gevraagd naar aanleiding van het idee van D66, dat ik op zich een mooi idee vond, die dag van de Rotterdamer, of daar dan ook ruimte is voor EU-arbeidsmigranten en ongedocumenteerden. Want als dat niet zo is zou ik dat namelijk wellicht een slecht idee vinden en daar is geen antwoord op gekomen. Dus die graag alsnog. En ik had eigenlijk twee vragen voor de heer Buijt, maar die is er nu niet. Hij hoeft er niet speciaal voor terug te komen, we kunnen bijvoorbeeld overmorgen in de tweede termijn de vragen die zijn blijven liggen even oppakken. Ik wil straks ook wel even aan hem doorgeven welke twee vragen dat waren, dan kan hij ze donderdag beantwoorden.

De VOORZITTER. Prima, dan kan dat donderdag nog aan bod komen. Was er nog een vraag blijven liggen die niet voldoende of adequaat is beantwoord van de zijde van het college? Eenmaal, andermaal, ja toch, de heer Biljoen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) De tweede termijn gaan we donderdag doen.

De heer BILJOEN (gl). Ja voorzitter, de tweede termijn gaan we donderdag doen, maar ik zou dan wel even een punt van orde willen maken. 24 oktober hebben wij een brief gekregen van het college, Effecten van de septembercirculaire Gemeentefonds 2023 voor Rotterdam. En daarin staat: conform bestendige gedragslijnen worden de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 voor zover ze betrekking hebben op 2024 en latere jaren meegenomen in de Voorjaarsnota 2024 en de begroting 2025, dus volgend jaar.

De VOORZITTER. Ik zou het fijn vinden als u zich niet bemoeit met het voorzitten van de raad. Dat doe ik namelijk en de heer Biljoen heeft gevraagd om een punt van orde en ik ga zo meteen beoordelen wat we daarmee doen. Zegt u het maar.

De heer BILJOEN (gl). Dank u wel voorzitter. Vervolgens krijgen wij op 31 oktober een brief van het college over de ruimte in de begroting 2024, waar wordt aangegeven dat er € 6,3 miljoen te verdelen is en daarbij wordt ook aangegeven met de financiële consequenties dat daar een behoedzaamheidsmarge moet worden voorbehouden, vanwege alle tegenvallers die we nog gaan krijgen in de toekomst. En ik wil dan eigenlijk vragen aan de wethouder om te reflecteren op de moties

die zojuist zijn goedgekeurd, waarbij we als ik het nu even optel, 99,8% van deze al hebben uitgegeven.

De VOORZITTER. Mijnheer Biljoen, ik ga u onderbreken. Dit was een valide punt als u dat aan het begin van de raadsvergadering had gemaakt. Nee, want u gaat nu een raadsdebat aanvangen. Wat mij betreft stel ik u voor om dit als eerste te doen donderdag bij de heropening van het debat in de tweede termijn. Want ik had nu een veegronde aan de orde en dit is geen veegronde. Het is ook geen ordepunt. Het is een inhoudelijk politiek bestuurlijk punt, maar dat had u moeten maken aan het begin van deze raadsvergadering. Dat heeft u niet gedaan dus wat mij betreft geef ik u daarvoor de kans aanstaande donderdag als eerste aan het begin van de raadsvergadering. Het is overigens ook geen ordepunt. Het is een gewoon debatpunt. Ik kan er niets anders van maken.

De heer BILJOEN (gl). Dank u voorzitter. Dan gaat het mij meer om de rechtmatigheid van de uitgaven die wij op dit moment

De VOORZITTER. Ja, maar dat is echt een inhoudelijk debatpunt. Donderdag kan dat en dan kunt u gewoon het punt maken en dan kan dat onderdeel zijn van het debat. Toch nog een punt. Wethouder.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja, om toch even recht te doen aan de vraag die is gesteld door de ChristenUnie voorzitter. Wij vinden het een sympathiek idee. Zo heb ik hem beantwoord en ook gevraagd: geef ons dan de ruimte als college om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn en om dan bij u als raad terug te komen als we daar een beeld bij hebben. Dat is wat ik toen heb beantwoord op de vraag die werd gesteld. Voorzitter, wij vinden het een sympathiek idee. De vraag is: geef ons dan de ruimte om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om zo'n dag te organiseren en dan kom ik graag bij u als raad terug om een voorstel te doen.

De VOORZITTER. Die reactie had u vanavond in het debat toch ook gegeven, of niet?

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja precies, ik herhaal wat ik dus ook heb gezegd. Ik heb gezegd wat ik heb gezegd.

De VOORZITTER. U kunt er in de tweede termijn weer allemaal op terugkomen, maar ik schors nu de beraadslagingen. Ik zie u graag donderdagochtend 10.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 9 november 2023

Notulen van de raadsvergadering van 9 november 2023 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 14.46 uur tot 14.52 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin.

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering, gehouden op 7 november 2023.

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer V.P.G. Karremans, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

6.1 Heropening en mededelingen

De VOORZITTER. Goedemorgen, ik hoop dat iedereen goed heeft geslapen en ook goed is uitgerust om vandaag deze vergadering met ons door te zetten. Richard Moti is weer in ons midden na een week verdrietige momenten binnen de familie, fijn dat je terug bent. We hebben vandaag ook een jarige, van harte gefeliciteerd. Ja, de AIVD houdt alles in de gaten, ook verjaardagen. Van harte gefeliciteerd. We hebben straks nog een paar blije momenten van medewerkers van verschillende fracties die we gaan beëdigen. Ik heet u allen van harte welkom, ook onze medewerkers, vertegenwoordigers van de media en mensen die deze raadsvergadering op afstand volgen. Er is een bericht van verhindering ontvangen van de heer Elbay en mevrouw De Jong en mevrouw Vlieger is tussen 12.00 en 18.00 uur afwezig. We beginnen met een initiatiefvoorstel, mevrouw Nunnely heeft mij verzocht een initiatiefvoorstel te mogen indienen. U krijgt het woord.

Mevrouw NUNNELY (d66). Voorzitter, toen mij ter ore kwam dat de wethouder heeft uitgesproken dat veel garages leegstaan, konden wij als D66 het niet laten om in kansen en mogelijkheden te denken. Rotterdam verdicht en dat is belangrijk, maar dat brengt ook uitdagingen met zich mee die veel consequenties hebben voor het nachtleven. Zo betekent de ontwikkeling van het Schiekadeblok het einde van de cultuurpodia Perron en POING en heeft Weelde de deuren gesloten. Door de ontwikkeling in de Merwe-Vierhavens heeft daarnaast ook club BIT een andere plek moeten vinden. Voorzitter, een eerder gedane oproep door D66 voor tien nieuwe nachtinitiatieven lijkt te resulteren in een nettoverlies in plaats van winst. Gelukkig wordt er nu een kader voor placemaking ontwikkeld met meer duidelijke spelregels en hopelijk meer houvast voor ondernemers in tijdelijkheid. Onze oproep is dan ook: geef prioriteit aan de tijdelijkheid want deze initiatieven brengen de Rotterdamse nachtcultuur zo veel goeds dat moeilijk in euro's is te omvatten. Ondanks verwoede pogingen om Rotterdam voor jong en oud levendig te houden, staat de nachtcultuur ernstig onder druk. Veel partijen, van politiek tot ondernemers, nemen het op voor de sector, maar de praktijk blijkt weerbarstig. Tijdelijke initiatieven komen ten einde en de gemeente blijkt ondanks goede gesprekken met de ondernemers niet in staat deze creatieve stadmakers passende ruimte te bieden. Daarom dit initiatief, een initiatief om de nacht zijn kracht te laten doen en ja voorzitter, Rotterdam kent veel uitdagingen. In 2023 zijn we gestart met de verruiming van de openingstijden van de nachthoreca. Een mooi resultaat, maar alleen in de winter, dat wordt deze winter dus gezellig een uurtje extra binnen zitten, proostend zonder overlast want overlast lijkt in veel gevallen nog steeds de belangrijkste drijfveer voor het gemeentelijk beleid op basis van het uitgaansleven. Ieder belletje naar DCMR is een melding, maar duizenden bezoekers die de dag van het jaar hebben, worden niet gehoord. Dit soort evenementen vindt vaak aan de rand van de stad plaats en duren in het weekend maar tot 23.00 uur, dan begint het eindelijk. In het weekend en overdag lijkt gehoor van overlast te prevaleren boven de

duizenden stemmen die zich ieder weekend in het uitgaansleven van Rotterdam dompelen. Dit zullen we als Rotterdam samen moeten oplossen en elkaar een deel van de stad gunnen. Rotterdam is namelijk van iedereen, ook van bezoekers. Voorzitter, de bouwopgave is groot en essentieel om het woningtekort op te lossen, maar tegelijkertijd is D66 pleitbezorger van een levendige, bruisende en creatieve stad. Daarom dient ook creatief te worden gekeken naar beschikbare ruimte en moeten keuzes worden gemaakt die wellicht economisch niet de meest rendabele zijn, maar wel een oplossing voor de bezoekers. Creatieve ruimte voor cultuur betaalt zich namelijk op een andere manier dan geld terug. Rotterdam levendig en autoluw, creatief omgaan met de beschikbare ruimtes. De levendigheid staat onder druk en daarom moet er ruimte voor de nachtcultuur worden gemaakt, bij voorkeur in het hart van de stad waar iedereen terecht kan en zichzelf mag zijn. Een aantal weken geleden werd duidelijk dat Rotterdam wel erg veel parkeergarages heeft, extreem veel zelfs. 'Als we naar een autoluwe binnenstad willen waar mensen aan de rand van de stad parkeren en dan met het OV komen, moeten we serieus het gesprek voeren over wat we met de garages willen' zei wethouder Karremans. Wij waardeerden deze visie op de stad enorm en zien hierin een uitgelezen kans om een nieuw, rauw en industrieel nachtinstituut op te richten. Denk hierbij aan voorbeelden als club WAS in Utrecht, Levenslang en De School in Amsterdam. Gezien het aantal initiatieven dat in Rotterdam is verdwenen of gaat verdwijnen, zit hier een ultieme kans om deze vraag en aanbod te combineren. Niet geheel onterecht is november de maand van de ondergrond, laten we deze maand niet alleen kijken naar biodiversiteit, bodem, energietransitie en klimaatadaptatie, maar ook naar de mogelijkheden voor levendigheid in de vorm van nachtcultuur. Bijkomend voordeel is dat de ondergrondse dansgarages minder geluidsoverlast zullen veroorzaken. Zo houden we ook de bovengrond levendiger en prettiger voor omwonenden, een win-winsituatie. Op deze manier geven we Rotterdam het nachtleven en zijn rauwe randje terug nadat we die op verschillende plekken zijn verloren. Dank u wel.

De VOORZITTER. Hartelijk dank voor dit initiatief, ik ga het doorgeleiden richting het college om te verzoeken de voorbereiding voor een gesprek in de commissie hierover mogelijk te maken, hartelijk dank. Nee, het was ondergronds dus ik heb het op de kop gehouden. Hartelijk dank mevrouw Nunnely voor de moeite. Ik ga met u de rest van de agenda doornemen. Agendapunt 9. Er is een verzoek ontvangen voor een regulier debat, 'Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?' van GroenLinks. Kunt u zich vinden in het agenderen van dit punt? Dan zetten we dat op de agenda als 9.1. Dan agendapunt 10. Er is één verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat, 'Belastingontwijking verdient een moreel oordeel' van de Partij voor de Dieren. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvvd). Ja dank u voorzitter. Ik trek dat onderwerp terug.

De VOORZITTER. Oké. Dan is het voorstel van de Partij voor de Dieren ingetrokken. Dan de spreektijd. We hebben op 7 november jl.... Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (GroenLinks). Ja voorzitter, ik heb nog een ander agendapunt dat op verzoek van GroenLinks is geagendeerd, namelijk de Erfgoedagenda. Mijn voorstel is om dat niet vandaag, maar wellicht op een ander moment te behandelen, dus dat wil ik graag aan de raad voorstellen.

De VOORZITTER. U stelt de raad voor om het voorstel bij agendapunt 10.4, 'Erfgoedagenda Rotterdam en publieke kaders stadsherstel' vandaag niet op de agenda te zetten. Ik kijk in het bijzonder de heer Verhoef aan, u bent medeondertekenaar. Ja, het kan van de agenda worden afgevoerd. Ik was aangekomen bij de spreektijd, er is vijf uur op de agenda gezet voor 7 en 9 november, is dat nog steeds uw oordeel? Rond 12.45 uur is zoals te doen gebruikelijk in een lunch voorzien en omdat de griffier en ik in het ongewisse zijn over de loop van de vergadering van vanavond hebben we toch maar een diner laten regelen voor vanavond om 18.30 uur.

6.2 Beëdiging fractiemedewerkers

De VOORZITTER. Dan zijn we nu toe aan het beëdiging van medewerkers van de verschillende fracties. We gaan nu over tot beëdiging van een aantal fractiemedewerkers, zodat zij toegang krijgen tot geheime informatie en besloten commissievergaderingen. Dit is mogelijk geworden door een wijziging van de Gemeentewet en ons beleidskader verstrekking openbare en geheime informatie aan de raad. In het presidium is afgesproken dat de eerste beëdiging in de raadsvergadering zal plaatsvinden, vandaar deze ceremonie hier vandaag bij ons. Mag ik de griffier vragen naar voren te

geleiden Jerry van Dorp, Thijs Pince van der Aa, Fabian Poortvliet, Brandon Ridderhof, Floris Huguenin, Rick Stout en Rebecca Zeinstra, allen voor de commissies BWB, MHEK, WIOSSAN, ZWCS en BOFV. Dank u wel. Fijn dat u gaat staan als u daartoe in de gelegenheid bent. Voor de drie medewerkers die de eed doen, alvorens toegang te krijgen tot geheime informatie en besloten vergaderingen dient overeenkomstig artikel 12a van de commissieverordening in handen van de voorzitter van de commissie of de gemeenteraad de eed of een verklaring en belofte af te leggen. U hebt aangegeven de eed te zullen afleggen. Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier verzoek ik u mij na te spreken de woorden 'Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!' en gelijktijdig de twee vingers van uw rechterhand zo ongeveer ter hoogte van uw oor op te steken. Daar ga ik dan.

Ik zweer dat ik, om als fractiemedewerker toegang te hebben tot geheime informatie en besloten vergaderingen van een commissie, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als fractiemedewerker in relatie tot het gebruik van geheime informatie van uw commissie naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De heer POORTVL IET: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De heer PINCE VAN DER AA: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De heer VAN DORP: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De VOORZITTER. Van harte gefeliciteerd. Dan de medewerkers die de belofte doen. Alvorens toegang te krijgen tot de geheime informatie en besloten vergaderingen dient u overeenkomsten artikel 12a van de commissieverordening in handen van de voorzitter van de commissie of de gemeenteraad de eed of een verklaring en belofte af te leggen. U hebt aangegeven de verklaring en belofte te zullen afleggen, dat klopt? Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier verzoek ik u mij na te spreken de woorden 'dat verklaar en belof ik' en daarbij verder niets te hoeven doen met uw handen.

Ik verklaar dat ik, om als fractiemedewerker toegang te hebben tot geheime informatie en besloten vergaderingen van een commissie, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belof dat ik, om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als fractiemedewerker in relatie tot het gebruik van geheime informatie van uw commissie naar eer en geweten zal vervullen. Dat verklaar en belof ik!

De heer RIDDERHOF: Dat verklaar en belof ik!

De heer STOUT: Dat verklaar en belof ik!

Mevrouw ZEINSTRA: Dat verklaar en belof ik!

De heer HUGUENIN: Dat verklaar en belof ik!

De VOORZITTER. Van harte gefeliciteerd, mag ik applaus voor deze... Er is niet voorzien in een ceremoniële schorsing, dus ik verzoek u gewoon weer aan de slag te gaan. Mag ik u verzoeken te gaan zitten, graag uw plaats innemen, we hebben nog een lange agenda te gaan.

7. HAMERSTUKKEN

De VOORZITTER. Wilt u de agenda bijhouden, ik wil u voorstellen om een aantal stukken te gaan hameren.

7.1 *Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze 'Beleidsarme aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)*

De VOORZITTER. Te beginnen bij agendapunt 1, Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze beleidsarme aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Het voorstel is om dit te hameren, eenmaal andermaal. Agendapunt 8.1, MRDH. In uw systeem staat 7.1? Ik heb 8.1.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). 7.1 voorzitter en met dank aan de heer Van Dommelen die denkt...

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). Nee, echt een punt van orde. Het stoort mij om door mensen gewoon de les te worden gelezen als ik gewoon gelijk heb, het is 7.1, geen enkel punt.

De VOORZITTER. Een ogenblikje graag.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). Het is 7.1 en wij zijn het er niet mee eens.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen, een ogenblikje graag. U hebt op de agenda 7.1 en ik heb 8.1, dus ik stel voor dat wij het gewoon vernummeren en dat is een gevalletje extra opletten. Ik ga het hier dynamisch vernummeren, ik volg uw agenda, dus dan bent u helemaal up-to-date en ik moet opletten aan deze kant. Dus het eerste hamerpunt wordt 7.1, Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze Beleidsarme aanpassing. Ik heb begrepen dat met de stem van mevrouw Verkoelen tegen... en de heer Coşkun?

De heer COŞKUN (sp). Als het uiteindelijk leidt tot de opheffing van de MRDH dan zijn we voor.

De VOORZITTER. Zegt u het maar.

De heer COŞKUN (sp). Als u het zo vraagt, dan moet ik tegen zijn.

De VOORZITTER. Oké. Met de stemmen van de SP en 50PLUS tegen is agendapunt 7.1 gehamerd.

7.2 *Het (herziene) voorstel tot wijziging van de regelgeving Wijk aan Zet:*
a. Wijziging van de Verordening op de Wijkraden 2022;
b. Tweede wijziging van het Kiesreglement Wijkraden 2022.

De VOORZITTER. Dan 7.2, Het herziene voorstel tot wijziging van de regelgeving Wijk aan Zet, onderdelen a en b. Wijziging van de verordening op de Wijkraden 2022 en b, Tweede wijziging van het kiesreglement Wijkraden 2022. Kunnen we dit hameren? Eenmaal andermaal. Gehamerd. Agendapunt 7.3 was de vorige keer al onthamerd, dat wordt een tweeminutendebat onder 10.6.

7.4 *Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het aangepaste bestemmingsplan 'Oude Noorden en Agniesebuurt'*

De VOORZITTER. Dan 7.4, Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het aangepaste bestemmingsplan 'Oude Noorden en Agniesebuurt'. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Daar zijn wij tegen.

De VOORZITTER. Dat noteren wij.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). 50PLUS ook.

De VOORZITTER. Ja. Met de stemmen van de Partij voor de Dieren en 50PLUS tegen is agendapunt 7.4 gehamerd.

7.5 *Het voorstel tot vaststelling van het projectbestemmingsplan 'RIVA'*

De VOORZITTER. Dan 7.5, Het voorstel tot vaststelling van het projectbestemmingsplan 'RIVA'. Kunnen we het hameren? Eenmaal andermaal. Het is gehamerd.

7.6 *Het voorstel van het presidium tot afwijzing van een ingebrekestelling wegens het niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift*

De VOORZITTER. Dan 7.6, Het voorstel van het presidium tot afwijzing van een ingebrekestelling wegens het niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift. Kunnen we dit hameren? Eenmaal, andermaal. Dat is het geval.

5. BEGROTINGSDEBAT – vervolg

5.1 *Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.1 tot en met 5.4*

5.2 *Het voorstel tot vaststelling van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024*

5.3 *Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026*

5.4 *Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen;*

A. Verordening onroerendezaakbelastingen 2024;

B. Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2024;

C. Verordening precario- en reclamebelasting 2024;

D. Algemene legesverordening 2024;

E. Verordening logiesbelasting 2024;

F. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024;

G. Verordening afvalstoffenheffing 2024;

H. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2024;

I. Verordening rioolheffing 2024;

J. Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2024;

K. Verordening rechten markten 2024;

L. Verordening precario standplaatsen 2024;

M. Retributieverordening Openbare werken 2024;

N. Verordening lijkbezorgingsrechten 2024;

O. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2024;

P. Verordening liggeld woonschepen 2024;

Q. Verordening leges Omgevingswet 2024;

De VOORZITTER. Dan gaan we naar de voortzetting van ons debat over de begroting, tenzij de raad nog opmerkingen van algemene aard over de agenda heeft. Dat is niet het geval. Dan beginnen we straks met de tweede termijn van de zijde van de raad over de begroting 2024 en de daarbij behorende voorstellen, zoals genoemd onder 5.1 tot en met 5.4. Mevrouw Bokhove als eerste.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus). Een puntje van orde.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus). Als ik naar de agenda kijk, gaan we nou direct hierna dan ook stemmen, zie ik dat goed? Nee hè? Dat staat wel in de agenda.

De VOORZITTER. We gaan de rest van de begroting doen. Dan doen we de rest van de agendapunten helemaal en stemming is zoals te doen gebruikelijk aan het eind voor zover de agenda daartoe aanleiding geeft iets anders te interpreteren, is dat niet het geval. Pas aan het einde van de vergadering gaan we stemmen. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel voorzitter. GroenLinks heeft als enige partij vragen gesteld over de financiële degelijkheid van deze begroting want op nul sluiten is niet het enige criterium. Een goede meerjarenbegroting houdt rekening met toekomstige risico's. De wethouder heeft ons er onvoldoende van kunnen overtuigen dat hij daar oog voor heeft en voldoende grip op heeft en met name op de

zorgorganisatie en de grillige grexen. Graag uitleg over de timing van de brief met de zogenaamde extra middelen. Het is namelijk niet de eerste keer dat deze coalitie en dit college met noviteiten komen en dan denk ik aan de besluitvorming en het potverteren rondom de erfpachtconversie. Waarom niet eerst het tekort dat bij de Voorjaarsnota al is bijgepast vanuit raadmiddelen om een aantal welzijnsorganisaties te redden, aangevuld of gereserveerd zodat dit een positief effect heeft op het lage weerstandsvermogen. Waarom in dezelfde week een onvoldoende afdoening van de raadsbreed aangenomen motie over 'Open Rotterdam' en niet daar niet eerst aan voldoen terwijl daar wel budget voor was? Waarom zorgt het college niet eerst dat de openstaande rekeningen worden voldaan? Graag uitleg over wat de wethouder verstaat onder behoedzaamheidsmarge, hoe groot is die genomen, hoe bent u tot de berekening gekomen en kunt u aangeven welke mogelijke tegenvallers en risico's u nu in het vizier hebt? Anders kan ik er wel een paar noemen, maar dat doe ik dan graag in andere tijd. Wat gaat u doen als u de reeds meerjarig ingecalculerde bezuinigingen net als in 2023 niet gaat halen, verder bezuinigen, lasten omhoog en gaan we dit soort schuiven door de raad ook in de toekomst omarmen, zoals de wethouder zo gretig deelde of horen hier regels bij, een bepaalde begrotingsdiscipline? Nu wordt de huid van de beer verkocht voor hij geschoten wordt en dan in de techniek. Wat als de aangenomen amendementen optellen tot meer dan de beschikbare € 6,8 miljoen, gaan we dan 'Ranking de amendementen' doen, gaan we het dan op volgorde van verstrekkendheid doen? Even een praktische vraag want het lijkt wel of de sky de limit is. Voorzitter, graag straks in een rustig tempo antwoord van de wethouder want anders is het misschien niet duidelijk voor de hele raad. GroenLinks is gekomen met goede constructieve voorstellen om duurzaam en gedegen de huidige en toekomstige problemen van de stad en de Rotterdammers op armoede, wonen, klimaat en dakloosheid het hoofd te bieden. We zien hiervan ondanks onze goede financiële onderbouwing te weinig terug in de respons van het college en we maken ons zorgen. D66 heeft het dansen hoger op de agenda staan dan de bestrijding van armoede, Leefbaar Rotterdam bedrijft weer zondepolitiek, de VVD wrijft in de handen, het is hun koers die de stad vaart, goedkoop parkeren is belangrijker dan het perspectief voor onze volgende generatie en DENK is stil. Het college durft na inventarisatie van de fossiele subsidies zelfs niet toe te zeggen hier ook daadwerkelijk mee te willen stoppen. Kinderen en kwetsbaren zijn de dupe van de prioriteiten van deze coalitie, zo keren we het tij in de stad niet, dit kan en moet anders.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dank u wel voorzitter. Ik wil graag van de gelegenheid gebruikmaken om een paar moties die gewijzigd zijn in te dienen en een amendement over de betaalbare impuls voor betaalbare woningen in te trekken. Als het gaat om...

De VOORZITTER. Het gaat mij te snel, u gaat een motie intrekken?

Mevrouw COENRADIE (Ir). Nee, een amendement, Betaalbare impuls voor betaalbare woningen.

De VOORZITTER. Hebt u daar toevallig een nummer bij?

Mevrouw COENRADIE (Ir). Nee dat heb ik niet, dat moet ik even opzoeken.

De VOORZITTER. Amendement E wordt ingetrokken. U kunt verdergaan.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Dan heb ik nog een gewijzigd amendement waarin het bedrag enigszins is aangepast. Dat gaat over een nachtelijk impuls voor een veilig openbaar vervoer en een aangepaste motie, 'Werk in de beste haven van de wereld' met een extra ondertekenaar. Oh ja en nog een aangepaste motie, 'Stop overlast Oude Westen' met ook een aangepast bedrag, iets lager dan we eerst hebben gevraagd. Tot zover.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie heeft de volgende moties en het volgende amendement ingediend.

Motie 14C. Stop overlast Oude Westen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- de overlast door daklozen, verwarde personen en gebruikers in het Oude Westen aanzienlijk is toegenomen;
- dit zich met name concentreert rond de Nieuwe Binnenweg, 's-Gravendijkwal, Kruiskade en het Wijkpark aldaar, maar ondertussen uitdijt naar omliggende wijken;
- er 'bestuurlijk' extra aandacht is voor de aanpak van deze complexe problematiek;

overwegende dat:

- bewoners in het Oude Westen en omringende wijken veel overlast ervaren van onder andere drugsgebruik en het openlijk doen van de behoefte van deze overlastgevers;
- bovengenoemde voorbeelden de subjectieve veiligheid in deze wijken niet ten goede komen;
- stichtingen als Barka en Ontmoeting veel inspanningen verrichten om deze mensen aan te spreken en te begeleiden naar perspectief, maar deze dit niet alleen kunnen;
- voor een gewogen repressieve en preventieve aanpak extra inzet van toezicht en handhaving nodig is om de wijken weer veilig en leefbaar te maken;
- we tevreden zijn met de extra bestuurlijke aandacht hiervoor, maar het nog ontbreekt aan een inhoudelijk plan wat hier prioriteit aan geeft;
- hiervoor middelen en handen, denk bijvoorbeeld aan een stadsmarinier, vrijgemaakt moeten worden;

verzoekt het college:

- een bedrag van € 484.000,00 te reserveren uit 'Meevaller raming Gemeentefonds' voor de periode 2024, 2025, 2026, met als doel om zo snel mogelijk, in ieder geval bij aanvang van het komende jaar, een concreet plan te maken om de buitensporige daklozenoverlast tegen te gaan in het Oude Westen en naar de raad te sturen;
- jaarlijks de noodzaak en effectiviteit te evalueren, en indien de inzet niet noodzakelijk meer is, de middelen voor 2025 en/of 2026 over te hevelen naar de Pleinstewards of Toezicht & Handhaving;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie en C. Aafjes-van Aalst

Motie 15. Werk in de beste haven van de wereld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de meerjarenbegroting;

constaterende dat:

- de Rotterdamse haven de economische motor is van de regio en van Nederland;
- de bereikbaarheid van bedrijven in de haven vanuit de stad slecht is;
- dit zeker het geval is voor Rotterdammers die geen auto hebben;
- het openbaar vervoer ontoereikend is voor Rotterdammers die naar de haven reizen;
- er veel vacatures in de Rotterdamse haven zijn;

overwegende dat:

- er een goede boterham verdiend kan worden in de haven;
- de Rotterdamse haven veel doorgroeimogelijkheden heeft;
- de havenbanen voor het oprapen liggen;
- deze banen niet worden opgepakt vanwege de vreselijke bereikbaarheid van de bedrijven in de Rotterdamse haven;

verzoekt het college:

- in overleg te treden met relevante stakeholders (Provincie, MRDH, havenbedrijven en andere gemeenten) voor nieuwe transportmogelijkheden naar de Rotterdamse haven zoals shuttlebussen, deelvervoer en watertransport;
- een voorstel te ontwikkelen voor betere bereikbaarheid van de haven, waarin alle stakeholders bijdragen;
- een blijvende promotiecampagne voor de haven op te zetten, gericht op carrièremogelijkheden, verdiensten, duurzaamheid en energietransitie;

- een lobby te starten bij Rotterdamse onderwijsinstellingen om het enthousiasme voor werken in de haven te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.M. Bonte, J.M. Nunnely en E. Rehim Zadeh

Amendement D1. Een nachtelijke impuls voor een veilig openbaar vervoer

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

besluit:

- 'Meevaller raming Gemeentefonds' van 2025 en 2026, € 1,5 miljoen, te laten vrijvallen per 1 januari 2024'

als volgt te wijzigen in:

- 'Ophogen programmalasten; De lasten van programma Veilig in 2024, 2025 en 2026 op te hogen met € 500.000,00 per jaar ten behoeve van intensiveren en versterken van Toezicht & Handhaving in het openbaar vervoer tijdens de avonduren en weekenden'."

w.g. I. Coenradie, T. Roskam en P.J.P. Lansink-Bastemeijer

Toelichting

We horen vaak dat zichtbare handhaving in ons OV wordt gewaardeerd, zowel door reizigers als door het personeel van de RET. Helaas zien en horen we vanuit de samenleving een negatieve ontwikkeling in ons openbaar vervoer. Steeds meer Rotterdammers voelen zich namelijk niet veilig in ons OV. Het lijkt erop dat het veiligheidsbeeld in de avonduren omslaat. Van een drukke en dynamische voorziening die hardwerkende Rotterdammers van werk naar huis brengt, naar een verzamelplek voor overlastgevers. Ons OV kent hiermee twee gezichten. Voor Leefbaar Rotterdam is dit een ontwikkeling die moeilijk te verkroppen is. Daarom willen wij dat dit bedrag wordt gereserveerd voor een impuls van het aantal handhavers rondom ons OV. Met name de metro's, in het toestel, rondom de haltes en op de perrons. Dit amendement beoogt een jaarlijkse impuls van € 500.000,00, startend vanaf 2024 en aflopend in 2027.

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. De motie 'Werk in de beste haven van de wereld' wordt aangepast, 'Stop overlast in de Oude Haven wordt ook aangepast en het amendement 'Een nachtelijke impuls voor een veilig openbaar vervoer' wordt ook aangepast. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja voorzitter, we wonen in de armste stad van Nederland, daarover maakt eigenlijk iedereen zich wel een beetje zorgen maar dit college niet, dit college vergroot de verschillen. Je zou verwachten dat het er alles aan gaat doen, maar het gaat € 8,5 miljoen op armoede bezuinigen. Landelijk daalt het aantal mensen met een laag inkomen naar 3,8%, Rotterdam voert de lijst aan met 7,9% en in deze armste stad van Nederland worden de rijken rijker en de armen armer. De hele stad betaalt om huiseigenaren het nog beter te laten hebben, de ozb wordt verlaagd, de rioolheffing is niet kostendekkend en wij willen dat anders, wij willen herverdeling van lasten en daarover gingen onze amendementen op 7 november jl., zodat de huiseigenaren betalen en we niet bezuinigen op armoede. Om nou te zeggen dat dit er enorm in gaat hakken voor die huiseigenaren; gemiddeld € 0,60 per maand. Daarmee kunnen we wel de armoedegelden in de lucht houden. Het valt ons ook op dat alle voorstellen om de woningbouw te versterken zijn gericht op de middenhuur en dat de voorstellen om de sociale woningbouw te versterken worden afgewezen. Als we ons zorgen maken over de veiligheid in deze stad werk dan ook aan perspectief voor mensen op werk en perspectieven op woningen. We zien ook dat veel van de vrije ruimte wordt ingezet voor allerlei projecten en we hebben twee moties gemaakt om ervoor te zorgen dat de armoedegelden zo veel mogelijk worden versterkt. Eén is heel vergaand en we hebben er eentje die is gekoppeld aan de verhoging van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing met hetzelfde bedrag zodat mensen met een laag inkomen geen verhoging hebben, maar dat hebben we niet in de motie opgenomen als expliciet doel, als deze motie wordt

aangenomen heeft de wethouder ruimte om daar ook een andere invulling en draai aan te geven. Ik heb nog een aangepast amendement over lekker fit in het kinderparadijs, in plaats van 2024 naar 2025 te zetten en we hebben een motie ingediend om een integrale aanpak van de jeugdwerkloosheid te bepleiten. We hebben het antwoord van de wethouder gehoord en we zijn blij met de toezegging dat die aanpak al eind november a.s. naar ons toekomt. Ik ga ervan uit dat daar ook de relatie met de Wet van school naar werk die in 2025 ingaat... Ik zie de wethouder daarover knikken, dus dan hoeft hij daar ook niet meer op te antwoorden. We hebben ook een motie van wanhoop ingediend omdat we de pauzeknop nog steeds niet goed afgedaan vonden. We hebben in de commissie de afgedane motie aangehouden en we zijn bereid deze nu in te trekken hoor, maar we willen heel graag van de wethouder de toezegging dat ze zich inspant om met de signalen die we hebben ontvangen aan de slag te gaan en dat ze zich inspant om te beoordelen of de lobby die in de oorspronkelijke motie stond eventueel opnieuw kan worden bekeken. Als we daar een antwoord op hebben dan heb ik nog 9 seconden om daar nog iets over te zeggen. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Engberts heeft het volgende amendement en de volgende moties ingediend.

Amendement K1. Behoud Lekker Fit & Kinderparadijs Meidoorn

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

besluit om de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 als volgt te wijzigen:

- voor het programma Sport en Recreatie in het begrotingsjaar 2024 de lasten te verhogen met € 150.000,00, de lasten in 2025 te verhogen met € 850.000,00, in 2026 en in 2027 de lasten te verhogen met € 1,55 miljoen ten behoeve van 'taakstelling op Lekker Fit/Milieu en Natuur Educatie/Topsport';
- voor het programma Zorg, Welzijn en Wijkteams in het begrotingsjaar 2025 de lasten te verhogen met € 500.000,00 ten behoeve van 'Kinderparadijs Meidoorn';
- in het begrotingsjaar 2024 de algemene reserve te verlagen met € 150.000,00 en in de meerjarenraming 2025-2027 de algemene reserve in 2025 te verlagen met € 1,35 miljoen, in 2026 en 2027 met € 1,55 miljoen te verlagen.

w.g. G.J. Engberts en D. Yildirim en T.S.J. Coşkun

Motie 50. Gebruik de beschikbare middelen voor de bestrijding van de armoede!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

constaterende dat:

- het aantal Nederlanders met een laag inkomen in een jaar tijd van 5% naar 3,8% is gedaald¹;
- het armoedeprobleem in Rotterdam het grootste is in Nederland, welteverstaan 7,9% in Rotterdam tegenover 3,8% in Nederland²;

overwegende dat:

- de daling van het aantal Nederlanders met een laag inkomen voor een groot deel toe te schrijven is aan de overheidsmaatregelen die door de landelijke overheid zijn genomen;
- zonder deze overheidsmaatregelen deze daling van 5% naar 3,8% zou omslaan naar een stijging van 5% naar 5,9%;
- met het wegvallen van deze landelijke overheidsmaatregelen het CBS voorspelt dat het percentage van Nederlanders die in armoede leeft (significant) zal toenemen;
- het college middelen uit de bestemmingsreserves Armoedebeleid en Armoedefonds in de komende jaren onttrekt en inzet in de Algemene Middelen;
- de hoge huurprijzen, aanhoudende onzekerheid over mogelijk stijgende energieprijzen en de nog altijd hoge prijzen in supermarkten een grote negatieve factor zijn die mogelijk reëel kunnen bijdragen aan een verhoging van het aantal mensen dat in armoede zal komen te leven;

verzoekt het college:

- om de middelen van het Armoedefonds met € 0,5 miljoen voor 2024, € 0,5 miljoen voor 2025 en € 0,5 miljoen voor 2026 te verhogen;
- dit te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts en S. Reitema

¹ <https://nos.nl/artikel/2497076-aantal-mensen-met-laag-inkomen-op-laagste-niveau-sinds-1977>

² <https://www.ad.nl/rotterdam/armoedeprobleem-in-rotterdam-grootste-van-heel-nederland~ae6a344d/237391946>

Motie 51. Gebruik de beschikbare middelen voor de bestrijding van de armoede!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

constaterende dat:

- het aantal Nederlanders met een laag inkomen in een jaar tijd van 5% naar 3,8% is gedaald ¹;
- het armoedeprobleem in Rotterdam het grootste is in Nederland, welteverstaan 7,9% in Rotterdam tegenover 3,8% in Nederland;

overwegende dat:

- de daling van het aantal Nederlanders met een laag inkomen voor een groot deel toe te schrijven is aan de overheidsmaatregelen die door de landelijke overheid zijn genomen;
- zonder deze overheidsmaatregelen deze daling van 5% naar 3,8% zou omslaan naar een stijging van 5% naar 5,9%;
- met het wegvallen van deze landelijke overheidsmaatregelen het CBS voorspelt dat het percentage van Nederlanders die in armoede leeft (significant) zal toenemen;
- het college middelen uit de bestemmingsreserves Armoedebeleid en Armoedefonds in de komende jaren onttrekt en inzet in de Algemene Middelen;
- de hoge huurprijzen, aanhoudende onzekerheid over mogelijk stijgende energieprijzen en de nog altijd hoge prijzen in supermarkten een grote negatieve factor zijn die mogelijk reëel kunnen bijdragen aan een verhoging van het aantal mensen dat in armoede zal komen te leven;

verzoekt het college:

- om de middelen van het Armoedefonds met € 2,1 miljoen voor 2024, € 2,1 miljoen voor 2025 en € 2,1 miljoen voor 2026 te verhogen;
- dit te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts en S. Reitema

¹ <https://nos.nl/artikel/2497076-aantal-mensen-met-laag-inkomen-op-laagste-niveau-sinds-1977>

² <https://www.ad.nl/rotterdam/armoedeprobleem-in-rotterdam-grootste-van-heel-nederland~ae6a344d/237391946>

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Behoud Lekker Fit en het kinderparadijs Meidoorn in aangepaste vorm. Gebruik de beschikbare middelen voor bestrijding van armoede en Gebruik de beschikbare middelen voor bestrijding van armoede, ik weet niet of dat dezelfde motie is. Volgens mij is dat hetzelfde. Nee, het is niet hetzelfde, andere bedragen. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, je mag van een liberale partij als de VVD verwachten dat we optimistisch naar de wereld kijken, bij ons is het glas doorgaans halfvol, we zien problemen als uitdagingen en daar bedenken wij oplossingen voor. Dat doen we door het hoofd koel en het oog op de bal te houden. We leggen daarbij de lat hoog. Voorzitter, zelfs voor de VVD was het na de betogen en het artikel in het AD even moeilijk om het optimisme te behouden, maar maakt u zich geen zorgen we kijken nog steeds met trots naar onze stad en willen de raad graag wat opbeuren en

ook Peter Groenendijk. Voorzitter laten we eerlijk zijn, partijen die denken dat Rotterdam terug bij af is, terug in 2002, moeten misschien even in de archieven duiken of een aflevering van Andere tijden terugkijken. In 2002 vonden er 36 moorden per jaar plaats in deze stad, in 2022 waren dat er zestien. We zetten als stad in op veiligheid als dat niet genoeg is dan doen we als stad een stapje extra, criminelen pakken we aan en straffen we hard, je komt in deze stad niet ongestraft weg met het opblazen van een portiek. Met het oog op de bal schreef de VVD samen met Leefbaar Rotterdam en GroenLinks een initiatiefnota om naast de vele preventieve ingrepen die we al inzetten daar ook nog een schepje bovenop te doen. Voorzitter, nog nooit was in Nederland het aantal mensen dat in armoede leeft zo laag. In Rotterdam leeft 7,9% van de Rotterdammers in armoede en in 2002 was dat volgens het CBS 15%. Voor eenieder die in armoede leeft, is dat een verschrikkelijke situatie maar we doen er alles aan om deze mensen te helpen dankzij de armoedegelden en nog nooit is er zo veel in armoede gestopt als in dit college. Energiecompensatie en als belangrijkste wapen werk, niet alleen voor mensen die in de bijstand zitten maar ook voor mensen waarbij de huidige baan onvoldoende zekerheid biedt. Het aantal bijstandsgerechtigden is in Rotterdam de afgelopen tien jaar nog nooit zo laag geweest en de vraag naar arbeid zelden zo hoog. Voorzitter, ook wij zien het straatbeeld veranderen, we zien dakloosheid, drugsgebruik en bedelaars, maar we zien ook een college dat op het gebied van opvang de inzet van het vorige college verder doorzet. Er wordt niets afgeschaald, sterker nog er wordt alleen maar opgeplust. Meer plekken voor bankslapers, meer doorstroomlocaties enzovoort en intussen zijn we een van de steden die de afspraken met het rijk over de opvang van statushouders wel serieus neemt. Voorzitter, op het gebied van duurzaamheid zetten we in op een win-situatie, we pakken de huizen met de grootste energielekken aan en we investeren hier via het ETB miljoenen in, dat is goed voor het milieu én de portemonnee van de arme rotterdammers. Rotterdam is een gave stad, dit is de enige stad in Nederland met de skyline van een metropool, in deze stad kun je in een halfuur van de winkelstraten in het centrum naar het strand bij Hoek van Holland. In een tijd dat het bouwen van huizen steeds moeilijker wordt, staan we aan de vooravond van het grootste bouwproject van deze stad dat we sinds de wederopbouw hebben gezien. Dit college gaat 30.000 woningen en een stadsbrug bouwen en brengt daarmee aan Zuid een impuls als nooit tevoren. Voorzitter, er zijn problemen in deze stad en die problemen pakken we aan. Dat mag u van de VVD verwachten en dat mag u van deze coalitie verwachten die alle kleuren van de regenboog in zich heeft om vanuit verschillende perspectieven de stad beter te maken. Of u nou migrant of kaaskop bent, de VVD, deze coalitie en deze gemeenteraad, horen u, we geven de stad nooit op. Voorzitter, we leggen de lat hoog, ik ben trots op mijn stad.

De VOORZITTER. U krijgt een vraag van de heer Coşkun mijnheer Lansink.

De heer COŞKUN (sp). U noemt Rotterdam gaaf, volgens mij noemen we dat gers maar dat terzijde. Zou u Rotterdam een VVD-stad willen noemen?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). De stad is van geen enkele partij, de stad is van de Rotterdammers mijnheer Coşkun en ik zal geen 'Frans Timmermans woorden' gebruiken, die met gekke woorden probeert een beetje jong en hip over te komen. Dank u wel.

De VOORZITTER. Oké. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja dank voorzitter. Ik was op 8 november jl. in het cultuurhuis in Feyenoord in gesprek met bewoners en het thema van de avond was het gebrek aan vertrouwen in de politiek. Er was ook een aantal collega's van de SP, de Partij voor de Dieren en de PvdA aanwezig en ik ga heel eerlijk tegen u zijn, deze bijeenkomst is bij mij blijven hangen en het knaagt nog steeds aan me want we hebben echt een mooie stad, daar ben ik het helemaal mee eens en er is heel veel om blij over te zijn als we kijken naar kunst en cultuur, de ondernemers en de energie van de mensen. Ik kan hier natuurlijk een verhaal gaan houden over alles wat ik fantastisch vind aan deze stad, en dat is echt heel veel, en waar ik trots op ben, maar dat voelt ongepast na 8 november want we zijn nu eenmaal kampioen armoede, er is een groot gebrek aan vertrouwen in de politiek en er is een enorme kloof tussen wat wij hier doen en wat er in heel veel wijken in de stad gebeurt. Alles wat wij hier doen heeft alleen maar zin als mensen niet meer leven in honger of armoede, als mensen niet een eind aan hun leven maken als gevolg van het toeslagenschandaal, als mensen die willen werken ook daadwerkelijk worden geholpen en als er geen mensen meer op straat slapen. Ondanks alles waren de bewoners op 8 november strijdbaar en welwillend en een van hen stelde voor dat er een jaarlijkse apk-keuring zou worden ingevoerd waarin de Rotterdammers kunnen toetsen hoe wij het doen en met 'wij' bedoel ik

het college en deze hele raad want eerlijk we missen het perspectief van de Rotterdammer, een groot deel van deze stad. Ik vind het een goed idee en daarom dien ik een motie in, ik hoop dat die breed wordt gesteund, over het uitvoeren van een jaarlijkse apk-keuring door de Rotterdammers voorafgaand aan de begrotingsbehandeling.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 52. Jaarlijkse apk-keuring van het college van B&W en raad

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023';

constaterende dat:

- er een grote kloof is tussen de politiek en Rotterdammers met weinig vertrouwen in de overheid;
- het terugwinnen van vertrouwen een collectieve verantwoordelijkheid is van zowel het college als alle leden van de gemeenteraad;

overwegende dat:

- het moment van het vaststellen van de begroting voor het komende jaar ook een moment van reflectie is over het presteren van het college;
- het college en de gemeenteraad het vertrouwen van de Rotterdammer wensen terug te winnen;

verzoekt het college:

- jaarlijks een apk-keuring van het stadsbestuur (college van B&W en raad tezamen) uit te voeren voorafgaand aan de bespreking van de conceptbegroting van het opvolgende jaar door op te halen bij de Rotterdammer hoe zij ervaren dat het college en de gemeenteraad presteren;
- dit samen te doen met alle raadsleden, de wijkraden, buurt- en cultuurhuizen en lokale organisaties die dicht op bewoners staan in de verschillende wijken en de resultaten te betrekken bij de stukken van de begrotingsbehandeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, S. van de Peppel, A.G. van der Elst en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. U kunt verdergaan.

Mevrouw ELFILALI (volt). Want het moet radicaal anders. We moeten naar een ander mensbeeld gebaseerd op vertrouwen en de macht moet terug naar de burger. We hebben op 7 november jl. een aantal voorstellen ingediend waarmee wij hopen daaraan bij te dragen, dus ik heb eigenlijk nu nog een paar korte dingetjes. Allereerst, we hebben gezien dat er een motie is ingediend over maatwerkregelingen voor sportverenigingen en parkeren en ik zou graag aan de wethouder willen vragen of daar ook urban sports, denk aan boulderen of skaten, onder zou kunnen vallen en of de wethouder kan toezeggen dat mee te nemen in de uitvoering van die motie als die wordt aangenomen. Verder wil ik een aangepaste motie indienen over de gemeentelijke belastingen, nadat we de wethouder hebben gehoord. Tot slot wil ik de motie over het schuldenpardon die we met de PvdA hebben ingediend na overleg met de wethouder intrekken omdat die nog wat meer zorgvuldigheid vraagt.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 26A. Gebruik gemeentelijke belastingen slim en groen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van agendapunt 5.1, Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4;

constaterende dat:

- bedrijven, maar ook burgers, op verschillende manieren kunnen worden gestimuleerd om te verduurzamen via aan de ene kant subsidies maar aan de andere kant ook door middel van belastingen en heffingen;
- het slimmer en groener inzetten van gemeentelijke belastingen mogelijk ook voor de gemeente Rotterdam een optie kan zijn;
- deelauto's en elektrische auto's voorbeelden zijn van auto's die zorgen voor verduurzaming van het Rotterdamse autoverkeer;
- het nu onduidelijk is of het is toegestaan om gemeentelijke belastingen voor duurzaamheid in te zetten;

overwegende dat:

- alle mogelijke middelen moeten worden ingezet om de CO₂-doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs te halen;
- de snelheid van de CO₂-reductie in Rotterdam best een duwtje in de rug kan gebruiken;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of het gebruik van gemeentelijke belastingen voor verduurzaming is toegestaan;
- te onderzoeken of het heffen van een lagere parkeerbelasting op elektrische auto's en deelauto's een positief effect kan hebben op de snelheid van, verduurzaming van de mobiliteit in Rotterdam;
- in dit onderzoek mee te nemen hoe bij het gebruik van deze belastingen voor verduurzaming, de eerlijke positie van mensen met een lager inkomen kan worden gewaarborgd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Voorzitter, de fractievoorzitter van de VVD, de heer Lansink-Bastemeijer, had het wat mij betreft niet beter kunnen verwoorden. Er zijn grote uitdagingen voor deze stad en we moeten het samen gaan doen, maar we mogen de stad ook niet opgeven. We mogen er trots op zijn, trots op wat hier in deze stad gebeurt en ja, er zijn mensen die het heel erg moeilijk hebben maar dat betekent niet dat alle Rotterdammers hier in deze stad 's avonds maar droevig op de bank moeten zitten want volgens mij is daar niemand mee geholpen, dat zeg ik ook tegen mijn collega's van GroenLinks. Dus wat mij betreft zetten we de schouders eronder en gaan we samen verder werken aan deze stad want ik zie superveel gebeuren, ook de mensen die het goed hebben, zetten zich dagelijks in als vrijwilliger in de buurt, in de wijk, om ervoor te zorgen dat iedereen hier in deze stad het goed kan hebben.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Uit alle onderzoeken blijkt dat rijke mensen in de stad rijker worden en arme mensen armer. Ziet u dat ook of sluit u de ogen daarvoor? Het is echt wel heel erg essentieel, een stad moet voor iedereen zijn en het kan niet zo zijn dat maar een aantal mensen van die stad profiteert.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter, ik ken die onderzoeken ook maar dat heeft volgens mij vooral te maken met het beleid dat op landelijk niveau wordt gevoerd en niet zozeer met wat wij hier in de stad doen. Wij gaan niet over hoeveel belasting over vermogen wordt geheven, wat mij betreft mag daar zeker wel een schepje bovenop, maar helaas hebben wij niet de instrumenten in handen om een vermogensbelasting in te voeren. Dan wat betreft de vragen van mevrouw Morkoç ten aanzien van de commissaris Klimaat voor het Havenbedrijf Rotterdam. Ik wil me daar eigenlijk wel bij aansluiten en ik vraag aan de wethouder hoe we daarop gaan sturen, hoe sturen we er nou op dat we ervoor zorgen dat die kennis bij de commissarissen is geborgd, als het er niet een is, hoe meer en hoe zorgen we er in ieder geval voor dat ook aandacht wordt besteed aan duurzaamheid binnen die club mensen? Daarbij wil ik het laten.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ik begrijp dat mevrouw Maassen dus eigenlijk wel zou willen nivelleren. U kunt niet aan rijksregels komen, maar we hebben hier de ozb en het mooie is dat de mensen die in de grootste en duurste woningen wonen met ozb ook het meest aan onze stad kunnen bijdragen. Dan ben je wel degelijk aan het nivelleren en dan kun je die gelden inzetten voor armoedebestrijding, maar ik heb in uw eerste termijn het woord armoede niet gehoord.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter. We hebben inderdaad belastingheffing in Rotterdam en de ozb is volgens mij per definitie een belastingheffing die nivellering tegengaat want mensen die een huis bezitten worden belast. We hebben ook aandacht besteed aan andere groepen in de stad, we hebben namelijk voorkomen dat de afvalstoffenheffing als gevolg van de inflatie enorm zou stijgen. Dus daar hebben we zeker wel oog voor gehad.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). De afvalstoffenheffing is voor ieder huishouden hetzelfde, dus daarmee geeft u ook de rijken evenveel voordeel als mensen in arme gezinnen. Juist de ozb is een heel mooie omdat mensen met een goedkope woning daar veel minder aan bijdragen waardoor mensen met een duurdere woning echt veel meer bijdragen. Daar zou u veel meer gebruik van kunnen maken. Dus het zou u sieren als u wel enigszins aan die knoppen had gedraaid.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ik hoorde geen vraag, dus ter kennisgeving.

De VOORZITTER. Waarvan akte. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u wel voorzitter. Ik wil terugkomen op de reactie van de wethouder op twee van onze moties en dat betreft als eerste motie 36, de sustainable development goals. De wethouder gaf aan dat het doorknippen eigenlijk een enorme klus is, veel administratie, maar ja wij hebben wel tegen de Vereniging Nederlandse Gemeenten gezegd dat we hun campagne omarmen en onze handtekening staat eronder om die SDG's te integreren in gemeentelijk beleid. Dus mijn vraag aan de wethouder is eigenlijk: waarom doen we het dan niet en is de wethouder misschien tegen een bepaalde SDG? Ik noem maar, tegen de armoede-SDG of tegen de geen-ongelijkheid-SDG? Dus ik verzoek de wethouder om daarop te reflecteren. Dan kom ik ook terug op het antwoord van de wethouder op onze motie 37 over open hiring. We hebben als gemeente natuurlijk een aanjaag- en een voorbeeldrol en dit is samen met het UWV en de werkgevers ontwikkeld, dus dan is het best gek dat wij als gemeente wel zeggen 'pas dat open hiring toe', maar we dat als gemeentelijk organisatie zelf niet doen omdat we het te lastig vinden en omdat de wethouder zegt dat de voorselectie belangrijk blijft. Wij snappen dat je dat bij bepaalde functies, de functie Integriteit of een andere functie, inderdaad wilt maar het lijkt me prima om het te proberen bij bijvoorbeeld een medewerker van Stadsbeheer, zeker omdat we weten dat heel veel mensen zonder werk te maken hebben met vooroordelen waar ze hinder van ondervinden en misschien is het ook nog een soort advies om met wethouder Versnel te kijken: we hebben zoveel mensen zonder werk, misschien kan dit helpen. Dat is nog mijn vraag aan het college en dan wil ik nu nog even het woord geven aan mevrouw Van de Peppel, mijn collega.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja dank u wel voorzitter. Op 7 november jl. had ik na de raadsvergadering een bijzondere ontmoeting op het metrostation hier bij het stadhuis. Ik raakte in gesprek met een jongeman van 27 die dak- en thuisloos is. Hij liet mij zijn pasje van Centraal Onthaal zien en vertelde mij dat hij die avond in de stromende regen geen slaapplek had omdat zijn begeleider van de zorg was vergeten het mailtje voor verlenging naar Centraal Onthaal te sturen. Het is een jongen van 27 die al vanaf zijn 21^e op straat zwerft en wordt geteisterd door psychische

problemen zoals psychoses. Wanneer hij in een psychose zit, is hij gedekt dan mag hij intern zitten en krijgt hij zorg, maar als het goed met hem gaat en zijn medicatiespiegel is afgestemd dan houdt het op, dan mag hij de straat weer op. Hij vertelde wel trots dat hij binnen een paar dagen een plekje heeft voor begeleid wonen en daar wachtte hij eigenlijk op. Zijn hele verhaal maakte eigenlijk ontzettend veel duidelijk, namelijk dat iedereen om hem heen eraan verdient, de zorg, de rechters, het schuldenbewind, Centraal Onthaal, wij en iedereen slaapt 's nachts droog in een warm bed behalve hij terwijl het waarschijnlijk gewoon ontzettend veel goedkoper is wanneer hij in een warm bed met een dak boven zijn hoofd slaapt. Ons systeem zoals dat nu is vormgegeven, is een perverse financiële prikkel om het in stand te houden. Dat moet anders en dat kan ook anders als we er anders naar kijken. Deze jongen zei ook: mevrouw, u hoeft niet boos te worden hoor want de zorg is goed geregeld, mijn verzekering betaalt alles en ik moest tegen hem zeggen: goed geregeld? Jongen, je slaapt vanavond op straat, je hebt zorg nodig, natuurlijk is het niet goed geregeld. Ik heb daar twee nachten wakker van gelegen, wat kan ik eraan doen? Wat ik eraan kan doen, is hier staan en aan u, de raad, vragen om u uit te spreken voor de doelstelling van het Nationaal Actieplan Dakloosheid, dat dakloosheid ook in Rotterdam in 2030 is teruggedrongen naar nihil, gewoon niemand, in 2030 niemand meer op straat. We hebben er extra geld voor gekregen en we gaan dat nu gebruiken voor 2027, maar ik wil niet dat dit wordt gebruikt in 2027, ik wil dat die jongen nu een plekje heeft waar hij 's nachts kan slapen. Ik zou graag willen dat deze stemming hoofdelijk is. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende motie ingediend.

Motie 53. Niemand verdient (aan) dak- en thuisloosheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van het raadsvoorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024;

constaterende dat:

- dak- en thuisloosheid toeneemt in Rotterdam;
- dit onder andere in stand wordt gehouden door het systeem dat nu wordt gehandhaafd;
- dak- en thuisloze mensen en dieren uitvallen of vast komen te zitten in een verdienmodel voor organisaties;
- dit verdienmodel onwenselijk is en de doelstelling van het Nationaal Actieplan Dakloosheid onmogelijk maakt;
- dak- en thuisloosheid zorgt voor meer druk op ons zorgsysteem;

overwegende dat:

- een dak boven je hoofd een mensenrecht is;
- Nederland zich heeft gecommitteerd aan het verdrag van Lissabon en dus ook Rotterdam hierin een verantwoordelijkheid heeft;

verzoekt de gemeenteraad:

- zich uit te spreken voor de doelstelling van het Nationaal Actieplan Dakloosheid dat dakloosheid ook in Rotterdam in 2030 is teruggedrongen naar nihil;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mevrouw Van de Peppel vraagt over deze motie een hoofdelijke stemming straks.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Sorry voorzitter.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dat was ik net vergeten, ik wil motie 36 vervangen, de ChristenUnie tekent mee.

De VOORZITTER. Motie 36 van Partij voor de Dieren wordt gewijzigd ingediend in die zin dat er een handtekening bij komt. Dat betreft de motie 'Sustainable Development Goals op z'n Rotterdams'.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 36. Sustainable Development Goals (SDG's) op z'n Rotterdams

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking het raadsvoorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024;

constaterende dat:

- de 17 SDG's (sustainable development goals of duurzame ontwikkelingsdoelen) zijn er om van de wereld een betere plek te maken in 2030;
- de SDG's zijn afgesproken door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties (VN), waaronder Nederland. Ook Rotterdam heeft de SDG's omarmd en heeft zich aangesloten bij de VNG-campagne 'Gemeenten 4 Global Goals';
- in de begroting 2024 van de Gemeente Rotterdam zijn 11 SDG's gekoppeld aan college targets en gemeentelijke programma's;
- de andere SDG's, zijn: SDG 5 (gendergelijkheid), SDG 6 (schoon water en sanitair), SDG 7 (betaalbare en duurzame energie), SDG 10 (ongelijkheid verminderen) SDG 12 (verantwoorde consumptie en productie) en SDG 17 (partnerschap om doelstellingen te bereiken);
- geen enkele doelstelling van alle 17 SDG's heeft een specifieke plek in de begroting met afrekenbare doelen, anders dan een bijlage met opsomming en verwijzing naar enkele gemeentelijke programma's;

overwegende dat:

- het college pas recht kan doen aan de VNG-campagne (waaronder zij haar handtekening heeft gezet), als de SDG's concreet gekoppeld zijn aan de begroting met de daarbij horende programma's en geraamde budgetten;
- een dergelijke werkwijze goed is voor de reputatie van de gemeente als geen woorden maar daden, ook voor het implementeren van SDG's om van de wereld een betere plek te maken in 2030, om te beginnen in Rotterdam;

verzoekt het college:

- de implementatie van SDG's zoals afgesproken in de VNG-campagne uit te werken bij de volgende herziening van de begroting 2024;
- de raad te informeren over deze campagne en de inspanningen van de gemeente;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk). Dank voorzitter en dank aan mijn collega's voor het debat en de bijdrage van alle woordvoerders in dezen en ieder die heeft geprobeerd op zijn of haar manier een constructieve bijdrage te leveren want dat is uiteindelijk het gezamenlijke doel, om Rotterdam beter te maken. Het was mijn eerste begroting, dus voor mij ook wel een bijzonder moment. Ik heb na 7 november jl. natuurlijk ook de berichtgeving in het AD gelezen dat volgens een aantal partijen de somberheid van 2002 terug is. De somberheid van 2002 en het zou dan te gemakkelijk zijn om te zeggen dat in die acht jaar voor 2002 dezelfde partijen die nu beginnen over die somberheid van toen ook aan de knoppen zaten en ook de periodes daarna want voorzitter ja er zijn problemen, ja er zijn uitdagingen, ja er is armoede, maar dat is niet van gisteren, dat is niet van twee jaar geleden, dat is niet van tien jaar geleden. Dat is een probleem dat al veel langer speelt in deze stad en waaraan elk college

zijn bijdrage heeft geleverd, het ene wat beter dan het andere. We zien nu wel dat er meer dan ooit wordt geïnvesteerd in armoede en ook wordt meer dan ooit geïnvesteerd in kansengelijkheid en het bestrijden van racisme en discriminatie en tegen die Rotterdammers wil ik zeggen, laat je niet demotiveren door de term 'somberheid' en dat we terug zouden zijn in het jaartal 2002. Die uitdagingen zijn er en die uitdagingen kennen wij, maar ik wil tegen die Rotterdammers wel zeggen: wij zijn wel Rotterdam, één stad. Sterker door strijd. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mevrouw Van der Elst. Dat gaat over. Mevrouw Verkoelen? Dat gaat ook over. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, ik wil nog twee moties indienen. We hebben een debatje gehad over het parkeren en we hebben geageerd tegen het feit dat er dan een bepaalde doelgroep wordt uitgelicht en daarom de motie 'Parkeren voor levensbeschouwelijke organisaties'. Mocht die voor bepaalde mensen te duur zijn en die vinden dat er ook andere cadeautjes moeten worden uitgedeeld, dan is er ook nog de motie 'Parkeren voor religieuze instellingen', die is wat goedkoper. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 54. Parkeren voor levensbeschouwelijke organisaties

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- het college aan de raad heeft voorgesteld om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;

overwegende dat:

- maatwerkparkeren ervoor zorgt dat parkeerknelpunten in Rotterdam worden aangepakt;
- levensbeschouwelijke organisaties het aanbod krijgen om maximaal acht parkeervergunningen aan te vragen voor € 43,60 per maand per parkeervergunning;
- vrijwilligers een belangrijke rol hebben bij het draaiend houden van Rotterdamse levensbeschouwelijke organisaties;
- in één keer de volle prijs van € 43,60 per maand per parkeervergunning de schaarse financiële middelen van levensbeschouwelijke organisaties onder druk kan zetten;

verzoekt het college:

- levensbeschouwelijke organisaties een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per organisatie;
- de inkomensderving van deze parkeervergunningen in 2024 en 2025 te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en T. Kind

Motie 55. Parkeren voor religieuze instellingen

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- het college aan de raad heeft voorgesteld om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;

overwegende dat:

- maatwerkparkeren ervoor zorgt dat parkeerknelpunten in Rotterdam worden aangepakt;

- religieuze instellingen het aanbod krijgen om maximaal acht parkeervergunningen aan te vragen voor € 43,60 per maand per parkeervergunning;
- vrijwilligers een belangrijke rol hebben bij het draaiend houden van Rotterdamse religieuze instellingen;
- In één keer de volle prijs van € 43,60 per maand per parkeervergunning de schaarse financiële middelen van religieuze instellingen onder druk kan zetten;

verzoekt het college:

- religieuze instellingen een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per organisatie;
- de inkomensderving van deze parkeervergunningen in 2024 en 2025 te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, allereerst een drietal moties. Eentje voor de heer Karremans, die heet 'De wijk bereikbaar en aan het stuur'. We hadden het er op 7 november jl. al over, in de bestuurscommissie Vervoersautoriteit van 15 november a.s. komt dat hele reddingsplan van de RET al aan de orde en wij willen dat input en participatie van Rotterdamse wijkraden essentieel is voor een succesvol nieuw busnet in Rotterdam.

Dan nog twee moties voor mevrouw Zeegers als katalysator voor het woningbeleid. De ene gaat over de leegstandsbelasting. Volgens de VNG hebben gemeenten in Vlaanderen een uiterst effectieve progressieve leegstandsbelasting en wij stellen voor om die ook hier in te voeren. Dan nog een andere voor mevrouw Zeegers, het mogelijk maken van het onteigenen van grond voor betaalbare nieuwbouw.

De VOORZITTER. De heer Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 56. De wijk bereikbaar en aan het stuur

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- er een reddingsplan ligt waardoor het openbaar vervoer in Rotterdam gewaarborgd blijft;
- een nieuw busnet onderdeel is van het verslag van de bestuurlijk verkenner 'Naar een collectieve oplossing voor toekomstbestendig OV in de regio';
- dit nieuwe busnet volgens het rapport moet 'versnellen', omdat 'versnellen leidt tot lagere kosten en meer reizigers';

overwegende dat:

- er geen investeringsprogramma is om de bus vanaf 2025 te versnellen;
- de kans bestaat dat haltes worden opgeheven om de versnelling van de bus te realiseren;
- grotere afstanden tussen bushaltes vervoersarmoede vergroot en wijken minder bereikbaar maken;
- wijkraden weinig invloed hebben gehad op het eerder dit jaar opgeleverde Plan Toekomstvast Tramnet (PTT);

verzoekt het college om:

- in de BcVA van 15 november a.s. als voorwaarde voor instemming met het plan rondom financiële opgave bij RET aan te geven dat de input en participatie van Rotterdamse wijkraden essentieel is voor een succesvol nieuw busnet in Rotterdam;
- te waarborgen dat een nieuw busnet niet zorgt voor het vergroten van vervoersarmoede in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Motie 57. Grond onteigenen voor betaalbare nieuwbouw

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 5.2, Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024;

constaterende dat:

- de Woonbond in juli 2023 een actieplan voor nieuwbouw heeft gepresenteerd;
- de Woonbond adviseert om de mogelijkheden voor gemeenten om grond te onteigenen te versimpelen;

overwegende dat:

- door in bepaalde gevallen grond te onteigenen de gemeente snel de regie op zich kan nemen als een private grondeigenaar weigert over te gaan tot het ontwikkelen daarvan;

verzoekt het college:

- een lobby te voeren richting het rijk om de mogelijkheden voor gemeenten om grond te onteigenen te versimpelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

Motie 58. Leegstandsbelasting

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 5.2, Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024;

constaterende dat:

- uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat de leegstand in 2022 in Rotterdam 4,6% was;
- onnodige leegstand onacceptabel is;

overwegende dat:

- volgens de VNG gemeenten in Vlaanderen een uiterst effectieve (progressieve) leegstandsbelasting opleggen;
- hiermee langdurige leegstand goed kan worden aangepakt;

verzoekt het college:

- een lobby richting het rijk te voeren om de invoering van een leegstandsbelasting mogelijk te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Ze zijn ook voldoende gevouwen zag ik.

De heer COŞKUN (sp). Ja ze hebben in mijn binnenzak gezeten voorzitter, daar zit weinig kapitaal in, maar wel moties. Voorzitter, dan zitten we met het kinderparadijs. Er is motie 1 en kan de wethouder mij één reden geven waarom hij die niet zou omarmen? Ik heb lang nagedacht, moet ik hier nou boos om worden, moet ik hier nou verdrietig om worden, was de zichtbare ontroering van de wethouder in een volle zaal van de wijkraad met de ouders, de kinderen, de schoolhoofden en weet ik wel niet krokodillentranen, was dat nou echt? Ik neem aan echt, dus ik heb nagedacht over hoe ik de wethouder kan verleiden. Mag dat wel? Ik weet dat hij al heel lang een SP-das wil, zo'n mooie das, wie wil hem nou niet? Hij heeft er speciaal een zwarte coltrui voor aangetrokken want daar staat hij mooi op. Moet ik hem de das omdoen om hem te verleiden om die motie 1 te omarmen, zijn het de logo's boven motie 1, is dat het probleem? Dan kunnen we met steun van DENK en Leefbaar Rotterdam en misschien ook de VVD..., dat de motie dan wordt omarmd. Voorzitter werkelijk, wat moeten we doen om motie 1 omarmd te krijgen?

De VOORZITTER. Dank u wel. De heer Segers-Hogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter dank. Ik beperk me in de tweede termijn tot het indienen van twee gewijzigde moties. Ik help u met de administratie, motie 46 'Cyberstad van de toekomst' vanwege ondertekenaars en motie 47, 'Eenarmige bandiet? Liever niet!' ook vanwege ondertekenaars, maar ook naar aanleiding van de reactie van de wethouder op onze eerste termijn in de hoop en verwachting dat wij nu het dictum op een manier hebben aangepast, zodat de motie kan worden omarmd. Dank.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 46. De Cyberstad van de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023;

constaterende dat:

- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 te lezen is dat de digitale vaardigheden nog te wensen overlaten;
- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 de aanbeveling wordt gedaan om de cyberweerbaarheid van de regio als kans te zien om het vestigingsklimaat te verbeteren;

overwegende dat:

- het vestigingsklimaat kan profiteren van het aantrekken cyberprofessionals om zo de kansen rondom cyberveiligheid te benutten;
- het Cyberbeeld Rotterdam als advies geeft om een 'pool van cyberprofessionals' in te richten die elkaar kunnen ondersteunen wanneer mogelijk;

verzoekt het college:

- het advies om een: 'pool van cyberprofessionals in te richten' uit te werken en te faciliteren vanuit de gemeente;
- studenten en scholieren in Rotterdam door middel van informatievoorziening en cursussen te stimuleren te kiezen voor een baan in de cybersecuritysector;
- voor de jaren 2025 en 2026 een dekking te zoeken van jaarlijks € 75.000,00 uit de raming van het Gemeentefonds waaruit blijkt dat voor 2025 een marge van € 3,97 miljoen te vinden is en voor 2026 een marge van € 2,35 miljoen te vinden is;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T. Kind

Motie 47A. Eenarmige bandiet? Liever niet!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023;

constaterende dat:

- in de gemeente Rotterdam een vergunning kan worden aangevraagd voor het uitbaten van een kansspelautomaat;
- de gemeente Rotterdam voor de aanvraag van deze vergunningen leges vraagt;

overwegende dat:

- in de begroting is te lezen dat de opbrengsten van deze leges maar voor 8% kostendekkend zijn voor de gemeente Rotterdam;
- de leges volgens de wethouder al sinds 2012 niet zijn geactualiseerd;

verzoekt het college:

- de kosten van de leges te actualiseren naar de huidige tijd om ervoor te zorgen dat de opbrengsten van de leges meer dan 8% kostendekkend zijn;
- hierover terug te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers- Hoogendoorn en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. De motie 'Eenarmige bandiet? Liever niet!' en de motie 'De cyberstad van de toekomst'. Beide moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen. De heer Oostdijk. Dat gaat over. Dan check ik aan de kant van het college of er behoefte is aan een korte schorsing of kunt u verdergaan? Schorsing.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Voorzitter, tenminste vanuit GroenLinks is er in ieder geval behoefte om eventjes te schorsen voordat de beantwoording van het college gaat plaatsvinden.

De VOORZITTER. Is een kwartiertje schorsen voldoende?

De heer COŞKUN (sp). Misschien niet.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Als we het combineren met een koffiepauze en dan graag een minuut of 20.

De VOORZITTER. De koffiepauze is meestal een kwartiertje. Een halfuur? Dan schors ik tot 11.45 uur. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER. Mag ik u verzoeken te gaan zitten. Mevrouw Bokhove heeft om een schorsing gevraagd en dan is het gebruik dat de degene die om schorsing heeft gevraagd nog even het woord krijgt. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ja dank u wel. We hebben hard gewerkt in die schorsing en het lijkt erop dat we straks een mooie raadsbrede motie kunnen indienen. Ik ben nu nog handtekeningen aan het verzamelen, dus dat zal ik dan ietsje later doen. Excuses dat het zo lang heeft geduurd, maar blijkbaar gaan we hier het ijzer pas smeden als het vuur echt heet is, dat is wel heel fijn.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Daaruit voortvloeiend hebben wij een gewijzigd amendement K, samen met die nieuwe motie. We hebben het stuk...

De VOORZITTER. De heer Engberts heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement K2. Behoud Lekker Fit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027;

besluit om de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 als volgt te wijzigen:

- voor het programma Sport en Recreatie in het begrotingsjaar 2024 de lasten te verhogen met € 150.000,00, de lasten in 2025 te verhogen met € 850.000,00, in 2026 en 2027 de lasten te verhogen met € 1,55 miljoen ten behoeve van 'taakstelling op Lekker Fit/Milieu en Natuur Educatie/Topsport';
- in het begrotingsjaar 2024 de algemene reserve te verlagen met € 150.000,00 en in de meerjarenraming 2025-2027 de algemene reserve in 2025 te verlagen met € 850.000,00 in 2026 en in 2027 met € 1,55 miljoen te verlagen."

w.g. G.J. Engberts en D. Yildirim

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Amendement K wordt gewijzigd ingediend.

De heer ENGBERTS (pvda). En er wordt nog gewerkt aan de wijziging van twee moties, maar die dien ik straks in, die heb ik nog niet.

De VOORZITTER. 'Behoud lekker fit', het amendement wordt gewijzigd ingediend en er komen nog twee moties van de PvdA, maar die zijn blijkbaar nog niet gereed. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw COENRADIE (Ir). Voorzitter, wij hebben een amendement E dat is veranderd in een motie en die willen wij graag indienen.

De VOORZITTER. Mevrouw Coenradie heeft de volgende motie ingediend.

Motie 59. Een nachtelijke impuls voor een veilig openbaar vervoer

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van de begroting 2024;

constaterende dat:

- zichtbare handhaving in ons OV wordt gewaardeerd, zowel door reizigers als door het personeel van de RET;

overwegende dat:

- er steeds vaker signalen uit de samenleving komen over toenemende onveiligheid in het OV in de avonduren;
- deze ontwikkeling moeilijk te verkroppen is;
- een impuls van het aantal handhavers in ons OV kan helpen om objectieve en subjectieve onveiligheidsgevoelens te verbeteren;

verzoekt het college:

- voor de jaren 2024, 2025 en 2026 dekking te zoeken van jaarlijks € 500.000,00 uit de raming Gemeentefonds ten behoeve van het intensiveren en versterken van Toezicht & Handhaving in het openbaar vervoer tijdens de avonduren en weekenden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie, T. Roskam en P.J.P. Lansink- Bastemeijer

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Amendement E wordt ingetrokken. Mevrouw Coenradie, even checken, is het amendement E of D?

Mevrouw COENRADIE (lr). Amendement E van Eduard.

De VOORZITTER. E van Eduard was al ingetrokken begrijp ik en die wordt nu vervangen door een motie, 'Een nachtelijke impuls voor een veilig openbaar vervoer'. Dirk 1, dank aan de wethouder voor het snelle zoekwerk, Dirk 1 wordt ingetrokken en 'Een nachtelijke impuls voor een veilig openbaar vervoer' is de nieuwe motie die daarvoor in de plaats is gekomen. Ik bied nog altijd de gelegenheid, ook als u geen spreektijd hebt, om moties in te dienen dan wel in te trekken dan wel gewijzigd in te dienen, dat kan nog altijd. Mevrouw Bokhove, enig idee wanneer die moties komen? De wethouder weet waar het over gaat. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Voorzitter, die van ons zijn nog onderweg maar ik kondig alvast aan dat wij straks nog een motie 'Urban sports' indienen en ik heb nog twee gewijzigde moties met nieuwe ondertekenaars. Die zal ik straks ook nog even indienen.

De VOORZITTER. Doet u dat bijtijds. Dan gaan we nu beginnen met de reactie van het college in de tweede termijn en we beginnen bij de locoburgemeester, wethouder Simons.

De heer SIMONS (lr) (wethouder). Ja dank u voorzitter. Ik begin maar gewoon in mijn portefeuille, ik heb daar één motie van binnengekregen, de motie 'Jaarlijkse apk-keuring van het college van B&W en raad'. Op het eerste gezicht lijkt het een sympathieke motie, maar ik moet deze motie toch ten stelligste ontraden. Wij zetten in op Wijk aan zet, wij zetten in op de wijkraden, de wijkhubs. We hebben al diverse peilmogelijkheden in meningspeilingen, een burgerpanel en dit is weer een nieuw instrument. Dat is eigenlijk de reflex die je wel vaker ziet, er gaat iets niet goed en we gaan een nieuw instrument invoeren. Nee, we moeten juist focussen en onze tijd en energie inzetten op wat we nu aan het ontwikkelen zijn. Vandaar dat ik deze motie ten stelligste ontraad. Ik herken wat mevrouw Elfilali naar voren bracht heel goed. Ik was op 8 november jl. in Middelland en toen sprak de wijkraad mij aan: op de hoek van de straat zit een drugsdealer, die zit daar gewoon elke dag, die zit daar elke dag lekker drugs te dealen, waarom pakt de politie die man niet op? Ik vond dat een heel terechte vraag, die heb ik net ook bij de burgemeester neergelegd en we gaan daar ook actie op ondernemen om te zorgen dat wat iedereen ziet..., dat dit ook gewoon gebeurt. Herkenbaar, maar nogmaals we proberen te focussen op de instrumenten die we hebben, een extra instrument levert alleen maar extra bureaucratie en kosten op en ik denk dat het weinig resultaat oplevert. Dat was het.

De VOORZITTER. Dan gaan we naar wethouder Struijvenberg.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank voorzitter. Ik heb een aantal vragen gekregen van de fractie van GroenLinks over financiën en eigenlijk de brief over de € 6,3 miljoen. Kijk voorzitter, het is ons opgevallen, ik denk eenieder die het door de jaren heen en door de periodes heen zo meemaakt, dat er in de gemeenteraad of bij een aantal fracties bij de begrotingsbehandeling wel eens wat ongemak wordt gevoeld over ruimte die er nog zou zijn en dat die ruimte nog wel eens wat beperkt is. Het leek mij en mijn collega's in het college een goed idee om eens te kijken of we in ieder geval in dat deel van de hele bespreking met elkaar wat lucht kunnen brengen en ik heb als wethouder van Financiën een ultieme poging gedaan om te kijken welke ruimte we dan nog aan u als gemeenteraad kunnen bieden. Vervolgens is het aan u om wel of geen gebruik van die ruimte te willen maken. We zien veel voorstellen die die ruimte graag willen inzetten, dat lijkt me ook prima en het is ook de verantwoordelijkheid van mij als wethouder van Financiën om te zeggen 'dat lijkt mij dan nog een bedrag dat is in te zetten met de dekking waar die vandaan komt'. Het leek mij een goed en misschien ook wel een mooi idee om dat op die manier aan uw raad aan te bieden. Het is wat ongewoon, maar misschien maakt dat het niet tot een gek idee en kunt u daar allemaal uw voordeel mee doen. De behoedzaamheidsmarge in onze begroting zit hem dan toch meer op zaken als het weerstandsvermogen en die ziet u ook staan. U ziet ook dat we daar net iets onder die 1 zitten, maar u ziet ook in de meerjarenprognose dat hij weer goed op en over de 1 komt. Ik denk dat we daar op zich helemaal niet verkeerd in zitten. Als wij ingecalculerde bezuinigingen niet halen..., maar dat geldt eigenlijk voor alle posten in een begroting. Een begroting komt eigenlijk nooit exact uit, het zou op een bedrag van ruim € 4 miljard wel heel toevallig zijn als alles precies op de euro nauwkeurig uitkomt, dat

gebeurt natuurlijk niet. Opbrengsten kunnen mee- of tegenvallen, maar kosten kunnen ook mee- of tegenvallen en als wij moeten bijstellen, als dat noodzakelijk blijkt te zijn omdat er op bepaalde posten meer of minder kosten of meer of minder opbrengsten zijn dan komen we daarover met u in gesprek bij een voorstel voor de eerste herziening, de tweede herziening enzovoorts en uiteindelijk natuurlijk weer een Voorjaarsnota en een begroting voorzitter. We houden het in ieder geval wat betreft de organisatieopgave, ik geloof dat die nog even werd genoemd, wel heel erg goed in beeld. We gaan het goed monitoren, ook voor u herkenbaar, om te zien hoe die hele operatie verloopt qua fte, qua 'waar zit het hem dan in' en over hoeveel euro hebben we het dan. Dat is in ieder geval iets waarvan ik meen dat we dat wat steviger bijhouden dan in het verleden bij organisatieopgaven is gebeurd. Ik neem aan tot tevredenheid van de raad, maar in ieder geval tot tevredenheid van mezelf. Dat laatste klinkt wat gek, maar het lijkt mij een goed idee om te doen en dat gaan we ook doen. € 6,8 miljoen, die moet ik even corrigeren. Mevrouw Bokhove noemde € 6,8 miljoen en misschien was dat een verspreking, maar het is € 6,3 miljoen. Ja, d'accord. Voorzitter, dan heb ik nog mevrouw Maassen die vraagt: hoe sturen we er dan op dat de kennis van duurzaamheid bij de raad van commissarissen van het Havenbedrijf is geborgd? Dat is een van de belangrijke zaken voor ons Havenbedrijf natuurlijk om te beginnen, de directie en de mensen die er werken, het haven industrieel complex is die duurzaamheidsopgave en de energietransitie en alles wat daarmee mee samenhangt. Het is daarom ook van belang dat ook kennis daarover binnen onze raad van commissarissen is geborgd. Dat geldt voor meerdere onderwerpen, dat geldt ook voor financiën, logistiek, maritiem en ga zo maar door, maar dat geldt zeker ook voor het onderwerp duurzaamheid en hoe het werkt is als volgt. Mocht er een plek te vullen zijn dan wordt er een profiel opgesteld en bij het vaststellen van het profiel voor een nieuwe kandidaat wordt gekeken naar welke kennis er op dit moment nog in de RvC is met de leden die daar nog zitten en wat dat betekent voor het profiel dat we moeten vaststellen voor de nieuwe persoon of personen die we zouden willen aantrekken. Als er geen kennis over duurzaamheid aanwezig zou zijn bij de resterende leden dan ligt het heel erg voor de hand en dan zal het komen in het profiel van de persoon die je zoekt. Hetzelfde zou overigens ook gelden als we herkennen dat er eigenlijk niet meer iemand met veel financiële kennis of kennis op het gebied van logistiek is. Voor al die zaken geldt dat we borgen dat dit in de RvC aanwezig is door bij het opstellen van het profiel nadrukkelijk te kijken naar wat we nodig hebben en wat we nog hebben bij de leden die zitting blijven houden in de RvC, wat is daar aanwezig. Voorzitter, de VNG en de SDG's.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Een punt van orde. Ik heb op 7 november jl. ik denk drie keer mijn vraag over de klimaatcommissaris bij het Havenbedrijf herhaald. Toen heeft de wethouder gezegd 'daar kom ik in de tweede termijn op terug' en nu beantwoordt de wethouder alleen maar de vraag van D66 over mijn vraag. Dus graag antwoord op mijn vraag. Ik kan hem wederom herhalen als de wethouder dat zou willen.

De VOORZITTER. De wethouder gaat antwoorden.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ik denk dat ik het weet en als dat niet zo is dan hoor ik het direct. Volgens mij heeft zij toen aan het eind van de eerste termijn van het college verwezen naar het profiel van de raad van commissarissen op een website, zal ik het zo noemen, klopt dit? Ja, want dan kan ik daarop ingaan.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, ik verwees naar het reglement van de raad van commissarissen waarin de profielschetsen staan waar klimaat geen onderdeel van is en mijn vraag was: welke profielen zijn nu gedekt binnen de RvC en waarom staat klimaat niet in het rijtje, kan de wethouder toezeggen om klimaat vanuit diens aandeelhoudersrol toe te voegen aan de profielschetsen voor de volgende ronde? Inderdaad, als er een leemte is in de raad van commissarissen dan is er ruimte om een profielschets aan te dragen. Klimaat is momenteel geen onderdeel van het reglement van de commissarissen. Kunt u dat dan toezeggen?

De VOORZITTER. De wethouder.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, met mijn uitleg van daarnet zou ik hopen... De vraag was ook inderdaad en nu ook: dat moet de eerstvolgende worden. Nee, dat ligt eraan wat we overhouden bij de resterende leden. Dus nee, dat kan ik niet toezeggen. Ik kan wel toezeggen dat wij borgen dat de kennis over duurzaamheid in de RvC aanwezig zal zijn. Als dat de eerstvolgende is, dan is dat de eerstvolgende en als dat niet zo is, dan niet. Dat ga ik ook niet doen en het lijkt mij ook helemaal niet verstandig om dat zo te doen. We hebben een bijlage waar het wel in staat, ik word nog even geholpen door mijn collega van Havenzaken die natuurlijk ook veelvuldig met dit onderwerp bezig is vanuit zijn beleidsveld. Het staat er wel in en het staat overigens ook op de website. Het staat in een bijlage. Ik wil hem nog opzoeken en het linkje eventueel doorsturen, maar laten we in ieder geval helder zijn dat ook het onderwerp Duurzaamheid van belang wordt gevonden voor de raad van commissarissen van het Havenbedrijf.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ik zou dat aanbod dan graag willen aannemen. Zou u dat inderdaad willen toesturen met ook de uitleg erbij dat er in ieder geval altijd iemand met kennis over duurzaamheid in de raad van commissarissen zit?

De VOORZITTER. We halen er nog 20 seconden af.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Voorzitter, dat heb ik net gezegd en daarmee..., u kunt het nalezen in de notulen van deze gemeenteraadsvergadering, maar het linkje zullen we doorsturen, dat is geen enkel probleem. Voorzitter, dan nog de motie van de Partij voor de Dieren over de VNG en de campagne om SDG's te integreren, ik moet het nummer noemen. Even kijken, dat is nummer 36. Waarom doen we dat niet en is de wethouder soms tegen een bepaalde SDG of iets dergelijks? Dat laatste is helemaal niet het geval, ik vind alleen dat als we de SDG's op die manier zouden integreren dat dat niet vanzelfsprekend voortvloeit uit het ondersteunen van een VNG-campagne overigens hoor. We doen daar best veel aan, we hebben een local review, ik geloof als tweede stad van het land, dus daar lopen we nou niet bepaald op achter zal ik maar zeggen. Als we deze motie zouden uitvoeren, wordt het toch meer het hoofdonderdeel van het beleid en het koppelen aan de financiën in de begroting op al die verschillende programma's en onderliggende zaken op SDG's wordt nogal lastig. Het is qua uitvoerbaarheid denk ik... Je weet nooit of het onmogelijk is, je kunt er altijd een slag naar slaan, maar het is niet zo dat we kunnen zeggen 'het is precies zoveel euro daarvoor en zoveel euro daarvoor', dat zal het nooit worden en ik vind ook niet dat het daarmee als hoofddoel van de begrotingen van de verschillende programma's op die manier zou moeten worden geïnterpreteerd. Motie 37, Open hiring. Ik moet toegeven voorzitter dat de heer Van der Velden daar niet onterecht de nadruk op legde want in de motie staat 'een deel van haar vacatures' en zo benadrukte hij dat ook nog in zijn bijdrage in tweede termijn: nee, niet voor alle functies. Dat begrijpt hij ook, maar wellicht is er een aantal functies dat zich daar wel voor leent. Dan moet ik hem wel weer gelijk geven eigenlijk, dus in die zin zou ik zeggen, laten we eens kijken welke opbrengsten we daarin hebben, welke evaluatie we kunnen doen. Dan zou ik motie 37 kunnen omarmen voorzitter. Ik geloof dat dit het is voor mij. Nee, ik heb motie 47A nog, die zou ik bijna vergeten. Ik wil het CDA danken voor het aanpassen van het dictum. Op deze manier zou ik hem kunnen omarmen, maar ik wil er wel bij zeggen, hij hoeft van mij niet gewijzigd te worden, dat we het over een rijkstarief hebben en ik het daarom niet zelf kan verhogen, maar ik kan wel zeggen 'moet hij niet geactualiseerd worden' want dat is al ruim tien jaar niet gebeurd. Als ik hem op die manier mag interpreteren, een positief advies op motie 47A. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dan een opmerking van mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja voorzitter, ik wil nog de moties indienen die ik net heb aangekondigd.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 60. Maatwerk voor urban sportsclubs

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van agendapunt 5.1, Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4;

constaterende dat:

- het college aan de raad heeft voorgesteld om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;
- een voorstel is gedaan om sportverenigingen een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per sportvereniging;

overwegende dat:

- urban sports een belangrijk onderdeel uitmaken van de Rotterdamse sportinfrastructuur;
- verschillende urban sportclubs in Rotterdam actief zijn die kampen met parkeerproblemen, zoals skate- en boulderhallen;
- het relatief weinig clubs en locaties betreft;
- het onwenselijk is om deze categorie uit te sluiten van de voorgestelde maatwerkregeling voor sportverenigingen;

verzoekt het college:

- urban sportclubs toe te voegen aan de voorgestelde maatwerkregeling voor sportverenigingen;
- hiervoor € 100.000,00 te reserveren uit de vrijgevalle ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T Kind, A.J.A. Maassen en S.J.C. Becker

Motie 48. Integrale Infopleinen in de wijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023;

constaterende dat:

- het Rotterdamse stelsel van welzijn, zorg en ondersteuning voor grote uitdagingen staat;
- het positief is dat onder andere via de bestuursopdracht zorg (BOZ), de welzijnsopdrachten, wijkakkoorden, wijkprogrammering, wijkhubs en de inzet op de menselijke maat wordt toegewerkt naar meer menselijke maat en een integrale aanpak op wijkniveau;

overwegende dat:

- de Rotterdamse Rekenkamer en de Rotterdamse Ombudsman laten zien dat er ondanks deze plannen er vooral voor bewoners met meervoudige problematiek grote uitdagingen zijn om zorg en ondersteuning toegankelijk te organiseren;
- er op dit moment meerdere loketten op wijkniveau zijn die de eerste toegangspoort (kunnen) vormen tot zorg en ondersteuning zoals buursteunpunten, wijkteams, Infopleinen, wijkhubs, armoedeplatformen, vraagwijzers en lokale initiatieven;
- het wenselijk is bruggen te slaan tussen deze verschillende toegangspoorten op wijkniveau, bijvoorbeeld rondom preventie en het afschalen van zorg;
- welzijnsaanbieders binnen de welzijnsopdracht een belangrijke rol hebben om wekelijks Infopleinen te organiseren en hierin samen te werken met partners in het wijknetwerk;
- er desondanks op verschillende Infopleinen nog beperkt afstemming plaatsvindt tussen relevante professionals, partners en loketten op wijkniveau;

verzoekt het college:

- € 250.000,00 vrij te maken voor een pilot Integrale Infopleinen waarin onder andere maar niet uitsluitend vraagwijzers, wijkteams, welzijnsaanbieders, huisartsenposten, deskundigen Armoede en schulden, het jeugdloket en lokale initiatiefnemers actief samenwerken door ondersteuningsvragen van bewoners gezamenlijk op te pakken en af te stemmen;
- deze pilot te dekken uit de vrijgevalle ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T Kind, T.J. Vonk en A.J.A. Maassen

Motie 52. Jaarlijkse apk-keuring van het college van B&W en raad

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023;

constaterende dat:

- er een grote kloof is tussen de politiek en Rotterdammers met weinig vertrouwen in de overheid;
- het terugwinnen van vertrouwen een collectieve verantwoordelijkheid is van zowel het college als alle leden van de gemeenteraad;

overwegende dat:

- het moment van het vaststellen van de begroting voor het komende jaar ook een moment van reflectie is over het presteren van het college;
- het college en de gemeenteraad het vertrouwen van de Rotterdammer wensen terug te winnen;

verzoekt het college:

- jaarlijks een apk-keuring van het stadsbestuur (college van B&W en raad tezamen) uit te voeren voorafgaand aan de bespreking van de conceptbegroting van het opvolgende jaar door op te halen bij de Rotterdammer hoe zij ervaren dat het college en de gemeenteraad presteren;
- dit te samen te doen met alle raadsleden, de wijkraden, buurt- en cultuurhuizen en lokale organisaties die dicht op bewoners staan in de verschillende wijken en de resultaten te betrekken bij de stukken van de begrotingsbehandeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T Kind, S. van de Peppel, A.G. van der Elst, T.S.J. Coşkun en R.G.C. Segers- Hoogendoorn

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Komt u maar. De moties 'Maatwerk voor urban Sportclubs', 'Integrale Infopleinen in de wijk' en 'Jaarlijkse Apk-keuring van het college van B&W en de raad'. Alle drie de moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Een ordevraag. De veegronde want de wethouder heeft niet al mijn vragen beantwoord.

De VOORZITTER. We doen een veegronde als... Moties die net binnenkomen kunnen ook nog betrekking hebben op een wethouder die al aan het woord is geweest. Dus doe ik nog een veegronde om te kijken of er nog moties van advies moeten worden gediend. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik gebruik even dit pauzemoment om nog een motie met extra ondertekenaars in te dienen, het dictum is niet gewijzigd en het is 'Parkeren voor sportverenigingen'.

De VOORZITTER. De heer Lansink-Bastemeijer heeft de volgende motie ingediend.

Motie 22B. Parkeren voor sportverenigingen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de Jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- het college heeft voorgesteld aan de raad om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;

overwegende dat:

- maatwerk parkeren ervoor zorgt dat parkeerknelpunten in Rotterdam worden aangepakt;
- sportverenigingen het aanbod krijgen om maximaal 8 parkeervergunningen aan te vragen voor € 43,60 per maand per parkeervergunning;
- vrijwilligers een belangrijke rol hebben bij het draaiend houden van Rotterdamse sportverenigingen;
- in één keer de volle prijs van € 43,60 per maand per parkeervergunning de schaarse financiële middelen van sportverenigingen onder druk kan zetten;

verzoekt het college om:

- sportverenigingen een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per sportvereniging met tot een maximum totaal bedrag van € 900.000,00;
- de inkomensderving van € 900.000,00 voor deze parkeervergunningen in 2024 en 2025 te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, S.J.C. Becker, E. Rehim Zadeh, B. van Drunen en I. Elfilali

De VOORZITTER. Dank u wel. De motie parkeren voor sportverenigingen heeft een extra ondertekenaar en het dictum is gewijzigd. Dan gaan we naar wethouder Kasmi. Die heeft nu iets anders aan zijn hoofd. Wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter volgens mij krijg ik nog een aantal moties, maar ik heb één aangepast amendement en dat is K2, 'Behoud lekker fit' waarbij een voorstel wordt gedaan om middelen vanuit de algemene reserve te halen voor het programma Lekker Fit. Ik moet hem helaas ontraden want het voorstel mist dekking omdat de algemene middelen geen dekking voor voorstellen is omdat dit niet structureel kan zijn en daarmee knelpunten in de begroting kan creëren. Ik wacht nog even op de andere moties.

De VOORZITTER. Ik doe straks een veegronde en dan kunt u daar nog op reageren. Wethouder Karremans, hebt u nog iets?

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik heb een paar moties die ik van advies kan voorzien. Allereerst motie 54 van de ChristenUnie, 'Parkeren voor levensbeschouwelijke organisaties' en 'Parkeren voor religieuze instellingen'. Ja, daarvoor geldt eigenlijk hetzelfde verhaal als voor de motie van de VVD over sportverenigingen. Ik vind het allemaal prima en ik juich natuurlijk inhoudelijk meer geld naar parkeerbeleid toe. Het is aan u om de pot te verdelen en ik hoor wel wat er uitkomt, maar beleidsinhoudelijk vind ik het natuurlijk allemaal hartstikke goed. Dan de motie 'De wijk bereikbaar en aan het stuur', een motie van de SP. Die heeft mij ook om een toezegging gevraagd en daar heb ik geen ja en geen nee op gezegd want we willen daar gewoon goed naar kijken. De motie vraagt mij om daar bij de komende BcVA van de MRDH aandacht voor te vragen. Dat is overbodig, dat hebben we al gedaan. Er staat zelfs in het in het plan van de RET om het juist met participatie te doen. Dus die is overbodig en daarom zal het advies ontraden zijn. Dan heb ik nog de motie van Volt over parkeren, maar die heb ik hier nu niet voor me want die is net ingediend, dus die moet ik nog even lezen en als ik hem zo heb dan kan ik aan het einde nog even een advies geven. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Alvast even een aankondiging. Dank voor het relaxte aanbod, maar ik begrijp net dat er nog wat technische dingen in de moties worden verwerkt en die komen er as we speak aan. Kijk zo gaat dat flitsend, dat is Annah Kooman die dat dan doet in dit geval. Ik dien deze moties nu in. Er staat ook nog een medeondertekenaar bij de motie 'Parkeren voor religieuze instellingen' en dat is de partij DENK.

De VOORZITTER. De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 54A. Parkeren voor levensbeschouwelijke organisaties

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- het college heeft voorgesteld aan de raad om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;

overwegende dat:

- maatwerkparkeren ervoor zorgt dat parkeerknelpunten in Rotterdam worden aangepakt;
- levensbeschouwelijke organisaties het aanbod krijgen om maximaal acht parkeervergunningen aan te vragen voor € 43,60 per maand per parkeervergunning;
- vrijwilligers een belangrijke rol hebben bij het draaiend houden van Rotterdamse levensbeschouwelijke organisaties;
- in één keer de volle prijs van € 43,60 per maand per parkeervergunning de schaarse financiële middelen van levensbeschouwelijke organisaties onder druk kan zetten;

verzoekt het college:

- levensbeschouwelijke organisaties een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per organisatie;
- de inkomensderiving van deze parkeervergunningen in 2024 en 2025 voor een bedrag van € 1,5 miljoen te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en T. Kind

Motie 55A. Parkeren voor religieuze instellingen

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de jaarbegroting 2024;

constaterende dat:

- het college heeft voorgesteld aan de raad om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;

overwegende dat:

- maatwerkparkeren ervoor zorgt dat parkeerknelpunten in Rotterdam worden aangepakt;
- religieuze instellingen het aanbod krijgen om maximaal acht parkeervergunningen aan te vragen voor € 43,60 per maand per parkeervergunning;
- vrijwilligers een belangrijke rol hebben bij het draaiend houden van Rotterdamse religieuze instellingen;
- in één keer de volle prijs van € 43,60 per maand per parkeervergunning de schaarse financiële middelen van religieuze instellingen onder druk kan zetten;

verzoekt het college:

- religieuze instellingen een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per organisatie;
- de inkomensderiving van deze parkeervergunningen in 2024 en 2025 voor een bedrag van € 500.000,00 te dekken uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026.
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en E. Rehim Zadeh

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. De motie 'Parkeren voor religieuze instellingen' en de motie 'Parkeren voor levensbeschouwelijk organisaties', deze gewijzigde moties vervangen eerdere moties.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ik begrijp dat de bedragen er nu in staan. Ja dat is prima, dank u wel.

De VOORZITTER. Bent u klaar?

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Ja, ik kom straks nog even.

De VOORZITTER. Ja, ik doe nog een veegronde. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja dank u wel. Ik heb twee moties van de SP. Motie 57, 'Grond onteigenen voor betaalbare nieuwbouw', daarin pleit u voor een lobby richting het rijk om de mogelijkheden voor gemeenten om te onteigenen te versimpelen. Minister Hugo de Jonge heeft recent een brief naar de Tweede Kamer gestuurd om inmiddels ook daarin wat meer mogelijk te maken. Dat lijkt ons voldoende, dus deze motie is overbodig, het is overbodig om deze lobby te voeren. Onteigenen blijft nog steeds mogelijk, ook onder de Omgevingswet, en de minister heeft gezegd een aantal extra mogelijkheden te creëren en zoals gezegd lijkt ons dat voldoende. De tweede motie, 'Leegstandsbelasting'. Daarvoor hebt u ook in de commissie al aandacht gevraagd. Ook deze wil ik toch ontraden omdat wij al een aanpak op leegstand hebben voor transformatie van leegstaande panden die geen woonfunctie hebben. Op die manier willen wij ook kijken, hoe je de leegstand goed kunt aanpakken. U pleit voor een lobby voor een leegstandsbelasting. Dat gaat ons te ver, eerst maar eens de mogelijkheden verkennen die we ook in de Woonvisie hebben benoemd voordat we hiertoe willen overgaan.

De VOORZITTER. Dank u. Wethouder Versnel? Niets. Wethouder Buijt.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik heb nog één vraag uitstaan van de heer Vonk die vroeg: kunnen wij dan wat meer inzicht krijgen in de afspraken die zijn gemaakt met de partijen die de komende jaren de opvang verzorgen? Ik stel voor om u daarin tegemoet te komen door in een brief die ik u stuur een overzicht te geven van welke plannen er zijn. We hebben er nu de Heer Vrankestraat voor 2024-2025 op staan, er staat nog iets over Het Roer op en de Vijverhofstraat. Ik geef u dan een overzicht met hoe de plannen nu zijn, die overigens wel afhankelijk zijn van dat het aantal moet gaan dalen omdat we natuurlijk opvangen gaan verkleinen en dan hebben we meer locaties nodig om dat gestalte te geven. Dat is wel een uitdaging, maar we gaan dat in de brief aan u laten weten. Dan heb ik een motie van de Partij voor de Dieren die vandaag is ingediend en mevrouw Van de Peppel hield een...

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja voorzitter, het was een motie voor de raad. We kennen de ambitie van de wethouder en ik ben eigenlijk meer benieuwd naar de ambitie van de raad.

De VOORZITTER. Helder.

De heer BUIJT (lr) (wethouder). Ja dat snap ik, maar omdat er in de overwegingen wel een aantal dingen wordt genoemd waarover ik echt wel even iets wil zeggen, hecht ik eraan om daar toch kort op te reageren. U geeft aan dat u zich heel erg zorgen maakt en dat u schrijnende verhalen tegenkomt. Die kom ik zelf ook tegen en dat is ook de reden dat ik ongelooflijk hard aan de slag ben om dit probleem het hoofd te bieden. U geeft onder andere aan dat het nu een soort verdienmodel is, dat mensen bij Centraal Onthaal, rechters of hulpverleners er nu ook een verdienmodel in zien. Dat wil ik echt wel even weerspreken, niemand staat 's ochtends op met het idee 'ik ga vandaag eens even lekker geld verdienen aan mensen die geen dak boven hun hoofd hebben'. Het systeem heeft echt zijn gebreken, maar ik neem echt stevig afstand van dit punt dat u benoemde en dat wil ik weerleggen. Verder benadruk ik dat de ambitie om in 2030 niemand meer op straat te hebben natuurlijk door iedereen

wordt gedeeld, maar ik heb bij het vaststellen van het plan ook gezegd dat dit gewoon niet reëel is. Ik wil die kanttekening wel nadrukkelijk maken.

De VOORZITTER. U was klaar? Dank. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik heb één reflectie van de PvdA op een motie die al is ingediend en twee nieuwe moties. Het ging over de betaalpauze rondom het Toeslagenschandaal. Fijn dat u op die motie hebt gereflecteerd. Ten aanzien van de vraag over de update over de lobby. Voor de afdoening van de motie zijn op ambtelijk niveau meerdere gesprekken met het ministerie en met het rijk gevoerd om daar de problematiek die u benoemt in de motie te benadrukken en we hebben daarbij benadrukt dat er actie moet worden ondernomen. Deze signalen bereiken u maar ook ons en die motie was dan ook een impuls om te zorgen dat die lijn voor aandacht vanuit het rijk wordt bestendigd en bevestigd in dat opzicht. U vroeg mij ook om een reactie op de signalen die binnenkomen en die u blijft ontvangen. Dat gaat over de jongmeerderjarige slachtoffers van het toeslagenschandaal. Daar wil ik u toezeggen dat ik de signalen die u en ons bereiken ook nadrukkelijk naar voren zal brengen in de gesprekken die ik voer met de kinderombudsman en de ombudsman, beiden of apart en dat ik die daar ook zal toetsen. In dat opzicht ook een impuls aan wat er gebeurt en wat hopelijk verder wordt uitgewerkt.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Dank voor deze toelichting. Daarmee kunnen wij onze motie intrekken.

De VOORZITTER. Motie 16 wordt ingetrokken. U kunt verder.

Mevrouw MOHAMED-HOESEIN (denk) (wethouder). Dank u wel. Er zijn nog twee nieuwe moties van de PvdA. U verzoekt daarin middelen aan het Armoedefonds toe te voegen. Ik ga de moties 50 en 51 samen nemen. Ik weet dat u begaan bent met de portefeuille Armoedebestrijding en met de Rotterdammers in de stad die het moeilijk hebben en in dat opzicht weet u dat ik mij wel verheugd zal kunnen verklaren met de toevoeging aan het fonds. Ik heb de moties tot me genomen en deze laat ik aan uw raad ter beoordeling.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja dank voorzitter. Ik heb een motie die u al hebt, maar waar een ondertekenaar wijzigt.

De VOORZITTER. Er komt een motie bij met een andere ondertekenaar. De motie 'Maatwerk voor urban sportclubs' is weer aangepast. Het blijft heel dynamisch daar bij Volt, nu een extra ondertekenaar.

Motie 60. Maatwerk voor urban sportsclubs

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van agendapunt 5.1, Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4;

constaterende dat:

- het college aan de raad heeft voorgesteld om de bestaande maatwerkproducten met betrekking tot parkeren uit te breiden;
- een voorstel is gedaan om sportverenigingen een ingroeimodel aan te bieden met een korting van 75% in 2024 en een korting van 50% in 2025 op de € 43,60 per maand per parkeervergunning met een maximum van acht parkeervergunningen per sportvereniging;

overwegende dat:

- urban sports een belangrijk onderdeel uitmaken van de Rotterdamse sportinfrastructuur;
- verschillende urban sportclubs in Rotterdam actief zijn die kampen met parkeerproblemen, zoals skate- en boulderhallen;
- het relatief weinig clubs en locaties betreft;

- het onwenselijk is om deze categorie uit te sluiten van de voorgestelde maatwerkregeling voor sportverenigingen;

verzoekt het college:

- urban sportclubs toe te voegen aan de voorgestelde maatwerkregeling voor sportverenigingen;
- hiervoor € 100.000,00 te reserveren uit de vrijgevallen ruimte in de begroting van 2025 en 2026;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T Kind en S.J.C. Becker

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter, motie 45 en 46 voor de laatste keer, niet inhoudelijk gewijzigd maar wel extra ondertekenaars. Ik beloof dat ik het niet meer zal doen.

De VOORZITTER. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 45. Rotterdam Cyberweerbaar

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023:

constaterende dat:

- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 actielijnen staan die gaan over een digivaardige en weerbare Rotterdamse samenleving;
- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 het advies te lezen is om: 'Rotterdam te profileren als cyberweerbare stad waarbij de beste burgemeester ter wereld op kop gaat';

overwegende dat:

- het vestigingsklimaat kan profiteren van het aantrekken cyberprofessionals om zo de kansen rondom cyberveiligheid te benutten;
- de burgemeester een belangrijke rol kan spelen in het digivaardig en cyberweerbaar maken van de Rotterdamse samenleving;

verzoekt het college:

- de actielijn om Rotterdam te profileren als een digivaardige en cyberweerbare stad van harte uit te voeren;
- de beste burgemeester van de wereld een prominente rol te laten spelen in deze profilering van Rotterdam Cyberweerbaar en hier een concrete invulling aan te geven;
- voor de jaren 2025 en 2026 een dekking te zoeken van jaarlijks € 75.000,00 uit de raming van het Gemeentefonds waaruit blijkt dat voor 2025 een marge van € 3,97 miljoen te vinden is en voor 2026 een marge van € 2,35 miljoen te vinden is;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T. Kind en D.A. van Groningen

Motie 46. De Cyberstad van de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de begroting 2024 en tweede herziening begroting 2023;

constaterende dat:

- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 te lezen is dat de digitale vaardigheden nog te wensen overlaten;

- in het Cyberbeeld Rotterdam 2022 de aanbeveling wordt gedaan om de cyberweerbaarheid van de regio als kans te zien om het vestigingsklimaat te verbeteren;

overwegende dat:

- het vestigingsklimaat kan profiteren van het aantrekken cyberprofessionals om zo de kansen rondom cyberveiligheid te benutten;
- het Cyberbeeld Rotterdam als advies geeft om een 'pool van cyberprofessionals' in te richten die elkaar kunnen ondersteunen wanneer mogelijk;

verzoekt het college:

- het advies om een: 'pool van cyberprofessionals in te richten' uit te werken en te faciliteren vanuit de gemeente;
- studenten en scholieren in Rotterdam door middel van informatievoorziening en cursussen te stimuleren te kiezen voor een baan in de cybersecuritysector;
- voor de jaren 2025 en 2026 een dekking te zoeken van jaarlijks € 75.000,00 uit de raming van het Gemeentefonds waaruit blijkt dat voor 2025 een marge van € 3,97 miljoen te vinden is en voor 2026 een marge van € 2,35 miljoen te vinden is;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T. Kind en D.A. van Groningen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Twee moties van het CDA die gewijzigd zijn, in de zin dat ze twee ondertekenaars erbij hebben. Ze zijn inhoudelijk niet gewijzigd. Voor mij zijn er geen vragen ingediend en ik ga nu de veegronde doen. Ik begin bij de raad. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Voorzitter, ik heb gevraagd naar mogelijke tegenvallers en risico's die de wethouder in het vizier had. Hij heeft er eentje genoemd op zijn eigen portefeuille, maar volgens mij zijn er veel meer. Kan die lijst wat uitputtender? Ik had ook met name een technische vraag gesteld aan de wethouder, wat als het aantal aangenomen amendementen straks optelt tot boven dat vrijgekomen bedrag, hoe gaan we dat dan ranken, stopt het? Dan hebben we volgens mij een probleempje want de raad kijkt nu allemaal naar hetzelfde potje. Dat zijn in ieder geval twee vragen waar ik graag nog antwoord op zou willen hebben en dan zal ik even in andere tijd doorgaan. Ik heb een IOU 2, dat alvast even voor de burgemeester, IOU 2. Eerder is er aanspraak gemaakt om de begroting te dichten uit het budget dat was gereserveerd voor Koers van de stad en dit amendement vraagt om die middelen vanaf 2025... Want u hebt nu geld gevonden en waarom zouden we dan geld uit de Koers-van-de-stadmiddelen halen om een aantal zaken die we met de Rotterdamse burger willen organiseren te bekostigen terwijl het college blijkbaar nog geld kon vinden.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement L. IOU 2: neem het budgetrecht in acht

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van Agendapunt 5.1 Debat over de begroting voor 2024;

besluit de (concept)begroting 2024 en Tweede Herziening 2023 als volgt te wijzigen:

- van de 'Meevaller raming Gemeentefonds' van 2025 en 2026, € 6,32 miljoen te laten vrijvallen per 1 januari 2024. De begroting wijzigt hierdoor als volgt:

Was:

Programma algemene middelen	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Gemeentefonds	0	0	3,97	2,35	0

Wordt:

Programma algemene middelen	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Gemeentefonds	0	0	0	0	0

- de middelen ten behoeve van 'Koers van de stad' binnen de meerjarige begroting op te hogen met € 6,32 miljoen. De begroting wijzigt hierdoor als volgt:

Was:

Programma Bestuur	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Koers van de Stad	0	0	1,5	0	0

Wordt:

Programma Bestuur	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Koers van de Stad	0	0	5,47	2,35	0

w.g. J. Bokhove en M.H. Biljoen

Toelichting

Bij de Voorjaarsnota 2023 is besloten om het college gebruik te laten maken van het budget van 'Koers van de Stad'. De 'meevaller raming Gemeentefonds' geeft het college toch de ruimte in zijn eigen meerjarige begroting om in deze benodigde dekking te voorzien. Gezien het feit dat 'Koers van de stad' budget is dat gereserveerd is voor de raad, waarbij in de bestemming ervan ook de stad betrokken zou worden, is het van belang dat dit budget in ere hersteld wordt wanneer blijkt dat de overheveling niet noodzakelijk blijkt te zijn.

De VOORZITTER. Amendement IOU 2. Dat vindt mijnheer Van der Velden echt niet goed. 'Neem het budgetrecht in acht' met een heleboel tabellen, het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Anderen aan de kant van de raad? U kunt nog moties gewijzigd indienen, intrekken, et cetera. De PvdA.

De heer ENGBERTS (pvda). Een heel technisch ding, een amendement dat hoort bij amendement H, maar dat is 100% techniek en het zal het oordeel niet veranderen denk ik.

De VOORZITTER. De heer Engberts heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement M. Kadernota Lokale Lasten 2022 - 2026

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van de Kadernota Lokale Lasten 2022 - 2026, na eerste herziening;

besluit om 7.1:

'Kwijtschelding is alleen mogelijk bij de afvalstoffenheffing. De kwijtschelding kan nooit hoger zijn dan 76,5% van het verschuldigde belastingbedrag voor de aanslagen over belastingjaren 2024 tot en met 2026.'

te wijzigen in:

'Kwijtschelding is alleen mogelijk bij de afvalstoffenheffing. De kwijtschelding kan nooit hoger zijn dan 80% van het verschuldigde belastingbedrag voor de aanslagen over belastingjaren 2024 tot en met 2026.'

w.g. S. Reitema

Toelichting

Zie amendement Verhoging Kwijtschelding ASH

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Het amendement, 'Kadernota Lokale lasten 2022 - 2026'. Ook dat amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Ik kijk de raad nog steeds aan. Zullen we dan maar beginnen aan de kant van het college voor de veegronde 80%? Wethouder Karremans heeft nog een motie die ter advisering is aangeboden. Wethouder Karremans.

De heer KARREMANS (vvd) (wethouder). Dat klopt voorzitter, dat is de motie Maatwerk voor urban sports clubs. Daarvoor geldt hetzelfde als voor alle andere moties over parkeren. Het is aan u om de poen te verdelen, maar ik vind het allemaal prachtig. Dank u wel.

De VOORZITTER. Kijk. Aan de rechterzijde de wethouder Financiën nog.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank voorzitter. De vraag van GroenLinks over de € 6,3 miljoen, wat als er nu voor meer dan € 6,3 miljoen aan ideeën wordt aangenomen? Het vriendelijke verzoek is om dat niet te doen. Dat is echt de keuze aan de raad en anders... Als dat zou gebeuren dan gaat het college moties afdoen en wat wij gaan afdoen gaat niet optellen tot meer dan € 6,3 miljoen, dus ik vermoed dat er dan ergens teleurstelling ontstaat. Het is echt aan de raad om die keuzes te maken, dat is hoe we het hebben opgezet. Het is een geste waarvan ik vermoed... Het gebeurt niet vaak, zeker niet voor zo'n bedrag in één begrotingsbehandeling en ik hoop dat het wordt gewaardeerd en dat u er uw voordeel mee doet.

De VOORZITTER. Het zijn er nog...

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Had ik nog een vraag?

De VOORZITTER. Volgens mij een amendement.

Mevrouw BOKHOVE (gl). IOU 2.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Heb ik die al?

De VOORZITTER. Die is onderweg.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Oké, welke letter?

De VOORZITTER. Hij is hier nog niet, hij komt er zo aan. We kunnen tot tien tellen, eens kijken of hij binnenkomt. Zijn er nog andere wethouders die reacties op moties of amendementen hebben? Dat is niet het geval. Dan vraag ik even geduld want ik wil dit voor de lunch afronden.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Voorzitter, we dienen...

De VOORZITTER. Een ogenblikje graag. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Hartelijk dank aan onze fractiemedewerkers. We hebben nu een raadsbreed ondertekende motie 'Weet wat er speelt, het kinderparadijs ook in de toekomst'. De wethouder heeft al even naar het concept kunnen kijken en bij dezen draag ik hem over aan het college.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Weet wat er speelt, kinderparadijs: ook in de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 5.1, Debat over de begroting voor 2024;

constaterende dat:

- Kinderparadijs Meidoorn (Kipa) al 25 jaar een tweede huis voor bijna 700 kinderen in het oude Noorden is;
- er nog steeds onduidelijkheid is over het subsidiebedrag voor 2024 en het effect op de continuïteit van de professionele programmering in het Kinderparadijs;

overwegende dat:

- er (na de Voorjaarsnota 2023) een aantal stappen zijn gezet om de bezuiniging waardoor het gevaar dat Kipa de deuren moet sluiten is afgewend;
- de deuren nu wel open kunnen blijven, maar de programmering waardoor er een preventieve en zinvolle opvang na school kan worden geboden aan een kwetsbare groep kinderen vooralsnog niet kan worden gecontinueerd;
- de wethouder inmiddels bijna voldoende incidentele middelen heeft gevonden voor continuering van Kipa in 2024;
- er een resterend tekort is van € 200.000,00 per jaar in 2025 en 2026;

verzoekt het college

- het tekort van in totaal € 400.000,00 incidenteel aan te vullen voor de jaren 2025 en 2026 en daartoe te komen tot een passend dekkingsvoorstel;
- in 2024 samen met betrokken partijen (in ieder geval de raad, Kipa, BSO) te benutten om structurele middelen te vinden voor Kipa vanaf 2025;
- vóór behandeling van de begroting 2025 hierover verslag uit te brengen aan de raad en de opbrengst hiervan te verankeren, zodat ook andere initiatieven gebruik kunnen maken van de lessons learned;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, G.J. Engberts, T.S.J. Coşkun, A.G. van der Elst, C. Aafjes-van Aalst, P.J.P. Lansink-Bastemeijer, A.J.A. Maassen, N. Akhatab, I. Elfilali, S. van de Peppel, P.J.H.D. Verkoelen, T.J. Vonk, R.G.C. Segers- Hoogendoorn en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Is het een nieuwe of een gewijzigde motie? Een gewijzigde motie, 'Weet wat er speelt, Kinderparadijs ook in de toekomst'. Deze motie is breed ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Ik begrijp dat wethouder Achbar er al naar heeft kunnen kijken. We beginnen bij de wethouder Financiën.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Dank u voorzitter. Ik denk dat amendement M gewoon hoort bij een reeds behandeld idee en amendement L zegt 'stop die € 6,3 miljoen maar in Koers-van-de-stadgeld. Ja dat kan ook als dat de wens van de raad is, maar dat betekent dan tegelijkertijd natuurlijk dat alle ideeën die zijn ingediend, die aanspraak maken op die € 6,3 miljoen, niet meer lukken. Je kunt het niet beschikbaar houden voor Koers van de stad in 2025 en 2026 en het uitgeven aan de verschillende ideeën in 2024, 2025 enzovoort. Dus ja voorzitter, dat is aan de raad. U kunt het inzetten zo u wilt, maar het kan niet allemaal.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Daar ziet u wel de kromheid want we hebben in het voorjaar Koers-van-de-stadgelden moeten inzetten en daarna wordt alweer heel snel gezegd dat het later wel weer kan waarmee u eigenlijk een beetje met het budgetrecht van de raad hebt geknoeid.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik heb moeite gedaan om mijn ongeduld richting GroenLinks te temperen. De vorige keer zei u 'er is in deze Voorjaarsnota geen millimeter verschoven', toen was u boos en nu komt er een college dat een unieke situatie creëert en dat zegt 'we hebben nog eens goed gekeken, we hebben naar u geluisterd en we hebben ons best gedaan om te kijken of er echt

niet nog wat geld is dat u onderling kunt verdelen waarmee u uw eigen ideeën verder kunt brengen' en dan is het nog niet goed. Het houdt een keer op mevrouw Bokhove.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Volgens mij zijn we hier als raad voor ordentelijk en verantwoord begroten, maar hier wordt de huid van de beer geschoten voordat hij verkocht is. We weten dat er tegenvallers komen op de zorg, de grex en de organisatie en we weten dat er in 2025 nog ongeveer € 5 miljoen voor de archieffunctie nodig is. U borduurt gewoon willens en wetens alvast een beetje op de toekomst voort en u houdt geen rekening met voldoende risicoreserve. U blijft straks gewoon weer interen op het weerstandsvermogen.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). We maken in deze raad elke dag weer gewoon keuzes, die keuzes liggen nu ook weer voor en het staat u vrij om voor of tegen te stemmen. Ik ga ervan uit dat GroenLinks tegen geen enkele motie met betrekking tot ruim € 6 miljoen stemt. Daar ga ik dan maar vanuit want dan bent u zuiver op de graat met alles wat u zegt.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Volgens mij hebben we geen enkel amendement ingediend dat een beroep op dat budget doet behalve dat over de Koers-van-de-stadgelden want als je er drie maanden later achter komt dat het college dat toch uit eigen zak had kunnen betalen, wat raadsbreed de grote wens was, dan denk ik, er moest zelfs aan die laatste € 1,5 miljoen worden gezeten.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ik blijf erbij dat de schizofrenie bij GroenLinks enorm groot is.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dat zijn uw woorden, die vind ik niet zo passend en ik denk dat u dit soort woorden gebruikt omdat we gewoon gelijk hebben. Maar goed het is aan u, als u liever onverantwoord gaat begroten, GroenLinks en de PvdA hebben dekkingsvoorstellen ingediend die wel helder zijn en die gewoon gebruikmaken van ozb, die wel zorgen voor voldoende dekking en voor een stevig financieel beleid net als overigens landelijke doorrekeningen bij het CPB hebben laten zien.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). U noemt de PvdA, maar de PvdA heeft er ook geen enkele moeite mee om gewoon ook dekkingsvoorstellen binnen die ruim € 6 miljoen te vinden. Dus ik denk dat u in die zin samen weer iets hebt uit te spreken over hoe het met uw fusie gaat.

De VOORZITTER. Oké als u gaat zitten dan..., maar zolang u blijft staan krijgt u van mij het woord. Nee. Wethouder Achbar. Sorry? Ja, sorry.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Ja voorzitter. Ik heb geprobeerd dat net in mijn tweede termijn toe te lichten, ik merk door de jaren heen in verschillende combinaties van coalitie- en oppositiepartijen, nieuwe partijen en partijen die al wat langer bestaan, dat er bij begrotingsbehandelingen regelmatig hetzelfde fenomeen de kop opsteekt en dat is dat een deel van de raad wat ongemak voelt bij de mogelijkheden om nog iets met budgetten te kunnen doen. Ik kan me daar op zich iets bij voorstellen en ik hoef daar helemaal geen waardeoordeel over uit te spreken, maar ik constateer dat dit zo is en het leek mij en mijn collega's nu eens een mooi idee om te kijken of we ook in dat deel van de begrotingsbehandeling enige lucht kunnen aanbrengen. Ik heb het op mij genomen om een ultieme poging te doen en de middelen te vinden die dat zouden kunnen bewerkstelligen. Ik had eigenlijk gehoopt dat iedereen in de raad dat als een unieke en mooie geste zou ervaren, zeker ook gezien de omvang van het bedrag. Als GroenLinks zegt 'wat je nu doet is helemaal niet goed, dat moet je helemaal niet doen' en als dat het gevoel van de gemeenteraad is dan leert deze wethouder van Financien het wel af, maar tot nu toe heb ik alleen GroenLinks deze mening horen geven. Ik ga er

eigenlijk ook een beetje vanuit dat alle andere fracties in deze gemeenteraad deze mooie geste graag willen inzetten en de voorstellen zie ik daartoe ook op het bordje van het college landen. Nogmaals, zijn er meer fracties die wensen uit te spreken dat je dit een keer en nooit meer moet doen dan leer ik mijn lesje voorzitter.

De VOORZITTER. Wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja voorzitter dank. Een motie die bijna raadsbreed is ondertekend. Het is zeker een sympathieke motie over het behoud van Kipa en het beschikbaar stellen van middelen voor 2025 en 2026. Ik lees even het dictum voor voorzitter want ik wil hem wel goed begrijpen zodat hij goed kan worden uitgevoerd. Als er staat 'passend dekkingsvoorstel' dan lees ik hem als zoeken naar de middelen die zijn vrijgefallen in de begroting 2025 en 2026 en daar die ruimte te zoeken. Dat is even om op te merken. Dan staat in dictum 2 'in 2024 samen met betrokken partijen (in ieder geval de raad, Kipa, BSO) te benutten om structurele middelen te vinden voor Kipa vanaf 2025'. Die rol zie ik niet vanuit het college en ik kan het tweede dictum niet omarmen omdat dit iets vraagt van het college en ik leg hem liever terug bij u. Als u een werkgroep of iets dergelijks wilt organiseren, bent u daar natuurlijk vrij in maar daar ik zie daarin geen rol voor het college want als we dat voor Kipa zouden doen dan gaat het mij erom dat we dat eigenlijk voor alle partijen moeten doen. Er staat 'voor behandeling van de begroting 2025 hierover verslag uit te brengen aan de raad en de opbrengst hiervan te verankeren'. Ook daar geldt, als u zelf een werkgroep samenstelt kunt u daar zelf verslag van doen. Dus helder, ik kan dictum 1 omarmen, maar punt 2 en 3 niet met de opmerking bij dictum 1 dat als met passend dekkingsvoorstel de vrijgefallen ruimte in de begroting 2025-2026 wordt bedoeld, ik dictum 1 kan omarmen.

De VOORZITTER. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Voorzitter, volgens mij is dat heel erg mooi en goed begrepen. Het is nog geen 2025 en 2026 en een motie is iets anders dan een amendement, in een amendement hadden we dit moeten vastleggen, maar ik vertrouw het college en ik zeg dan inderdaad 'passend dekkingsvoorstel'. Dan kunt u kijken hoe u dat wilt invullen, daar hebt u de wijsheid toe en de kennis van. Ten tweede begrijp ik dat u zegt 'dat kan ik niet helemaal vastleggen' terwijl we weten hoeveel moeite u samen met partijen al hebt gedaan en dat u ook partijen bij elkaar brengt en ik had het mooi gevonden. Wij laten dat niet rusten want het wordt ooit 2025 en dan moeten we anders weer een aantal zaken regelen. Ik kan wel leven met de invulling die u geeft, 'doe dat dan vooral als raad en ik sta u wel met raad en daad terzijde'. 'Voor de begrotingsbehandeling 2025', dat gaat uiteindelijk ook over de verwerking van die middelen, dus volgens mij kunt u punt 3 ook prima omarmen. Volgens mij zijn we het er zo prima over eens.

De VOORZITTER. Heel goed. Ik kijk nog één keer rond, zijn alle moties nu van advies voorzien? Niemand is vergeten, zijn alle vragen in de tweede termijn beantwoord? Dat is het geval, dan hebt u straks recht op een, heb ik begrepen, goed gevuld broodje. Ik schors de vergadering tot 14.00 uur. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 9 november 2023

Notulen van de raadsvergadering van 9 november 2023 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb.

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering, gehouden op 7 november 2023.

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer M.J.W. Struijvenberg en mevrouw C.M. Zeegers.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De VOORZITTER. Ik heropen de vergadering, iedereen is terug. Ja, van de orde, de heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Ja voorzitter, wij kijken ook naar de tijd van een aantal fracties en wij stellen voor de tijd volgens de spreektijdentabel met een halfuur op de plussen.

De VOORZITTER. Kunt u zich daarin vinden? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). Ik stel het ontzettend op prijs dat de VVD ons dat gunt. Het doet ook overigens enorm veel goed aan de kwaliteit van het debat en dat moet ook een coalitie wensen. Ik wil ook echt nog wel een keer gezegd hebben dat we in de voorronde ook twee uur voor deze dag en vier uur voor 7 november jl. hadden. U hebt met zijn allen, en ik denk met de meerderheid van de coalitie, besloten daar vijf uur van te maken. Dat is zonde en zo is het. Ja, in het presidium was het vier en twee uur, maar ik vind het ontzettend attent dat de VVD ons dat gunt.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, de orde kan niet worden gebruikt om mij of de coalitie te besmeuren, dus ik wil dat dan ook rechtzetten. Ik heb ook in het presidium vier en twee uur gezien, bij de vaststelling van de agenda is dat vier plus een geworden en daar heeft de coalitie geen enkele rol in gespeeld. Dat moet u mij dus ook niet aansmeren want dan is het de laatste keer dat ik een beetje meewillend ben.

De VOORZITTER. Ik heb als voorzitter van uw raad op 7 november jl. vijf uur ingebracht en daar was verder niets mis mee. Het lijkt mij uitstekend om het zo te doen, maar dank mijnheer Lansink voor de zorg.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). Mijn excuses aan de heer Lansink want ik dacht dat het anders was gelopen, maar serieus als het via de voorzitter is, snap ik het nog minder want waarom doet u het debat geweld aan?

De VOORZITTER. De burgemeester heeft een grote brede rug mevrouw Verkoelen, dus het kan prima zo. Het komt goed.

9. REGULIERE DEBATTEN

9.1 *Debat 'Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?', aangevraagd door het lid Vlieger*

De VOORZITTER. We gaan naar agendapunt 9.1, het debat 'Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?'. Mevrouw Bokhove, gaat u? Er stond mevrouw Vlieger. U begint mevrouw Kockelkoren? Akkoord. De tijd wordt met een halfuur opgeplust volgens spreektijdentabel.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, het vorige debat over de lhbtqia+-gemeenschap en de houding van de wethouder daarover eindigde treurig. De wethouder Inclusie en samenleven nam geen afstand van het polariserende beeld van zijn landelijke partij DENK waarop staat dat regenboogvlaggen, dragqueen- voorleesuurtsjes en daarmee de lhbtqia+-gemeenschap niet normaal zijn. De eerdere debatten met de wethouder zorgde voor twijfel over zijn houding en zijn geloofwaardigheid. Vandaag staan we hier weer om een lans te breken, de verbinding te zoeken en met concrete voorstellen de community te ondersteunen. De wethouder vroeg hem te beoordelen op zijn acties en precies dat is wat wij zullen doen. Daarom drie moties. Motie 1, 'Een integrale aanpak'. In navolging van andere steden zoals Den Haag en Amsterdam komen we met een integraal intersectioneel plan met concrete punten ter verbetering specifiek voor de lhbtqia+-community omdat acceptatie, zichtbaarheid en veiligheid van de community een taak is voor ons allemaal als stad en als samenleving. De tweede motie, 'Zorgen dat Pride blijft bestaan, gewoon doen'. GroenLinks had in het verkiezingsprogramma het idee om meer evenementen gericht op de queergemeenschap naar de stad te halen, dus minder is voor ons geen optie. We willen zorgdragen dat de Pride als belangrijk evenement kan blijven bestaan en dat de wethouder daar een rol in speelt, bijvoorbeeld door mee te lopen tijdens de Pride March. Ook vragen we om samen met de organisatie te kijken naar de mogelijkheden om buiten de Prideweek aanwezig te zijn bij evenementen vanuit de gemeenschap. Dan de derde motie 'Zichtbaarheid, gewoon doen' want de zichtbaarheid is ontzettend belangrijk voor de acceptatie en erkenning van de gemeenschap, zo stelt ook onderzoek en daarom vragen we om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om binnen een halfjaar met een voorstel te komen voor meer zichtbaarheid voor de lhbtqia+-gemeenschap in de openbare ruimte.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Integrale aanpak lhbtqia+ discriminatie? Gewoon doen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 9.1, Debat over 'Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?';

constaterende dat:

- het huidige plan van aanpak 'Samenleven in één stad' concrete actiepunten mist voor de verbetering van de positie van de lhbtqia+-personen in onze stad;

overwegende dat:

- het COC rapporteert dat 70% van lhbtqia+-personen te maken krijgt met discriminerend geweld;
- het verbeteren van de (ervaren) veiligheid van de lhbtqia+-gemeenschap een vergaande samenwerking tussen de politiek, belangenverenigingen, het Openbaar Ministerie en de politie vergt;
- de gemeente Den Haag het goede voorbeeld heeft gegeven met het actieprogramma 'Queer in Den Haag; veilig, zichtbaar en geaccepteerd' waarin veel concrete acties en samenwerkingsverbanden zijn opgenomen ten behoeve van het verbeteren van de acceptatie, zichtbaarheid en veiligheid van de lhbtqia+-gemeenschap;
- onderzoek naar de staat van lhbtqia+ discriminatie in Amsterdam¹ concludeert dat investeren in informatiecampagnes, zichtbaarheid van discriminatie en de gevolgen hiervan een belangrijke rol is voor gemeentes om aan te nemen in de aanpak van lhbtqia+ discriminatie;
- in ditzelfde onderzoek duidelijk de sterke behoefte vanuit de gemeenschap naar voren komt om de verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de zichtbaarheid, acceptatie en veiligheid van lhbtqia+'ers te verplaatsen van de gemeenschap naar de brede samenleving;
- binnen de brede samenleving, het openbaar bestuur in het bijzonder de verantwoordelijkheid draagt om actief discriminatie tegen te gaan en acceptatie, zichtbaarheid en het veiligheidsgevoel van gemarginaliseerde groepen zoals de lhbtqia+-gemeenschap te bevorderen;

spreekt uit:

- volledig achter, naast en voor de lhbtq+-gemeenschap te staan en zich in te zetten voor de acceptatie, zichtbaarheid, erkenning en veiligheid van de gemeenschap;
- de rol van de wethouder Samenleven is om zich als sleutelfiguur van de gemeente Rotterdam volledig te committeren om de acceptatie en zichtbaarheid van de lhbtq+-gemeenschap te bevorderen;

verzoekt het college:

- binnen een jaar te komen met een integraal, intersectioneel, concreet actieplan om acceptatie, de erkenning en ervaren veiligheid van de lhbtq+-gemeenschap in Rotterdam te versterken;
- tijdens de totstandkoming hiervan in ieder geval de volgende partijen te betrekken: maatschappelijke organisaties voor lhbtq+-personen, RADAR, het OM, de politie en Rotterdamse lhbtq+-personen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, I. Elfilali, D. Yildirim, P.J.H.D. Verkoelen, S. van de Peppel en A.G. van der Elst

¹ Actieonderzoek Anti-discriminatie LHBTIQ+ 2020-2021

Motie 2. Zorgen dat Pride Rotterdam blijft bestaan? Gewoon doen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 9.1, Debat over "Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?";

constaterende dat:

- er signalen zijn dat niet alle evenementen in het kader van de zichtbaarheid en acceptatie van de lhbtq+-gemeenschap in de stad meer doorgang kunnen vinden, waaronder Rotterdam Pride;

overwegende dat:

- de viering en demonstratie van Pride het grootst zichtbare evenement in onze stad is voor de lhbtq+- gemeenschap;
- dit evenement een grote meerwaarde heeft in het realiseren van erkenning en acceptatie in de samenleving;
- het als gemeente zichtbaar in de publieke ruimte achter de lhbtq+-gemeenschap staan voor de gemeenschap van belang is om zich gesteund te voelen;
- dit tevens essentieel is voor de preventie van discriminatie en de zichtbaarheid te vergroten, zo stelt onderzoek;

verzoekt het college:

- te borgen dat Pride Rotterdam gedurende de gehele collegeperiode jaarlijks doorgang zal kunnen vinden;
- in gesprek met de organisatie op zoek te gaan naar een gepaste rol voor de wethouder bij Pride 2024, bijvoorbeeld meelopen in de Pride March;
- in gesprek met de organisatie op zoek te gaan naar een gepaste rol voor de wethouder in het faciliteren van andere evenementen gericht op de zichtbaarheid en acceptatie van de lhbtq+-gemeenschap;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag. "

w.g. L.S. Vlieger, I. Elfilali, D. Yildirim, P.J.H.D. Verkoelen, S. van de Peppel en A.G. van der Elst

Motie 3. Zichtbaarheid geven aan de lhbtq+-gemeenschap? Gewoon doen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 9.1, Debat over "Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?";

constaterende dat:

- het Rotterdamse regenboogzebrapad sinds de vernieuwing van de Coolingsingel tot op heden geen nieuwe locatie heeft gekregen;
- op het Rotterdamse stadhuis geen permanente regenboogvlag wappert;

overwegende dat:

- als gemeente zichtbaar in de publieke ruimte achter de lhbtqia+-gemeenschap staan van belang is voor de gemeenschap om zich gesteund te voelen;
- dit tevens essentieel is voor de preventie van discriminatie en de zichtbaarheid te vergroten, zo stelt onderzoek;

verzoekt het college:

- binnen een halfjaar met een voorstel te komen met manieren om meer zichtbaarheid te kunnen geven aan de lhbtqia+-gemeenschap in de openbare ruimte;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger, I. Elfilali, D. Yildirim, P.J.H.D. Verkoelen, S. van de Peppel en A.G. van der Elst

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. U kunt verdergaan.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter dank u wel en voorzitter al deze moties zijn gedeeld door een groot aantal oppositiepartijen omdat wij allemaal het gevoel delen dat onze wethouder gewoon moet staan voor onze waarden hier in de stad die ze zelf ook hebben uitgesproken. GroenLinks staat pal naast, achter en als het moet voor de lhbtqia+-gemeenschap want queer zijn is heel gewoon.

De VOORZITTER. Wie mag ik het woord geven bij dit onderwerp? De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Heel kort. Voor ons heeft mevrouw Kockelkoren het helemaal verwoord.

De VOORZITTER. Andere sprekers? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus). Ja dank u wel voorzitter. Zoals ook al door GroenLinks aan de orde gesteld; kijk het gaat hier over geloofwaardigheid die ter discussie is gesteld, dat was duidelijk en de wethouder kan ongelooflijk het vertrouwen terugwinnen door proactief in te zetten en het voortouw te nemen in bijvoorbeeld het aanleggen van een regenboogzebrapad. We hadden er eentje, maar dat is verdwenen dus waarom niet binnen een mum van tijd daar toch weer op inzetten? Het Pride-evenement, we kunnen toch niet onderdoen aan andere grote G4-steden, dat wij niet ook dat serieus in de benen houden en dat ook daar de wethouder... Het zou mij een groot genoegen zijn om daar met u rond te wandelen, ik loop de hele route met u voorop, we hebben een kar, muziek en al dus graag zou ik u meenemen. Ja, het apart beleid maken omdat het echt gewoon wel een vorm van discriminatie is en het zou heel goed zijn als we daar in deze stad ook serieus aandacht voor zouden hebben Tot zover.

De VOORZITTER. Wenst iemand het woord? Ja, mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Ja dank voorzitter. Eigenlijk in aanvulling op de woorden die al zijn gezegd, zou ik willen toevoegen dat het voor de buitenwereld heel verwarrend is en dat de lhbt-gemeenschap heel erg mee... ja, dit leeft enorm onder de gemeenschap want zij zien een wethouder waarvan zij zich afvragen 'gaat hij mij ook beschermen?' Wij begrijpen die vragen en die emotie en daarom denken we dat extra inzet nodig is. Dus alle steun voor de voorstellen die zijn ingediend en in aanvulling daarop is er nog één groep die onzichtbaar is en niet zichtbaar durft te zijn. We hopen dat de wethouder daar extra inzet op gaat plegen, namelijk op de groep biculturele lhbt-mensen in Rotterdam. Daarvoor dien ik met diverse andere partijen een motie in, voor extra inzet voor deze groep.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. In gesprek met biculturele lhbtqia+'ers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 9.1 'Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?";

constaterende dat:

- de lhbtqia+-gemeenschap bestaat uit verschillende subgroepen waaronder biculturele personen;
- de groep biculturele lhbtqia+'ers minder goed zichtbaar is;
- het perspectief van biculturele lhbtqia+'ers onvoldoende wordt vertegenwoordigd;

overwegende dat:

- subgroepen van de lhbtqia+-gemeenschap onderling kunnen verschillen in welke specifieke ondersteuning zij nodig hebben, bijvoorbeeld op het gebied van sociale acceptatie en de veiligheidsbeleving;
- onvoldoende bekend is wat de specifieke behoeften van biculturele lhbtqia+'ers zijn;
- de groep biculturele lhbtqia+'ers vaak tegen beperkte acceptatie in de eigen omgeving aanloopt;

verzoekt het college:

- een handreiking naar biculturele lhbtqia+'ers te doen door met hen en relevante organisaties in gesprek te gaan;
- te achterhalen wat zij nodig hebben om in Rotterdam veilig zichzelf te kunnen zijn;
- de raad hierover in het eerste kwartaal van 2024 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, A.G. van der Elst, L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen, D. Yildirim, P.J.P. Lansink-Bastemeijer, A.J.A. Maassen en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Wenst verder nog iemand het woord? Ja, mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja voorzitter ik ga het ook kort houden, we hebben hier al regelmatig met elkaar over gesproken. Laat het duidelijk zijn, wat D66 betreft is de afbeelding van de partij DENK zeer smakeloos en wij nemen daar ten scherpste afstand van. Dat geldt overigens niet alleen voor de afbeelding die over de lhbtqia+-gemeenschap gaat, maar het moet mij ook van het hart dat ik vind dat we disproportioneel veel aandacht aan een hele negatieve boodschap geven waardoor een boodschap waar wij allemaal niet achter staan nu juist zo veel aandacht krijgt. Dan een paar vragen. Wij krijgen signalen dat de Pride-organisatie het moeilijk heeft. Er staat in het regenboogstembusakkoord natuurlijk ook dat ze graag elk jaar de Pride willen blijven organiseren en ook al tijdens de gesprekken daarover ervoer ik dat zij soms moeite hebben met het aanvragen van de vergunning. Dat zien we natuurlijk wel vaker terug in de stad en ik vraag me af of de wethouder deze signalen ook heeft ontvangen en of hij hierover in gesprek is. Ik deel natuurlijk de opvatting van de collega's van Volt dat het voor de buitenwereld heel moeilijk is om het te scheiden, wat doet de wethouder hier en is er nou wel voldoende vertrouwen om ervoor te zorgen dat het beleidskader Samen leven ook voor die gemeenschap goed kan worden uitgevoerd? Zowel de fractie van de VVD als wij hebben gevraagd met hen in gesprek te gaan om dat vertrouwen te herstellen. Mijn vraag is: hebben die gesprekken plaatsgevonden of staan die gepland en als ze al hebben plaatsgevonden, wat is er uit die gesprekken gekomen? Ik deel helemaal de opvatting dat ook lhbtqia+ zichtbaar in de stad moet worden, we hebben op 7 november jl. niet voor niets een motie ingediend over het permanent maken van het queermonument en daar schriftelijke vragen over ingediend en vier weken geleden nog een motie over het zebepad, een rapportage over het regenboogstembusakkoord, gesprekken met scholen, maar ik wil daarbij ook opmerken dat al die moties zijn aangenomen. Tot slot zou ik aan de wethouder willen vragen: laten we ons richten op wat hier gebeurt en staat u pal achter de lhbtqia+-gemeenschap?

De VOORZITTER. Andere sprekers? De heer Ceulemans.

De heer CEULEMANS (Ir). Ja voorzitter ook even kort van mijn kant, ik kan me voor een deel aansluiten bij wat mevrouw Maassen zei. De linkse oppositie heeft zichzelf nu al wekenlang geprofileerd als dé campagneleider van DENK landelijk, het gaat nu al vijf weken over het landelijke verkiezingsprogramma van DENK. Volgens mij is dat vijf weken te lang, daar staan dingen in, en dan

gaat het niet eens over die plaatjes, maar gewoon over de inhoud die wij belachelijk vinden. Daarom zijn we ook twee totaal verschillende partijen die hier in Rotterdam op de inhoud een coalitieakkoord hebben gesloten waarin we ons allemaal kunnen vinden. Wij beoordelen deze wethouder dus op het uitvoeren van het coalitieakkoord, ik heb hem nog nooit kunnen betrappen op het niet nakomen van het coalitieakkoord en ik ga ervan uit dat het zo blijft. Verder heb ik er eigenlijk weinig over te zeggen.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ik sluit mij volledig aan bij de woorden van heer Ceulemans en dat is ook in lijn met zoals ik daar de afgelopen weken in heb gestaan. Ik sluit mij overigens ook aan bij de woorden van mevrouw Maassen. Wij hebben tijdens de commissie WIOSSAN al aangegeven dat wij het heel belangrijk vinden dat de wethouder gewoon het gesprek met de community aangaat en dat heeft hij ook beloofd en toegezegd. Dus ook dat zit goed en de verbazing is heel groot. We hebben net de bespreking van Samenleven gekregen, daar hebt u geen motie ingediend en nu ineens wilt u de grote lhbt-fanclub aanhouden. Dat vind ik echt politiek bedrijven over de rug van onze community. Dat moet u vooral voor uzelf nemen, maar had het gewoon ingediend bij Samenleven en niet nu om een wethouder te beschadigen en er gewoon politiek en campagnegein uit te halen.

De VOORZITTER. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter, wij hebben zeven moties en drie amendementen ingediend bij dat specifieke Actieplan Samenleven, dus ik vind dit een opmerking die echt kant nog wal raakt.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Maar niet deze.

De VOORZITTER. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). Jawel, deze ook. Ik weet zeker zowel het zebrapad samen met D66 als het homomonument, daar gingen we voor.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, het zebrapad is al lang en breed geregeld, dus dat is een overbodige motie. Het homomonument hebben we in deze begroting ook geregeld met instemming van de wethouder. Overigens valt het niet eens onder wethouder Achbar, maar onder de heer Kasmi, dus dan schiet u uw pijlen ook nog op de verkeerde wethouder, dat is helemaal mooi.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Ja inderdaad. Mevrouw Verkoelen, als u terugkijkt dan ziet u dat D66 een motie heeft ingediend over en het queermonument en het regenboogzebrapad en die zijn aangenomen. Ja oké.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). Voorzitter deze motie nu is zeer concreet, we zeggen 'laten we het dan ook direct gaan doen'. We hebben een prachtig Hofplein, laten we hem daar neerleggen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). Het is jammer dat de VVD dat doet, vooral omdat bijvoorbeeld een amendement over de doelgroepaanpak dat wij hebben ingediend en dat door heel veel partijen is gesteund door de coalitie is weggestemd. Het is een beetje jammer om in deze discussie ineens te vingerwijzen, 'dan had je dit en dit toen moeten doen' terwijl we eigenlijk gewoon vooruit willen en steun aan deze gemeenschap willen geven. We hebben dat collectief gedaan en het is voor een groot deel weggestemd, met name door de coalitie.

De VOORZITTER. De heer Lansink.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). En dus niet deze wethouder.

De VOORZITTER. Goed, wethouder Achbar. De heer Soytekin, een wat trage reactie, dat geeft niks.

De heer SOYTEKIN (denk). Ja ik dacht, laat ik daar ook maar eens iets aan toevoegen, want het gaat immers toch om de landelijke partij van mijn fractie en het was misschien wel een van de gemakkelijkste debatten om voor te bereiden want we hebben dat vorige week gevoerd. Ik was eigenlijk voornemens om exact dezelfde spreektekst te hanteren als vorige week, maar dat ga ik niet doen. Ik zie dat er een aantal moties is ingediend, prima de verschillende wethouders kunnen daar iets over zeggen. Het enige wat ik nog wel wil meegeven, en dat heb ik vorige week ook gezegd, is dat het niet de eerste keer in de politieke geschiedenis van Nederland maar zeker ook niet de laatste keer zal zijn dat een programma van een politieke partij en een coalitieakkoord niet helemaal overeenkomen en dat er ook bestuurders zijn, wethouders, ministers, daar zijn talloze voorbeelden van, die hun eigen politieke kleur hebben, maar die gewoon staan voor het coalitieakkoord zoals we dat hier hebben afgesproken en daar staan heel mooie dingen in, zeker ook voor de lhbtqia+-gemeenschap die worden uitgevoerd.

De VOORZITTER. Dank. Wethouder Achbar. Iedereen reageert vandaag wat traag. Het is prima, dat zou kunnen, het heeft misschien met de lunch te maken. Mijnheer Oostdijk.

De heer OOSTDIJK (fvd). Zeker, de lunch ook goed. Voorzitter, wat ik me afvraag is of hier het functioneren van wethouder Achbar ter discussie staat. Ik heb hem nog nooit kunnen betrappen op zaken die nadelig voor de lhbt-gemeenschap zijn en ik vraag me echt af of er aantoonbaar iets is waardoor wethouder Achbar hier wordt aangesproken.

De VOORZITTER. Helder. Ik check het nog één keer. Wethouder Achbar.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Ja dank voorzitter. Het doet me deugd om te horen dat met name de eerste aanvrager GroenLinks, mevrouw Kockelkoren, begint met te zeggen 'laten we deze wethouder beoordelen op zijn functioneren' en dat is precies wat ik de afgelopen weken heb gezegd toen we dit gesprek met elkaar voerden: beoordeel mij op mijn functioneren op basis van de afspraken die wij hier als raad in Rotterdam met elkaar maken. Als wethouder Samenleven zet ik me in voor alle Rotterdammers, ook voor de lhbtqia+-gemeenschap en dat zal ik vanuit mijn rol als wethouder ook onvoorwaardelijk voor alle groepen in deze stad blijven doen. Ik heb toen ook aangegeven dat we daar een goede basis voor hebben en dat is enerzijds het coalitieakkoord en anderzijds het Actieplan Samenleven in één stad voorzitter. Daarin staan actiepunten in die heel erg belangrijk voor de gemeenschap zijn. Een onderdeel daarvan is acceptatie en zichtbaarheid van de verschillende groepen, ook juist voor de lhbtqia+-gemeenschap en dat zal ik blijven uitdragen. Dat zal ik blijven uitdragen voor alle groepen in de stad die dat nodig hebben en ja, ik kan me heel goed voorstellen dat er op dit moment in de stad een sentiment leeft dat ook mijn aandacht in de rol van wethouder vraagt. Ik heb in de commissie ook de toezegging gedaan dat ik daarin zal blijven investeren en het zal intensiveren waar nodig. Om direct antwoord te geven op de vraag van mevrouw Maassen, de gesprekken lopen op dit moment, ze staan gepland en er is een aantal gesprekken gevoerd. Als u mij toestaat, wil ik alle gesprekken hebben gehad om u vervolgens een terugkoppeling te geven. Om bij mevrouw Maassen te blijven voorzitter. Ja, er zijn signalen dat op dit moment Rotterdam Pride enige aandacht vraagt en ja, Rotterdam Pride is belangrijk als het gaat om de zichtbaarheid van de lhbtqia+-gemeenschap in de stad. Het zou goed zijn als zij kunnen voortbestaan, daarover worden op dit moment gesprekken gevoerd en dat zullen wij blijven doen. Dus ook daar mag u op vertrouwen. Ik heb weinig vragen voorzitter, maar wel een viertal moties. Ik begin met motie een van GroenLinks en anderen, 'Zichtbaarheid geven aan de lhbtqia+-gemeenschap, gewoon doen'. Binnen een halfjaar met een voorstel te komen met manieren om meer zichtbaarheid te kunnen geven aan de lhbtqia+-gemeenschap en dan met name in de openbare buitenruimte'. Voorzitter, ik kan deze motie omarmen. Motie 2 van GroenLinks, 'Zorgen dat Pride Rotterdam blijft bestaan'. Ik heb net de opmerking gemaakt. Ik moet er even bij zeggen dat het eerste dictum echt over evenementen gaat en dat valt onder de heer Kasmi. U vraagt mij in gesprek te gaan met de organisatie om op zoek te gaan naar een gepaste rol voor de wethouder bij Pride 2024. Om niet het beeld te creëren dat ik er nooit ben geweest, is het goed om te benoemen dat ik er sinds mijn aanstelling iedere keer ben geweest en wat mij betreft blijf ik dat ook doen en dat maakt deze motie voor mijn gevoel een beetje overbodig, ik kan daarmee wel de toezegging doen dat ik dat blijf doen. De heer Kasmi gaat nog iets over het eerste dictum zeggen. Dan hebben we motie 3, 'Integrale aanpak lhbtqia+-discriminatie? Gewoon doen!'. Die moet ik helaas

ontraden en dat heeft te maken met het feit dat wij dit uitgebreid hebben besproken tijdens het Actieplan Samenleven waarmee wij inzetten op het vergroten van het veiligheidsgevoel, erkenning en acceptatie van de lhbtqia+-gemeenschap maakt integraal onderdeel van het actieplan uit. Het actieplan geldt voor alle thema's en doelgroepen en is zoals u weet door middel van de stadsgesprekken al heel breed in de stad afgestemd. Dan de laatste motie van Volt en anderen, 'een handreiking te doen naar biculturele lhbtqia+'ers door met hen en relevante organisaties in gesprek te gaan'. Deze motie kan ik omarmen.

De VOORZITTER. Dank. U verwees naar wethouder Kasmi, maar die is even niet op zijn plek.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Anders kan ik er nog wel iets over zeggen.

De VOORZITTER. Ja doe dat maar, dat is misschien wel handig, het college spreekt met één mond.

De heer ACHBAR (denk) (wethouder). Er wordt in het eerste dictum gevraagd te borgen dat Pride Rotterdam gedurende de hele collegeperiode jaarlijks doorgang zal kunnen vinden. Op dit moment staat Rotterdam Pride gewoon op de evenementenkalender, maar dat kan om welke reden dan ook veranderen, dus je kunt het niet per definitie voor de langere termijn borgen.

De VOORZITTER. Wenst iemand in de tweede termijn het woord over dit onderwerp? Eenmaal, andermaal. Toch. Mevrouw Kockelkoren. Een beetje snel reageren graag. Sorry, ik wil voor vanavond 00.00 uur klaar zijn.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Voorzitter u bent heel snel, ik had heel even een klein onderonsje nodig. We hebben nu van de wethouder de toezegging gehoord dat hij aanwezig wil zijn bij die actie van Pride en alle activiteiten daaromheen en om die reden zullen wij die motie intrekken. Ik denk dat het belangrijk is dat hij dat doet. Ik ben op zich blij dat de wethouder nu laat zien... vooral naar de community zelf in de stad want dat is voor ons eigenlijk het allerbelangrijkste. Wat wij hier in dit huis doen is natuurlijk heel belangrijk, maar het gaat vooral over wat de gemeenschap in de stad ervaart. Gezien het vertrouwen dat in de stad een deuk heeft gekregen, ben ik blij dat hij nu een hand uitreikt en een extra stapje wil zetten voor de zichtbaarheid en het belang dat wij hechten aan het thuis voelen in de stad voor deze groep. Met die houding kunnen wij op dit moment leven.

De VOORZITTER. Betekent dat nog iets voor die motie? Motie 2, 'Zorgen dat Pride Rotterdam blijft bestaan' wordt ingetrokken, motie 2 is dan ingetrokken. Heel goed, hartelijk dank.

10. TWEEMINUTENDEBATTEN

10.1 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk'*

De VOORZITTER. Dan gaan we naar de reeks tweeminutendebatten. We beginnen met het tweeminutendebat 10.1, Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk', mijnheer Coşkun. Graag stilte. Als u wilt overleggen, kan dat buiten. U kunt spreken.

De heer COŞKUN (sp). Voorzitter, om de heer Lansink te citeren, Rotterdam is een gave stad maar er zijn wel wat deuken ingeslagen onder andere in de Tweebosbuurt, dat weet iedereen en daar moet wel het een en ander aan worden gerepareerd en dat zou wat ons betreft met creativiteit kunnen. Daar is ook een zienswijze over ingediend, ook andere zienswijzen en daarmee heeft de SP-fractie samen met 50PLUS en de Partij voor de Dieren een amendement op het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk' om zienswijze 1.1 wel gegrond te verklaren en de andere ongegrond.

De VOORZITTER. De heer Coşkun heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Behoud de Hilledijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het agendapunt 10.1, Raadsvoorstel over vaststelling Bestemmingsplan Parapluherziening Cultuurhistorie Afrikaanderwijk;

besluit in punt 3 van het ontwerpbesluit:
'de zienswijzen 1.1, 2.2 en 2.3 ongegrond te verklaren';

te vervangen door:
'de zienswijze 1.1 gegrond en 2.2, 2.3 ongegrond te verklaren'."

w.g. T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen en R.T.J. van der Velden

Toelichting

Door zienswijze 1.1 gegrond te verklaren kunnen de hoge monumentale populieren op de Hilledijk en de groene dijk met wandelpad behouden worden. Dit levert een verbinding op voor de huidige en nieuwe bewoners aan weerszijden van de dijk en het pand van mevrouw Pelger kan blijven staan waar het staat.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Ik kijk even wie nog het woord wenst. Mevrouw Kockelkoren. Het gaat over. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr). Dank u wel voorzitter. Als liefhebbers van cultuurhistorie en erfgoed beziet Leefbaar Rotterdam met lede ogen de plannen rondom de Hilledijk. Ook zien wij de grote behoefte aan betaalbare woningen en ondersteunen wij de wens voor meer diversiteit in het woningaanbod in de Rotterdamse wijken. In dit dossier botsen die belangen. Dat door het verdwijnen van de woningen in de Tweebosbuurt de cultuurhistorische waarde van de Hilledijk ook verdwenen lijkt, is opnieuw een grote teleurstelling voor de wijk, de omgeving en liefhebbers van de Rotterdamse cultuurhistorie. Het eiland IJsselmonde, waar de wijken op Rotterdam-Zuid zich bevinden, bestond uit een aaneenschakeling van dijken en polders. Verschillende dijken zijn in de loop der jaren al uit het landschap verdwenen en worden alleen door hun straatnamen herinnerd of zijn alleen nog terug te vinden als een klein stukje, de Smeetslandsedijk en de Buitendijk in IJsselmonde. Hoewel de historische dijkwallen op veel plekken nog worden gekoesterd in Rotterdam, dreigt de Hilledijk nu al zodanig te verdwijnen, een verlies van erfgoed en wat Leefbaar Rotterdam betreft een aandachtspunt voor de toekomst hoe het niet moet. Aan de andere kant zien wij ook de woningbouwbehoefte en de vele Rotterdammers die lange tijd op zoek zijn naar een woning. Wat ons betreft kan de stad ook niet stilstaan en moeten er af en toe pijnlijke keuzes worden gemaakt. Hoewel de Hilledijk als dijklichaam uit het straatbeeld verdwijnt, zien wij met D66 wel mogelijkheden om de verbeelding van de dijk in het straatbeeld te handhaven. Op verschillende plekken in de stad is dit al eerder gerealiseerd. Wij ondersteunen daarom van harte de motie van collega De Haan van D66, 'Bekijk de Hilledijk in de Afrikaanderwijk', waarin wordt opgeroepen het beeld van de dijk terug te laten komen in het toekomstige straatbeeld van de Hilledijk. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u zeer. Andere sprekers bij dit agendapunt? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66). Voorzitter, soms zit je te wikken en te wegen bij een onderwerp wat je op basis van de titel van het agendapunt misschien niet had voorzien, maar de Parapluherziening Cultuurhistorie Afrikaanderwijk is er zo eentje en niet omdat je blij bent dat een aantal elementen langs die Hilledijk behouden blijven en alsnog worden beschermd, maar misschien ook omdat daarmee de Tweebosbuurt voor deze raad ook weer op de agenda staat en misschien ook omdat je moet wikken en wegen hoe je moet omgaan met voorstellen van collega's die ik eerlijk gezegd ook snap vanuit cultuurhistorie, vanuit de historie van het gebied, maar waarbij je je ook afvraagt, zoals we wel vaak in deze raad doen: wordt er wel voldoende gebouwd, hebben we voldoende in de planning? Ik wil ook niet al te gemakkelijk heen stappen over vijftig woningen en de kwaliteit die we nastreven, maar ook over de kostenpost die we ermee zouden creëren. Toch blijft die dijk, dat element, knagen. Het is een dijk die er al lang ligt, 1447 las ik in de straatnamendatabase, een hille die je kunt duiden als door water omringde buitendijkse gronden, maar je zou hem ook kunnen zien als een hoogte, een hille, als een duin, daarin komt het ook voor. Door de eeuwen heen is ze natuurlijk ook regelmatig van vorm,

structuur en betekenis veranderd en daarom voorzitter een motie van mijn hand met Leefbaar Rotterdam en DENK. Wanneer wij zouden meegaan in deze voorgestelde wijziging waarin de dijk zoals we hem nu kennen verdwijnt, kun je de structuur van die dijk wel degelijk visueel in het groen in de opzet van de inrichting laten terugkomen. Zoals we dat nu ook in het klein zien, bijvoorbeeld bij de contouren van de molen, de distilleerketel in het plaveisel van Delfshaven, zoals we langs de lichtjes van de brandgrens kunnen lopen, zoals de havenspoorlijn in het groen nog steeds bestaat, zo moeten we die dijk straks ook nog steeds kunnen beleven. Dank u wel.

De VOORZITTER. De heer De Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Bekijk de Hilledijk in de Afrikaanderwijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van agendapunt 10.1 het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk'.

constaterende dat:

- de parapluherziening cultuurhistorie Afrikaanderwijk ter vaststelling bij de raad is neergelegd;

overwegende dat:

- de Hilledijk als visueel verhoogd zichtbaar dijklichaam uit het beeld zal verdwijnen;
- de historische structuur van Rotterdam-Zuid er een is van voormalige dijken en polders;
- die hoeveelheid groen en (dijk)structuur daardoor een meerwaarde in het gebied heeft;

verzoekt het college:

- de oude structuur van de Hilledijk visueel in het groen terug te laten komen in het bestemmingsplangebied;
- hierbij te refereren aan de oude historische structuur van het plangebied;
- hierover te informeren aan de raad voorafgaand aan de start/bouw;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. de Haan, M. Verhoef en R.N. Dahoe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Andere sprekers? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u. Moet u niet eerst de motie voorlezen?

De VOORZITTER. Ja ik heb een motie, 'Bekijk de Hilledijk in de Afrikaanderwijk'. Deze motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u voorzitter. Wij zijn blij met de juridische borging van cultuurhistorie in de wijken van Rotterdam en natuurlijk ook in de Tweebosbuurt. Wij hebben echter wel een wens, wij willen dat de Hilledijk behouden wordt met die prachtige bomen die zo'n belangrijke functie in die wijk hebben en ook een belangrijk landschappelijk kenmerk toevoegen aan de beleving van de bewoners in die wijk. Daarom komen wij met een motie om dit te bewerkstelligen in een toekomstig bestemmingsplan voor de Tweebosbuurt Zuid-Oost. De motie wordt mede ondersteund door de ChristenUnie, 50PLUS en de SP. Ik dank u.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Iconische dijk heeft cultuurhistorische waarde

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan Parapluherziening Cultuurhistorie Afrikaanderwijk;

constaterende dat:

- de Raad van State het bestemmingsplan Tweebosbuurt Zuid-Oost onder andere heeft vernietigd door een gebrek aan inzicht over de cultuurhistorische waarde van het plangebied;
- inmiddels een cultuurhistorische verkenning heeft plaatsgevonden waarvan de reikwijdte beperkt is tot de gebouwde omgeving;

overwegende dat:

- de uitspraak van de Raad van State noopt tot heroverweging van eerder gemaakte keuzes in sloop en nieuwbouw dan wel (her)inrichting van de openbare ruimte;
- deze parapluperziening een goed en logisch moment is om het cultuurhistorische erfgoed in de Tweebosbuurt inclusief karakteristieke landschappelijke kenmerken juridisch te borgen;
- het dijklichaam tussen Tweebosbuurt en de woonblokken van Parkstad een belangrijke rol speelt in de beleving van bewoners als inwoners van de Tweebosbuurt en dat er grote waarde aan wordt gehecht;
- de Hilledijk een prachtige bomenrij accommodeert die zorgt voor de broodnodige verkoeling in de zomer en daarnaast bijdraagt aan stedelijke biodiversiteit;

verzoekt het college

- behoud van het dijklichaam aan de Hilledijk in te tekenen in de planvorming voor een nieuw planologisch kader voor Tweebosbuurt Zuid-Oost;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. Van der Velden, T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Andere sprekers? Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Het is inderdaad, zoals de heer Van der Velden ook zegt, ten eerste een parapluperziening om die cultuurhistorie in de Afrikaanderwijk goed te borgen en ik denk dat het heel mooi is dat we die cultuurhistorie in steeds meer gebieden van Rotterdam goed verankeren in ons beeld en onze stedenbouwkundige structuren. Tegelijkertijd leidt het soms ook tot zaken die men liever anders ziet en zoals een aantal van u al aangaf, op het moment dat we die Hilledijk cultuurhistorisch zouden bestemmen dan gaat een groot deel van de woningbouwplannen zoals we die voornemens zijn te maken niet door en dat is een moeilijke keuze, de heer Verhoef en de heer De Haan wezen al op het belang van de historische linten die we graag willen koesteren. Toch heeft het college gemeend de doorslag te moeten geven aan de kwaliteit van de woningbouw en de verkeersafwikkeling die daardoor beter is geborgd en daarom de Hilledijk niet als zodanig te bestemmen. Met dat in het achterhoofd kan ik als volgt op de moties ingaan. De SP, 50PLUS en de Partij voor de Dieren willen de zienswijze die juist wel behoud van de Hilledijk bepleit gegrond verklaren en dat amendement zal ik dus ontraden in het licht van wat ik daarvoor heb aangegeven. Dan de motie van 50PLUS, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en SP die gaat over 'die iconische dijk heeft cultuurhistorische waarde', om dit behoud van het dijklichaam in de planvorming mee te nemen voor het nieuwe planologisch kader voor de Tweebosbuurt. Zoals ik net aangaf hindert dat de bouw van de wijk die we daar voornemens zijn neer te zetten, het bestemmingsplan komt uw kant nog op. Dus ook deze motie wil ik daarmee ontraden. Dan is er nog een motie van D66, Leefbaar Rotterdam en DENK waarin u aangeeft 'houd in de toekomst toch wel die structuur zichtbaar en breng die terug in het ontwerp van de groenvoorziening die daar terugkomt'. Die motie is voor ons wel goed uitvoerbaar want daarmee kunnen we ook die andere doelen realiseren en die is wat mij betreft oordeel raad. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank u wel. Is er genoeg over dit onderwerp gezegd?

De heer COŞKUN (sp). Misschien moet dit achter de schermen hoor, maar hoe gaat u dat dan zichtbaar maken? U haalt de dijk weg, maar hij komt weer terug, moeten we dan daar gaan lopen met een VR-bril of zo, hoe gaat dat?

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Dat is eigenlijk best een goed idee. De heer De Haan gaf een aantal voorbeelden, de brandgrens of hoe je zaken visueel kunt terugbrengen zonder dat het daadwerkelijk een dijk is. In de uitwerking komen vast nog mooie ideeën.

10.2 *Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Feijenoord'*

De VOORZITTER. Dan gaan we naar het tweede tweeminutendebat, Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Feijenoord'. Ik heb het onderwerp op de lijst staan, maar geen namen van sprekers. Wie wenst het woord?

De heer COŠKUN (sp). Ja voorzitter. Er was op 7 november jl. al sprake van dat er nog informatie moest komen en dat we dat eigenlijk niet willen behandelen. Misschien kan iemand uitleggen waarom het nu toch nog op de agenda staat en het wel moet worden behandeld.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Dat heeft met ons te maken, wij hadden nog wat vragen uitstaan bij de wethouder, bij de ambtenaren. Wij wilden namelijk wat amendementen indienen en die vinden nu geen doorgang, vandaar dat het niet doorgaat. Ik ben vergeten dat vanochtend bij de agenda te zeggen.

De VOORZITTER. Dank voor uw hulp. Dus die kunnen we straks misschien wel gewoon hameren. Dat komt straks bij de stemmingen, dat gaan we zien.

10.3 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Katendrecht'*

De VOORZITTER. Dan gaan we naar het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Katendrecht'. Ook hier heb ik geen namen van sprekers. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u voorzitter. De Partij voor de Dieren steunt dit bestemmingsplan, maar wel met een kanttekening. Het maakt buitendijks wonen op de begane grond mogelijk en het zet de deur open voor de festivals op De Kaap, de festivalisering daarvan. Daarom komen we met een motie en een amendement. De motie verzoekt het college het buitendijks wonen in goede banen te leiden en het amendement brengt het festivalgeluid terug tot normale proporties zoals in de rest van de wijk Feyenoord en conform de parapluherziening Evenementen zoals is afgesproken. Ik dank u.

De VOORZITTER. De heer Van der Velden heeft de volgende motie en het volgende amendement ingediend.

Motie 1. Maak van buitendijks wonen een succes voor iedereen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van bestemmingsplan Katendrecht;

constaterende dat:

- bestemmingsplan Katendrecht buitendijks wonen mogelijk maakt, óók op de begane grond;
- het maaiveld op behoorlijk wat locaties in het plangebied tot vijftig centimeter onder het beoogde uitgiftepeil van 3,60 meter boven NAP ligt en in sommige gevallen meer dan 50 centimeter;
- de uitgiftepeilen van de gemeente die uit 2018 stammen in het vigerende plangebied niet altijd worden nageleefd én dat de nieuwste klimaatscenario's van het KNMI nog geen doorwerking kennen in het gemeentelijk beleid;

overwegende dat:

- Katendrecht een belangrijk verstedelijkingsgebied is voor de stad maar ook volledig buitendijks ligt;
- buitendijks wonen een risico vormt voor de bewoners, die vaak niet weten dat ze onvoldoende worden beschermd tegen hoog water;

- bewoners op de hoogte moeten zijn van de risico's en ze moeten weten wat te doen als het water komt;

verzoekt het college:

- samen met de wijkraad Katendrecht-Wilhelminapier een campagne op poten te zetten om de bewoners op Katendrecht bewust te maken van buitendijks wonen;
- Katendrecht te beschouwen als een buitendijks pilotgebied voor doelgerichte communicatie richting bewoners over de gevolgen van klimaatverandering in relatie tot de woonomgeving;
- te rapporteren over de geleverde inspanningen in de voortgangsrapportages van het Rotterdams Weerwoord (het klimaatadaptatieprogramma van de gemeente Rotterdam);

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Amendement A. Zet het geluid zachter op De Kaap

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van bestemmingsplan Katendrecht;

besluit:

de inhoud van artikel 32.1.2. te wijzigen met navolgende tekst en tabel:

de volgende evenementen zijn jaarlijks toegestaan:

Categorie	Maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	Maximaal aantal evenementen per jaar	Maximaal aantal evenementendagen per jaar	Maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot	>2500 tm 10000	1	3	75 dB(A), 85 dB(C)
Middel	501 tm 2500	5	11	70 dB(A), 80 dB(C)
Klein	<500	9	14	65 dB(A), 75 dB(C)

w.g. R.T.J. Van der Velden

Toelichting

In 2022 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan parapluherziening evenementen vastgesteld met daarin navolgende evenementenruimte voor gebied Feijenoord, waartoe ook de wijk Katendrecht behoort:

Categorie	maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	maximaal aantal evenementen per jaar	maximaal aantal evenementendagen per jaar	maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel van het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot I	>2500 tm 50000	2	5	90 dB(A), 100 dB(C)
Groot II	>2500 tm 10000	5	6	75 dB(A), 85 dB(C)
Middel	501 tm 2500	11	15	70 dB(A), 80 dB(C)
Klein	≤500	12	32	65 dB(A), 75 dB(C)

Zoals valt op te maken uit de tabel, was de geluidsruijnte voor de categorie evenementen met bezoekersaantallen >2500-10.000 (hierboven geduid als 'Groot II') bepaald. De gemeenteraad heeft de parapluherziening in februari 2022 vastgesteld.

Sindsdien zijn er in gebied Feijenoord drie bestemmingsplannen behandeld en daarvan vooralsnog één vastgesteld (op 11 mei 2023). Onderhavige bestemmingsplannen zijn: Rijnhaven, Feijenoord, Katendrecht. Elk (ontwerp)bestemmingsplan heeft in de regels eigen evenementenruimte met geluidsruijnte toebedeeld gekregen. Voor bestemmingsplan Rijnhaven was dit:

Categorie	maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	maximaal aantal evenementen per jaar	maximaal aantal evenementendagen per jaar	maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel van het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot I	>2.500 tm 50.000	1	1	95 dB(A), 105 dB(C)
Groot II	>2.500 tm 10.000	1	3	75 dB(A), 85 dB(C)
Middel I	501 tm 2.500	5	10	70 dB(A), 80 dB(C)
Klein	≤500	10	15	65 dB(A), 75 dB(C)

Hieruit blijkt dat de geluidsruijnte voor de categorie evenementen met bezoekersaantallen >2500-10.000 overeenkomt met die uit de paraplulherziening. Voor bestemmingsplan Feijenoord was dit:

Categorie	Maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	Maximaal aantal evenementen per jaar	Maximaal aantal evenementendagen per jaar	Maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot	>2500 tm 10000	1	1	75 dB(A), 85 dB(C)
Middel	501 tm 2500	2	4	70 dB(A), 80 dB(C)
Klein	≤500	12	16	65 dB(A), 75 dB(C)

Hieruit blijkt dat de geluidsruijnte voor de categorie evenementen met bezoekersaantallen >2500-10.000 overeenkomt met die uit de paraplulherziening. Voor bestemmingsplan Katendrecht was dit:

Categorie	Maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	Maximaal aantal evenementen per jaar	Maximaal aantal evenementendagen per jaar	Maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot	>2500 tm 10000	1	3	95 dB(A), 105 dB(C)
Middel	501 tm 2500	5	11	70 dB(A), 80 dB(C)
Klein	<500	9	14	65 dB(A), 75 dB(C)

Hieruit blijkt dat de geluidsruijnte voor de categorie evenementen met bezoekersaantallen >2500-10.000 zeer fors is uitgebreid, als enige wijk in Feijenoord. Er wordt geen enkele reden of legitimering aangebracht waarom Katendrecht zou mogen afwijken van andere wijken in Feijenoord of van de paraplulherziening. Mogelijk is dit een omissie die abusievelijk door niemand is gezien. We herstellen deze omissie met dit amendement en we brengen de geluidsruijnte op Katendrecht in overeenkomst met gebied Feijenoord.

De motie en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Goed, anderen nog? De wethouder wil daar iets over zeggen.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja dank u wel. Ik kan op één motie reageren en ik heb de andere hier ook, dus ik moet heel even kijken. Met het amendement 'Zet het geluid zachter op De Kaap' geeft u aan een aantal evenementen minder mogelijk te maken. We beogen met dit bestemmingsplan om die Paraplulherziening Evenementen op een goede manier te vertalen naar alle verschillende gebieden binnen Feyenoord, dus ook op Katendrecht en daarbij ook de behoefte van uw raad om toch ook wat meer evenementen in dit gebied mogelijk te maken mee te nemen. Die combinatie heeft geleid tot de vertaling zoals die voorlag in het bestemmingsplan en daarmee wil ik uw amendement ontraden. Dan hebt u nog een amendement.

De VOORZITTER. Een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja voorzitter. Dit amendement gaat namelijk niet over het aantal evenementen, maar over het decibelgeluid. We hebben dat in het amendement ook omcirkeld, dus daar gaat het om.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja, die hebben we speciaal daarin gezet. Excuses als ik niet helemaal goed op uw amendement heb gereageerd, maar die hebben we er vooral ingezet om de Nacht van de Kaap ook mogelijk te maken. Daarom is dat op deze manier genoteerd.

De VOORZITTER. De andere motie nog?

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Verder hebt u de motie 'Maak van buitendijks wonen een succes voor iedereen'. Daarin vraagt u echt om een campagne op te zetten voor de bewoners van Katendrecht om ook duidelijk te maken hoe het daar met de klimaatverandering zit en ook buitendijks wonen en daarover ook te rapporteren geeft u aan. Op zich is deze motie overbodig want wij hebben al een hele campagne, in het kader van Rotterdams Weerwoord wordt ontzettend veel ontplooid. Ik laat het aan de raad wat u daar verder mee wilt doen. Het is een ondersteuning van het beleid dat er is. We zijn zeker van plan om in het kader van het Rotterdams Weerwoord in alle wijken met buitendijks wonen die communicatie echt goed neer te zetten, ook in Katendrecht. Dus overbodig, maar het is aan u wat u daar verder van vindt. Dank u wel.

De VOORZITTER. Dank. Dan hebben we dit ook gehad.

10.4 Erfgoedagenda Rotterdam en Publiek kader stadsherstel

Dit agendapunt wordt niet behandeld.

10.5 Tweeminutendebat 'Rotterdam slaat alarm voor het luchtalarm', aangevraagd door het lid Lansink-Bastemeijer.

De VOORZITTER. Dan gaan we naar het tweeminutendebat 'Rotterdam slaat alarm voor het luchtalarm', aangevraagd door de heer Lansink-Bastemeijer. Een vraag aan mevrouw Bruin om de voorzittershamer vast te houden.

10.1 Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk' – vervolg

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Een technisch punt, de heer De Haan?

De heer DE HAAN (d66). Misschien mag ik heel even van de tussenruimte gebruikmaken. Ik heb nog een kleine wijziging op de motie die ik net heb ingediend, 'Bekijk de Hilledijk in de Afrikaanderwijk' met het oog op een extra ondertekenaar. Ik dien graag een hernieuwde versie in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer De Haan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Bekijk de Hilledijk in de Afrikaanderwijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van agendapunt 10.1 het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk'.

constaterende dat:

- de parapluherziening cultuurhistorie Afrikaanderwijk ter vaststelling bij de raad is neergelegd;

overwegende dat:

- de Hilledijk als visueel verhoogd zichtbaar dijklichaam uit het beeld zal verdwijnen;
- de historische structuur van Rotterdam-Zuid er een is van voormalige dijken en polders;
- die hoeveelheid groen en (dijk)structuur daardoor een meerwaarde in het gebied heeft;

verzoekt het college:

- de oude structuur van de Hilledijk visueel in het groen terug te laten komen in het bestemmingsplangebied;
- hierbij te refereren aan de oude historische structuur van het plangebied;

- hierover te informeren aan de raad voorafgaand aan de start/bouw;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T De Haan, M. Verhoef, R.N. Dahoe en M.S. Abrahamse

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel.

10.5 Tweeminutendebat 'Rotterdam slaat alarm voor het luchtalarm', aangevraagd door het lid Lansink-Bastemeijer - vervolg

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan geef ik het woord aan de heer Lansink, gaat uw gang.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Dank u wel mevrouw de voorzitter, ik kan het kort houden. Ik heb tijdens Actua aandacht gevraagd voor het voornemen om, ik noem het even de luchtsirene maar afgekort de WAS af te schaffen, daar zijn wij geen voorstander van. Ik hoorde ook van de burgemeester dat hij daar geen voorstander van is, maar dat hij ook zei 'ik sta soms een beetje alleen in dezen'. Ik roep deze raad graag op om het college en dus eigenlijk deze burgemeester met deze motie in de hand wat extra dekking, wat mandekking, te geven om zijn betoog om de WAS in stand te houden in dat Rotterdamse industriële klimaat dat wij hebben en ik zou graag willen dat de raad dat met volle armen zou willen omarmen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). De heer Lansink-Bastemeijer heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Behoud waarschuwings- en alarmeringssysteem

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van agendapunt 10.5, Tweeminutendebat 'Rotterdam slaat alarm voor het luchtalarm';

constaterende dat:

- de minister van JenV overweegt om alarmering door middel van het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) te beëindigen;
- de minister dit onderbouwt op basis van conclusies van enkele onderzoeksrapporten;
- de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond bezwaren heeft tegen het voornemen van de minister en de onderbouwing van haar besluit;
- de regio Rotterdam-Rijnmond door de aanwezigheid van een wereldhaven en zware industrie een hoog risico kent op grote incidenten met gevaarlijke stoffen;

overwegende dat:

- inzet van het WAS bij grote incidenten of rampen in het haven- en industriegebied levens kan redden;
- het gelet op de risico's in dit gebied wenselijk is om alarmering van de bevolking redundant uit te voeren;
- het WAS een groot bereik heeft onder minder zelfredzame doelgroepen (ouderen, laaggeletterden, digibeten en anderstaligen);
- het WAS bij stroomuitval nog circa 96 uur inzetbaar is, in tegenstelling tot NL-Alert (2-4 uur);
- eerdere netwerkstoringen hebben laten zien dat afhankelijkheid van enkel NL-Alert een risico is;
- de hogere onderhouds- en instandhoudingskosten van het WAS een gevolg zijn van jarenlang uitstel op dit dossier door het rijk;
- Duitsland na ervaringen met de watersnoodramp in de zomer van 2021 juist extra investeert in uitbreiding van het alarmeringssysteem;

verzoekt het college om:

- zich maximaal in te zetten voor het behoud van het WAS in de regio Rotterdam-Rijnmond, waarbij de kosten voor onderhoud en instandhouding door het rijk worden gedragen;

w.g. P.J.P. Lansink-Bastemeijer

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dan kijk ik nog even de zaal rond. Komt u maar natuurlijk, sorry.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ik heb me hier ook in verdiept en ik heb het rapport dat onder deze beslissing lag gelezen. Het WAS is ook niet helemaal dekkend, 70% tot 60% van de mensen weet ook niet precies wat ze ermee moeten, hoe ze erop moeten reageren en het is een duur systeem, maar toch ben ik ervoor dat het toch nodig is want als er een echt ongeluk, een echte ramp, gebeurt en de elektriciteit uitvalt dan heb je niets meer aan het alternatieve systeem want dan werken de mobiele palen ook niet, dan is dit het enige wat je hebt. Je kunt rampen niet voorspellen en als je het nodig hebt is het natuurlijk gewoon wel te laat. Dus ook D66 gaat zich hier na beraad achter scharen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan kijk ik weer de raad rond, heeft iemand anders nog iets in te brengen? Nee. Deze motie die zojuist door de VVD is ingediend, is voldoende ondertekend, maakt daarmee deel uit van de beraadslaging en gaat door naar mijn linkerszijde. Dan geef ik nu graag het woord aan de burgemeester.

De heer ABOUTALEB (burgemeester). Mevrouw de vicevoorzitter, hartelijk dank. Ik waardeer het zeer dat de heer Lansink hier de box gewoon oppakt en laten we die alsjeblieft ook niet hier laten eindigen, maar ik heb de vorige keer in de actualiteitenraad ook gevraagd of u alstublieft mij ook wilt steunen omdat ik verwacht dat het mogelijk ook nog in de Tweede Kamer onderwerp van gesprek zou kunnen zijn. Het is op 15 december a.s. onderwerp van gesprek in de kring van de regiovoorzitters en ik schat in dat de minister zich daarna afvraagt 'wat doe ik hiermee?' omdat een aantal regio's met overwegend petrochemische clusters, en dat zijn er ongeveer vijf in Nederland, deze opvattingen wel delen en anderen wat minder. Ik moet u eerlijk zeggen dat ik daar behoorlijk van opkijk omdat NL-Alert bij echt werkelijk grote rampen als talig systeem... Het is een talig systeem, je moet lezen wat er op je scherm staat. We hebben hier in Rotterdam nogal veel mensen die niet over smartphones beschikken en dan krijg je dat signaal ook niet binnen. Stel je voor dat Shell in renovatie is, dat gebeurt een keer in de zoveel tijd, dan gaat Shell heel lang plat en dan worden bijna alle moertjes en boutjes eraf gehaald en opnieuw erin gezet. Stel dat er op dat moment iets gebeurt, dan lopen er echt ongeveer 10.000 buitenlanders in de haven rond die speciaal voor dat soort werk worden ingehuurd en die kunnen gewoon niet met een talig systeem uit de voeten. Daarnaast hebben we nog veel mensen die laaggeletterd zijn en die ook niet kunnen begrijpen wat er zo ongeveer staat, dat is in Rotterdam een immens vraagstuk. Dan is zo'n niet-talig systeem als een WAS-paal... Er is gewoon op dinsdagochtend om 9.00 uur een signaal en dan weet je dat er iets loos is, dat moet je niet kwijt willen. Ja, het is een oud systeem en ja, het is een duur systeem, maar het doet me denken aan het feit dat er de afgelopen jaren zo lang in is geïnvesteerd en dat het vooral ook is bedoeld is om tegen mij als burgemeester te zeggen 'ach het stelt niets meer voor, laten we ermee ophouden'. Misschien kent u de grap over die hoogleraar die in een laboratorium een vliegje pakt, daar een vleugeltje afhaalt en tegen de studenten zegt 'ik kan bewijzen dat hij niet kan vliegen' en we staan nu voor de situatie dat het rijk tegen ons zegt 'eigenlijk is het niet zo goed meer, laten we ermee ophouden en laten we overgaan op het talige systeem'. Wat mij betreft kan die vlieg wel vliegen als we daar de komende periode voldoende in investeren. Dank mijnheer Lansink voor het indienen van deze motie en ik vraag de raad om mij als het even kan breed te ondersteunen in een eventuele lobby richting de Kamer om de minister toch echt op een ander spoor te krijgen. Het is een jaar of vijf geleden, dat zeg ik er maar even bij, ook gebeurd dat een toenmalige minister ermee wilde ophouden en toen is dat dankzij een ingreep van de Kamer niet doorgegaan, dus ik sluit niet uit dat dit hier wederom weer op zal uitkomen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan kunnen we dit punt afsluiten en gaan wij weer wisselen van plek.

10.6 Tweeminutendebat 'Ammoniakopslag Europoort', aangevraagd door het lid Segers-Hoogendoorn

De VOORZITTER. Het volgende tweeminutendebat is 'Ammoniakopslag Europoort'. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja voorzitter dank. Vorige week stonden wij hier ook over dit onderwerp en nog voordat ik dat actualiteitendebat had aangevraagd, maar zeker sindsdien, loopt mijn mailbox over van alle reacties die ik hierop krijg en die wijzen allemaal één kant op: de zorgen over mensen in Rozenburg en Hoek van Holland, dat is onze eigen gemeente, maar ook in de gemeente Voorne aan zee zijn enorm, dit houdt mensen enorm bezig. Toevallig was ik vorige week voor iets heel anders in Voorne aan zee en ik werd daar direct op aangesproken: wat fijn dat dit onderwerp aandacht krijgt in de Rotterdamse gemeenteraad. Ik denk dat daaruit voldoende blijkt wat de zorgen zijn. Ik zeg er ook direct bij dat we zelfs als we straks het wijze besluit nemen om de motie die ik zo ga indienen aan te nemen en we onze wethouder, die niet eens het bevoegd gezag is, opdragen om bij Gedeputeerde Staten echt aan te dringen op een volwaardige MER, we al die zorgen natuurlijk niet hebben weggenomen, maar dan zetten we wel een ontzettend belangrijke stap om mensen ook het gevoel te geven dat ook wij dit heel erg belangrijk vinden. Wat is er namelijk aan de hand voorzitter, ik noem het toch nog maar even op nog even los van die zorgen, het transport van ammoniak wordt door het rijk actief ontmoedigd. Het bedrijf dat deze vergunning aanvraagt, heeft allerlei ontwikkelingen bij Chemelot in het zuiden van dit land en heeft weet ik hoeveel rechtszaken aan de broek precies als het gaat over veiligheid en er zijn ook al incidenten geweest. Er zijn redenen om op zijn minst extra vragen bij het huidige onderzoek te stellen over de duur van de beheersing van zo'n incident. De brandweer in Voorne heeft al aangegeven 'wij kunnen in een halfuur op geen enkele mogelijke manier een ongeluk dat daar gebeurt beheersen' en daar gaan wel de modellen van uit die hebben gezegd dat er geen MER nodig is. Ten slotte voorzitter, er zijn ook redenen om op zijn minst extra vragen te stellen bij het niet meenemen van de overslag van de opslag van ammoniak naar het transport via de binnenvaart. Voorzitter, de wethouder is geen bevoegd gezag en toch roep ik haar op... en ik zei het vorige week ook al 'dit is absoluut geen strijd', ik zoek geen strijd, ik zoek echt een medestander aan de colleegetafel en daarom dien ik de motie 'De meerwaarde van een MER' in. Dat doe ik samen met GroenLinks en de PvdA en ik hoop echt van harte dat de wethouder dit geluid overneemt. Dank.

De VOORZITTER. De Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. De meerwaarde van een MER

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023, ter bespreking van agendapunt 10.6 Tweeminutendebat 'Ammoniakopslag Europoort';

constaterende dat:

- er een vergunningsaanvraag ligt van OCI voor een uitbreiding van de ammoniakopslag bij Europoort;
- de uitbreiding van deze opslag van ammoniak zorgt voor veel onrust bij omwonenden in en om Rotterdam;
- de provincie Zuid-Holland na advies van DCMR geen milieueffectrapportage gaat uitvoeren voor de uitbreiding van de ammoniak-opslag bij Europoort;
- het uitgevoerde Safeti-NL onderzoek naar de veiligheid van ammoniakopslag in het geval van een lek uitgaat van een ammoniakwolk die niet verder komt dan 1500 meter en na 30 minuten zo verdund is dat hij niet langer giftig is;

overwegende dat:

- veel van de onrust van de bewoners weggenomen zou kunnen worden als de wethouder zou voldoen aan de wens om een milieueffectrapportage uit te voeren;
- een milieueffectrapportage voor veel nuttige aanvullende informatie kan zorgen;
- een ammoniakwolk in het geval van een lek niet zal stoppen na 1500 meter of genoeg verdund is na 30 minuten;
- de Nederlandse overheid het transport van ammoniak via binnenvaartschepen of treinen sterk ontmoedigt;
- OCI zich deze week (6-11-2023) moest verantwoorden bij de rechter voor een brand in een ammoniakfabriek op het terrein van Chemelot in Geleen;
- de haven van Rotterdam de waterstofhub van Europa moet worden en ammoniak hierbij naar waarschijnlijkheid een grote rol gaat spelen waardoor het belangrijk is juist nu al een goede milieueffectrapportage uit te voeren;

verzoekt het college:

- bij de Gedeputeerde Staten aan te dringen om toch een milieueffectrapportage uit te voeren naar aanleiding van de uitbreiding van de ammoniakterminal in de haven;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers- Hoogendoorn, M.Y. Morkoç en G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, wij zien de voordelen en de nadelen van deze ontwikkelingen en juist omdat wij erkennen dat ammoniak nodig gaat zijn voor de energietransitie willen wij dit debat zorgvuldig benutten, maar ook omdat de zorgen van de omwonenden ook ons bereiken. Daarom hebben wij twee moties en staan wij ook op de MER-motie van het CDA. In de eerste motie vragen we te inventariseren in hoeverre de CBAM, de Carbon Border Adjustment Mechanism, van invloed is op het terugbrengen van grijze ammoniak in de opslag en het vergroten van de hoeveelheid groene ammoniak en ook te onderzoeken hoe de gemeente voorwaarden kan stellen aan duurzame bedrijvigheid en duurzaamheid van getransporteerde en opgeslagen grondstoffen, bijvoorbeeld via het Omgevingsplan van de aankomende Omgevingswet. In de tweede motie vragen wij te onderzoeken of ammoniaktransport vanuit de haven in de toekomst via een pijpleiding, bijvoorbeeld de Delta Rhine Corridor, kan plaatsvinden en daarbij ook te onderzoeken welke eventuele belemmeringen daartoe moeten worden weggenomen. Dat zijn twee moties ter ondersteuning want we zien deze ontwikkelingen als iets noodzakelijks voor de energietransitie.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Groene ammoniak voor een groene toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 10.6, Tweeminutendebat 'Ammoniakopslag Europoort';

constaterende dat:

- er een vergunningsaanvraag ligt voor een uitbreiding van de ammoniakopslag bij Europoort;
- per 1 oktober jl. de transitiefase van het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) van de Europese Unie is ingegaan;
- via het Europees Parlement ammoniak is toegevoegd aan de lijst van goederen waarvoor het CBAM geldt;
- de ammoniak die gaat worden opgeslagen in de Europoort vermoedelijk 'grijze' ammoniak zal zijn;

overwegende dat:

- op dit moment schaliegas uit het buitenland wordt geïmporteerd terwijl de boringen in Nederland vanwege het klimaat zijn stopgezet;
- door het CBAM bedrijven een eerlijke prijs betalen voor fossiele grondstoffen die concurreert met de prijs van duurzame alternatieven;
- in het kader van klimaatverandering de schaarse grondstoffen beter gebruikt kunnen worden voor de duurzaamheidstransitie dan voor 'grijze' bedrijvigheid;

verzoekt het college:

- te inventariseren in hoeverre de CBAM van invloed is op het terugdringen van 'grijze' ammoniak in de opslag en het vergroten van de hoeveelheid 'groene' ammoniak;
- te onderzoeken hoe de gemeente voorwaarden kan stellen aan duurzame bedrijvigheid en duurzaamheid van getransporteerde en opgeslagen grondstoffen, bijvoorbeeld via het Omgevingsplan van de aankomende Omgevingswet;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 3. Ammoniak duurzaam en veilig transporteren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 en 9 november 2023 ter bespreking van agendapunt 10.6, Tweeminutendebat 'Ammoniakopslag Europoort';

constaterende dat:

- er een vergunningsaanvraag ligt voor een uitbreiding van de ammoniakopslag bij Europoort;
- door de uitbreiding van de ammoniakopslag Europoort vele extra binnenvaartschepen met ammoniak Rotterdam en Nederland zullen doorkruisen;
- het in de toekomst mogelijk wordt om waterstof en koolstofdioxide via een pijpleiding te transporteren van de Rotterdamse haven naar Limburg en Duitsland, bijvoorbeeld door de aanleg van de Delta Rhine Corridor;
- in de plannen voor deze Delta Rhine Corridor eveneens ruimte wordt gereserveerd voor het transport van ammoniak per pijpleiding;

overwegende dat:

- de Delta Rhine Corridor een duurzamer en veiliger transportmiddel is dan de binnenvaart;
- omwonenden van de uit te breiden ammoniakopslag Europoort zorgen hebben over de veiligheid van het transport van ammoniak;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of ammoniaktransport vanuit de haven in de toekomst via een pijpleiding (bijvoorbeeld de Delta Rhine Corridor) kan plaatsvinden;
- daarbij ook te onderzoeken welke eventuele belemmeringen daartoe moeten worden weggenomen;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER. Dank u. De heer Bonte.

De heer BONTE (lr). Dank u wel voorzitter. Voor de energietransitie is veel import van waterstof nodig, dat is essentieel voor de ontwikkeling van de Rotterdamse haven tot waterstofhub en essentieel voor de industrie en voor de werkgelegenheid. Er is in Nederland echter te weinig ruimte beschikbaar om zelf de benodigde hoeveelheden groene waterstof te produceren. Leefbaar Rotterdam is van mening dat je groene waterstof dan ook het beste kunt maken in andere landen, op plekken in de wereld met meer wind, meer zon en vooral meer ruimte. Ammoniak, NH_3 , is een van de dragers waarmee je die waterstof vervolgens goed per schip kunt vervoeren. We hebben in de Rotterdamse haven juist heel veel ervaring met ammoniak en daarom is ammoniak vanuit veiligheidsperspectief een logische keuze. Het is te verwachten dat die waterstofeconomie in de toekomst gaat leiden tot grote hoeveelheden ammoniak als drager van deze waterstof, dus we moeten in Rotterdam blijven investeren in de opslag en infrastructuur. De opslag van ammoniak moet nu al aan hoge eisen voldoen en het gaat in het geval van OCI om de uitbreiding van een bestaande terminal van 30.000 kuub naar 90.000 kuub en daarom is geen MER-procedure nodig. Dat zegt de DCMR en die gaat erover, de DCMR gaat over de vergunning, het toezicht en de handhaving van de wet. Leefbaar Rotterdam is van mening dat we nu geen onnodige bureaucratie moeten optuigen. Voorzitter, de uitbreiding van de OCI-terminal heeft geleid tot bezorgdheid van bewoners uit omliggende gemeenten en ook de dorpsraad Rozenburg heeft deze week een brief aan het college gestuurd om hun zorgen kenbaar te maken. Mijn vraag aan de wethouder: wat gaat de wethouder doen om de Rozenburgers actief bij de ontwikkelingen te betrekken en om de zorgen over hun veiligheid mogelijk weg te nemen. Voorzitter, de bestaande OCI-terminal voldoet nu al aan hoge veiligheidseisen en bovendien worden die eisen nog strenger gemaakt. DCMR is nauw betrokken bij de gesprekken over PGS 12 en Leefbaar Rotterdam wil inzetten op het verder versterken van de VTH-trajecten door DCMR naar aanleiding van de conclusies van de commissie Van Aartsen. Dank voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u wel. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Dank u wel voorzitter. De VVD deelt grotendeels wat ook Leefbaar Rotterdam zegt, we hebben ammoniak nodig voor de waterstofhub die wij hier in Rotterdam willen worden, juist om ook die energietransitie in de haven door te maken. Als het gaat over de energietransitie die we in de stad willen bereiken, hebben we eigenlijk altijd al gezegd dat wij als VVD ook vinden dat we dan als gemeente geen onnodige barrières en drempels moeten opwerpen. Dus als de DCMR aangeeft dat het niet nodig is dan sluiten wij ons aan bij het oordeel van de wethouder, maar we snappen tegelijkertijd ook dat er zorgen zijn, ook wij krijgen die berichten uit Rozenburg en Hoek van Holland. Ik vind het eerlijk gezegd wel jammer dat ook de heer Segers-Hoogendoorn eigenlijk de zorg alleen maar aanwakkert door statements zoals 'de brandweer kan er niet op tijd komen'. De haven heeft een eigen brandweer en juist dit soort bedrijven moet er zelf voor zorgen dat branden op tijd worden geblust en niet de brandweer in Voorne. We moeten die zorgen van bewoners inderdaad op een juiste manier door goede informatie adresseren en ook wij hebben daarover vragen aan de wethouder. Ik begrijp ook uit het vorige actuadebat dat de wethouder ook van plan is langs te gaan en dat er nu een advies van de wijkraad in Rozenburg ligt. Dus ook onze vraag om de wijkraden hierbij te betrekken, vooral ook echt aandacht te besteden aan die zorgen en met de bewoners te kijken hoe die kunnen worden weggenomen.

De VOORZITTER. Dank u wel. Andere sprekers? Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Ja voorzitter, ik sluit me eigenlijk aan bij de bij de woorden van de VVD. Ook wij vinden het heel noodzakelijk dat die transitie er komt en daar is het nu eenmaal voor nodig. De zorgen vinden we ook lastig want als je dicht bij zo'n gebied woont en je hoort dat er wellicht iets gevaarlijks om de hoek gebeurt, maak je je daar enorm zorgen over. Dus ik wil de wethouder wel echt verzoeken om een paar extra stappen te zetten om de zorgen zo goed mogelijk weg te nemen en er natuurlijk iets aan te doen als de zorgen terecht blijken te zijn.

De VOORZITTER. Dank. Anderen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u voorzitter. Goed dat het onderwerp is geagendeerd. Net als de heer Segers-Hoogendoorn zijn wij voor een volwaardige MER en dat is niet voor niets omdat wij ons net als bewoners daar zorgen over maken. Vandaar ook, dat zei de heer Segers-Hoogendoorn heel terecht, dat het bevoegd gezag bij de provincie ligt. De fractie van de Partij voor de Dieren in de provincie Zuid-Holland heeft hier al vragen over gesteld, een uitgebreide set vragen, en wij zijn benieuwd naar het antwoord daarop. Dus het heeft ook de aandacht van de Partij voor de Dieren.

De VOORZITTER. Deel 2 mevrouw Morkoç?

Mevrouw MORKOÇ (gl). Ja ik heb nog één kleine vraag. We hebben natuurlijk bij de begrotingsbehandeling een motie over deze MER ingediend en de wethouder zei al 'goed om in gesprek te gaan met de DCMR'. De DCMR heeft hier gezegd extra strenge eisen te stellen aan de infrastructuur en het is juist belangrijk om te kijken of de DCMR voldoende capaciteit heeft om dat ook daadwerkelijk te waarborgen. Ik vraag me af of de wethouder dat ook kan meenemen in die gesprekken met de DCMR om ervoor te zorgen dat dit goed gaat gebeuren.

De VOORZITTER. Hebben we iedereen gehad? Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik heb een aantal moties van GroenLinks nog niet ontvangen. Die heb ik ook niet eerder gezien, dus ik kom later op die moties terug. Eerst even over het verzoek van de heer Segers-Hoogendoorn. We hebben hier inderdaad in de actualiteitenraad ook over gesproken. OCI is een gerenommeerd bedrijf rond de opslag van ammoniak en heeft daar ontzettend veel ervaring mee en tegelijkertijd, dat geeft ook eigenlijk een aantal partijen van u aan, Leefbaar Rotterdam, de VVD en D66, eigenlijk u allen, hebben de bewoners daar wel zorgen over en daar kan ik me ook echt iets bij voorstellen. Het is een nieuw element in de energietransitie dat ook in belang zal toenemen, waterstof, ammoniak en dat dit voor de omliggende gemeenten en ook onze eigen gemeente, de kleine kernen, tot heel veel vragen en zorgen leidt daar kan ik me van alles bij voorstellen, dus ook uw oproep 'gaat u zich daar ook zelf tegenaan bemoeien om te zorgen dat die

informatievoorziening goed wordt uitgelegd, dat transparant is wat er gebeurt en dat we de DCMR daar goed in betrekken'. Die boodschap, zeker voor de Rotterdamse gebieden, zal ik op mij nemen. Voor Voorne aan zee laat ik de honneurs toch aan het college van Voorne aan zee over, maar voor onze Rotterdamse wijkraden, dorpsraden en bewoners zal ik zorgen voor informatievoorziening zodat bewoners echt ook zichzelf op de hoogte kunnen stellen van wat het precies is, hoe het er precies uitziet en hoe het zit met de externe veiligheid en de milieurisico's die daarmee gepaard gaan. U kunt ervan op aan dat ik dat zal oppakken. Tegelijkertijd vind ik het ook belangrijk om te zeggen dat de DCMR de MER-beoordelingstoets zeer zorgvuldig heeft gedaan, zoals de DCMR dat eigenlijk bij alle situaties doet. De deskundigheid hierover zit ook bij de DCMR, daar wil ik hem ook houden en ik vind ook dat we daarop moeten kunnen vertrouwen. De DCMR heeft een goede naam, die doet dat soort dingen echt zeer zorgvuldig en uit hun MER-beoordeling bleek dat er geen plan-MER nodig is. Dan vind ik ook dat ik daar niet zijnde het bevoegd gezag, maar als betrokken college vanuit moet kunnen gaan, vandaar dat ik me achter dat oordeel van de DCMR schaar. U zei terecht dat het aan de provincie Zuid-Holland is, die is eigenlijk het bevoegd gezag, maar ik ga niet in gesprek met de provincie Zuid-Holland om hier tot een ander standpunt te komen, om hen ergens toe te overreden. Als het gaat om de motie van de heer Segers-Hoogendoorn dan ontraad ik die. Een plan-MER zal ook leiden tot behoorlijk wat vertraging in het proces en we hebben ook wel echt die ammoniak nodig voor de waterstofhub in onze haven, dus ik ontraad deze motie.

De VOORZITTER. Het is een tweeminutendebat mijnheer Segers-Hoogendoorn, maar een toelichtende vraag kan wel.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Ja want daarom had ik nou juist mijn betoog niet hetzelfde als vorige week, maar echt op een aantal specifieke punten. Mevrouw Abrahamse heeft in dat opzicht niet goed naar mij geluisterd, ik heb niet gezegd dat de brandweer van Voorne aan zee daar aan zet is, maar ik heb gezegd 'de brandweer als professionele organisatie heeft gezegd, het model dat hier is gebruikt gaat uit van binnen een halfuur zo'n ammoniakwolk onder controle hebben' en dat haal je niet, dat is niet realistisch. Dat is de specifieke vraag over het model dat is gebruikt. Dat roept vragen op en tegelijkertijd ook de vraag waarom de overslag van opslag naar vervoer, naar transport, niet is meegenomen. De mensen die hierop wijzen zijn niet alleen maar bezorgde bewoners, maar dat zijn ook mensen die er verstand van hebben en dit zijn twee heel specifieke punten waar het overduidelijk is dat de DCMR er... Je kunt op zijn minst vragen stellen bij de manier waarop de DCMR ernaar heeft gekeken, dat zou de DCMR zelf ook moeten doen. Dat is waartoe ik u oproep. Wat doet u dan met die concrete punten waarvoor in deze toetsing duidelijk geen aandacht is geweest?

De VOORZITTER. Iets meer een toelichtende vraag mijnheer Segers-Hoogendoorn. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja dat is iets meer en dat staat ook niet in de motie, de motie draagt op om een plan-MER te doen. U hebt misschien nog andere extra vragen gesteld en dan zal ik moeten terugkomen op die specifieke onderdelen, dat weet ik nu niet uit mijn hoofd.

De VOORZITTER. Wil ook de brandweer langskomen, daar had ik misschien iets mee ontmoeten, maar het is mij niet helemaal duidelijk wat daarmee aan de hand is en wellicht kan dat op een ander moment terugkomen, ik ben daar niet op voorbereid.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ik moet sowieso nog terugkomen voor de advisering rond de moties van GroenLinks die ik nog niet heb, dus ik vraag even een schorsing van dit debat.

De VOORZITTER. Die moties zijn er wel.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja maar ik heb ze nog niet gekregen en ik heb ze ook nog niet gelezen.

De VOORZITTER. Wat raar.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Daar wil ik later op terugkomen, ik wil ze gewoon even goed lezen en dan kan ook op die vraag terugkomen.

De VOORZITTER. Prima, de wethouder komt nog eens.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Voor de orde, ik vraag me iets af. De wethouder is niet voorbereid op de vragen die ik mondeling heb gesteld, ik zou daar een set schriftelijke vragen van kunnen maken en dan hebben we dat in die zin opgelost. Waar ik een beetje bang voor ben is, en dan wil ik even dat u met me meedenkt... Als ik die motie straks indien dan wordt die een stemming gebracht, dan is er coalitiediscipline, dan is hij weg en dan mag ik hem later niet nog een keer indienen. Ik wil daar schriftelijke vragen van maken, maar dan wil ik ook niet te laat zijn met die motie. Dus dan vraag ik de wethouder ook even om haar ondersteuning en om met mij mee te denken. Als ik er schriftelijke vragen van maak, heb ik dan op tijd antwoord om mogelijkerwijs later alsnog een motie in te dienen en dat het dan niet al een gepasseerd station is? Ik zie u moeilijk kijken, maar ik denk dat het toch een heldere vraag is, of niet?

De VOORZITTER. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd). Volgens mij kan een wethouder ook prima schriftelijk terugkomen op vragen die worden gesteld in een debat, dus ik snap niet helemaal waarom er nu echt weer schriftelijke vragen overheen moeten als we dit debat hier nu gewoon hebben.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda). Wat mij betreft ook prima, ik wilde de wethouder alleen van dienst zijn.

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ik moet sowieso nog even goed nadenken over deze moties en daarop terugkomen, dus ik stel gewoon voor dat we deze nu even tijdelijk schorsen, of hoe dat in de techniek ook zit en dat ik later terugkom en dan ook antwoord op die vragen geef.

De VOORZITTER. Ik zal direct verdergaan met een ander onderwerp, dan hebt u nog even de tijd om andere dingen te doen. Ik denk dat we straks sowieso een schorsing hebben en dan kan het worden meegenomen. Dan vraag ik u hier nog even te blijven in verband met een onderwerp dat ook voor u is. We arresteren even het advies over de resterende moties, dan kan de wethouder eventueel via de ambtenaren nog wat andere nadere antwoorden krijgen en dan kan ze straks het onderwerp nog even herpakken.

10.7 Tweeminutendebat 'Belastingontwijking verdient een moreel oordeel', aangevraagd door het lid Van der Velden

Dit onderwerp is ingetrokken door de indiener.

8.3 Het voorstel tot vaststelling 'herziening van de grondexploitatie Nieuw Kralingen'

De VOORZITTER. Dan gaan we naar het voorstel tot vaststelling van de herziening van de grondexploitatie Nieuw Kralingen. Ja, als u goed had geluisterd, had u gehoord dat ik heb gevraagd of u even kunt blijven. Ik ga ervan uit dat de ambtenaren meeluisteren en dat u van advies wordt gediend. Mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr). Dank u wel voorzitter en collega's. Voorzitter, op woensdag 25 oktober jl. hebben wij in de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte voornamelijk gesproken over de begroting die wij vandaag hier in de raad bespreken, maar op diezelfde agenda die dag stond ook het raadsvoorstel over de herziening grex Nieuw Kralingen. Ik heb daar toen iets over gezegd en uiteindelijk hebben we in de commissie besloten om het onderwerp als hamerstuk naar de raad te sturen en toch voorzitter zat het mij niet lekker en ik vind dat we als commissie echt te gemakkelijk over deze herziening van de grex zijn gestapt. Ik ben blij dat de raad op 7 november jl. akkoord is gegaan met mijn verzoek om dat hier toch nog te onthameren en er een tweeminutendebat van te maken, dank jullie wel. Een korte samenvatting voor de luisteraars en de toehoorders. Het betreft hier de wijk Nieuw Kralingen met 800 woningen aan de rand van het Kralingse Bos tussen de Bosdreef en de Boezembocht in, een mooie ontwikkeling. In het raadsvoorstel van 25 oktober 2023 werd ons gevraagd om te besluiten voor het toevoegen van 15.000 m² aan het plangebied met een negatief effect van € 200.000,00. Tot zover prima, maar vervolgens wordt gevraagd om ophoging van het budget met € 6,1 miljoen voor de aanleg

van de verlegde Bosdreef ten behoeve van een hulpdienstenstrook en juist die kosten of eigenlijk de toerekening ervan aan de gemeente zit mij niet zo lekker. Iedere Rotterdammer die regelmatig over de Bosdreef gaat, weet al zolang de Bosdreef bestaat, en dat is echt al een tijdje, dat het een belangrijke verbindingader is, of je nou met de fiets, de brommer of de auto bent, tussen Oost en Kralingen en dat de hulpdiensten deze verbinding intensief gebruiken. Dat belang blijkt ook uit de correspondentie sinds 2019 tussen onder andere de gebiedscommissie Prins Alexander, Hillegersberg, Schiebroek en Kralingen-Crooswijk. Ik probeer hier duidelijk te maken dat die wens voor een rijbaan met vlotte doorstroming voor de hulpdiensten echt al heel lang bekend is en dat dit niet als een aap uit de mouw komt. Dan in de laatste alinea het raadsvoorstel eindigen met dat er een staatssteuntoets is uitgevoerd en dat OC&K, dat is de marktpartij die hieraan werkt, geen voordeel bij de extra investeringen in de hulpdienstenstrook heeft en die ook niet de beoogde eigenaar van deze infrastructuur is... Die bijdrage wordt opgenomen in een allonge op de samenwerkingsovereenkomst, zo eindigt ons raadsvoorstel, maar hoezo heeft OC&K hier dan geen enkel voordeel bij? Er wordt toch een weg verlegd zodat zij kunnen ontwikkelen, dat is toch het voordeel? De weg niet verleggen heeft een beperking op de ontwikkeling als gevolg. Het is heel normaal dat bij dit soort gebiedsontwikkelingen alle kosten voor rekening van de ontwikkelaar komen, de regel is dat publiekrechtelijke afspraken voor privaatrechtelijke afspraken gaan, dus die rekening komt bij OC&K te liggen zou je denken. Ik kan hier nog veel meer over te zeggen, maar ik ben al door mijn tijd heen, dus ik ga mijn vragen aan de wethouder stellen. Vraag 1, hoe was volgens u die tijdlijn van die hulpdienstenbaandiscussie, wanneer is precies besloten tot die scopewijziging van € 6,1 miljoen, dat dit zo zou zijn en dat het dit zou gaan kosten, en wat vindt u ervan, ook voor de toehoorder thuis hoor, dit speelde allemaal voordat u wethouder werd, dat is voorbijgegaan aan de adviezen van de verschillende gebiedscommissies uit die tijd en wat wordt de breedte van die hulpdienstenbaan nou precies, volgens mij heb ik verschillende afmetingen gezien, sinds wanneer is dat bij u bekend, bent u het met ons eens dat nu privaatrechtelijke afspraken boven publiekrechtelijke afspraken gaan gelden en welke afweging heeft het college gemaakt? Vraag 5, hoe was de onderhandeling met de ontwikkelende partij nadat bekend was dat er € 6,1 miljoen nodig is en hoe gaan we dit soort situaties in de toekomst voorkomen? Ik weet echt dat ik door mijn tijd heen ben, sorry voorzitter, maar nog een laatste noot. Ik mag doorgaan van de PvdA, dank jullie wel. We zitten middenin twee dagen over een begrotingsbehandeling waarin ook € 6 miljoen wordt besproken en wij zijn hier allemaal al weken mee bezig en we hadden van dit specifieke geval dat ook over de € 6 miljoen heengaat bijna een hamerstuk gemaakt. Dat wil ik de raad even meegeven. Tot zover, dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER. Dank u wel. Wenst iemand nog een bijdrage aan dit debat te leveren? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl). Ja voorzitter. Ik ben blij dat mevrouw Bruin dit heeft geadresseerd en ik wil daar nog iets aan toevoegen. Misschien een kleine correctie want wij gaan het natuurlijk hebben over de begroting, over dat hele bedrag van € 4,8 miljard is het geloof ik en gelukkig niet alleen over die € 6 miljoen want dat is onze rol als raadslid. Ik ben op dit specifieke punt wel benieuwd waarom dat destijds, terwijl de gebiedscommissie dat al had aangegeven..., welke afspraken met de ontwikkelende partijen zijn gemaakt die de wethouder er dan nu toe nopen om toch dit als publiek geld beschikbaar te stellen. Daar ben ik wel benieuwd naar aansluitend bij alle zeer terechte vragen die Leefbaar Rotterdam hierover heeft gesteld.

De VOORZITTER. Andere vragen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik ben ons burgerlid Jaap Rozema zeer erkentelijk dat hij dit heeft ontdekt, die € 6,1 miljoen. Dat bleek uit onze technische vragen die we hierover hebben gesteld. Ja dan blijkt dat het college met een paar zinnen eigenlijk bereid is om € 6,1 miljoen vanuit de gemeentekas over te maken aan de ontwikkelaars van Nieuw Kralingen voor de nieuwbouw in Crooswijk. € 6,1 miljoen en we hebben vandaag gemerkt dat bij dit college eigenlijk alles te veel kost en er heel weinig kan behalve als het voor gebiedsontwikkelaars allemaal een beetje lastig wordt. Een drukke raadsagenda en de ondoorzichtigheid van grondexploitaties doen de rest. Deze gemeenteraad was gewoon bereid om eventjes € 6,1 miljoen te hameren als een hamerstuk en de raad vindt het blijkbaar prima dat we de businesscase van particulieren sluitend maken met het geld van de Rotterdammers waarover we het de hele dag hebben om tekorten als gevolg van risico's die al bij de opening van de grex bekend waren, zoals uit de stukken blijkt die het college niet ontsluit maar

die wij wel hebben kunnen inzien tegen te gaan. Voorzitter, u zult begrijpen dat de Partij voor de Dieren hier tegen is.

De VOORZITTER. Andere sprekers? Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Ik kan me heel goed voorstellen dat dit tot veel vragen leidt en het is inderdaad goed om het daar met elkaar over te hebben. Ik zie hier op mijn tijdlijn dat in 2019 is afgesproken, en dat is ook nog bekrachtigd in 2020, dat er een uitbreiding... De Bosdreef zou sowieso worden verlegd voor het maken van Nieuw Kralingen, dat zou sowieso moeten gebeuren voor het mogelijk maken van de gebiedsontwikkeling, voor het mogelijk maken van al die woningen. De gebiedscommissies, wat mevrouw Bruin ook aanhaalt, hebben erop aangedrongen om die weg breder te maken om zo ook een aparte rijstrook voor de hulpdiensten te hebben, voor de politie en alle voorzieningen die daar op die Veilingweg zitten. Het gaat hier om het verbreden van die verlegde Bosdreef, die extra hulpstrook. Die extra hulpstrook is destijds op verzoek van de gemeente aangelegd. Die is in het begin niet meegenomen in de plannen zoals die waren, maar de plannen zijn nadien aangepast juist om die hulpdiensten meer mogelijkheid te geven om ongestoord door te rijden naar het terrein van de politie dat daarachter zit. Het was dus een uitdrukkelijke wens, mogelijk wel geïnspireerd, ik ga daar even van uit, op de gebiedscommissies destijds, maar ook vanuit de behoefte van de politie en de veiligheidsdiensten om een eigen weg te krijgen. Die eigen weg is voor de woningbouw helemaal niet nodig want die zou gewoon met die verlegde Bosdreef tot stand kunnen komen, de verbreding van die verlegde Bosdreef was echt een uitdrukkelijke wens van de gebiedscommissies en de veiligheidsdiensten. Je doet zo'n samenwerking met ontwikkelaars, met elkaar. Er is gesproken over wie welke kosten op zich neemt want die weg wordt deels sowieso verlegd en een deel is extra. Wat is dan precies het meerwerk? In die onderhandelingen is vanuit redelijkheid en billijkheid bedacht om vanuit die maatschappelijke noodzaak die kosten ten laste van de gemeentelijke begroting te leggen. Wij wilden die in een scopewijziging van de grondexploitatie meenemen en dat is wat hier nu voorligt, in alle transparantie daarover. Het heeft natuurlijk enige tijd gekost om ook uit te vogelen hoeveel... want je moet echt een goed ontwerp maken van zo'n Bosdreef en die hulpdienstenlijn, hoe dat zich ook ruimtelijk precies verhoudt, dus het kostte enige tijd om dat allemaal in kaart te brengen. Dat is ergens in maart-april jl. bij het college bekend geworden. Dus zo is dat in de tijdlijn gelopen en wij hebben dus ook wel gemeend te moeten voldoen aan die verzoeken van de hulpdiensten om de veiligheid wel te garanderen en dus in redelijkheid en billijkheid de kosten op ons te nemen die ook tot die maatschappelijke voorziening zijn toe te rekenen. Dit is deels publiekrechtelijk omdat wij de vormgeving van de weg in een IP vastleggen. De financiering van de grondexploitatie is natuurlijk ook een publiekrechtelijk instrument, maar verder hebben wij een samenwerkingsovereenkomst met de ontwikkelaar OC&K die meer privaatrechtelijk is en op grond waarvan we dit soort afspraken maken. U zegt ook, vraagt ook hoe we dit in de toekomst kunnen voorkomen. Zelf vind ik dit een redelijk en billijk voorstel, anders zou ik het ook niet hebben gedaan. Ik denk dat het belangrijk is dat we die hulpdienststrook hebben en ik denk dat ik ook namens de burgemeester kan zeggen dat dit belangrijk is en dat we in redelijkheid en billijkheid kosten delen, vind ik ook een goede manier om met anderen om te gaan. Tegelijkertijd merk ik ook wel vaak dat grondexploitaties tot veel vragen leiden en dat u daar vaak meer in wilt worden meegenomen, die notie zal ik nog meer met mij meedragen dan ik in het verleden mogelijk heb gedaan. Verder heb ik nog een vraag, welke afspraken gelden er? Dat was een vraag van GroenLinks, maar die kon ik niet helemaal... Ik denk dat ik die nu wel heb beantwoord en als dat niet zo is dan hoor ik dat wel.

De VOORZITTER. Fijn. Volgens mij zijn de standpunten op deze manier goed uitgewisseld. Wethouder, we hebben de andere moties nog van u tegoe, daar komt u straks op terug. Omdat we straks aan het einde van de agenda zijn, dat komt omdat ik zo heb opgejaagd, wil ik een ordevoorstel doen, wilt u luisteren? Ik zie dat er veel mensen niet in de zaal zijn, maar ik doe toch een ordevoorstel. Het is nu ongeveer 15.20 uur en mijn ordevoorstel luidt als volgt. We schorsen een uur vanaf nu, van 15.30 tot 16.30 uur, dan kunt u in eigen kring eventueel beraad hebben over de stemmingen en allerlei andere dingen. Een uur lijkt mij wel genoeg. Dan komen we terug om 16.30 uur. Ik denk samen met de griffier dat wij een uur nodig hebben voor de stemmingen en dan zijn we tussen 16.30 en 17.30 uur bezig. Dan sluiten we dat af met een borrel hierbuiten en ik heb begrepen we dat het type maaltijd dat is besteld rustig kan worden ingevroren in het restaurant. Dus dan slaan wij de maaltijd voor vanavond over en kunt u thuis eten. Kunt u zich vinden in deze orde? We schorsen nu tot 16.30 uur, dan komt u binnen en dan gaan we stemmen. Dat duurt een uur en daarna een borrel op de Omloop. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter, de wethouder had tien minuten nodig om mijn moties te beantwoorden en die wil ik ook binnen nu en tien minuten beantwoord krijgen.

De VOORZITTER. Ik denk dat we dat kunnen doen als we straks terugkomen voor de stemmingen.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Nee, een uur duurt veel te lang.

De VOORZITTER. Bij de aanvang van de stemmingen, als iedereen weer terug is in de zaal.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Maar de wethouder zei dat ze tien minuten nodig heeft, dan kunnen we daarna toch gewoon verder?

De VOORZITTER. Misschien wil de wethouder nu antwoord geven. Mijn voorstel was om wethouder Zeegers aan het begin van de stemmingen te laten antwoorden, dus voor de stemmingen.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Ik zou de wethouder dan willen vragen om even tussentijds contact met mij op te nemen en dan na het uur het publiekelijk te beantwoorden, anders heb ik geen tijd meer om het voor te bereiden.

De VOORZITTER. Prima, dan doen we het zo, dan vragen we de wethouder om voor het begin van de stemmingen nog even contact met u te zoeken, dat gaan we doen. Ik schors de vergadering tot 16.30 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

11. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

12. Stemvenster

De VOORZITTER. Mag ik u verzoeken plaats te nemen? We gaan zo beginnen met de stemmingen. Voor de orde van de vergadering, mag ik de raadsleden verzoeken te gaan zitten, u kunt niet staand stemmen. We hebben vier afwezigen vandaag. Mevrouw Vlieger en de heer De Waard hebben gepaard. De heer Albay en mevrouw De Jong zijn afwezig. We hebben 41 raadsleden, dus de meerderheid ligt bij 21 zetels, gepaard of niet. Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). We missen mevrouw Van der Elst nog.

10.6 Tweeminutendebat 'Ammoniakopslag Europoort', aangevraagd door het lid Segers-Hoogendoorn - vervolg

De VOORZITTER. Ja. We zouden om 16.30 uur beginnen, dus wellicht dat iemand nog even in de fractiekamer van BIJ1 kan kijken. Dan beginnen we met wethouder Zeegers, zij heeft nog reactie op een tweetal moties van GroenLinks.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Ik heb een aantal vragen van de heer Segers-Hoogendoorn die zich afvroeg of niet alleen de opslag, maar ook de overslag van ammoniak in de milieutoetsing is meegenomen. Die is inderdaad ook meegenomen, het onderzoek ging over beide zaken. Verder over de brandweer. Hoe dat werkt in de haven en zeker bij zo'n bedrijf als OCI, die hebben eigen blusvoorzieningen en ze zijn zelf in staat om de eerste brand ter hand te nemen. Daarbij moet men wel weten hoe de opslag is vormgegeven, die is dubbelwandig en daarin zitten al voorzieningen om te voorkomen dat er, mocht er brand ontstaan, al twee wanden zijn waarmee je de eerste klap kunt opvangen. Daar zitten blusvoorzieningen omheen en medewerkers van het bedrijf zijn ook getraind om daarmee te werken. Mocht dat onvoldoende zijn, dan is er een bedrijfsbrandweer in de haven en last but not least is er ook een gewone brandweer. De voorzieningen zijn zo sterk en groot dat er geen aanleiding is om te veronderstellen dat dit onvoldoende is geborgd, dus de veiligheid daaromtrent is op zich goed georganiseerd. Dan zijn er nog twee moties van GroenLinks en het CDA. Ik

denk dat het goed is om te weten dat het college de zorg die u uitspreekt over de opslag van ammoniak, het transport van ammoniak en het feit dat dit in intensiteit zal toenemen volledig deelt. Ik heb dit uitgebreid met wethouder Simons besproken en ook hij is van mening dat we de externe veiligheid ongelooflijk goed moeten vormgeven en beiden zetten we ons daar hard voor in. De moties van GroenLinks en het CDA. De eerste gaat over onderzoeken of het transport in de toekomst niet echt via die Rhine Delta Corridor kan plaatsvinden. Daarop kan ik zeggen dat er ook ruimte is gereserveerd voor een pijp voor ammoniaktransport, dat het ook iets is wat ons college uitdraagt, ammoniak echt via zo'n pijpleiding en niet op andere manieren en dat dit ook de lijn is die we vanuit het rijk meekrijgen. De pijp ligt er nog niet, daar hebt u een terecht punt, maar dit is echt iets waarvoor we met zijn allen gesteld staan en dat ook altijd wordt uitgedragen. In die zin is uw motie overbodig en het is aan u wat u daar verder mee wilt doen, maar we zitten al helemaal op die lijn en dat is ook echt wat we als college inzetten. Verder vraagt u om groene ammoniak voor een groene toekomst te inventariseren. Ik zie mevrouw Morkoç staan.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter ik heb geen tijd, maar ik wil hier heel even op reageren. Heel fijn dat de wethouder uitspreekt dat, op het moment dat die pijpleiding er is, daar gebruik van wordt gemaakt. Juist met deze motie kunnen we kijken wanneer dat gebeurt en dat daar ook actie achter zit. Ik denk dat het juist voor de buurtbewoners ontzettend belangrijk is dat ook de raad daar een actie achter zet, dus eigenlijk zegt u 'dat zou mijn intentie zijn' en met deze motie oordeel raad te geven, wat u eigenlijk ook wel doet, laat u ook aan de buurtbewoners zien dat dit de intentie van de gemeente en het rijk is. Dus ik zou het juist mooi vinden om het oordeel raad te geven.

De VOORZITTER. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Wat ik zeg, het is overbodig want u zegt 'te onderzoeken of het in de toekomst op die manier kan'. Dat hoeven we niet te onderzoeken want dat gaan we namelijk doen. Het is wel iets waar wij natuurlijk als gemeente niet over gaan. Wij kunnen zeggen 'dit is wat wij graag willen' en erop aansturen in onze gesprekken met Deltalings en de bedrijven waar we als rijk, als overheden, achter staan, maar de vergunningverlening gaat van Brzo-bedrijven via de provincie, het is goed om dat te weten. Dit is helemaal onze inzet en in die zin overbodig en u kunt er als raad verder uw oordeel over vellen. Verder de motie 'Groene ammoniak voor een groene toekomst'. U geeft aan te inventariseren in hoeverre de CBAM van invloed is op het terugdringen van de grijze ammoniak. Ja CBAM is een richtlijn die net het licht heeft gezien, in oktober 2023 naar ik meen, en dat is vrij complexe materie en ook een Nederlandse emissieautoriteit gaat zich buigen over wat precies het werkingsgebied is en hoe dat precies in Nederland zou kunnen worden geïmplementeerd. Ik wil die kennis daar halen en niet als gemeente dat zelf moeten opbouwen, in die zin ontraad ik deze motie. Wij zijn onvoldoende geëquipeerd om dat nu helemaal goed te onderzoeken en er zijn instellingen die dat veel beter kunnen. Dat is één deel van de motie. U geeft in het andere dictum aan om ook in de Omgevingswet op te nemen dat wij alleen maar duurzame goederen zouden moeten..., met name die duurzame goederen voorrang te geven. Ik zou dat echt willen ontraden omdat we nu in een transitiepad zitten waarin we enorm inzetten op verduurzaming van de haven. Daarbij hebben we af en toe ook grijze waterstof en grijze ammoniak nodig, wij zijn niet van ene op de andere dag helemaal verduurzaamd en ik ontraad het ten zeerste om dit via het Omgevingsrecht te verplichten.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl). Voorzitter eigenlijk een punt van orde of misschien een toelichting op het dictum. Ik vraag niet of de wethouder nu voorwaarden gaat stellen, maar ik vraag hoeveel ruimte er is want wij vinden het wel waardevol om te weten welke ruimte er per 1 januari in de nieuwe Omgevingswet is, in de omgevingswaarde van het Omgevingsplan. Dat zou juist enorm waardevol zijn, ik denk ook voor de wethouder, om te weten hoeveel speelruimte er is om voorwaarden te stellen voor bedrijvigheid en duurzaamheid. Het niet willen is natuurlijk aan de wethouder, maar het willen weten lijkt me ontzettend belangrijk.

De VOORZITTER. Dit is het nu wat mij betreft. Wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (d66) (wethouder). Deze motie roept op tot andere zaken, dus deze motie ontraad ik ten eerste. Ik beveel mevrouw Morkoç aan om deze motie deels in schriftelijke vragen om te zetten als het gaat om feitelijke informatie.

De VOORZITTER. Mevrouw Morkoç, ik concludeer achteraf wel dat dit onderwerp van dien aard is dat een tweeminutendebat als systeem zich hier niet voor leent, het was wat beter geweest om hier een volwaardig debat van te maken. Wijsheid achteraf.

12. Stemvenster - vervolg

De VOORZITTER. We gaan stemmen. We beginnen straks met de stemming over de amendementen en daarin zit een lichtelijk volgordeverschil omdat een enkel amendement zwaarder weegt dan een ander, bijvoorbeeld M van Marie gaat voor H, dat zult u straks wel zien. Daarna doen we de moties, dan de begroting zelf en daarna ga ik met u spreken over wat u wilt doen met de verordeningen of daarvoor wel of niet separate stemming nodig is. Ik ga u dat per verordening vragen want er bereiken mij signalen dat hier en daar iemand toch een stem wil uitbrengen over een zekere verordening. Dat gaan we tegen die tijd doen, maar we beginnen wat mij betreft nu met de stemverklaringen. Wenst iemand een stemverklaring af te geven? Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66). Voorzitter, ik wil graag een stemverklaring geven over motie 53 van de Partij voor de Dieren, 'Niemand verdient (aan) dak- en thuisloosheid'. D66 kan zich heel goed vinden in een deel van de strekking, wij zijn ook echt voor het echt heel hard tegengaan van dakloosheid en daar heel hard aan werken en ik voelde ook de betrokkenheid en de emotie van de indiener. Dat raakte mij wel, maar ik vind dat de niet-onderbouwde verwijten over dat allerlei instanties geld aan daklozen verdienen, moeten worden bewezen voordat je dat soort verwijten doet. Daarom kunnen we hier niet voor stemmen en gaan we tegen stemmen.

De VOORZITTER. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66). Een stemverklaring op motie 3. De intentie is wat D66 betreft duidelijk en op het moment dat we de informatie helder hebben, is wat ons betreft een vervolgstap overbodig. We zullen daarom tegen stemmen. Motie nummer 4, de wethouder heeft duidelijk aangegeven dat duurzaamheid als onderwerp geborgd blijft in de raad van commissarissen en daar zullen we ook tegen stemmen. Motie nummer 6. We vinden het inderdaad gepast om dit eerst in Q1 integraal te bespreken en daarin mee te nemen, hier zullen we ook tegen stemmen. Dan 9.1, motie nummer 3. Die is wat ons betreft eigenlijk ook overbodig omdat dit zebepad in principe al is geregeld, maar omdat het een sympathieke motie is en gezien het debat dat hier viermaal over is gevoerd, zullen we voor stemmen.

De VOORZITTER. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw VAN DE PEPPEL (pvdd). Ja voorzitter, ik heb bij motie 53 om een hoofdelijke stemming gevraagd.

De VOORZITTER. De heer Lansink?

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (vvd). Voorzitter, ook een stemverklaring op het debat 9.1 motie 3, 'Zichtbaarheid geven aan lhbtq+'. Ik ben het eens met mevrouw Maassen dat het feitelijk een overbodige motie is, maar de gevoelens van de raad lezend zal mijn fractie wel voor stemmen.

De VOORZITTER. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw ELFILALI (volt). We hebben twee stemverklaringen, eentje over motie 14C. We vinden dat hier een heel verkeerd frame richting daklozen wordt gelegd. We zullen ook heel goed kijken naar het plan en ook kijken of daar genoeg preventie, zorg en onderdak in zit. Dus we zullen voor stemmen omdat we het belangrijk vinden dat er iets gebeurt, maar we zijn het eigenlijk niet eens met de manier waarop dit wordt gepresenteerd. Ten tweede motie 23A over de repressiezone. De taal in deze motie en ook het mensbeeld staat heel ver van ons af en doet ook denken aan het toeslagenschandaal en we zullen tegen deze motie stemmen omdat we ons ook afvragen of dit wel effectief zal zijn.

De VOORZITTER. Mevrouw Van der Elst.

Mevrouw VAN DER ELST (bij1). Over motie 35, 'Maak het queermonument nu echt permanent'. Daar moeten wij van BIJ1 nu helaas nog tegen stemmen, BIJ1 vindt deze motie in de huidige maatschappij nog performatief. Wij hebben namelijk liever dat het geld wordt besteed aan het helpen en ondersteunen en het organiseren van zorg voor de lhbt-community dan dat nu middels een standbeeld een soort schijnzichtbaarheid wordt gecreëerd.

De VOORZITTER. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Ja dank voorzitter. GroenLinks is verbaasd over de ongebruikelijke stap die het college heeft gezet om schommelingen in het Gemeentefonds, onze structurele baten, te betrekken bij de behandeling van de begroting 2024, wetende dat het gebruik van de behoedzaamheidsmarge in feite betekent dat het risico op het niet kunnen opvangen van tegenvallers in de toekomst alleen maar toeneemt. Tegelijkertijd constateer ik dat de wethouder heeft geadviseerd om de amendementen om te zetten in moties en daarmee houdt het college de mogelijkheid om moties uit te voeren wanneer er budget vrijkomt. Onze steun voor de moties hangt derhalve af van de uitkomst van de stemming over amendement L, 'IOU 2', en daarop zal ik na de stemming over de amendementen terugkomen.

De VOORZITTER. Helder, u krijgt daarvoor de gelegenheid. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter. Motie 29 over dat vrijwilligerswerk klinkt sympathiek, maar daarin zit de suggestie dat... Het klopt dat er een tekort aan vrijwilligers is, maar dat ambtenaren niet in de stad komen, ik zie hen dagelijks in de stad, en dat ambtenaren tijd over hebben en uit het raam zitten te kijken vind ik ook onterecht. Ik denk dat dit een verkeerd frame legt op wat ambtenaren doen en daarom vind ik dit geen goede motie en zal de SP tegen stemmen.

De VOORZITTER. De heer Vonk.

De heer VONK (cu). Voorzitter, een stemverklaring over motie 14C, 'Stop overlast Oude Westen'. De retoriek over de kwetsbare Rotterdammers staat ons tegen want niet de mensen zijn de oorzaak van de overlast, maar dat is de slechte behandeling en het heeft alles te maken met falend beleid. We gaan ervan uit dat het plan waartoe wordt opgeroepen met echte oplossingen komt en dat het niet alleen goed zal zijn voor de wijk, maar ook voor de kwetsbare mensen. Daarom zullen we toch voor stemmen.

De VOORZITTER. Anderen? De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ja dank u wel voorzitter, een paar stemverklaringen. Allereerst over motie 40, 'Zwemvouchers voor ouderen', daar zullen wij tegen stemmen omdat we denken dat dit in het kader van het armoedebelief veel beter zou moeten en dit een generiek doel is. We stemmen tegen motie 49, niet omdat we tegen fietsplekken zijn, maar we vinden dat het fonds Autoluwer waarin € 20 miljoen zit daarvoor kan worden benut en niet de vrije ruimte waarover het net ook ging. Motie 53, dat is een hoofdelijke stemming natuurlijk, maar wij zullen voor stemmen vanwege het dictum, maar niet zonder de opmerking dat in de constatering inderdaad wel een uitspraak wordt gedaan die wij niet op voorhand willen steunen. Dan stemmen we ook niet onverwacht tegen motie 22, maar ik benoem hem wel even omdat door die motie ook drie andere moties zijn ingediend, die op zich wel allemaal sympathiek ogen, 54, 55 en 60, allemaal vooruitlopend op het debat, het inspreken, de raadscommissie en het raadsbesluit over parkeren. Wij vinden dat we daar op dit moment nog geen besluit over moeten nemen, dus wij stemmen tegen die vier moties.

De VOORZITTER. Helder. Andere stemverklaringen? Ja, mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda). We hebben ook een stemverklaring voor motie 40. Wij gaan tegen stemmen. Het gaat over de... O, die heb je wel gedaan sorry.

De VOORZITTER. Dat is net aan de orde geweest, maar wellicht zijn er verschillende overwegingen, wie weet. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). Ja dank u wel voorzitter. Voorzitter, we hadden ooit bij Koers van de Stad het verhaal 'zullen we dat weer samenvoegen en er iets leuks voor doen?' Dat is er nog niet allemaal van gekomen, maar Sinterklaas is voor de coalitiepartijen wel op komst als ik sommige van hun moties zie die zij hebben ingediend en waarvoor ze geld hebben gevraagd. Dat vind ik op zich niet erg, maar wat ik wel erg vind is dat het heel selectief alles tegen is, althans geadviseerd door het college met betrekking tot de oppositie en niet met betrekking tot de coalitiecentjes. 50PLUS heeft daar sterk naar gekeken bij onze beoordeling en we zeggen tegen alles wat geld gaat kosten 'dat doen we dan maar ook eventjes niet', daar zijn we ook tegen. Dus wij stemmen niet voor zaken zoals het parkeren en het zwerfafval, dat soort zaken waarin extra geld moet.

De VOORZITTER. Dat was het? Ik kijk nog één keer rond. Voor de heer Biljoen kom ik nog straks terug bij de advisering over de moties als de amendementen in stemming zijn geweest. Nogmaals, we hebben 41 raadsleden en dat betekent dat de meerderheid ligt op 21. Daar gaan we dan. Mag ik uw aandacht?

Agendapunt 5.1. Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen 5.2 tot 5.4.

Amendement A, 'ZuiderLokaal in staat stellen gezinnen te blijven helpen'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, Partij voor de Dieren, SP, PvdA en Volt.

Amendement B, 'Blijf perspectief bieden, stop niet met het JPF'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, SP, PvdA en Volt.

Amendement C, 'Dakloosheid aanpakken schuif je niet voor je uit'. Het amendement is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement F, 'Geen verlaging ozb'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement G, 'Geen bezuiniging op Armoedebelaid'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement M, 'Kadernota Lokale Lasten 2022-2026'. Het amendement is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement H, 'Verhoging kwijschelding ASH'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA en Volt.

Amendement I, 'Dekkingsgraad rioolheffing naar 98%'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement J, 'Isolatiefonds'. Het amendement is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement K2, 'Behoud Lekker Fit & Kinderparadijs'. Het amendement is met 27 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement L, 'IOU 2: neem het budgetrecht in acht'. Het amendement is met 31 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, PvdD en Volt.

Dan gaan we nu naar de moties en daarvoor geef ik de heer Biljoen eerst het woord.

De heer BILJOEN (gl). Ja dank voorzitter. Ik ben hem even kwijt. Gelet op de uitslag van amendement L, 'IOU 2' zullen wij motie 30, 'Maak financiële consequenties inzichtelijk', toch handhaven. De wethouder heeft daar geen oordeel over gegeven omdat hij toch heeft aangegeven 'misschien is dat iets wat we nog met de COR nog gaan oppakken, maar ik denk dat het nu we een waslijst krijgen met moties waar het niet inzichtelijk is hoe dat nu verder verloopt het heel verstandig is om deze motie in stemming te brengen. Dat betreft motie nummer 30. Dan voorzitter nog een aantal moties met betrekking tot parkeren die worden ingebracht. Allereerst motie nummer 60, de oproep van Volt om urban sports clubs toe te voegen aan het lijstje met sportverenigingen. Dat ondersteunen wij wel want die zijn een belangrijk onderdeel van de Rotterdamse sportinfrastructuur, maar tegelijkertijd zullen wij tegen alle moties die betrekking hebben op maatwerk betaald parkeren stemmen. Zoals de PvdA ook heeft aangegeven, hebben we volgende week een bespreking en derhalve zie ik ook bij alle moties dat er verkeerde tarieven worden gebruikt, er wordt verwezen naar parkeertarieven van 2023, wetende dat we een hoger tarief hebben. Dat betekent dat deze moties ook niet goed van dekking zijn voorzien. Dan voorzitter is er nog een aantal andere moties waar mijn collega's volgens mij ook nog iets over willen zeggen. Nee? Nee, dan laat ik het hier even bij.

De VOORZITTER. Dat is genoeg zo, oké. Dan gaan we stemmen.

Motie 1A, 'Weet wat er speelt, Kinderparadijs: ook in de toekomst'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Sturen op verminderen energieverbruik van gebouwen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 3, 'Fossiele subsidies: na inventarisatie direct afbouwen'. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 4, 'Klimaatcommissaris in de raad van commissarissen'. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 5A, 'Meer DCMR, Minder vervuilers'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 6, 'Publieke waarden terug in de statuten van het Havenbedrijf'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 7, 'Transparantie voor wijkraadsleden over gemaakte keuzes'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 8, 'Wijkraadsleden gelijk blijven waarderen? Indexeren!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9, 'Maak resultaten taaltrajecten inzichtelijk'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 10, 'Alle kinderen Lekker Fit!'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 11, 'Meer vrije woningen door samenwonen te belonen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 12A, 'Met woningruil bestaande woningen beter passend benutten'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 13, 'Een schepje bovenop de Rotterdamse pandbrigade'. De motie is met 37 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1, PvdD en SP.

Motie 14C, 'Stop overlast Oude Westen'. De motie is met 27 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA en SP.

Motie 15, 'Werk in de beste haven van de wereld'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 17, 'Geen bezuiniging op armoede maar honderd euro OV-tegoed'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 18, 'Geef woningcorporaties voorrang'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 21, 'Wie gaat die € 18 miljard betalen?'. De motie is met 38 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS en PvdD.

Motie 22B, 'Parkeren voor sportverenigingen'. De motie is met 30 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, GroenLinks, PvdD en PvdA.

Motie 23A, 'Let op: dit is een zwerfafval repressiezone'. De motie is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 24, 'Weg met de loonkloof'. De motie is met 25 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 25, 'Meer grip op milieuverontreiniging in het havengebied'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 26A, 'Gebruik gemeentelijke belastingen slim en groen'. De motie is met 34 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, CU, SP, lid Van de Peppel van de PvdD en Volt.

Motie 27, 'Vervroeg de invoering van de Cruisebelasting'. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 28, 'Structurele verbinding met de Digitale Stad'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 29, 'Vrijwilligerswerktijd'. De motie is met 36 stemmen tegen en 5 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, PvdD en Volt.

Motie 30, 'Maak financiële consequenties inzichtelijk'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 31, 'Een veilig dak voor dakloze lhbtq+-personen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 34, 'Wees geen dief van het stadsarchief'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 35, 'Maak het queermonument nu echt permanent'. De motie is met 39 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1 en Forum voor Democratie.

Motie 36, 'Sustainable Development Goals (SDG's) op z'n Rotterdams'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 37, 'Gemeente doet mee met Open Hiring'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 38A, 'Extra vaartijden tussen Charlois en Katendrecht'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 39, 'Oplaadpunten op stations'. De motie is met 1 stem tegen en 40 stemmen voor aangenomen. Tegen heeft gestemd lid Engberts van de fractie van de PvdA.

Motie 40, 'Zwemvouchers voor ouderen'. De motie is met 32 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van CDA, GroenLinks en PvdA.

Motie 41, 'Wonen eerst op de eerste plek'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 42, 'Permanente winteropvang voor dak- en thuisloze mensen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 43, 'Ondersteun het verenigingsleven in de kleine kernen'. De motie is met 28 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 44, 'Vrijwilligersverlof'. De motie is met 33 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, PvdD en Volt.

Motie 45, 'Rotterdam Cyberweerbaar'. De motie is met 39 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van PvdD.

Motie 46, 'De cyberstad van de toekomst'. De motie is met 37 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, PvdD en SP.

Motie 47A, 'Eenarmige bandiet? Liever niet!'. De motie is met 35 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 48, 'Integrale infopleinen in de wijk'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 49, 'Fietzers first II'. De motie is met 36 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van FvD en PvdA.

Motie 51, 'Gebruik de beschikbare middelen voor de bestrijding van de armoede!'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 50, 'Gebruik de beschikbare middelen voor de bestrijding van de armoede!'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 52, 'Jaarlijkse apk-keuring van het college van B&W en raad'. De motie is met 28 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, SP en Volt.

Dan zijn we nu aangekomen bij motie 53, waarbij mevrouw Van de Peppel vroeg om hoofdelijke stemming. Het gebruik is dat ik een nummer uit de pot trek, dat leggen we bij de presentielijst en daar beginnen we met stemmen. We hadden een discussie of het een 6 of een 9 is, maar het is een 9. Wilt u goed luisteren?

Motie 53, 'Niemand verdient (aan) dak- en thuisloosheid' is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen.

VOOR hebben gestemd de leden: Biljoen, Bokhove, Coşkun, Elfilali, Van der Elst, Engberts, Kind, Kockelkoren, Morkoç, Moti, Van de Peppel, Reitema, Segers-Hoogendoorn, Van der Velden, Verkoelen, Vonk, Yildirim.

TEGEN hebben gestemd de leden: Aafjes-Van Aalst, Abrahamse, Akhatab, Becker, Bonte, Bruin, Ceulemans, Coenradie, Dahoe, Van Dommelen, Van Drunen, Van Groningen, De Haan, Lansink-Bastemeijer, Maassen, Nunnely, Oostdijk, Rehim Zadeh, Roskam, Van Schaik, Soytekin, Verhoef, Verweij, Van Wifferen.

Motie 54A, 'Parkeren voor levensbeschouwelijke organisaties'. De motie is met 35 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, CU, SP en Volt.

Motie 55A, 'Parkeren voor religieuze instellingen'. De motie is met 30 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, GroenLinks, PvdD en PvdA.

Motie 56, 'De wijk bereikbaar en aan het stuur'. De motie is met 28 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 57, 'Grond onteigenen voor betaalbare nieuwbouw'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 58, 'Leegstandsbelasting'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 59, 'Een nachtelijke impuls voor een veilig openbaar vervoer'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van BIJ1.

Motie 60, 'Maatwerk voor Urban sports clubs'. De motie is met 32 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, GroenLinks en PvdA.

Dan gaan wij stemmen over de onderdelen 5.2 en verder uit uw agenda. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl). Voorzitter, even een punt van orde. Met het aannemen van deze moties zijn we € 446.000,00 boven het budget uitgekomen en ik krijg via u graag snel bericht over hoe de wethouder dit gaat verwerken en welke motie zal afvallen.

De VOORZITTER. De wethouder luistert mee.

De heer STRUIJVENBERG (lr) (wethouder). Snel een bericht, maar à la minute of?

De VOORZITTER. Hij vraagt een brief, dus zo snel mogelijk.

Agendapunt 5.2. Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024.

De VOORZITTER. Dan gaan we stemmen over 5.2 en verder. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Ik zou graag een stemverklaring afleggen over de begroting en dan zal ik daarna eventjes direct die andere punten erbij pakken.

De VOORZITTER. Ik ben nog niet bij de stemverklaringen over de begroting. Oh ja sorry excuses, gaat uw gang.

Mevrouw BOKHOVE (gl). Dank u wel voorzitter. Als je van een afstandje kijkt is Rotterdam een hele mooie stad, maar als je dichterbij kijkt, zie je dat die stad vooral mooi en toegankelijk is voor wie het al goed heeft en dat er ontzettend veel kwetsbare mensen in onze stad leven. En ja, Rotterdammers kunnen allemaal een steentje bijdragen aan onze stad door de handen uit de mouwen te steken, maar dat gaat wel gemakkelijker als de sterkste schouders ook de zwaarste lasten dragen. Naast het borgen van de continuïteit van het Kinderparadijs waarmee die kinderen ontzettend blij zijn, hebben ze laten weten, zijn er van de voorstellen van GroenLinks een aantal mooie aangenomen, maar die hebben in principe geen financiële consequenties, daarvoor in ieder geval wel dank, maar zien wij niet dat de grote slag die wij zouden willen maken voor de stad, voor de Rotterdammers, nu en in de toekomst, de oplossingen die wij aanbieden voor de problemen die wij hebben gezien op wonen, klimaat, armoede en dakloosheid... Daarvan zien wij in deze begroting onvoldoende terug. Daarmee is de stad voor ons rechtsaf geslagen, dat hebben we eerder aangegeven en dat beleid kunnen wij niet steunen. Dus wij zullen tegen deze begroting stemmen. Zal ik direct de andere punten over de Kadernota doen?

De VOORZITTER. Ja, gaat uw gang.

Mevrouw BOKHOVE (gl). De Kadernota bevat op een aantal onderdelen, Onroerend Zaakbelasting, Afvalstoffenheffing en Rioolheffing, een aantal uitgangspunten waarin wij ons niet kunnen vinden omdat wij daar eerder moties of amendementen op hebben ingediend en op deze manier zullen wij tegen de Kadernota Lokale Lasten stemmen. Bij de Belastingverordening zullen wij tegen de onderdelen A, F en I, de ozb, de kwijschelding en de Rioolheffing, stemmen.

De VOORZITTER. De heer Engberts.

De heer ENGBERTS (pvda). Ook wij hebben het voor ons ook moeilijke besluit genomen om tegen de begroting te stemmen. Dat willen we eigenlijk liever niet omdat we vinden dat het past om met zijn allen een begroting te steunen. Er zit altijd wel iets in wat er niet zit, maar in dit geval is € 8,5 miljoen op armoede bezuinigd en bij alle voorstellen die we hebben gedaan om daar iets aan te doen, of het nou ging om onze amendementen op de ozb, de kwijschelding en de Rioolheffing, we blijven hier huiseigenaren bevoordelen waaraan iedereen moet meebetalen. Toen de moties oordeel raad werden gegeven, hadden we nog wel de hoop om ook in het Armoedefonds iets te repareren, maar die zijn ook door de coalitiepartijen weggestemd en dat maakt voor ons in de totale afweging dat wij tegen de begroting zullen stemmen, maar ook tegen de Kadernota Lokale Lasten en in de verordening de A, F en I, ozb, kwijschelding en de rioolheffing. Wij spreken de hoop uit dat we in 2024 een ander beeld kunnen zien en dat we meer kunnen doen aan de armoedebestrijding want dat is voor ons op dit moment de grootste hobbel.

De VOORZITTER. Andere stemverklaringen? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus). Dank u voorzitter. Zoals ik ook al meldde bij mijn moties, is het ook voor 50PLUS onbegrijpelijk dat we op het Armoedebestrijding hebben bezuinigd en dat we vervolgens de meevallers omzetten in allerlei leuke speeltjes voor de achterbannen van de coalitiefracties. Dat vind ik allemaal even aardig, maar dat vind ik volledig buiten de orde. Niets doen aan dakloosheid is onbegrijpelijk en de ondersteuning van maatschappelijke welzijnsorganisaties is natuurlijk behoorlijk ingeperkt, dat maakt toch dat dit wat betreft 50PLUS een volledig gemiste begroting is richting onze Rotterdammers. De prachtige woorden van de heer Lansink van de VVD kunnen met veel applaus door de coalitie worden ontvangen, maar ik mag toch zeggen dat Rotterdam aan het afzakken is als ik kijk naar hoe we als raad omgaan met onze inwoners. Dus ook 50PLUS zal tegen alles stemmen wat betreft de komende lijst begrotingen, enzovoort.

De VOORZITTER. We gaan het zien. Dat zijn de stemverklaringen voor zover. De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp). Ja voorzitter, ik begrijp alle gevoelens van ontevredenheid en dat het zoveel beter kan, maar er moet wel een begroting zijn anders kunnen de ambtenaren niet aan het werk. Voor mij gaf de doorslag of de Kinderparadijismotie het wel of niet zou halen en ik vind het goed dat de raad erin is geslaagd om zich daar unaniem achter te scharen. Ik vind dat we wel moeten doorgaan. Wat ons betreft zou het sowieso veel beter kunnen en heel anders kunnen en we gaan dan ook vanaf morgen, de dag na de begroting, aan het werk, om te kijken waar we de begroting, de meevallers en de tegenvallers, op een betere manier kunnen verankeren. Omdat de Kinderparadijismotie is aangenomen, zullen we opnieuw voor de begroting stemmen.

De VOORZITTER. Helder. Alles gaat nu...? Oké, dan gaan we stemmen.

Agendapunt 5.2. Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024.

Voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024. Het voorstel is met 29 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, PvdD en PvdA.

Agendapunt 5.3. Het Voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026

'Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026'. Het voorstel is met 31 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks en PvdA.

Agendapunt 5.4. Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen

Bij de verordeningen ga ik u stuk voor stuk vragen of u stemming behoeft. Als u stemming behoeft graag vinger omhoog en anders gaan we verder want ik heb het gevoel dat niet bij alle verordeningen een tegenstem aan de orde zou kunnen zijn. We beginnen met A. Daar gaan we over stemmen want GroenLinks heeft aangegeven daar een tegenstem te willen uitbrengen. Verordening Onroerendezaakbelasting 2024. Dan gaan we stemmen.

A, 'Verordening Onroerendezaakbelasting 2024'. Het voorstel is met 29 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CU, GroenLinks, PvdA en Volt.

B, 'Verordening Belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

C, 'Verordening Precario- en Reclamebelasting 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

D, 'Algemene legesverordening 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

E, 'Verordening Logiesbelasting 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

F, 'Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024'. Het voorstel is met 32 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, GroenLinks en PvdA.

G, 'Verordening Afvalstoffenheffing 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

H, 'Verordening Bedrijfsreinigingsrecht 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

I, 'Verordening Rioolheffing 2024'. Het voorstel is met 31 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CU, GroenLinks en PvdA.

J, 'Verordening Parkeerregulering en Parkeerbelasting 2024'. Het voorstel is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

K, 'Verordening Rechten markten 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

L, 'Verordening Precario standplaatsen 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

M, 'Retributieverordening Openbare werken 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

N, 'Verordening Lijkbezorgingsrechten 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

O, 'Verordening Leges Publiekszaken Rotterdam 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

P, 'Verordening liggeld woonschepen 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Q, 'Verordening leges Omgevingswet 2024'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 9.1, Debat 'Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?'

Motie 1, 'Integrale aanpak lhbtq+ discriminatie? Gewoon doen!'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 3, 'Zichtbaarheid geven aan de lhbtq+-gemeenschap? Gewoon doen!'. De motie is met 25 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van de fracties van CDA, CU, DENK, FvD en Leefbaar Rotterdam.

Motie 4, 'In gesprek met biculturele lhbtq+ers'. De motie is met 27 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van de fracties van DENK, FvD en Leefbaar Rotterdam.

Agendapunt 10.1. 'Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk'.

Amendement A, 'Behoud de Hilledijk'. Het amendement is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, lid Dahoe van DENK, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 2, 'Iconische dijk heeft cultuurhistorische waarde'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, D66, GroenLinks, lid Bruin van Leefbaar Rotterdam, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 1, 'Bekijk de Hilledijk in de Afrikaanderwijk'. De motie is met 33 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks en PvdA.

Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 10.2, Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Feijenoord'.

Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus). Wij gaan tegen stemmen want de manier waarop we dit nu vandaag met zijn allen hebben georganiseerd maakt dat wij onze handen hier echt volledig vanaf trekken.

10.2 'Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Feijenoord'. Het voorstel is met 39 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS en SP.

Agendapunt 10.3, Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Katendrecht'.

De VOORZITTER. Dan 10.3.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus). Idem dito voorzitter, ook daar speelt dat voor 50PLUS, tegen.

De VOORZITTER. Ik heb u gehoord, helder. Dan nu Katendrecht 10.3. Daar hebben we een amendement en een motie.

Amendement A, 'Zet het geluid zachter op de Kaap'. Het amendement is met 31 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, Forum voor Democratie, PvdD, SP en Volt.

Motie 1, 'Maak van buitendijks wonen een succes voor iedereen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Feijenoord'. Het voorstel is met 39 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS en SP.

Agendapunt 10.5. Tweeminutendebat 'Rotterdam slaat alarm voor het luchtalarm'

Motie 1, 'Behoud waarschuwings- en alarmeringssysteem'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Agendapunt 10.6. Tweeminutendebat 'Ammoniakopslag Europoort'

Motie 1, 'De meerwaarde van een MER'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 2, 'Groene ammoniak voor een groene toekomst'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 3, 'Ammoniak duurzaam veilig transporteren'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, CDA, CU, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Het is onrustig, mag ik graag stilte vragen.

Agendapunt 8.3. Het voorstel tot vaststelling 'herziening van de grondexploitatie Nieuw Kralingen'.

Voorstel tot vaststelling 'herziening van de grondexploitatie Nieuw Kralingen' is met 28 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, PvdD, PvdA en SP.

13. Sluiting

De VOORZITTER. Zo zijn we aan het einde gekomen van een lange vergaderdag die is begonnen op dinsdag 7 november jl., onderbroken werd door woensdag 8 november en afgemaakt op donderdag 9 november. Ik wil alle raadsleden hartelijk dankzeggen voor de inzet, alle wethouders hartelijk dankzeggen voor de inzet, onze ambtenaren graag een applausje en alle kijkers thuis om vanaf dinsdag 7 november om 9.00 uur aan de buis gekluisterd te zijn om met veel enthousiasme dit raadsdebat over € 4,5 miljard te volgen. We gaan zo afsluiten en ik nodig u graag uit voor een korte borrel hier straks op de Omloop. De vergadering is gesloten, wel thuis.

(De vergadering is gesloten)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	2073
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 7 en 9 november 2023	2073
Vaststelling van de notulen van de raadsvergaderingen van a. 28 september 2023 b. 12 oktober 2023	2074
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 41 tot en met 44	2074
5.1 Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4 5.2 Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024 5.3 Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026 5.4 Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen; A. Verordening onroerendezaakbelastingen 2024; B. Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2024; C. Verordening precario- en reclamebelasting 2024; D. Algemene legesverordening 2024; E. Verordening logiesbelasting 2024; F. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024; G. Verordening afvalstoffenheffing 2024; H. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2024; I. Verordening rioolheffing 2024; J. Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2024; K. Verordening rechten markten 2024; L. Verordening precario standplaatsen 2024; M. Retributieverordening Openbare werken 2024; N. Verordening lijkbezorgingsrechten 2024; O. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2024; P. Verordening liggeld woonschepen 2024; Q. Verordening leges Omgevingswet 2024.	2074
Heropening en mededelingen	2217
Beëdiging fractiemedewerkers	2218
Het voorstel tot vaststelling van de zienswijze 'Beleidsarme aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	2220
Het (herziene) voorstel tot wijziging van de regelgeving Wijk aan Zet: a. Wijziging van de Verordening op de Wijkraden 2022; b. Tweede wijziging van het Kiesreglement Wijkraden 2022.	2220
Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het aangepaste bestemmingsplan 'Oude Noorden en Agniesebuurt'	2220
Het voorstel tot vaststelling van het projectbestemmingsplan 'RI VA'	2220

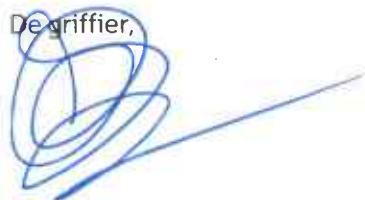
Onderwerp	Pagina
Het voorstel van het presidium tot afwijzing van een ingebrekestelling wegens het niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift	2221
5.1 Debat over de begroting voor 2024 en de daarbij behorende voorstellen zoals genoemd onder 5.2 tot en met 5.4 5.2 Het voorstel tot vaststellen van de tweede herziening van de begroting 2023 en de begroting 2024 5.3 Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de Kadernota Lokale Lasten 2022-2026 5.4 Het voorstel tot vaststelling van de belastingverordeningen; A. Verordening onroerendezaakbelastingen 2024; B. Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2024; C. Verordening precario- en reclamebelasting 2024; D. Algemene legesverordening 2024; E. Verordening logiesbelasting 2024; F. Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024; G. Verordening afvalstoffenheffing 2024; H. Verordening bedrijfsreinigingsrecht 2024; I. Verordening rioolheffing 2024; J. Verordening parkeerregulering en parkeerbelasting 2024; K. Verordening rechten markten 2024; L. Verordening precario standplaatsen 2024; M. Retributieverordening Openbare werken 2024; N. Verordening lijkbezorgingsrechten 2024; O. Verordening leges Publiekszaken Rotterdam 2024; P. Verordening liggeld woonschepen 2024; Q. Verordening leges Omgevingswet 2024.	2221
Debat 'Wethouder, waar ligt uw loyaliteit?', aangevraagd door het lid Vlieger	2255
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk'	2262
Het (herziene) voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Feijenoord'	2266
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Katendrecht'	2266
Erfgoedagenda Rotterdam en Publiek kader stadsherstel	2269
Tweeminutendebat 'Rotterdam slaat alarm voor het luchtalarm', aangevraagd door het lid Lansink-Bastemeijer.	2269
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Parapluherziening borging cultuurhistorie Afrikaanderwijk' – vervolg	2269
Tweeminutendebat 'Rotterdam slaat alarm voor het luchtalarm', aangevraagd door het lid Lansink-Bastemeijer - vervolg	2270
Tweeminutendebat 'Ammoniakopslag Europoort', aangevraagd door het lid Segers-Hoogendoorn	2271

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Tweeminutendebat 'Belastingontwijking verdient een moreel oordeel', aangevraagd door het lid Van der Velden	2277
Het voorstel tot vaststelling 'herziening van de grondexploitatie Nieuw Kralingen'	2277
Stemvenster	2280
Tweeminutendebat 'Ammoniakopslag Europoort', aangevraagd door het lid Segers-Hoogendoorn - vervolg	2280
Stemvenster - vervolg	2282
Sluiting	2292

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 30 november 2023.

De griffier,

De voorzitter,

